FREDERICI RUYSCHII,

Anatomes, Chirurgiæ, & Botanices Professoris,

OBSERVATIONUM ANATOMICO-CHIRURGICARUM *CENTURIA.*

Accedit

CATALOGUS RARIORUM,

Quæ in Muséo RUYSCHIANO *asservantur.*

Adjectis ubique Iconibus æneis, naturalem magnitudinem repræsentantibus.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

M. D. C. C. X X I.

VIRIS

Illustribus & Amplissimis

DN. JOHANNI HUYDEKOOPER,
Equiti, Domino in Maarseveen & Neerdyk, &c.

DN. JOHANNI HUDDE,
Domino in Waveren, &c.

DN. NICOLAO WITSEN, I. C.

DN JOANNI de VRIES,

Consulibus & Senatoribus Reipublicæ Amstelodamensis, optimè meritis ac merentibus,

Dominis, Fautoribus ac Patronis perpetim Venerandis,

Salutem & perpetuam Felicitatem precor

FREDERICUS RUYSCHIUS.

Illustres & Amplissimi Domini,

Uam Illustrium Amplitudinum Vestrarum benignis auspiciis, & favore jam ab Annis viginti & ultra exerceo Anatomes & Chirurgiæ Professionem, ejus labores & qualescunque fructus jure meritissimo, Inclyto Nomini Vestro consecrantur. Postulat, imò jubet hoc debitum pro singulari toties immerenti exhibitâ benevolentiâ Vestrâ gratæ mentis officium. Ne enim tum alia

innumera & continua Vestra in me meosque beneficia, tum imprimis quoque illud, quo præter mox memoratum adhuc alio, Botanices scilicet, Professorio munere nuper me dignati estis, ingrato obruantur silentio, nunquam non summoperè mihi enitendum & existimo & profiteor. Ecquod verò grati animi testimonium isti meæ Anatomen Chirurgiamque docendi provinciæ magis affine (licèt Vestris insignibus erga me meritis plane impar) depromere possem, quàm curiosorum non minus ac utilium Observatorum hanc supellectilem Vestro non solùm conspectui exponendam, sed & Amplissimo Nomini inscribendam; præsertim, postquam Vestro indultu insuper obtinui exoptatam in publico Nosocomio Cadavera aperiendi, eorumque intimos Viscerum recessus rimandi libertatem. Sic igitur eorum, quæ tum ibi tum & alibi animadvertere licuit, historiam & enarrationem typis exscriptam Vobis, Illustres & Amplissimi Viri, *demissè offero & in sinum Vestræ tutelæ & benevolentiæ devolvo; certâ fiduciâ, hoc devoti erga vos obsequii mei monumentum exceptum à Vobis iri benignis vultibus, & eâ comitate, quâ me ipsum nunquam non respicere consuevistis. Quod quidem eò magis sperare me jubet ista, quam nullo non tempore sincerè contestari Voluistis, benigna conatuum meorum approbatio. Precor Deum Opt. Max.* Viri Illustres, *ut bono publico quàm diutissimè Vos servet incolumes, & felicem hujus Reip. gubernationem, saluberrima consilia & prosperrimos negotiorum quorumvis successus Vobis omnibus & singulis constanter largiatur. Amstelodami die* XXIII. *Mart.* cIↃ IↃC XC.

Lecto-

Lectori Benevolo.

Edicinam non originem tantùm, verùm etiam incrementum ab Experientia ſumpſiſſe, nullamque proinde artem eſſe, cui tum ſtabiliendæ tum perficiendæ eadem experientia adeò ſit neceſſaria, jam olim ab Hippocrate, aliiſque poſtmodum graviſſimis Authoribus eſt demonſtratum. Cùm autem *Experientia*, teſte Galeno, *ſit obſervatio & memoria ejus, quod ſæpe & eodem modo viſum eſt*, mearum equidem putavi partium, nonnulla eorum, quæ per viginti tres annos (quibus in vaſtâ ac populosâ hâc Urbe non ſolùm Medicam Praxin exercui, ſed & frequentiſſimas Cadaverum tàm privatim in Noſocomio noſtro, quàm publicè in Theatro Anatomico, peregi diſſectiones) obſervare mihi contigit, in lucem emittere: ſicque hâc etiam viâ Artis noſtræ incrementa pro viribus promovere. Qui certè ſcopus, nemini non è Medicorum Filiis cordi eſſe debet, ſimul ac & obſcuritatem & imperfectionem, quibus unà cum tot aliis ſcientiis & ipſa adhucdùm Medicina laborat, ſeriò expenderit. Sordidum enim imò vilis animæ haud fallax indicium foret, proprio ſolùm lucello in exercenda Praxi invigilare, tantâque aviditate loculis implendis eſſe deditum, ut ipſius etiam Artis ægritudines & infirmitates nihil ipſum afficiant. His verò, qui ſterilibus quibuſdam otioſi ingenii figmentis, & macris ſpeculationum ratiocinationibus ſubvenire anniteretur, næ ille ægræ Medicinæ Medicum ſeſe proderet. Mallem igitur phænomena & memorabiles rerum eventus ſedulò notare, ac fideli obſervatorum commemoratione Reip. Medicæ inſervire, quàm neglecto Experientiæ fulcro, caducas ratiociniorum chimæras in aëre fabricari. Detinuit me hactenus ab opere iſthoc temporis ſcribendi, per Praxin ſatis fervidam imprimis erepti, penuria; & forſan diutius detinuiſſet, ni ſinceræ quorundam exhortationes, imò preces, me dudum urſiſſent, & tergiverſanti calcar addidiſſent. Quapropter tandem negotio huic me accingere, & paſſim conſignatas ob ervationes ex angulis conquirere volui; quarum nunc faſciculum hîc tibi, *Lector Benevole*, exhibeo, longè majorem futurum, niſi quidam ſcriptitandi libidine æſtuantes, ac interim rerum copia ſufficiente deſtituti ſubinde curioſa quædam obſervata ac expe-

rimenta mihi tacitè furripuiffent, ac me inconfulto imò nec nominato, publica luce jam antè donaffent. Quod an pio fcopo me labore editionis exonerandi, an verò nuditatem fuam alienis plumis contegendi illifque vanè fuperbiendi propofito effecerint, haud arduum erit hariolari omnibus iis, qui arrogantiæ humanæ genium & quid non turgiduli quorundam homuncionum fpiritus audeant, penitùs cognoverint. Gaudeant interim fuâ fordidè & iniquè acquifitâ gloriolâ, quæ ficut in tenebris folùm radicata, fic ejufdem fructus in tenebris quoque emorientur. Mihi fufficit, ea, quæ in promptu habui, hâc vice in unum collecta Eruditorum Orbi exponere, ut Viris Cordatis & Ingenuis, eorumque iteratis perfuafionibus morem geram. Unde nullius Zoili, quicunque fuerit, invidus oculus me retrahere valet. Quod fi qui, aliena rodere affueti, perverfum de hoc labore meo judicium ferre, & vel minimo errore (fi qua fortè per humanam infirmitatem occurreret) apprehenfo, illicò cavillari fategerint, nil reponam, nil pronunciabo aliud quàm

Mufcæ pupugêre Maronem.

Te verò, Lector Candide, Obfervationum harum lectioni intentum Prologus hic nofter non morabitur. Evolve igitur, fi lubet, paucarum paginarum Opus; unde, varias afflictorum miferias confpiciendo, Humilitatis, & mirabilium Summi Numinis in Natura Operum excellentiam contemplando, Laudis & grati erga Sapientiffimum Creatorem animi motus in te exfurgat & perpetuum incitamentum. Salve & Vale.

ELEN-

ELENCHUS
OBSERVATIONUM.

OB-

OBSERVATIO XVII.

Hydrops Ovarii muliebris.

OBSERVATIO XVIII.

Tumor Pilosus in Omento repertus.

OBSERVATIO XIX.

Orthopnœa, ab obstructione & expansione vesicularum Pulmonis orta.

OBSERVATIO XX.

Idem malum, ab Obstructione vesicularum Pulmonis ortum.

OBSERVATIO XXI.

Idem affectus in puero observatus.

OBSERVATIO XXII.

Partus mirabilis, in quo insolita viæ clausura, arte tamen reserata.

OBSERVATIO XXIII.

Puellæ Pudendum monstrosè conformatum.

OBSERVATIO XXIV.

Uteri lateralis portio in partu procidens.

OBSERVATIO XXV.

Os uteri in partu prolabens.

OBSERVATIO XXVI.

Uteri à partu inversio ab imperita manu reddita lethalis.

OBSERVATIO XXVII.

Hydrops è congerie Hydatidum sacco inclusus.

OBSERVATIO XXVIII.

E Placentulis post fœtus exclusionem in utero remansis, Pseudomolæ.

OBSERVATIO XXIX.

Massa Cruoris coagulati quandoque Molam mentiens.

OBSERVATIO XXX.

Penis cancrosi amputatio.

OBSERVATIO XXXI.

Vesicula fellea intus cellulis distincta, & calculosâ crustâ obducta.

OBSERVATIO XXXII.

Menses à membranâ vulvam claudente suppressi, perque hujus incisionem evacuati.

OBSERVATIO XXXIII.

Placentæ Uterinæ in Hydatides degeneratio.

OBSERVATIO XXXIV.

Tumor Lumbaris in fœtu, cum Spina bifida.

OB-

O B-

OBSERVATIO LXXXVIII.
Uteri in alterutrum latus retractio.

OBSERVATIO LXXXIX.
Calculus Vesicæ cum hujus ad digiti usqus latitudinem purulentâ incrassatione.

OBSERVATIO XC.
Vesicula fellis sæpiùs (præsertim in Vitulis) bifurcata, ast rarissimè, si unquam, in totum duplex.

OBSERVATIO XCI.
Ilei affectus variæ causæ, per varia exempla demonstratæ.

OBSERVATIO XCII.
Enormis Intestini Coli dilatatio.

OBSERVATIO XCIII.
Uteri motus imaginarius & verus.

OBSERVATIO XCIV.
Prodigiosa Ureteris, integram pintam continentis, dilatatio.

OBSERVATIO XCV.
Post Dysuriam scirrhosa Intestini Recti incrassatio, & mira coarctatio.

OBSERVATIO XCVI.
Similis Recti Intestini incrassatio.

OBSERVATIO XCVII.
Placentæ extractio à peculiari funiculi in eandem insertionis modo redditur difficilis.

OBSERVATIO XCVIII.
Hernia Cystica, cui ex terrore juncta Bubonocele.

OBSERVATIO XCIX.
Renum & Ureterum Ovillorum mirabilis expansio.

OBSERVATIO C.
Glandis in Pene vera structura, noviter detecta.

FRE-

FREDERICI RUYSCHII
OBSERVATIONES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

OBSERVATIO I.

Mirabilis Calculorum ſectio in Octogenaria.

Nter omnes corporis affectus, qui hominem miſerè infeſtare ſolent, haud infimum locum obtinet Calculus Veſicæ. Hoc malum, quantumvis in Batavia noſtra admodùm frequens, rariſſimo & inaudito tamen modo ſeſe nobis nuper obtulit in Octogenaria, præ dolore admodum emaciata, & à viginti annis propendentiam uteri perpeſſa, cum intolerabili mingendi difficultate & cruciatibus, ita ut ægra emori maluerit decies, quàm hoc diutius perpeti, præſertim poſtremis duobus annis.

Tandem menſe Maio anni 1681 me vocari juſſit, de Uteri propendentia, & mingendi difficultate conquerens. Mirabar Vetulæ querelas, quoniam nunquam à ſolo Uteri prolapſu ita dolere ſolent mulieres, verendumque eſſe adjeci, aliquid mali, præter Uteri prolapſum, hactenus in alta nocte latuiſſe. Hiſce auditis, miſera viſum & ulteriorem explorationem (ſine quibus nil certi aſſeverari poterat de abſconditi morbi eſſentia) non renuit, oſtenditque mihi uteri, juſto paulò majoris, prolapſum, eâdem formâ & magnitudine, quâ illum expreſſit Sculptor. Palpitando hunc uterum, calculos ſentire putabam, nec fefellit! quamvis circa calculorum formam deceptus: videbantur enim tenuiores laminæ calculoſæ, (Belgicè *Leyen*) qui poſt inciſionem reperti ſunt anguloſi & craſſi, ut ex annexa figura liquet. Non autem interim certè determinare poteram, utrum locum haberent dicti calculi in

ipſa uteri cavitate, an verò inter ejus membranas, vel in aliqua veſicæ portione. Videbantur quidem uteri locum occupare, qui totus, quantus (ut Fig. prima demonſtrat) è corpore propendebat, ſine ulla veſicæ portione, (ut nobis videbatur.) Hiſce viſis & exploratis, calculorum exſectionem propoſui: accerſuntur magiſtri, Petrus Adriani filius, & Andreas Boekelmannus, de re Chirurgica benè meriti, qui eandem quoque Operationem commendabant, proximo die inſtituendam. Operationem in ſequentem diem dilatum iri miſera illa vetula audiens, lamentari cœpit, exclamans, O! me miſeram, non reverſuri eſtis, relinquetis me, &c. quibus querelis permoti, illicò operationem inſtituimus, ſolâ inciſione, ſecundùm uteri propendentis longitudinem, extraximuſque momenti temporis ſpatio, Calculos quadraginta & duos, partim inſtrumentis, partim ſolis digitis, quorum magnitudinem & formam videtis, Fig. 2.

In hac operatione non admodùm doluit ægra, eâque peractâ, & hoc onere exonerata, atroces illicò evanuere dolores, quos tot annis paſſa fuerat, & ſatis commodè vivere cæpit. In ipſa ſectione, præter guttulas ſanguinis, aliquid liquoris promanabat è vulnere, unde ſuſpicabamur, veſicam quoque eſſe in procinctu; nec falſò, nam ſequenti die hoc penitius inveſtigantes, & ſiphonis ope liquorem per meatum urinarium injicientes, eum vulnere exire reperimus: quod, ut & lotium ſequentibus diebus per vulnus ſtillans, nobis manifeſtavit, calculos dictos veſicæ portioni ſimul cum uteri mole prolapſæ, inhæſiſſe.

Hoc urinæ ſtillicidium haud exiguo nobis fuit obſtaculo in vulneris curatione: quæ tamen (gratiæ Deo ter opt. max.) brevi peracta fuit, ſequenti methodo.

Aliquot diebus poſt Balſamo Arcæi illitum vulnus: labia ejus arctiſſimè adducta ſunt emplaſtro diapalma tantillum terebinthinæ, ut magis adhæreret, recipiente; quod emplaſtrum ſciſſum fuit, ut in annexa Fig. 3. videre eſt, ſuperimpoſitis ſpleniis & ligaturâ convenienti.

Quum

Figur. I. Explicatio.

A. A. Pubes.
B. Uterus è corpore propendens cum veſicæ portione ſimul prolapſa, eundem (ſolo orificio interno excepto) inveſtiente.
C. Uteri orificium internum.

Fig. 1.

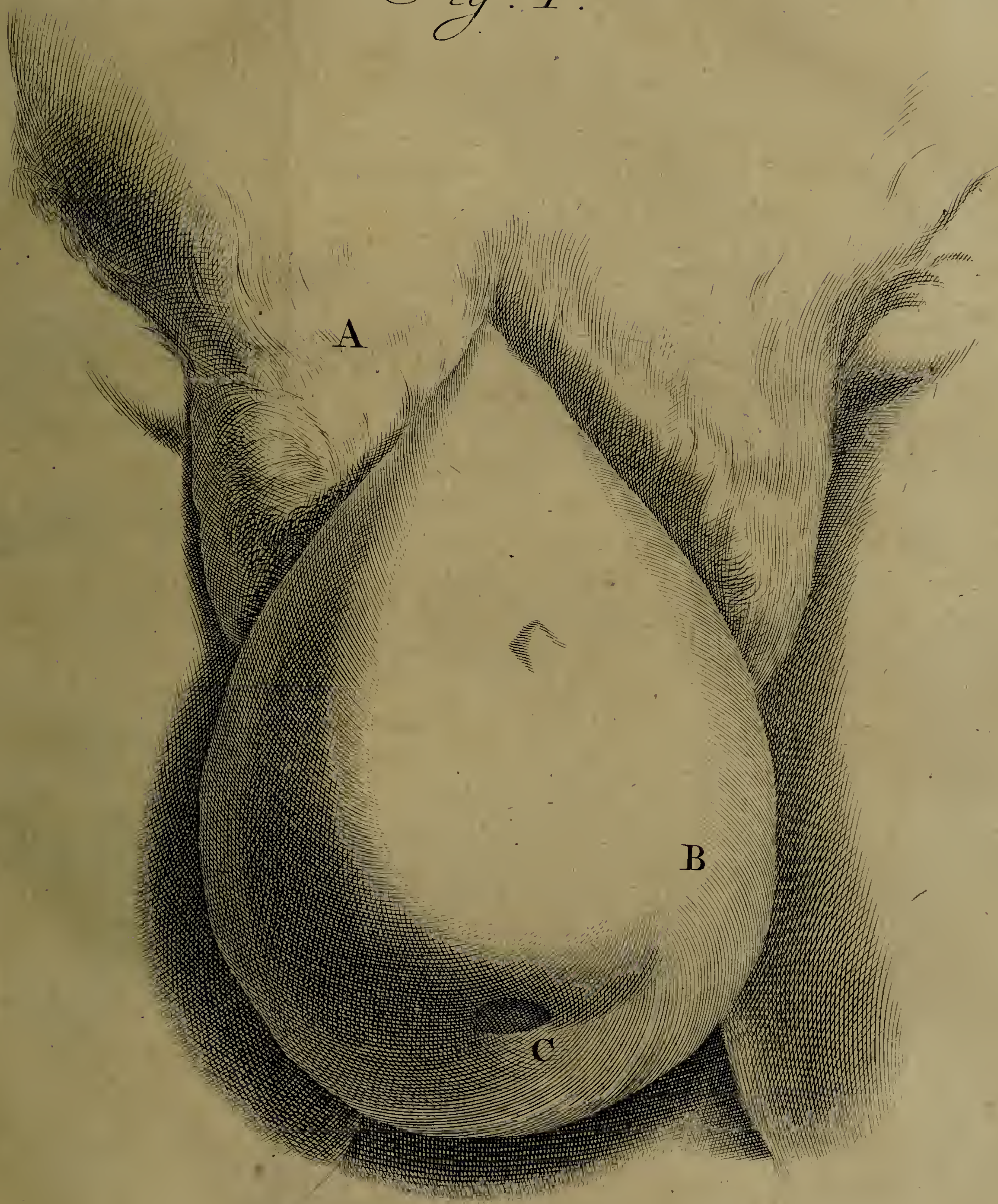
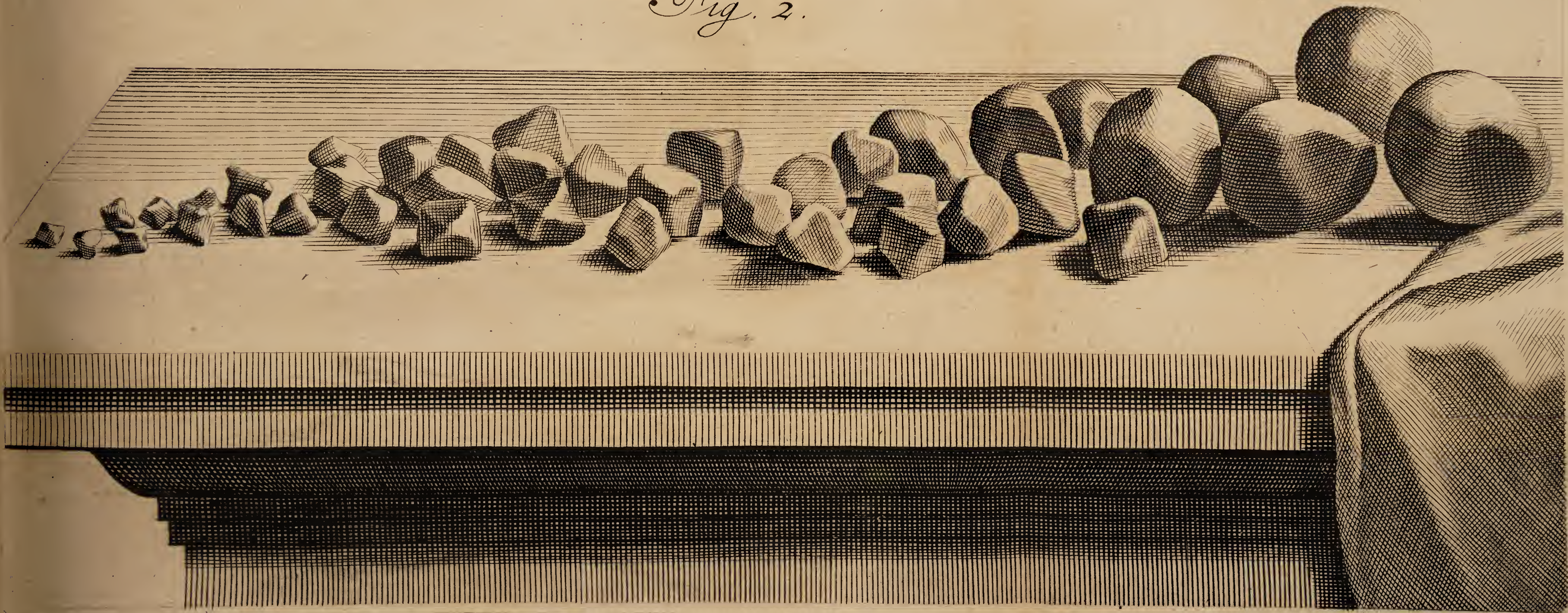
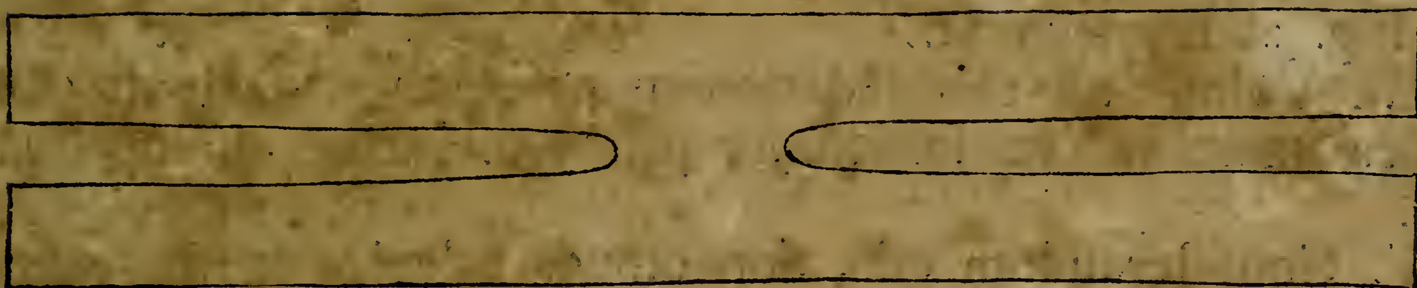

Fig. 2.

OBSERVATIO I.

Figur. 3.

Quum autem hic faciendi modus expectationi non ſatisfaceret, propter Urinæ ſtillicidium continuum, & emplaſtri relaxationem, loco emplaſtri excogitavit Magiſter Boekelmannus annulum è plumbo, cujus extremitates recurvatæ attrahebantur filo, ut ex annexa Figura 4. liquet, unde labia vulneris tam arctè claudebantur, ut nihil Urinæ amplius ſtillaret, & ſic intra triduum conglutinaretur vulnus.

Figur. 4.

In hoc affectu nonnulla conſideranda, imò miranda occurrunt.

I. Uterum è corpore propendentem ſecum rapuiſſe tantam veſicæ portionem; quod rariſſimè (ſi unquam) antehâc viſum eſt, quantumvis partes ſint circa oſcula continuæ.

Crediderim hoc in illa vetula accidiſſe, propter difficultatem mingendi, à calculorum copia ortam, unde conatus urinam reddendi fuêre continui, & quidem tanti, ut per cohæſionem dictam impediri non potuerit.

II. Quod moles è corpore propendens, & nil præter uterum mentiens, ob calculorum magnitudinem & numerum, nullam inæqualitatem, nec aliam formam ſit adepta; ſuperficies enim admodum erat æqualis, & figura uteri naturalis: vide Fig. 1.

III. Ad-

III. Admirationi eſt, calculos omnes eandem ferè obtinere formam, & adeò æquales eſſe ſuperficie, ac ſi eſſent planati. ut Fig. 2. repræſentat.

IV. Vulnus ad conſolidationem perveniſſe, quamvis parti veſicæ membranoſæ inflictum, per quod urina aſſiduò ſtillabat.

V. Conſiderandum eſt, non omnes calculos in illa veſicæ portione, quæ uterum inveſtiens ſimul è corpore propendebat, hæſiſſe; non enim ſatis ampla, ratione magnitudinis & numeri calculorum, ſed nonnullos in ipſa operatione ab altiori & profundiori veſicæ parte deſcendiſſe, dubitandum non eſt.

VI. Inauditam lithotomiam, in muliere adeò annoſa cum tanto ſucceſſu, eſſe inſtitutam; in mulieribus calculi dilatatione urethræ quidem extrahuntur, aſt perquàm rarum eſt, ſectione veſicæ idem perfici.

OBSERVATIO II.

Aneuriſma Brachii periculoſum feliciter curatum.

QUod in dilatata vena Varix dicitur, in arteria præter naturam expanſa Aneuriſma eſt. Qui affectus tam difficulter curationem admittit, ut in vaſis majoribus jure merito ab omnibus lethalis pronuntiandus ſit.

D. Panhuyſen, Cereviſiarius Dordracenſis, (nomen præter morem appono ob caſus raritatem) pleni habitus & in flore ætatis, menſe Maio 1681, poſt baſilicæ dextræ venæſectionem, in Aneuriſma ejuſdem brachii incidit, paululùm ſub junctura cubiti, piſi majoris magnitudine. Huic affectui compreſſione, ut artis eſt, opitulari tentavit Chirurgus, aſt incaſſum, tumore indies accreſcente. Aliquot poſt diebus Amſtelodamum ſeſe contulit, conſuluitque primò in arte Medica expertiſſimum D. Doctorem le Blon, me, & magiſtrum Petrum Adriani filium, in curandis affectibus benè verſatum. Unanimiter cutis inciſionem & arteriæ conſtrictionem commendavimus. Operationem ſanè ab Authoribus magis commendatam, & laudatam, quàm inſtitutam; quod dicere non gravor, quia viginti abhinc annis, & quod excurrit, in hac

vaſta

vaſta civitate, ad quam ſine numero confluunt afflicti, hanc operationem, in arteria adeo ingenti, nullus (quantum noverim) Chirurgorum inſtituit. Ægrotus, aliàs ſatis generoſus, inciſionem diſtulit, præferens levem tumoris compreſſionem, donec poſt diem unum atque alterum, ſuâ ſponte erumperet dilatata arteria, utpote nuda, & nulla cute tecta. Aneuriſmate ſuâ ſponte aperto, magno impetu profiliit ſanguis, donec dictus Chirurgus Boviſtâ & ligaturâ ulteriorem ſanguinis motum inhiberet. Hiſce viſis, patiens ſeſe non ſine virium imò & vitæ diſpendio hoc malum diu perferre poſſe, rectè judicavit, conſenſitque propoſitæ à nobis operationi, ſequenti die inſtituendæ; ſicut etiam paracta eſt, præſente quoque A. Cypriano M. D. & Lithotomo Ordinario, ſatis experto, qui opitulabatur Chirurgo ſupracitato. Primò allatus fuit annulus ferreus, (alutâ craſſiori & molliori munitus, ne cutem offenderet) brachii parti ſuperiori aut ſupra Aneuriſma, applicandus, ad ſanguinis motum rapidiorem ex parte inhibendum, quod inſtrumentum expectationi noſtræ omnibus modis non ſatisfecit. Itaque confugimus ad alterum, quo arteria ſatis benè comprimebatur. Hoc applicito, cordatè Aneuriſma denudavit magiſter Petrus ab omnibus faſciis & ſpleniis, imò & à Boviſta, hac intentione, ut ſi ſanguinis impetus tantus fuiſſet, ut non eſſet ſiſtendo, & obrui veremur à ſanguine ante interceptionem arteriæ, illicò aperiret ipſum Aneuriſma, & pauxillo præcipitati rubri vel ſimilis eſcarotici, ut & Boviſtâ repleret Aneuriſmatis cavitatem. Quid fit? Aneuriſma ab omnibus vinculis & ſpleniis ſolutum, nil ferè ſanguinis emiſit, quoniam ſanguis factus erat trombofus, non ſolum in Aneuriſmate, verùm etiam per totum ferè brachium, gangrænâ jam correptum: quo viſo, & inſtrumento aut annulo ferreo quoque adempto, multum cruoris per vulnus Aneuriſmatis expreſſit, & porrò Brachium ſecundùm longitudinem ſat profundè incidit, ut ſanguinem coagulatum, levi facta compreſſione, auferret, & gangrænæ eò commodiùs opem ferret. Hac facta inciſione, ſanguis arterioſus duobus è locis magna vi erupit. Læſarum arteriarum extremitates intercipiebantur acu filo munitâ, (aſt quàm difficile ſit, arterias à nervis, & aliis adjacentibus partibus in illa operatione denudare, noſſe nemo poteſt, niſi qui ejuſ-

B modi

modi operationi fubinde interfuerit) ligabanturque exiguo frufto corii craffioris munitæ, ad arteriæ difciffionem vitandam. Hifce peractis, Bovifta & pulvere adftringenti repletum fuit vulnus, & impofitis fpleniis, laxâque ligaturâ, ob ulterioris gangrænæ metum, duabus manibus partes deligatas comprimendo per decem horas fic continuit famulus, ut novus fanguinis fluxus præcaveretur. Eâdem vefperâ ablata funt ligatura, fplenia, & aliquot boviftæ partes, ut gangrænæ ftatum videre liceret, quem pejorem non invenimus. Renovatam hanc deligationem famulus denuò continuit, donec fequenti die omnia renovarentur, excepto exiguo boviftæ frufto, quod in ea vulneris parte relictum fuit, ubi hæmorrhagiæ metus fupererat. Tertio die, omnibus remotis, novam Boviftam eodem in loco applicuit Chirurgus, ligaturamque paulò ftrictiùs circumduxit, ita ut famuli manus diutius non fuerint neceffariæ: interea gangrænæ profpeximus linteo carpto theriacâ cum fpiritu vini dilutâ madido. Quarto die boviftam omifimus, & forcipis extremo infimum filum, quô extrema pars arteriæ erat ligata, folvimus, fruftum corii fupra dictum fatis firmiter arteriæ adhærens in vefperam relinquentes. Quinto die folvimus alterum filum, fuperiorem arteriæ partem conftringens, relicto quoque corii frufto, quod arteriæ dilacerationem impediverat. Sexto die omnia in vulneris deligatione adimebamus, fubftituendo folummodo plumaceolos, digeftivo imbutos, fplenia, & ligaturam convenientem. Septimo die levis Hæmorrhagia fuborta fuit, quam brevi, ftegnotico, puta Boviftâ & pulvere aftringente, fedavimus. Sequenti die hifce ademptis in fundo vulneris vifui fefe obtulêre arteriarum extremitates, antea ligatæ, nunc verò coalitæ, fufci coloris, quafi gangrænâ correptæ. Hifce applicuimus linteum carptum, fuperimpofito craffioris corii frufto, ut magis comprimeretur. Sequenti die horum loco ufi fuimus Boviftæ quadratæ portione magnitudine alterius partis pollicis, ab una parte faliva madida & pulvere aftringenti imbuta: Hoc fruftum munivimus emplaftro agglutinante. Hifce remediis obliterari, novâque carne videbantur occultari arteriarum dictæ extremitates. Verùmenimverò aliquot poft diebus ambæ rurfus in confpectum fefe dedêre, in duo Aneurifmata nova degeneratæ, propter carnis dictæ

laxi-

laxitatem, pulsus magnitudinem, & sanguinis abundantiam. Horum Aneurismatum alterum (pisi majoris magnitudine) suâ sponte apertum, sanguinem copiosum non profudit, propter citam à magistro factam compressionem; paucisque diebus, sectâ venâ, tenuiori diætâ præscriptâ, & debitâ compressione factâ sanatum fuit. Alterum verò Aneurisma, quantumvis comprimeretur, per plures dies curationi remoram fecit. Tandem verò quoque disparuit, convaluitque æger, incolumis in hunc usque diem vivens.

OBSERVATIO III.

Patellæ fractura à causa notatu digna.

PAtellam propter duritiem suam haud frangi posse, nonnulli perversè asserunt. Nos verò, eandem non solum à casu graviori in genu frangi, experti sumus; verùm etiam sine casu; cujus rei historiam recensere animus est. Ante tres præter propter annos, visitavi cum magistro Petro, Adriani filio, virum satis robustum, qui à ponte descendens in terram ferè ceciderat, uno pede lubrico, resistens tamen quantum potuit, in terram non fuerat prolapsus, sed ab illa resistentia vehementissima transversim fracta ejus patella, & adeò quidem evidenter, ut inter utramque partem locari potuerit manus, una enim supra, altera infra genu sentiebatur. Fracturam, ut artis est, deligavit dictus magister peritissimus. Quid fit? Patiens, rectiùs dixerim impatiens, contulit sese secundo die Jispam, unde incurabilis post aliquot septimanas rediit, claudicans in hunc usque diem. Mirabar olim patellæ mollitiem in cadavere, & duritiem ejus in sceleto; & quantum hæ ab invicem differant, sat accuratè cum doctissimo Viro Matthæo Slado, Medicinæ Doctore celeberrimo, investigavimus, reperimusque eas duritie toto cœlo inter se differre. Ansa ergò erroris, quo nonnulli patellam frangi posse negarunt, exinde orta videtur, quod patellas Sceletorum solùm inspexerint. Quippe per exsiccationem ita indurantur, ut difficile sit eas frangere, recentes non item; quicunque enim utrasque ritè examinarit, reperiet recentes extrinsecè tantum duriori laminâ obductas, in-

trinsecè verò substantiâ osseo-spongiosâ præditas, instar diploes in Cranio.

Observatio IV.

Fractura Ossium duorum Carpi post tres annos nondum coalita.

FRacturam magnorum Ossium, puta Brachii, Femoris &c. aliquando talem esse, quæ nunquam ferruminetur, quantumvis ex arte tractetur, noto notius est. Ast mirandum, Ossa Carpi, quæ admodùm sunt exilia, fracta ex casu ab alto, non iterum coaluisse. Anno 1681 Nebulonem quendam (cognomine *Slagertie*) ob furtum ad suspensionem condemnatum, in carcere visitavi, & an ullo morbi genere antehâc fuisset vexatus, interrogavi. Vixi, inquit, sat pancraticè, & nullus ferè morbus me unquam infestavit, præter febrem, quam ante aliquot annos perpessus fui: Præterea dextram, aiebat, in mensa planam reddere haud unquam potui, postquam semel cecidi ab alto. In hujus suspensi cadavere reperi, membranam, lienem ambientem, (quæ in naturali constitutione tenerrima) in sui medio, duobus in locis, ita incrassatam, ut maximi scriptorii calami crassitiem adæquaret; Hanc crassitiem à prægressa inflammatione ortam fuisse, dubitandum non est: quia sæpissimè ab ea ita incrassari membranas observamus. An verò inflammatio isthæc à febre supradicta, aut febris ab inflammatione provenerit, me latet. Posthac manum ejus cultro Anamico subjeci, & ex anterioribus Carpi ossibus duo fracta inveni, quorum fragmenta, juncturam manus violantia, obstaculo fuerant, ut manum in mensa planam reddere non potuerit: & quod magis mirum est, ossa dicta à triennio fracta, nondum erant ferruminata aut conjuncta, nec callo obsessa, quemadmodum adhuc videre est in nostro Musæo.

Fig. 6.

A

B B

G G

D D

E

F F

C C

Fig. 7.

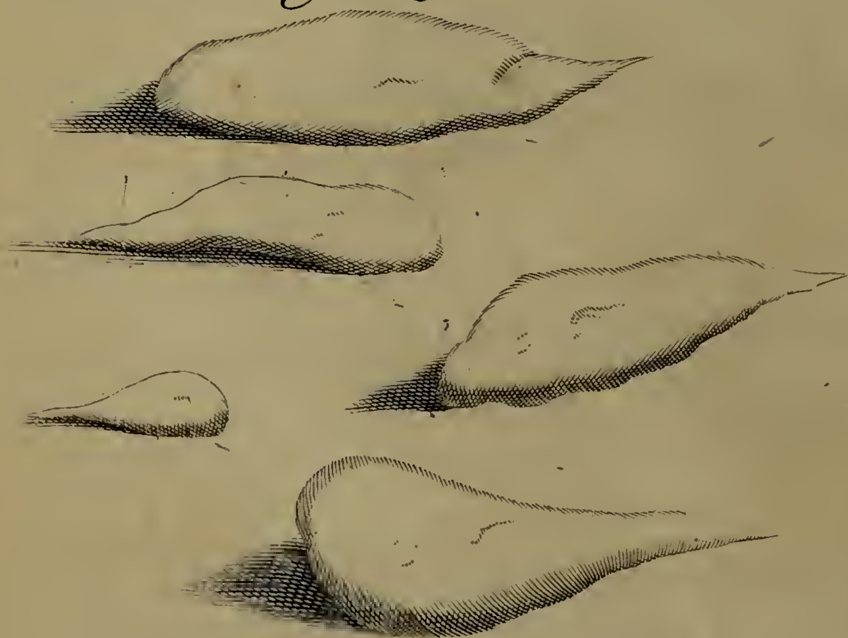

Fig. 5.

Observatio V.

Os Capitis denudatum, ab aëre licèt nigrescens, tamen absque visibili lamellarum separatione restitutum.

OSsa capitis denudata & ab aëre denigrata non semper sensibiliter separantur, aut lamellam osseam expellunt, ut autumant Authores. Vir quidam ab equo in capite percussus, in terrram tanquam mortuus cecidit, cum tanta alterius ossis syncipitis denudatione, ut Imperialis tegendo vix sufficeret. Hæc ossis denudatio in totum nigricabat, circulo excepto, qui cuti proximus straminis latitudinem obsidebat. (vid. Fig. 5.) Hoc circulo albo de die in diem diminuto, patiens convaluit, sine ulla visibili ossis separatione, aut raspatorii usu, solo linteo carpto, partim sicco, ut os denudatum tegeretur, partim ad prospicienda vulneris labia digestivo & melle rosaceo illito.

Observatio VI.

Uteri Polypus carnosus.

SIcut Nares sunt corporis partes, per quas humores superflui continuè excernuntur; sic etiam Uterum humanum ei muneri inservire palam est. In Naribus tumores præter naturam, Polypi dicti, non rarò excrescunt. Nec etiam Uterus humanus ab iis est immunis. Non omnes polypi, è naribus erumpentes, ejusdem generis sunt; nonnulli carneam substantiam repræsentant; multi è contra membranæ involuti substantiam pituitosam & limosam nacti sunt. Modò nobis Polypus malignus & cancrosus occurrit: modò eum omnis malignitatis expertem offendimus. Anno 1673 me vocarunt ad mulierem, à longo tempore, ex fluore albo immani, Uteri prolapsu laborantem, è cujus orificio interiori variæ excrescentiæ (quas ob similitudinem cum polypis narium, eodem nomine aptè vocari posse putamus) membranaceo-carnosæ propendebant, sicut Figura 6. demonstrat. Hi polypi adeò dolebant, uterusque tantum humo-

Figur. 6. Explicatio.

A. Uterus humanus.
B. B. Oviductus abscissi.
C. C. Polypi carnosi ex uteri ore erumpentes.
D. D. Ligamenta teretia abscissa.
E. Vasa uterina.
F. Pars Vaginæ apertæ.
G. Ligamenta lata abscissa.

ris aquosi & acris quotidiè profundebat, ut ordinaria remedia proficere nil potuerint, & vehementiora usurpare non ausi fuerimus, propter malignitatis indicia; & rectè, ut eventus docuit: Ulcus enim malignum mortem acceleravit, brevique post exspiravit ægra. Ejusmodi ferè tumores polyposos quos videtis Tab. 7. Gellius, Chirurgus Wormer-Veriæ expertissimus, mihi quoque misit, quos mulier quædam ibi habitans diversis vicibus excrevit.

Figur. 7.
Polypos carnosos utero excretos repræsentat.

OBSERVATIO VII.

Uterus Scirrhosus & deformis, qui in magnam molem auctus, extra pudendum propendebat.

MUlieri triginta circiter annos natæ Uteri admodum incrassati propendentia tantam afferebat molestiam, ut incedere vix potuerit. Consultum fuit uteri extirpationem, post injectam ligaturam, moliri. Acu ergò tricipiti filo duplicato munitâ, operationem aggressus quidam magister ligavit satis fortiter uterum è corpore propendentem, ast utinam nil præter eam partem acu & filo comprehendisset! Patiens per diem unum atque alterum nihil reddidit lotii, quod nobis ansam dedit suspicandi meatum urinarium simul acu & filo esse constrictum, prout eventus quoque docuit. Ægrotæ miserandæ, brevi post denatæ, cadaver aperui, & conjecturam nostram non inanem fuisse advertimus; scilicet meatum urinarium simul cum uteri corpore tam arctè ligatum, ut nil lotii reddere valuerit. Hic mihi, quid de uteri propendentia statuendum sit, perscrutandi locus fuit. Notum est, multos reperiri qui perhibent, uterum ipsum nunquam è corpore posse prolabi. Ex iis qui contrarium propugnant, nonnulli, in prolapsu uterum quoque inverti, alii uteri prolapsum nil nisi vaginæ propendentiam esse, asserunt. Litem dissipavit cadaver hujus miserandæ fœminæ, aperto enim abdomine, in pelvi, qui locus est uteri, nil vidimus, præter unum ex Ovariis, cum annexa tuba & ligamento lato. Uterus totus quantus & non inversus propendebat, & adeo deformis ac ingens factus, ut nunquam ante cadaveris apertionem
nem

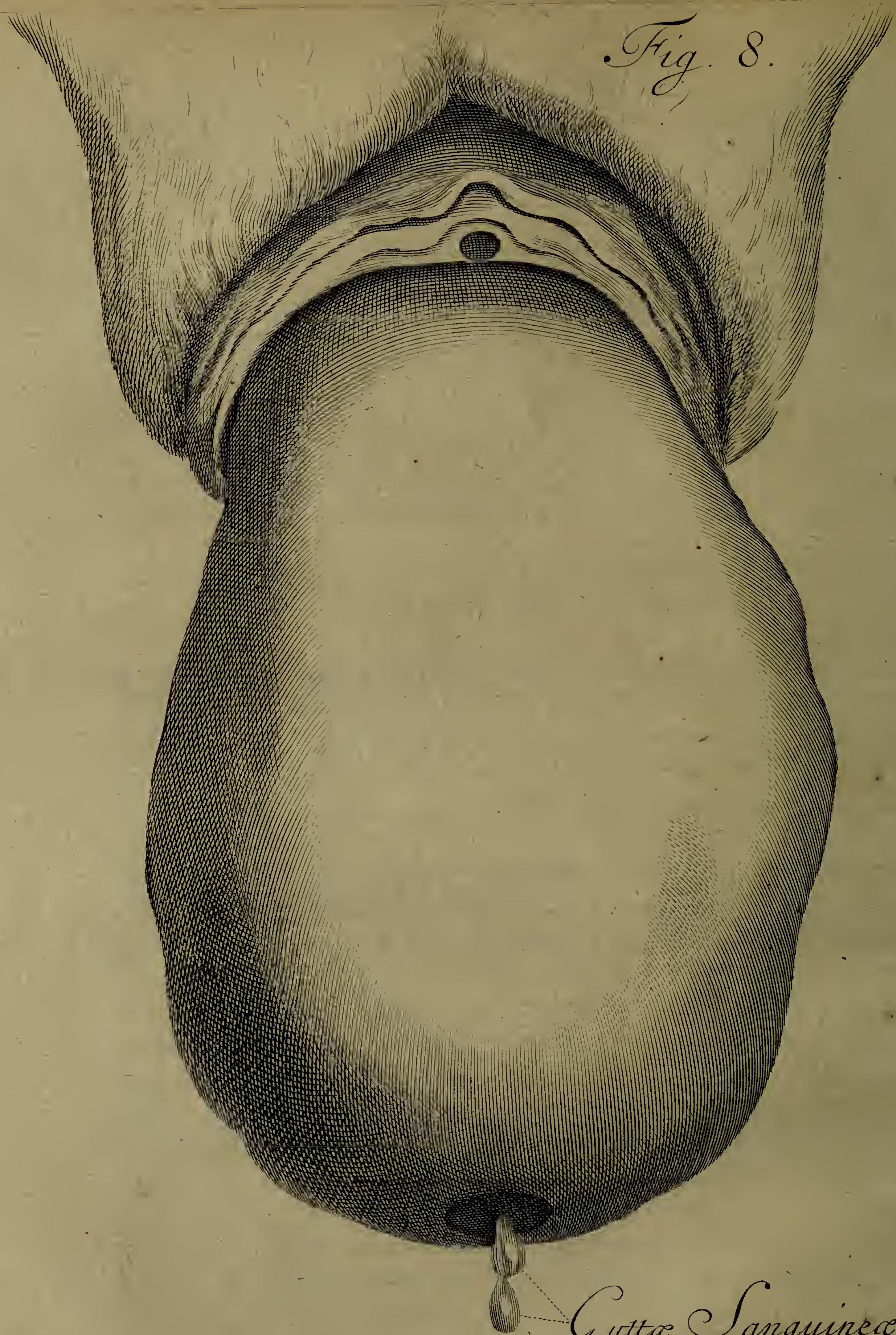

Fig. 8.
Guttæ Sanguineæ.

Fig. 9.

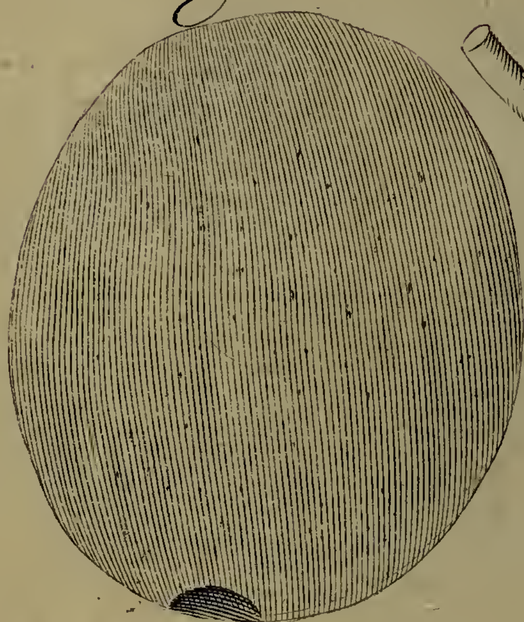
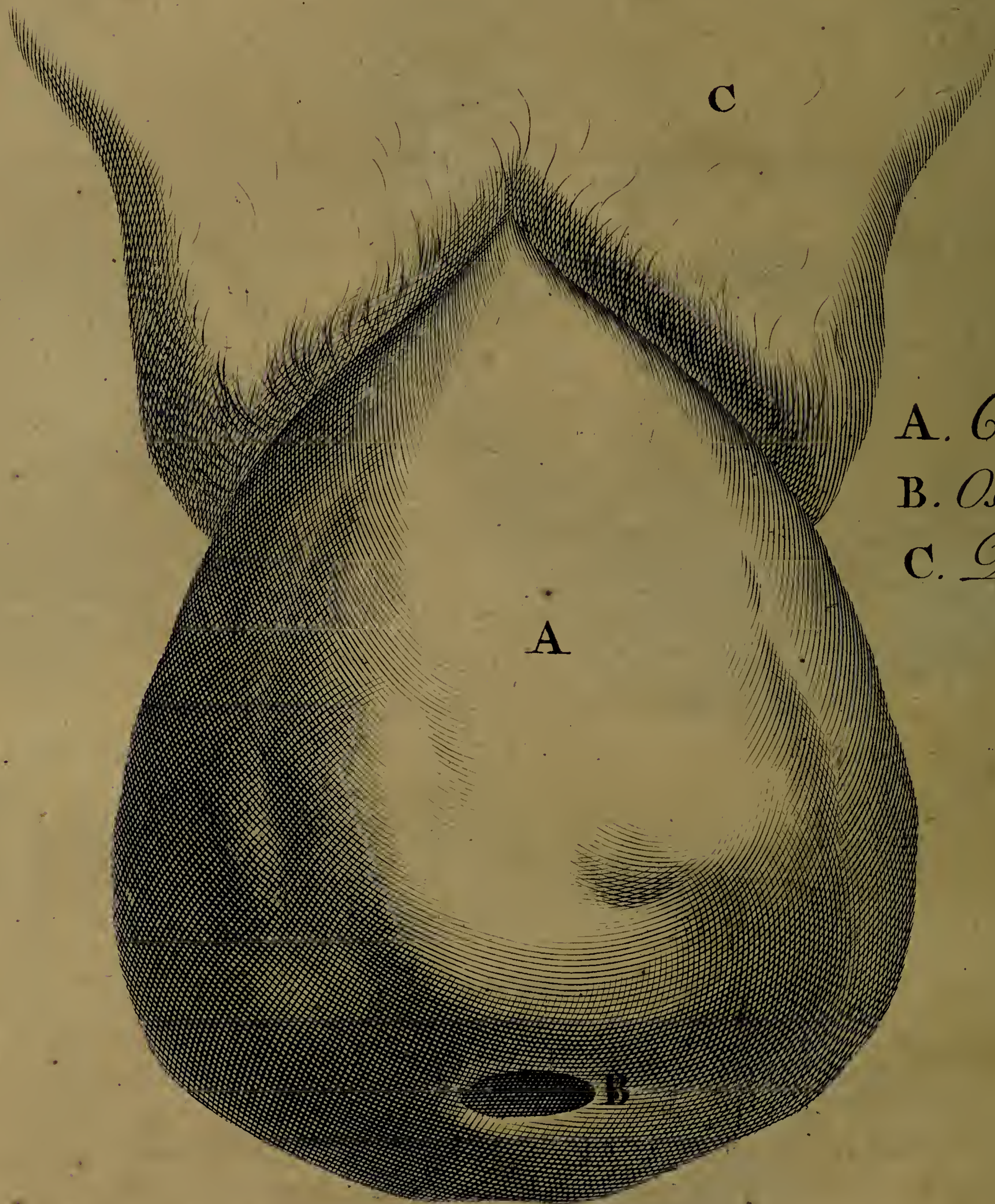

Fig. 10.

Fig. 9.

Fig. 11. obs. IX.

A. Corpus Uteri.
B. Os Uteri internum.
C. Pubes.

nem uterum esse dixissem, nisi in extimæ partis centro osculum conspexissem, è quo levi opera guttulas aliquot sanguinis exprimebam, ceu apparet Figura 8. Quid ulterius circa vaginæ & uteri propendentiam ac inversionem &c. observarim, è porro memorandis casibus palam fiet.

Observatio VIII.

Vesica Ovilla quasi in duas partes divisa.

GEminam vesicam urinariam in corpore humano nunquam reperi: duplicatam verò aut in duas partes divisam in quadrupedibus aliquoties offendi, quarum nonnullas domi reservo. Si causam respiciamus istius duplicitatis, facile erit colligere, illud magis locum habere in corpore quadrupedum quàm hominum. Notum enim est, solos quadrupedes uracho pervio gaudere, qui urachus, si in aut ante partum nimis extendatur, fundus vesicæ, è quo ortum ducit Urachus, non tantum apertus remanet, verùm etiam Urachus in tantam extenditur molem, propter affluentem urinam, ut alteram mentiatur vesicam; & sic vesica quasi duplex aut gemina appareat, ut vid. Figur. 9. in qua repræsentatur Vesica Ovilla, à dicta causa quasi in duas partes divisa, interveniente membrana tenui & rotunda, ut Figur. 10. conspiciendum exhibet, in cujus infima parte foraminulum spectatur, per quod urinæ in utramque cavitatem patebat aditus.

Observatio IX.

Verus Uterus è corpore subinde prolabens.

MUlier quædam aliquot abhinc annis per fossam (vulgò dictam *de nieuwe zijds Achterburgwal*) incedens, in Uteri totius prolapsum incidit, cujus magnitudinem & figuram apposui, ne quis posthac anceps hæreret, aut negaret, uterum posse prolabi. Misera ulterius progredi cùm non posset, ante fores patris Clarissimi Viri Domini Francii, Professoris celeberrimi, remansit, donec advesperasceret. Rogante An-

Ancillâ, ecquid ipsi damni obvenerit, & quare tam diu ante ædes remoraretur, non dubitavit affectum suum ancillæ revelare, & hæc, heræ suæ, dicti Professoris matri; quæ misericordiâ commota, eandem in domum suam recepit, Obstetricemque advocari jussit, ut uterum prolapsum reponeret; ast incassùm, haud enim propter magnitudinem potuit. Posthac ego vocatus, eundem ad naturalem situm reduxi, atque ægra, partibus ritè munitis, illicò domum rediit, sine notabili incommodo. Verùmenimverò uterum haud semper posse restitui, si extra partum diu è corpore prociderit; nec semper opportunum esse, illud moliri, nôrunt periti; qui antequam hoc suscipiant, semper uteri prolapsi constitutionem diversam investigabunt; si enim à longo tempore prolapsus, tantus sit factus, ut facili negotio in pristinum locum redigi haud possit, aut patiens uterum à longo tempore extra corpus gesserit, vel uterus prolapsus induruerit, cum inæquali superficie, aut ulcere obsessus fuerit, periculum haud faciendum; reposito enim utero, pessimè sese habere solent ægræ.

OBSERVATIO X.

Uteri inversio à partu

INter affectus deplorandos, quibus mulieres sunt obnoxiæ, haud infimum locum obtinet Uteri totalis inversio, quod nunquam nisi in aut mox post partum accidere potest. Hic affectus si illicò non profligetur, mors statim subsequitur. Memini me bis una in septimana hoc vidisse, nec (nisi absque ullâ morâ opem ferret Obstetrix) ullam, præter uxorem cujusdam Hebræi, evasisse. Tantus enim utplurimum sanguinis est affluxus ad uterum propendentem, ut statim inflammetur, induretur, & propter impeditam sanguinis circulationem gangrænam concipiat. In hoc affectu, uterus totus quantus est, à partu invertitur. Quod non fit in uteri propendentia extra partum; tunc enim non invertitur, sed procidit tantum, ita ut os uteri internum, in extimo hujus propendentis uteri, reperiatur. Hic verò os uteri non sentitur, nec oculos incurrit, ut videtis Fig. 12. Oritur hoc malum nonnunquam ab Obstetricibus minùs expertis, funiculum umbilicalem plus quam par

Fig. 12.

par eſt, attrahentibus, unde uterus non poteſt non ſubſequi. Aliquando etiam ortum ducit à conatibus, poſt partum remanentibus. Tempore, quo opem ferebam parturientibus, ſemel mihi contigit, cùm fœtum mortuum, placentamque extraxiſſem, uterum mox ſubſequentem conſpicere, quo illicò reſtituto, cruribuſque, ut artis eſt, poſitis, brevi fuit curata ægra. Multoties Obſtetrices non ſolùm, verùm etiam Chirurgos, imò & Medicos hac in re eſſe hallucinatos, non eſt, Lector benevole, cur dubites. Nuper adhuc me accerſere juſſit Chirurgus quidam, qui in eodem caſu conjicere haud potuerat, qualis eſſet tumor è corpore propendens. Aliquoties me quoque vocarunt Obſtetrices, mirabundæ, quòd viderent ejuſmodi tumores à partu ſeſe exſerentes. Nonnullæ mihi venienti dixêre, hîc videbis molam magnam, utero firmiter adhærentem: aliæ, hîc habemus partum fœtus monſtroſi, &c. Hunc ergò affectum delineavi, ut unicuique Chirurgo, qui delineationem viderit, magis in memoria hæreret, & ne quis amplius in re tanti momenti, & ſubitam reſtitutionem expoſcente affectu, deciperetur. Vide Fig. 12.

Figur. 12. Explicatio.

A Portio uteri illicò à partu inverſi propendens.

B. *Pubes.*

C. *Uteri vaſorum oſcula hiantia.*

OBSERVATIO XI.

Fœtus à Funiculi Umbilicalis mirâ contorſione necatus.

SIcut homini in lucem edito, innumerabiles mortis cauſæ imminent, ita quoque non paucæ ſunt conſtitutiones morboſæ fœtum in ipſo jam utero enecantes. Inter eas maximi eſt momenti funiculus umbilicalis contortus. Nuper fœtus mortuus in lucem editus eſt, membranis chorio & amnio, integris exiſtentibus, cujus funiculum umbilicalem mirè contortum inveni; ſicut quotidiè in fune fieri videmus, quum poſt tenſionem ejus, & unius extremi frequentiorem circumgyrationem, ad invicem duo extrema ducuntur. Vide Fig. 13. Veroſimile quoque eſt, malum iſtud à frequentiori circumgyratione fœtus ortum duxiſſe in Utero, ejuſque mortis fuiſſe cauſam: utpotè

humorum circulatione per funiculum in totum impeditâ.

Figur. 13. Explicatio.

A. A. *Funiculum peculiariter contortum monstrat;*

B. B. *Placentam Uterinam.*

Observtio XII.

Ulcus Uteri malignum.

INter omnes corporis affectus, qui sexum infirmum vexare solent, haud postremum locum obtinent Uteri Ulcera maligna. Anno 1671. Mulierem quandam visitavi, quæ ab aliquot septimanis, ulteri ulcus contraxerat, cum tanto eoque continuo sanguinis profluvio, ut omnibus admirationi fuerit. Mortem sibi sæpius optabat, propter ineffabiles dolores earum partium, donec tandem remediis, ob loci incommoditatem & humiditatem nihil proficientibus, mors miseriis finem imponeret. Aperto cadavere, uteri cervix ab ejus corpore attactu sese disjunxit, utpotè planè putrefacto. Intestina, ab inflammatione & excoriatione prægressis extrinsecè coalita, cæteraque satis sana offendi. Ejusmodi Ulcera uteri, quæ verè lethalia sunt habenda, posthac aliquoties videre mihi contigit, cum tanto non solùm dolore, verùm etiam conatibus egerendi adeò vehementibus, ut ægræ non essent ferendo, imò mori quàm diutius vivere maluerint.

Observatio XIII.

Diabetes è renibus malè affectis.

VIr quidam in ætatis flore, diu atrocibus nephriticis doloribus vexatus, renisque abscessum passus, in diabeten incidit.

Figur. 14. Explicatio.

A. *Renis dextri membranæ incrassatæ, & contractæ, substantiâ renis gladuolosâ in totum consumtâ.*

B. *Pelvis justò major.*

C. *Ureter tortuosus, & diversis in locis summopere à calculorum transitu, expansus.*

Fig. 13.

A

A

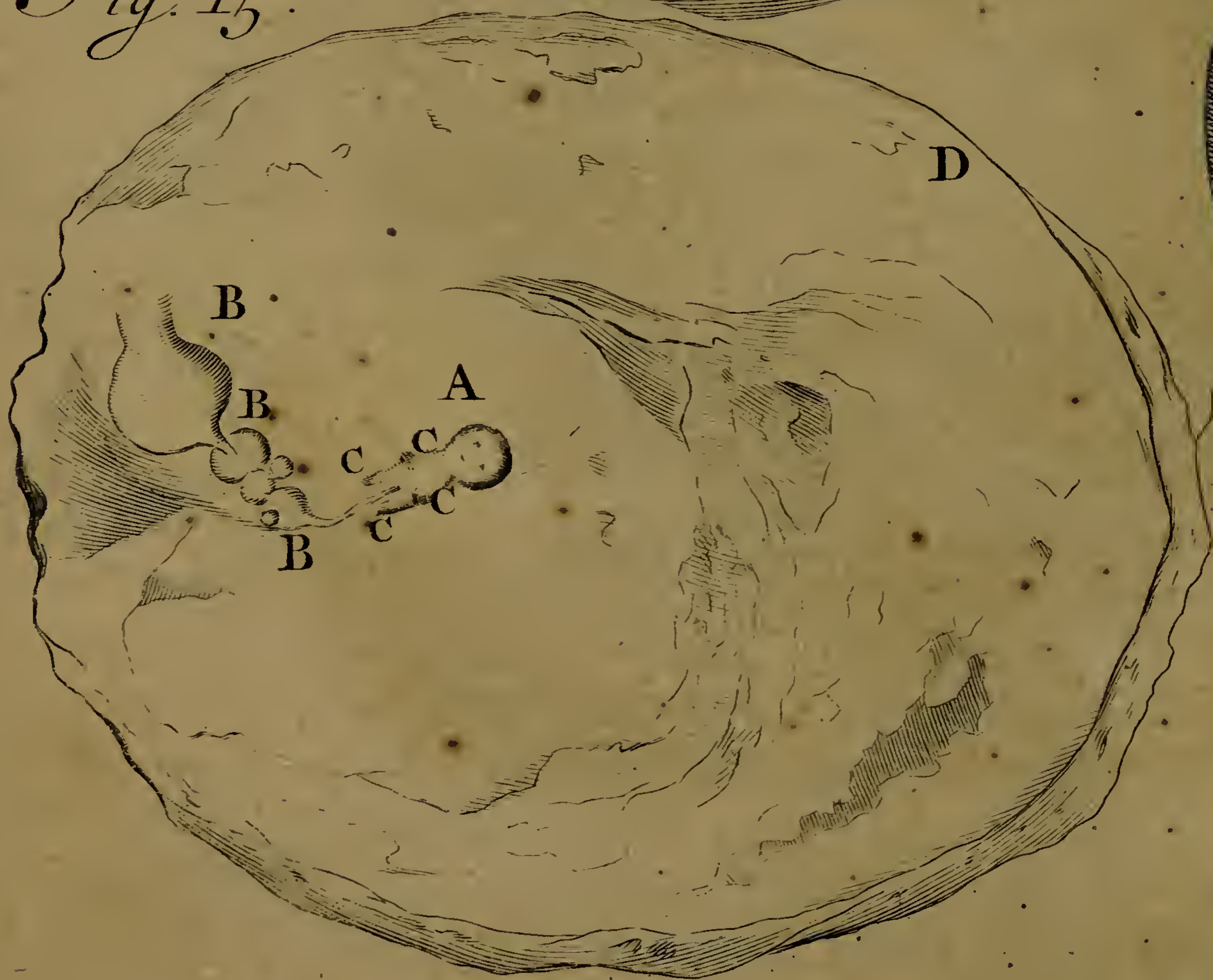
B

Fig. 16.

A
A
B
D
C

Fig. 15.

dit. Singulis septimanis dolium dimidium cerevisiæ ingurgitare difficile illi non fuit. Post mortem cadaver aperiendi copiam mihi fecêre consanguinei. Viscera satis benè constituta, exceptis renibus & ureteribus, conspexi; uterque enim ren ex parte consumtus erat, præsertim dexter; cujus substantiâ planè consumtâ, ejus membranas summoperè incrassatas & contractas, pelvisque capacitatem adæquantes vidi; sicuti Figura 14. repræsentat. Præterea Ureteres admodum tortuosos, variisque in locis expansos offendi.

OBSERVATIO XIV.

Superfœtationis exemplum.

UXor cujusdam Chirurgi Amstelodamensis Anno 1686. infantem robustum & viventem peperit. Sex horis post hunc partum, in lucem quoque edidit embryonem, cujus figuram & magnitudinem videtis infra Fig. 15. In hoc embryone notatu digna fuêre, primò, quòd funiculus umbilicalis tot hydatidibus esset refertus, ut totus videretur concatenatio vesicularum aqueo humore refertarum; unde hoc? secundò, placentulam tantæ magnitudinis & crassitiei inveni, ut in fœtu trium mensium rarò crassiorem & majorem repererim.

Figur. 15. Explicatio.

A. *Embryo, cujus caput respectu corporis ingentissimum.*
B. *Funiculus umbilicalis in hydatides degener.*
C. *Artus, in quibus nulla forma manus aut pedis, ast verò instar appositarum particularum rotundarum sese produnt, uti adhuc videre est in Musæo nostro.*
D. *Placenta Uterina solito crassior & major.*

OBSERVATIO XV.

Ex Calculis in uretere hærentibus, Ischuria lethalis.

QUàm deplorabile malum sit Vesicæ calculus, nemini ignotum; multo tamen adhuc crudelior affectus, Calculus Renum, si tantæ sit magnitudinis, ut ureterem transire nequeat;

quia in hoc casu nil valet Ars Medica, nil quoque Chirurgia prodest. Exemplo sit Chirurgus quidam Amstelodamensis Anno 1682. qui à longo tempore nephriticus, multos calculos excreverat: demùm in Ischuriam spuriam incidens, (à qua semicupii beneficio semel liberatus à nobis fuerat paucis ante diebus) & vehementissimis ventris, crurumque doloribus, & vomitu materiæ nigricantis, correptus, vitam tandem cum morte commutavit.

In cadavere aperto, reperi præter duos calculos in rene dextro, unum in uretere sinistro, magnitudine & formâ olivæ exiguæ, cujus superficies innumerabilibus calculis & arenulis obsessa erat, qui omnem transitum Urinæ denegarunt. Vide Figur. 16.

Pars hujus Ureteris supra calculum, propter calculorum transitum admodùm erat dilatata, infra eundem verò naturalis capacitatis, ast rubicundior justo ab inflammatione excitatâ. Renem ejusdem lateris monstrosæ magnitudinis, ut & ureteris maximam partem, aqueo humore obsessum inveni; cujus liquoris motum sæpissimè percepit æger, cùm sese moveret, ut nobis indicabat.

Figur. 16. Explicatio.

A. A. *Venæ & arteriæ renales.*
B. *Ren dexter in majorem molem extensus ob urinam in eo occlusam.*
C. *Ureter à transitu calculorum & urinæ suppressione valde extensus.*
D. *Venæ renalis ramus per ureterem dispersus.*
E. *Calculus ingens in uretere subsistens.*
F. *Varii calculi exigui.*
G. *Portio ureteris naturaliter constituta.*

OBSERVATIO XVI.

Eruptio Ovarii post abscessum ventris nimis profundè perforatum.

QUàm necessarium sit, non solùm Anatomico, verùm etiam Chirurgo, manum habere suspensam, nemo ignorat. Anatomici cautè partes dissecant; Chirurgis haud minori opus est circumspectione in instituendis apertionibus. Novi Chirurgum, dum viveret, admodùm temerarium: is abscessum in hypoga-

Fig. 17.

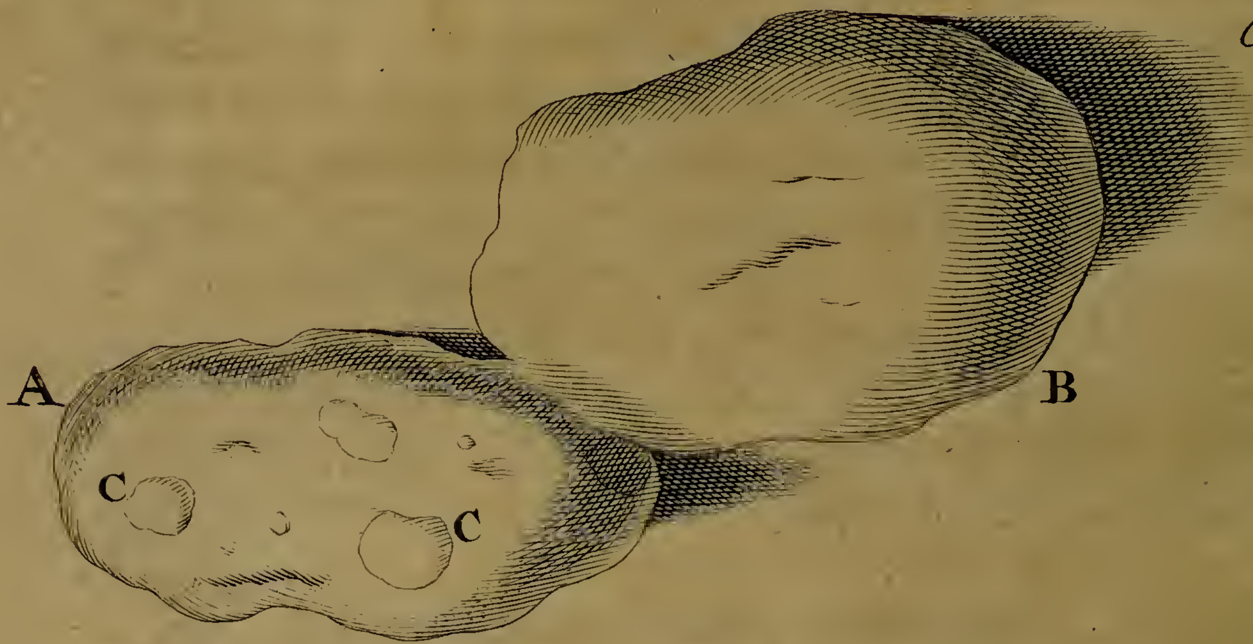

Fig. 18.

pogastrii parte inferiori & laterali phlebotomo magno aperturus, tam profundè instrumentum adegit, ut in abdominis usque cavitatem penetraret. Qua facta apertura, momento simul cum pure, unum ex Ovariis extra corpus erumpebat, quo à me viso, digitisque benè explorato, sine notabili ægræ noxa, idem in naturalem locum intrusi; ita ut nullum inde ei damnum fuerit relictum.

OBSERVATIO XVII.

Hydrops Ovarii muliebris.

HYdrops Ovarii, aut (si ita loqui liceat) Ovorum, affectus est aliis satis visus, modò satis consideratus. Hydatis audit apud Authores in quo nomine libenter acquiesco, modò de mali subjecto inter nos conveniat. Hoc utplurimum (si non semper) ipsa ova esse animadverto, ita mutata, & in tantam aliquandò molem aucta, ut infantis caput non raro superasse viderim. In apposita Figura 17. videtis hunc affectum ovarium ipsum superare. Quid mirum illam mutationem aut colliquationem fieri in Ovis humanis, quæ in statu naturali, humore seminali sunt referta? quoniam ipsum Cerebrum & glandulas in aquam resolvi aliquoties conspexi, & observationes aliorum quoque testantur. Huc referri meretur Ovum gallinæ prodigiosum, in hunc modum extensum; quale domi reservo, & curiosæ liberalitati eximii Domini Doctoris Almeloveen debeo, qui mihi ad dissectionem animalculum hoc suggessit.

Figur. 17. Explicatio.

A. *Ovarium humanum.*
B. *Ovum in præternaturalem humorem degeneratum, & valdè extensum.*
C. *Ovum ex ovario protuberans.*

OBSERVATIO XVIII.

Tumor Pilosus in Omento repertus.

ANno 1683. aperuimus cadaver cujusdam mulieris, jam à quindecim annis hydropicæ, unde per abdomen ejus,

trium ulnarum ſpatio diſtentum, vaſa ſanguinea craſſitie & capacitate calamum ſcriptorium maximum ſuperantia, diſperſa invenimus. Miſerè autem per omnes illos annos fuerat afflicta hæc ægra noſtra. Tandem poſt multos, & quidem intolerabiles dolores, incidit in gangrænam ſupra Umbilicum, qua ſeparata, magno cum impetu, humor in abdomine contentus erupit, ſine notabili fœtore. Magiſter Abel van der Horſt, de Arte Chirurgica benè meritus, ſpleniorum, & emplaſtrorum glutinantium uſu ulteriorem inhibuit fluxum: utque partitis vicibus daretur exitus huic liquori, ſingulis quadrihoriis quantitatem ſufficientem eduxit. Hic humor paucis poſt eruptionem horis, tantum concepit fœtorem, ut nemo perferre potuerit. Quarto quintove poſt apertionem die, obiit miſera patiens. Cadaveris aperiendi copiam nobis ſuppetebant conſanguinei. In Omento digitum craſſo & carnoſo fixèque peritonæo adhæreſcente invenimus tumorem pugni magnitudine, quo ſecundùm longitudinem aperto, primò paululum materiæ pultaceæ, albæ, nullo fœtore præditæ, erumpebat. Hac emiſſa nil præter glomum durum, è capillis intricatis & criſpis conſtantem, invenimus. Vide Figur. 18. Hi capilli diverſæ erant longitudinis, nonnulli magnitudinem digiti, alii ſpithamam ſuperabant. Hoſce capillos microſcopio ſubjectos planè convenire cum aliis capitis capillis reperi, excepto quòd nullis gauderent radicibus. In cæteris viſceribus, nil notatu dignum obſervabam.

OBSERVATIO XIX.

Orthopnœa, ab obſtructione & expanſione veſicularum pulmonis orta.

IN Hydrope Aſcite & Orthopnoea Virgo quædam, quadraginta præter propter annos nata, per aliquot jam menſes ſuffocari videbatur. Non ſolùm labia, verùm etiam tota facies, fœdum contraxerat livorem. Tandem, lipothymiis variis ſubortis, vitam cum morte commutavit. In cadavere culter Anatomicus ſequentia detexit. Muſculi abdominis (ſibi invicem ex naturæ lege incumbentes arctiſſimèque cohærentes) hìc adeò laxè cohærebant, ut ſolis digitis, levique operâ

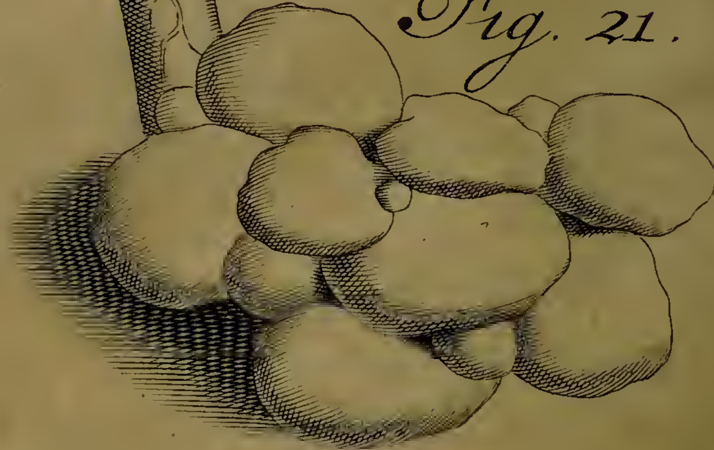
Fig. 19.

I I B B D B E E C A F G C H

Fig. 20.

Fig. 21.

operâ eosdem separaverim, quod in cadaveribus ex Hydrope defunctis pluries observavi. Latex aquosus in abdomine contentus, cùm igni imponeretur, concrescebat, lymphæ ad exemplum. Omnis pinguedo per totum corpus consumta, Peritonæum incrassatum, Omentum scirrhosum & induratum. Intestina, ab inediâ longâ, coarctata & contracta. Venæ Spermaticæ ita dilatatæ, ut calamum scriptorium facilè admitterent, quod nunquam antehac in Virginibus, sed aliquoties in Gravidis observavi. Membranæ Hepar & Renes ambientes, duræ admodum & incrassatæ, Vesica fellea ferè vacua, Pulmo pleuræ adnatus. Cor solito grandius. Aqua pericardio inclusa copiosior, igni imposita incrassabatur. Ren dexter inversus, ut Fig. 19. demonstrat. In aliqua autem pulmonis parte inveni vesicularum pellucidarum acervum, ab aëre expansarum, & ita obstructarum, ut levi compressione eas ab aëre evacuare haud potuerim. Impulsum per asperam arteriam flatum, nullum commercium cum hisce expansis vesiculis amplius habere, propter earum obstructionem, expertus sum. Aëre per asperam arteriam vehementer adacto, disrumpebantur nonnullæ ex iis vesiculis. Ceteræ, aciculæ cuspide perforatæ, aërem emisêre, & subsidêre. Vide Fig. 20.

Figur. 19. Explicatio.

A. *Venæ cavæ truncus sub diaphragmate abscissus.*
B. B. *Venæ renales, quarum sinister & superior ramus abscissus.*
C. *Venæ renalis ramus per ureterem dispersus.*
D. *Ramificatio venæ renalis antequam renem intrat.*
E. *Pelvis renis.*
F. *Ren dexter inversus & deorsum inclinans.*
G. *Vena spermatica justo capacior.*
H. *Vreter.*
I. *Venula per glandulam renalem disseminata.*

Figur. 20. & 21.

Vesiculas pulmonales obstructas, & ab aëris occlusione expansas, exhibent.

OBSERVATIO XX.

Idem Malum ab Obstructione Vesicularum pulmonalium ortum.

ANno 1685. præsentibus Domino Sylvio Medicinæ Doctore expertissimo, & Magistro Heyunga, in Arte Chirurgica benè versato, Cadaver cujusdam mercatoris dissecui, qui à longo tempore dyspnœam passus erat, cum tussi & febricula continua. Hic affectus tantopere ingravatus est, postquam in aquam incidisset, ut temporis progressu respirare vix amplius potuerit, imò paulo post è vita discesserit. In cadaveris apertione observavimus quoque totum malum hæsisse in obstructa pulmonis parte, in qua omnes vesiculæ oppilatæ & extensæ apparebant, ut videre est Figur. 21.

OBSERVATIO XXI.

Idem affectus in puero observatus.

ANno 1686. dissecui cadaverculum pueri octo circiter annos nati, (præsente Domino van der Burgh, Mercatore Amstelodamensi) qui ex eodem affectu denatus fuerat, in cujus pulmone idem nobis occurrit; ita ut crediderim malum hoc frequentius miseros affligere, quàm hactenus ab Authoribus observatum, propterea quod apertionem cadaverum rarò admittant consanguinei.

OBSERVATIO XXII.

Partus mirabilis, in quo insolita viarum clausura, arte tamen reserata.

MUlierem posse concipere aut gravidam fieri Utero ipso è corpore ex parte propendente, non absolutè negandum est, quia illud semel (ut posthac referam) in matrona quadam observavi; rarum tamen est, & à paucis, (si ab ullo) antehac visum. Non minus rarum esse censeo, mulierem impraegnari salvâ manente membranâ hymene, idque ad tempus partus. Ast rarissimum, vaginam uteri, tempore partus, mem-

Fig. 22.

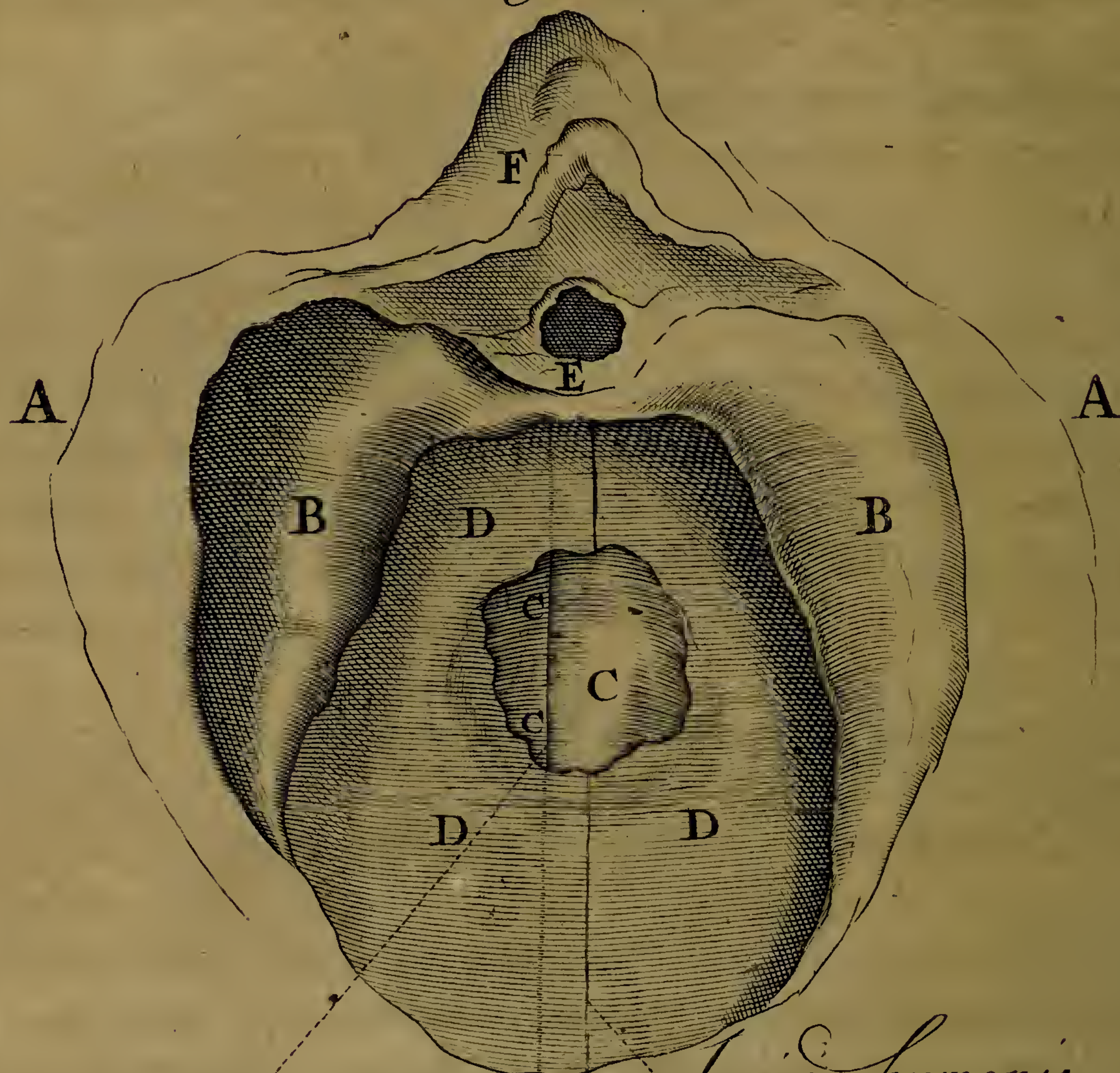
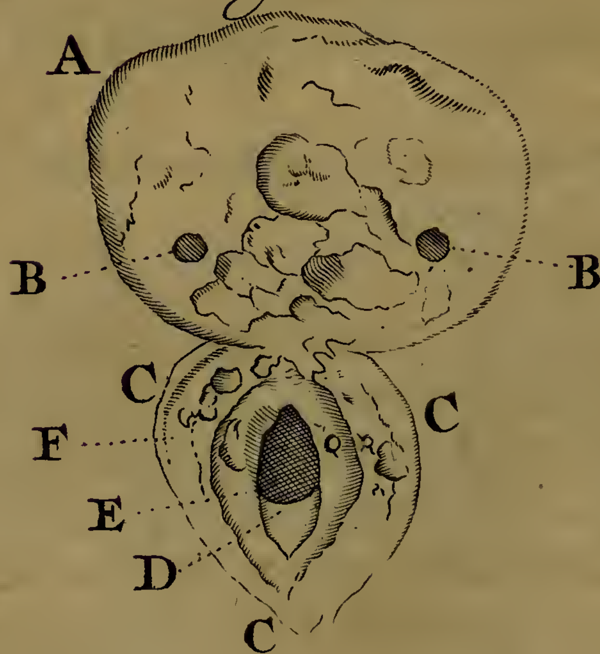

F
E
A
A
B
D
B
C
C
C
D
D
Incisio hymenis.
Incis: membranæ præternat: pone hymenem.

Fig. 23.

A
B
B
C
C
F
E
D
C

membranâ præternaturali ponè Hymenem esse clausam, sicut jam recensebimus.

In Fossa Principis, è regione fossæ, vulgo dictæ *de Angeliers-graft*, tabacum vendebat eo tempore *Jan Pietersz.* Nomen & locum præter morem (solent plerumque id ægrè ferre, ad quos pertinet) apposui, quia omnium admirationem excitabit hæc historia. Hujus uxor in partu versans, foetum in lucem edere non potuit, quantumvis conatus, & labores partus essent adeò vehementes, ut clamoribus ejus transeuntes in dicta fossa detinerentur. Tandem me vocari jusserunt huic operi admotæ duæ Obstetrices, (nempe *Annetje Moer in de Blaauwe Pot op de Keysers-graft, en Stijntje Moer in de Huyde-straat*) jamjam enim videbatur moritura misera illa patiens. Explorata difficultatis partus causâ, inveni membranam Hymenem esse integram, valde crassam & à foetus capite, exitum quærente, foras extensam. Hoc viso, incidendam esse dictam membranam, judicavi. Vocantur itaque Andreas Boekelmannus, & Petrus Adriani filius, Chirurgi expertissimi, quorum ultimus primò accedens, mecum hanc suasit Operationem, quæ statim à nobis instituta est forfice & stilo excavato, ne foetus caput læderetur. Hac facta incisione (ut figur. 22.) frustra foetus exclusionem expectavimus, propter alteram præternaturalem membranam, crassam, vulvam profundiùs claudentem, foetusque exitum impedientem. Hac observatâ membranâ spem in angusto esse judicavimus: ne tamen simul cum foetu periret mater, hujus incisionem quoque moliti sumus. Quid fit? illicò operatione peracta, in lucem editur foetus vivus, ejulatibus vires satis robustas prodens, & in hunc usque diem salubriter vivens. Hisce omnibus non sine summo

D leva-

Figur. 22. Explicatio.

A. *Vulvæ labia à se invicem diducta.*
B. *Nymphæ.*
C. *Vagina nembranâ præternaturali clausa*, c. c. *incisio per dictam membranam facta.*
D. *Membrana Hymen.*
E. *Meatus urinarius.*
F. *Clitoris.*

levamine peractis, quæ jamjam videbatur cum fœtu moritura mater, eluctabatur Dei ter Opt. Max. favore. Sequentibus diebus sollicita facta ægra, ob urinæ incontinentiam, quam persensit, non ob incisiones supradictas, sed extensionem immanem & diuturnam vulvæ, sphincterisque vesicæ, quod eventus quoque confirmavit: Nam post aliquot septimanas optimè convaluit, & adhuc pancraticè vivit, simul cum fœtu admirandi partus.

In hoc partu 1. considerandum, hymenem membranam in coitu fuisse illæsam, (cujus rei variæ reperiuntur in oculatissimi Bartholini Anatomia, fol. mihi 286. historiæ) sive à nimia crassitie, vel alia causa hic reticenda, ne verecundiæ limites transeam. Secundò, profundiùs, & ponè dictam hymenem vaginam fuisse occlusam à membrana quadam præternaturali, quæ, dubio procul, ortum duxit post imprægnationem ab excoriatione quadam vulvæ, ab humore acriori oriunda; videmus enim aliquoties vulvam excoriatam (cujus latera extra coitum ad se invicem concidunt) non solùm claudi, verùm etiam membranosum quid producere. Tertiò, Urinæ incontinentiam ortum duxisse non ab operatione aut incisionibus, sed à nimia vulvæ extensione. Nonnulli imperiti existimant omnem Urinæ incontinentiam Obstetricibus (aut Magistris qui fœtum mortuum extraxêre), imputandam esse, ast inconsultò. Multoties enim provenit ab extensione nimia vaginæ, unde sphincter vesicæ, qui vaginæ arctè cohæret, ita extenditur, ut urinam per aliquot dies, imò septimanas, retinere non valeant puerperæ. Hanc sphincteris atoniam sæpissimè curavi: raro verò curantur, si Urinam non retineant, à gangræna, quam parturientes sæpius contrahunt post vulvæ extensionem diutinam & immanem, aut digitorum attritum immodicum.

OBSERVATIO XXIII.

Puellæ pudendum monstrosè conformatum.

ANno 1670. Puellam sex dies natam visitavi, cujus pudendum cum umbilico unitum, aut potius cum eo, quod loco umbilici erat; nimirum chaos ex tuberculis excoriatis con-

constans; ut videtis Figur. 23. In hujus parte inferiore duo in conspectum sese dedere foramina, è quibus Urina guttatim continuè stillabat, præsertim cùm lachrymas funderet infans. Hunc autem infantem vesicâ destitutum fuisse, dubitandum non est, præsertim quia meatus urinarius quoque deficiebat. An ex terrore? Mater enim paucis ante partum septimanis ex alto ceciderat.

Figur. 23. Explicatio.

A. *Chaos ex tuberculis excoriatis & carnosis constans.*
B. B. *Duo foramina urinam continuè eructantia.*
C. C. C. *Pudendum muliebre.*
D. *Membrana Hymen figuræ semicircularis, quemadmodum utplurimum (si non semper) in nuper natis reperitur. In ætate provectioribus è contra circulum efficit*
E. *Nymphæ.*
F. *Labia vulvæ.*

OBSERVATIO XXIV.

Uteri lateralis portio in partu procidens.

INuumerabiles ferè sunt Uteri affectus, inter quos nonnulli tam raró obveniunt, ut nullus Authorum mentionem eorum fecerit. Inter hos meritò numerandum censeo prolapsum veræ lateralis portionis corporis uteri parturientium, qualem semel tantum vidi. Mulier quædam in platea Judæorum, lata vulgò dicta, in partu versans, à conatibus vehementioribus incidit in tumorem durum, minoris pugni magnitudine, idque solummodo in latere dextro vulvæ. Hoc viso tumore, Obstetrix me vocari jussit; nesciens quid esset. Primâ fronte placentæ uterinæ portio mihi videbatur, quæ non raró exitum ante foetum quærens, mihi hîc ferè imposuisset; ast verò re penitius investigatâ, veram uteri lateralem portionem esse deprehendi: quod eventus quoque edocuit: foetu enim in lucem edito, statim ad naturalem rediit locum, patiensque convaluit sine ulla ulteriori fomentatione, quâ usi sumus in partu, ne pars uteri prolapsa gangrænam conciperet.

OBSERVATIO XXV.

Os Uteri in partu prolabens.

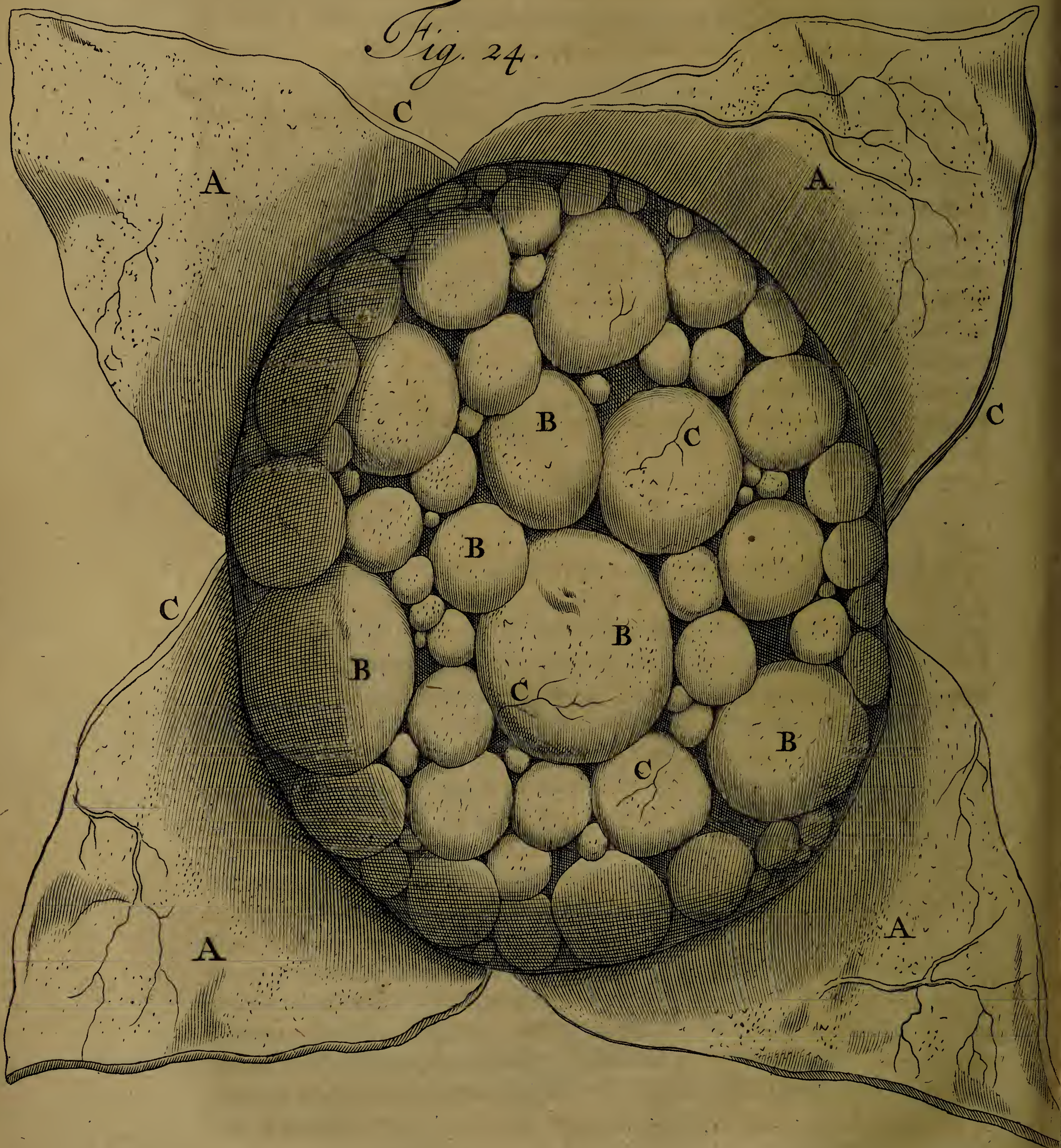
PLacentam Uterinam imò Collum (Vagina dictum) in partu ante foetum sæpiſſimè exire, notum eſt. Verùm enimverò mirari ſubit, os uteri internum in partu idem moliri, quod aliquoties obſervavi. Mirum dictu, quanta monſtroſitate ſeſe offerat eo tempore dictum uteri os, & quanta circumſpectione opus ſit in tali partu, norunt ii, qui hiſce nobiſcum adfuerunt caſibus. In hoc ſtatu foetus adhuc viventis exitum naturæ committendum eſſe exiſtimo, & os uteri utraque manu retinendum. Denato vero foetu totum negotium in eo conſiſtit, ut una manu, quantum poſſibile eſt, extrahatur, ne ſimul cum foetu prolabatur & invertatur uterus, eo tempore ad inverſionem pronus.

OBSERVATIO XXVI.

Uteri à partu inverſio ab imperitâ manu reddita lethalis.

QUam malè ſibi conſulant homines, qui ægri corporis ſui curam imperitis & circumforaneis temerè committunt, varii tragici eventus quotidie, idemque ſequens Obſervatio palam facit. Uxor cujuſdam Lanionis peperit nuper foetum robuſtum, & illicò ſimul etiam cum placenta Uterus inverſus ſequebatur, uti videtis in Obſerv. 10. præcedenti. Quid fit? ignarus vocatur Medicaſter, (cujus nomen præſtat reticere) cui, dubio procul, ejuſmodi deplorabilis affectus nunquam obvenerat. Is loco repoſitionis uteri in proprium ſuum locum, cultelli cuſpide leviter tumorem tetigit, perſcrutandi cauſa, qualis eſſet, an humoribus refertus tumor præternaturalis, an verò placenta uterina &c. Hoc temerarium & inauditum perſcrutinium vitæ finem breviter impoſuit, ſtatim enim tanta ſuborta hæmorrhagia, ut non fuerit ferendo, quantumvis vocatus ſtegnoticis opitulari conarer; verùm omnia incaſſum; paucis enim horis poſt elapſis, & lipothymiis ſubortis ultimum diem obiit.

OB-

Fig. 24.
C
A
A
C
B
C
B
C
B
B
C
C
B
A
A

OBSERVATIO XXXVII.

Hydrops è congerie Hydatidum sacco inclusâ.

QUid sit Ascites membranis involutus, nemini ex illis qui Medicam Praxin exercent, est obscurum. Hîc verò exemplum in medium profero multo rarius: scilicet vesicam bursulis aqueo humore refertis infarctam, aut saccum membranaceum crassum, & magnitudine stomacho haud absimilem, (supra quem etiam locatus erat) hydatidibusque repletum; idque in Cadavere asthmaticæ, cui respiratio adeò erat difficilis, ut nonnunquam ex orthopnœa videretur moritura; concomitantibus febricula lenta, & cardialgia frequentiori. Harum Hydatidum multas in sacco dicto membranaceo fluctuantes, alias quoque firmiter eidem adhærentes reperi. Vide Figur. 24.

Figur. 24. Expositio.

A A A A. *Saccus membranaceus cruciali incisione apertus.*
B B B B. *Hydatides diversæ magnitudinis dictum saccum replentes.*
C. C. *Vascula sanguinea per saccum disseminata.*
c c c c *Dicti sacci crassities.*

OBSERVATIO XXVIII.

Ex Placentulis post fœtus exclusionem in utero remansis, Pseudomolæ.

QUot & quanta incommoda puerperis obveniant, ubi præeuntem fœtum maturum secundinæ non sequuntur, difficile dictu. Nonnullæ in uteri fluorem immodicum & irregularem, per intervalla repetentem, non sine cruciatibus, eâ de causâ incidunt. Aliis in magnam molem distenditur abdomen, cum respirandi difficultate, pedum œdemate, ventriculi anorexiâ, præcordiorum auxietatibus, animi deliquiis, & faciei pallore. Non rarò quoque mors illarum mi-

ſeriis imponit finem. Ita ut malum illud magni quidem momenti & periculoſum ſit, non verò lethale per ſe, ſicut voluêre nonnullæ minùs peritæ Obſtetrices. Non rarò per decimeſtre, & quod excedit ſpatium, in Utero remanet placenta, fœtu jam in lucem edito. Mirum dictu, quantam mutationem & metamorphoſin, ut ita loquar, placentæ præter naturam ſubeant! Eas aliquando in Hydatides, aut veſiculas è pedunculis dependentes, & humore aquoſo refertas degenerare, poſthac demonſtrabimus; nunc oculis veſtris ſiſtimus retentas placentulas, perperàm ab aliis pro molis habitas: pro molis dico, 1. propter duritiem, craſſitiem, formam, & carnoſitatem, quibus deſcriptioni molæ ſunt conformes; ut mirandum non ſit, eaſdem pro molis habitas eſſe ab iis, quibus occaſio haud data fuit, quotidiè nobiſcum ejuſmodi retentas placentulas cultro Anatomico ſubjicere. A quo tempore enim in hâc vaſtâ civitate lectiones in uſum Obſtetricum habui, quicquid rari ac inſoliti in earum incidit manus, in redhoſtimentum mihi ſemper afferunt. Rediens in viam, unde digreſſus ſum, dico, placentulas fœtuum, duorum, trium, quatuorve menſium, ſi diutius, quàm par ſit, remaneant in utero, non tantum periculi, ac quidem mutationis afferre. Si verò placenta fœtus maturi, aut ſeptimeſtris, vel octimeſtris remaneat, plus ſubeſt periculi, & ſæpiſſimè tota placenta in hydatides degenerat, quarum numerus aliquando tantus eſt, ut gravidæ videantur mulieres, propter abdominis extenſionem. Memini me bis ſcutellam magnam ejuſmodi hydatidibus refertam vidiſſe ex iis, quæ per aliquot poſt partum menſes retinuerant placentas in Utero. Dixi ſuperius placentulas, duorum, trium, quatuorve menſium abortûs, ita indurari, talemque adipiſci formam, ut pro molis habeantur ab imperitis, modò diutius quàm par ſit, aut per dies aliquot, in utero hæreant: humoribus enim cum fœtu expulſis, contrahitur placenta ab Utero in hanc vel illam formam, & ſic talpæ, ranæ, aut ſimilis rei ſpeciem aliquando induit: unde fæminæ nimis credulæ nugatoriiſque fabellis addictæ, molas viventes, imò volantes, in lucem prodiiſſe narrant, imò in partu præſentes, alias ſocias ſuas monent, ut ſibi caveant ab ejuſmodi molis, ne ſcilicet molæ iſtæ, ipſas adoriantur & ſub veſtimentis ſeſe inſinuent. Hiſce rejectis anilibus nugis, obſervatu dignum eſſe cenſeo, tales pla-

Fig. 25.

Fig. 26.

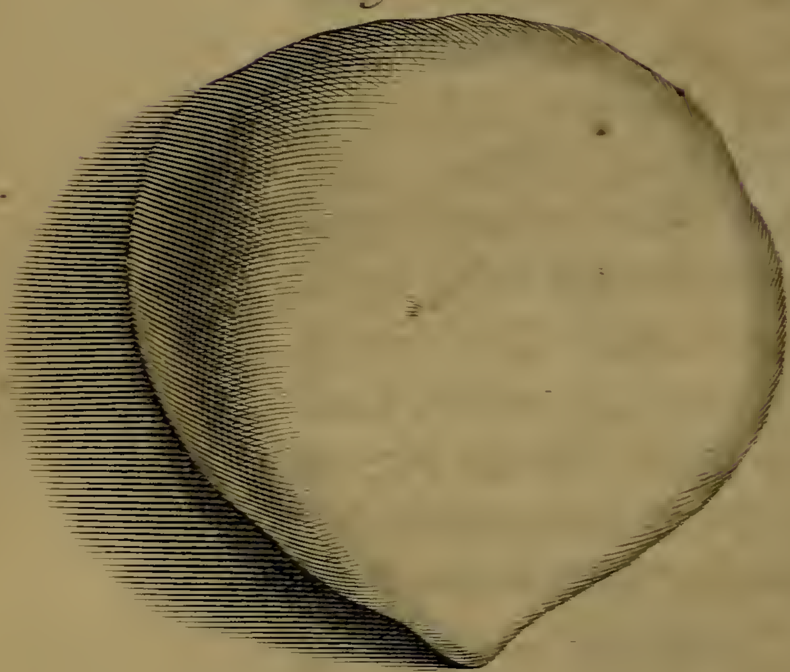
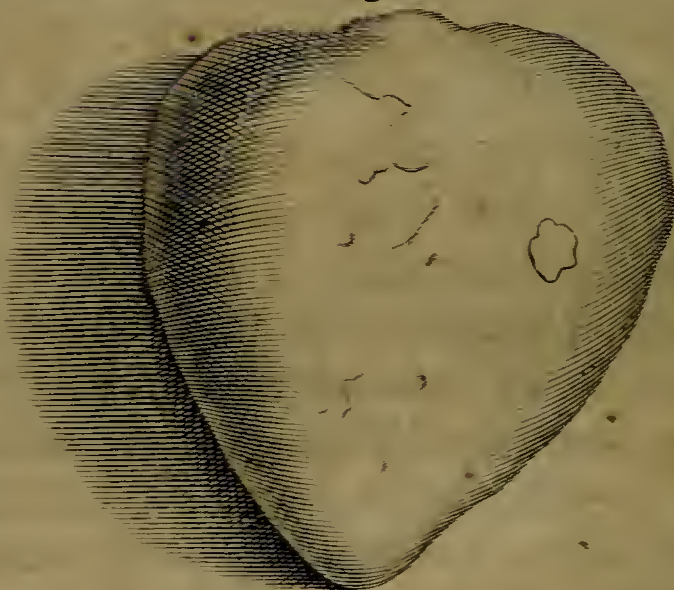

Fig. 27

placentulas, si per septimanam aut diutius retineantur in utero, fœtu in lucem edito, ita ab utero comprimi, ut non solum carne musculosà solidiores evadant, verùm etiam formâ & magnitudine Uteri naturalis exteriorem faciem adæquent. Vide Figur. subsequentes.

Mulier ab undecim septimanis (ut ipsa mihi referebat) gravida facta, ab animi pathemate, abortiit: remanente, per aliquot hebdomadas, placentulâ; quæ, ab Uteri compressione, cum ad pristinam ferè magnitudinem & formam rediret Uterus, ita induruit, & deformis facta est, ante excretionem, ut, nisi ritè examinassem ejus substantiam, molam credidissem. Vide Fig. 25.

Alia quædam, in quintum mensem gravida, peperit fœtum immaturum, & post eum quoque secundinam integram benè constitutam. Hisce in lucem editis, secuta est carnea moles, formâ & magnitudine Uterum naturalem referens; vide Figur. 27. Hâc incisâ & ritè examinatâ placentulam quoque esse deformem, & justo duriorem, deprehendi. A quo tempore gesserit hanc secundam placentulam dictu difficile. An gemellis gravida fuerit, & uno in nihilum redacto, aut insciâ gravidâ excluso, ejus placentula remanserit; an verò ante hanc ultimam imprægnationem gravida jam fuerit, & embryone excluso, placentulam retinuerit, (quod pluries contingit) & de novo uterum gesserit, haud licuit investigando determinare.

Figur. 25. 26. & 27.

Placentulas, post fœtus exclusionem, per aliquot hebdomadas in utero detentas, (unde ab uteri compressione, cùm uterus ad pristinum ferè statum rediret, Uteri exteriorem faciem adeptæ sunt) repræsentant. Si verò dictæ placentulæ per aliquot tantùm dies remansére, duriores fiunt & formam diversam adipiscuntur, & nunc ranam, nunc talpam &c. repræsentare dicuntur.

OBSERVATIO XXIX.

Massa cruoris coagulati quandoque Molam mentiens.

NOn solùm placentulæ, post Embryonis exclusionem, in Utero per aliquod tempus remanentes, molam mentiuntur: verùm etiam sanguis in Utero coagulatus, quem mihi Obstetrices sæpius pro molis, aliæ pro placentulis obtulêre. Hunc cruorem coagulatum, ab uteri compressione admodùm durum, & in se coactum aliquoties offendi, vide Figur. 28. cui sæpissimè membranis analogum quid appensum invenitur, sicut post venæ sectionem in pede institutam, aquæ innatare videmus. Cùm hæc & similia mihi occurrunt, ad hæc duo respicio: Primò, an funiculi umbilicalis abrupti vestigium supersit. Secundò, an vasis sanguiferis gaudeant ejusmodi massæ, (sine quibus non possunt vocari placentulæ retentæ) & insuper notandum in placentulis remansis, quantumvis vasa sanguifera adsint, ut plurimum eadem sanguine cassa reperiri, ita ut magis fibras, quàm vasa sanguinea referant.

Figur. 28. Explicatio.

A A. *Cruor coagulatus propter duritiem & colorem, molam mentiens.*
B B. *Membranis analogum quid.*

Figur. 29. Explicatio.

A A. *Cruor durus molam mentiens.*

OBSERVATIO XXX.

Penis Cancrosi amputatio.

UTerum prolapsum, & in prodigiosam molem auctum, extirpari posse, ex observationibus præcedentibus patet: quod tamen nunquàm moliendum sine catheteris immissione in Urethram, antequam ligetur Uterus, ne tàm abominabile malum similiter sequatur, quale in præcedenti observatione septi-

Fig. 29.

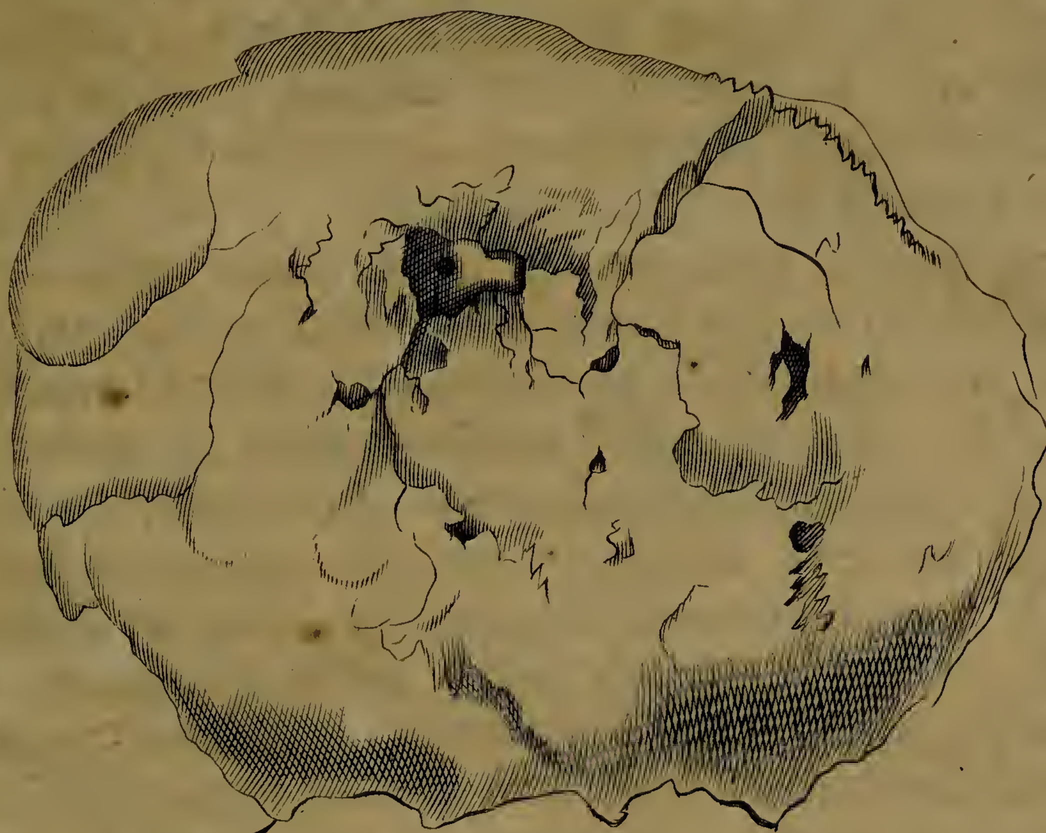

Fig. 28.

A

B

B

ſeptimâ refertur. Non minus etiam penis virilis deſperatè corruptus extirpari poteſt, modò omnia rite peragantur. Ruſticus quidam ſuburbanus à duobus annis incidit in ſcirrhum extimam partem penis obſidentem, tandemque in carcinoma exulceratum degenerantem, inque tantam molem auctum, ut pugni magnitudinem adæquaret. Joachimus Schraderus Chirurgus ſatis verſatus, qui huic curæ præerat, in conſilium vocavit expertiſſimum Dominum Doctorem Hiddingh, me, & Andream Boekelmannum, cum ejuſdem filio Cornelio. Unanimiter extirpationem commendavimus, quemadmodum etiam ſubſequente die inſtituta eſt, & tanto (gratia Deo ter Opt. Max.) cum ſucceſſu, ut jam, quantumvis pene privatus, domum redierit & incolumis vivat. Eſt autem Operatio illa hoc modo peracta: Cathetere per urethram in veſicæ cavitatem immiſſo circumligavimus penem ponè malum ſupradictum funiculo, tenuiori quidem, ſed tenaciſſimo, idque fortiter. Dolores ægrotus tam viriliter pertulit, (paucos enim audivi ejulatus) ut omnibus admirationi fuerit. Injecta hac ligatura, ita munivimus catheterem filo, ut è canali urethræ ſeſe ſubducere haud potuerit. Sequenti die, novam injecimus ligaturam, ut eò citius emoreretur pars affecta. Interim totum involvimus penem veſicâ madefactâ ad fœtorem arcendum, & lotium recipiendum. Quinto, ni fallor, die cultello membrum emortuum fuit ablatum, ſine ulla hæmorrhagia, in totum enim erat emortuum. Relinquebamus interim adhuc per diem unum atque alterum catheterem in veſica, donec ſeparatâ ſua ſponte ligaturâ, patiens eo non amplius indigeret. Reſtitutus jam, per inſtrumentum ex ebore confectum lotium reddit; in totum enim pars penis relicta in abdomen retracta eſt, ita ut illud inſtrumentum ventri adaptare debeat, lotium emiſſurus, ne veſtimenta madefiant.

OBSERVATIO XXXI.

Veſicula fellea intùs cellulis diſtincta, & calculosâ cruſtâ obducta.

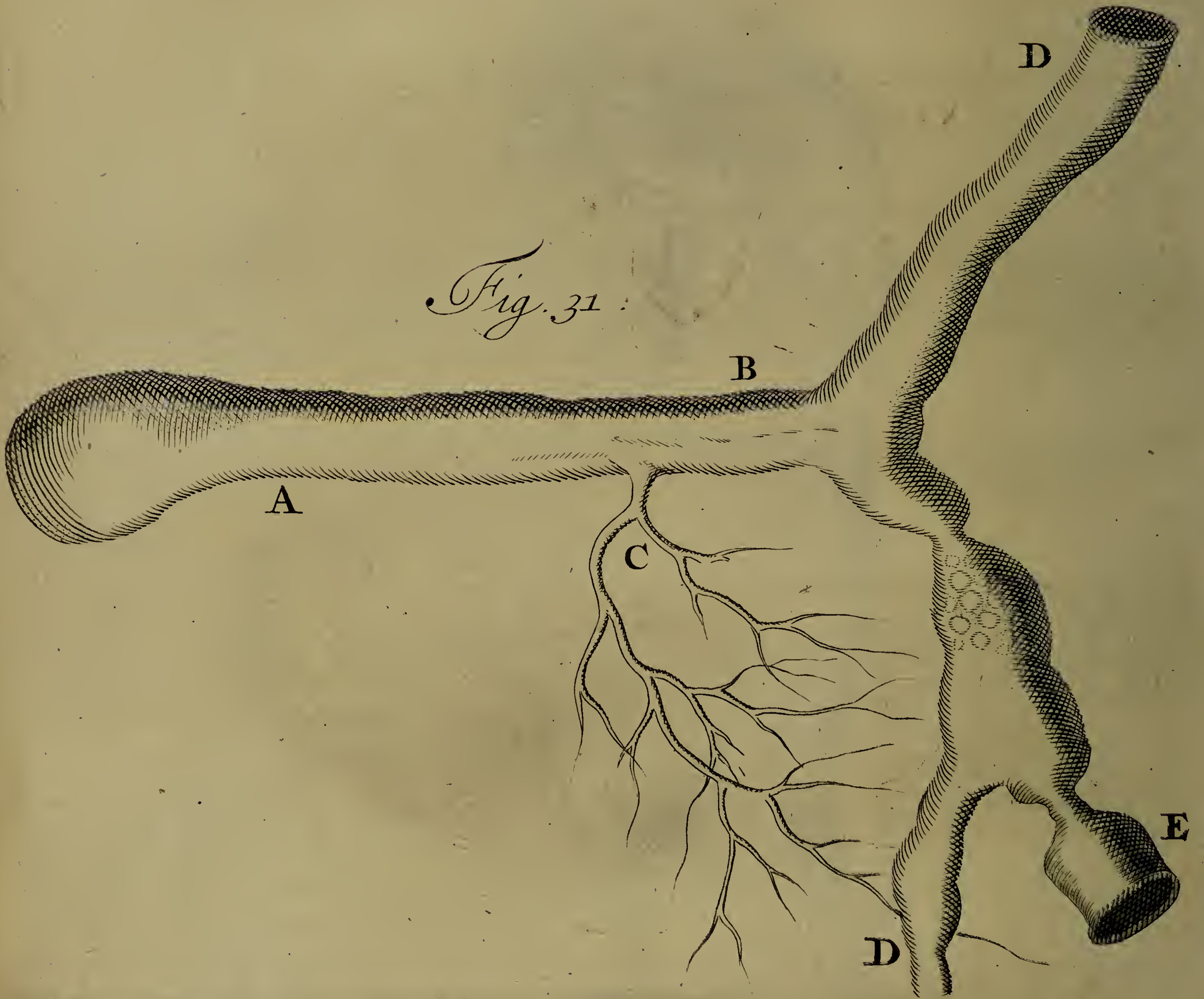
TUnicam interiorem pori Bilarii in calculoſam ſubſtantiam degenerare, in hepate vaccino rarum non eſt; hoc enim

ſæpiſſimè à nobis repertum fuit. Idem etiam fieri in ciſta fellea, aliquoties obſervavi in eodem animali. Rariſſimum verò, naturam idem moliri in veſicula fellea humana. Ante annos aliquot publicè diſſecui cadaver humanum, cujus veſicula fellea, quaſi in multas cellulas erat diviſa, tunicâ interiori magna ex parte lapidefactâ. Quid mali ex eo contraxerit, dum viveret, patiens, haud potui perſcrutari, nulli enim adſtantium quod ſciam, notus fuit. Bilis in dicta ciſtula juſto craſſior exiſtebat, forſan à remora, quam fecerat in dictis cellulis, è quibus tam liberè effluere haud potuit; quemadmodum ſæpiſſimè fieri videmus in poro bilario hepatis vaccini, dum nempe in hoc vel illo loco porus bilarius nimis contrahitur, & materia calculoſa porum coarctavit; ſicut Figur. 30. oſtendit, aut vermes lati qui ſæpe eo in loco inveniuntur, obſtaculo ſunt, quo minus ſat promptè effluere poſſit. Tunc bilem puto craſſiorem fieri: & quod obſervatu dignum eſt, bilis, quæ in veſicula fellea continetur, haud differt ab ea, quæ in poro bilario reperitur; ejuſdem enim eſt conſiſtentiæ & saporis, eâque de causâ aſſentiri minimè poſſum illis, qui ſibi perſuadent hanc utramque bilem non eſſe eandem, imò multum à ſe invicem diſcrepare conſiſtentiâ; quod perverſè judicarunt Poro bilario & Ciſtulâ felleâ benè conſtitutis. Si verò Porus bilarius è calculoſo quodam concremento in hoc vel illo loco obturetur, non poteſt non ibidem incraſſari bilis: Aſt cæteris paribus, eandem obtinet craſſitiem bilis, tum quæ in poro bilario, tùm quæ in veſicula hæret. Itaque non immeritò Ciſtulam bilariam pro diverticulo bilis habendam eſſe cenſeo, ad quam, tanquam thecam, bilis amandatur, non ſolùm è radicibus veſiculæ felleæ (quas è fundo ejus ortum ducere autumant Anatomicorum Coryphæi, ubi tamen perpaucæ, ſi ullæ, oriuntur; plures verò è ductu cyſtico, ut Fig. 31. demonſtrat,) verùm etiam è poro bilario, per quem, tanquam radicem maximam bilis non ſolùm ad inteſtina, verùm etiam ad veſiculam felleam defluit. Huic opinioni admodum favet, quòd Equi, Aſini & multa alia animalia non gaudeant veſicula fellea, poro bilario illis ſufficiente. Adde quod in Hominibus & Vaccis aliquando à nobis reperta ſit veſicula fellea, capacitate porum haud ſuperans; vide Fig. 31.

Figur.

Fig. 30.

V.

Figur. 30. Explicatio.

A. *Veſica fellea humana.*
B. *Cellulæ in ſuperficie internâ.*
C. *Calculoſa cruſta.*

Figur. 31. Expoſitio.

A. *Veſicula fellea bovina ſummoperè contracta & anguſtata.*
B. *Ductus cyſticus.*
C. *Radix ejuſdem ductus cyſtici.*
D.D. *Porus Bilarius intus cruſtâ calculosâ obſeſſus.*
E. *Ductus communis per quem bilis ad inteſtina amandatur.*

OBSERVATIO XXXII.

Menſes à membrana vulvam claudente ſuppreſſi, perque hujus inciſionem evacuati.

VIrgo viginti annos nata, & à multis menſibus valetudinaria, ſæpiſſime conqueſta fuit de Hypogaſtrii ponderoſitate, & dolore intolerabili: ita ut mater ejus conſultum duxerit opem implorare Medicam. Malum indagandi cauſâ vocatur mecum Andreas Boekelmannus Chirurgus expertiſſimus, qui ex querelis & doloribus, ſingulis menſibus repetentibus, nobiſcum conjecit menſtruorum præpeditum exitum cauſam vel anſam eſſe totius mali: ſicut eventus quoque edocuit: convaluit enim ſolâ inciſione cujuſdam membranæ ponè membranam Hymenem ſitæ, & totam vulvam perfectè claudentis. Mirum dictu quàm tenſa erat dicta membrana propter ſanguinem illic ſtagnantem, totam vulvam extendentem, & fruſtra exitum quærentem. Mirandum quoque, ſanguinem, qui illicò à ſectione ad libras circiter quatuor, maximo impetu, erumpebat, neutiquam coagulatum, multò minus putrefactum, aſt nigricantem fuiſſe, ſicut nobiſcum atteſtantur Noſocomii Medicus meritiſſimus Johannes Dankers ut & Abel van der Horſt Chirurgus expertiſſimus, qui huic operationi, nuper à nobis factæ, pariter interfuêre.

OBSERVATIO XXXIII.

Placentæ Uterinæ in Hydatides degeneratio.

QUantum Anatomicis frequens corporum diſſectio, & ex ea deſumpta experientia proſit, nulla in re magis elucet, quam in partu præternaturali: de qua parciùs quam par eſt, & minori exactitudine, multi ſcripſêre Authores. Nunc de partu præternaturali (ratione matris) nobis erit ſermo, in quo partu Placenta Uterina remanſit, à nonnullis perperam pro conceptu falſo habita. Plures ſeſe offerunt cauſæ, quæ exitum placentæ poſt editum fœtum impediunt; multifarias quoque patitur mutationes placenta, ſi poſt partum remaneat in utero. Aliquando placentam in maximam molem augeri vidimus, poſtquam diutius quàm par erat in utero retinebatur. Aliquando enixo fœtu ita comprimitur ab utero ſeſe ipſum denuo contrahente, ut perperam ab aliquibus, ut ante notatum, habita ſit Mola dura. Non raro cum putredine & fœtore partitis vicibus è corpore expellitur. Nonnunquam quoque in Hydatides limpidas degenerat: ut videtis Figur. 34 & 35. Ejuſmodi mutationes placentæ in Hydatides multoties vidi, & quid eſſet rei tam diu anceps hæſi, donec mihi videre contigit placentam ex parte ſanam, ex parte in Hydatides degeneratam. Hæ Hydatides nil aliud eſſe mihi videntur quàm minutiſſimæ glandulæ placentæ in Hydatides degeneres; qui affectus in hepate, renibus & aliis glanduloſis partibus

Figur. 34. Explicatio.

A. *Placenta uterina maxima ex parte in Hydatides degenerata.*
BBB. *Portio placentæ in ſubſtantiam carni analogam mutata.*
bbbb. *Hydatides.*
C. *Vaſcula ſanguinea per placentam diſperſa.*

Figur. 35.

Placentam totaliter ferè in Hydatides degeneratam, & racemum uvarum referentem, repræſentat.

Fig. 34.

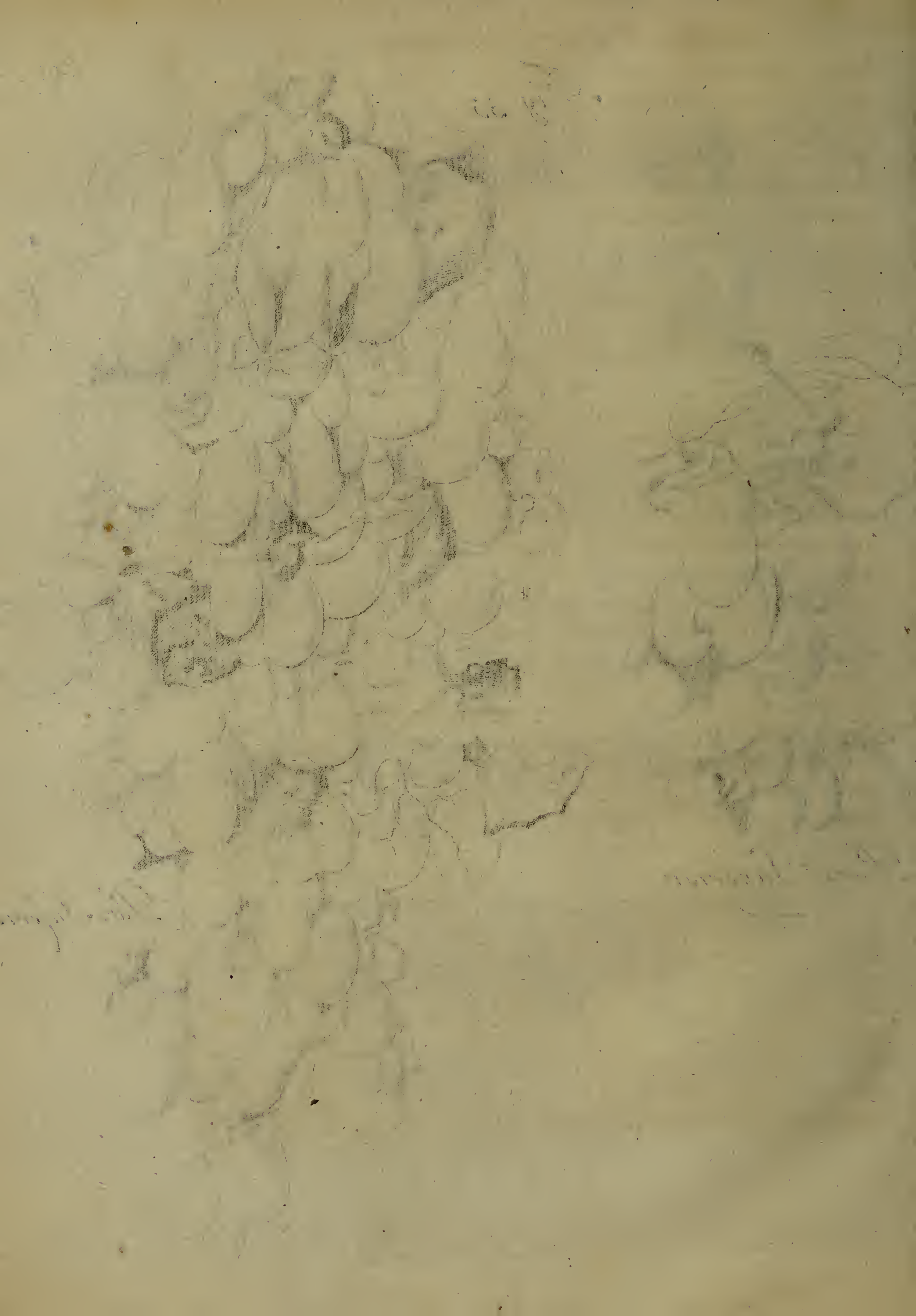

Fig. 35.

Pars Superior.

Pars Inferior.

tibus ſatis eſt familiaris. Vaſorum extenſiones eſſe quis ſibi poſſet imaginari? tum enim maximæ reperirentur Hydatides circa placentæ medium, jam verò ſine ullo ordine poſitæ ſunt & majores & minores; præterea obſervavi vaſa illa annihilari, ut vix ramulus reſtet. Quid ulterius de glandulis placentæ ſentiam contra nonnullorum Neotericorum opinionem, poſthac revelare decrevi.

OBSERVATIO XXXIV.

Tumor Lumbaris in fœtu, cum Spina Bifida.

NOn eſt mihi animus refutare, quod alii de Spina Bifida ſentiunt Authores, aſt verò quid ego circa hoc malum, quod decies mihi jam videre contigit, obſervarim, eloqui. In lumbis fœtus, dum in utero hoſpitatur, non raro oritur tumor, partim mollis, præſertim in ſui medio, & ſæpius limpidus, quaſi Hydatis eſſet; aliquando opacus reperitur. Magnitudo non ſemper eſt eadem, nucem juglandem nunc æquans, nunc rapam mediocrem. Si ritè hunc examinaverimus tumorem, luce meridianâ clarius conſtabit, Hydropem eſſe particulæ ſpinalis medullæ, eundemque ferè eſſe affectum, qui in capite fœtus Hydrocephalus audit. Quemadmodum enim in capite fœtus, imò infantis, (antequam ſuturarum beneficio capitis oſſa uniantur) membranæ cerebri, ut & cutis capitis ob aquæ copiam non rarò valdè expanduntur, mollemque tumorem excitant; ita etiam ſæpe in dorſo, aut lumbis, rariùs in nucha (quod ſemel vidimus & in muſæo noſtro adhuc conſpicitur,) & rariſſimè in inferiore & exteriore parte oſſis ſacri, ut referre poſthac animus fert, ſimile quid occurrit. In Hydrocephalis recenter natorum, cerebrum magna ex parte in aquam reſolutum eſſe, rarum non eſt; ſic etiam in dicto tumore, ſpinalem medullam deficientem in aquoſam ſubſtantiam degeneraſſe exiſtimo, & quod mirari ſubit, infra eum tumorem, ſpinalem medullam ſæpè benè conſtitutam invenio: Unde nonnulli aliqualem motum in artubus inferioribus retinent. Alios quoque offendi, quorum artus inferiores Paralyſi erant correpti, ob defectum ſpinalis medullæ; quod etiam obſervatum video à Viro Eximio Juſto Schradero, Med. Doctore, &

Practico feliciſſimo, in ſuis curioſis Obſervationibus Anatomico-Medicis fol. 204. Nunquam in hoc affectu vertebras ita eſſe bifurcatas notavi, (ut nonnulli voluêre) quaſi totaliter in duas partes eſſent diviſæ, ut laniones facere aſſolent, quum animalia mactata in duas partes ſecuri findunt. Dehiſcunt tantum vertebræ à parte poſteriore circa proceſſus ſpinoſos, potiori parte, puta corpore vertebræ, manente, ut Figur. 37. demonſtrat, integra. Quod ad curationem hujus affectus; quantumvis vix ac ne vix quidem profligari poſſit, nemo enim inter eos quos tractavi hactenus infantes, evaſit, nec unquam ab aliis curatum percepi; tamen curatio palliativa inſtituenda aſtringentibus & confortantibus remediis in forma fomenti, quo bis ſingulis diebus adhibito, emplaſtrum applicandum, quod tumori tenero haud nimis adhæreat, ne aperiatur ejuſdem tenacitate: Obſervamus enim tumore aperto, aut rupto, mortem accelerari, & ea de cauſa non immeritò monemur ab Anteceſſore meo piæ memoriæ Nicolao Tulpio, Viro, dum viveret, Nobiliſſimo & Conſultiſſimo: *Cave ſis im-*

Figur. 36. Explicatio.

A. *Fœtus octo præter propter menſium decimo quarto die poſt nativitatem mortuus.*

B. *Tumor mollis partim limpidus, propter cutis rarefactionem, (quæ membranæ inſtar nobis obvenit) partim opacus ob cutis denſitatem.*

CC. *Rugæ cutis cuticulâ ex parte privatæ, & quaſi gangrænâ levi obſeſſæ, quod ſæpiſſimè contingere obſervavi.*

Figur. 37. Explicatio.

A. *Fœtus jamjam nati, & ex eodem affectu brevi poſt denati vertebræ lumborum tres, à poſtica tantum parte fiſſæ, aut dehiſcentes, & ſpinali medullâ orbatæ, relictis ejuſdem membranis, præter naturam ſimul cum cute expanſis, jam verò ademptis, ut vertebrarum fiſſura clariùs videri poſſit.*

B. *Fiſſura aut dehiſcentia dictarum vertebram cum quâ natus eſt fœtus.*

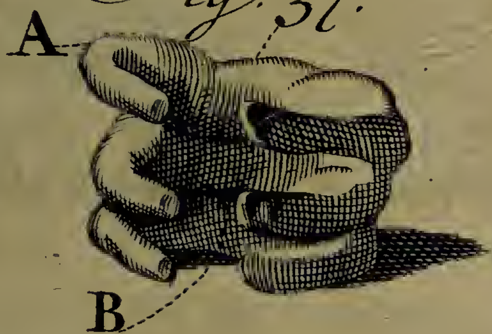
Fig. 36.

A

B

C

C

improvidè unquam aperias, (loquitur de eodem affectu,) *quod tam facilè occidit hominem*; nullus enim eorum, quibus adfui, & sua sponte aut sola acu erupit aqua in hoc tumore contenta, evasit, sed omnes ferè paucis post diebus exspirarunt. Delineavi hunc affectum magnitudine naturali, ut magis memores essemus cùm nobis occurrit. Vide Figur. 37.

OBSERVATIO XXXV.

Idem Affectus in infima Ossis Sacri parte repertus.

HUic affectui valde similem nuper observavi casum cum Domino Doctore Egberto Veen, & Andrea Boekelmanno, Viris in arte sua peritissimis; non in lumbis, ubi utplurimum sese offert, ast verò in infima ossis sacri parte infantis: ubi partim pellucidus, partim opacus, & admodum mollis (propter ichorosam materiam, quâ erat refertus) existebat. Hîc præter emplastrum, fotum exsiccantem, & cingulum, nil instituimus, quippe certi, siquidem aperiretur, mortem acceleratum iri. Sæpius miratus sum hunc affectum non esse frequentiorem in dicta parte ossis sacri, utpote magis ad producendum hunc affectum dispofita; infima enim pars ossis sacri à postica parte semper in naturali statu hiat, & quasi in duas partes est divisa, quæ fissura naturalis pinguedine solummodò est referta, ut infima pars medullæ spinalis esset tecta. Inter omnes dicto affectu correptos, nullum vidi infantem tam diu superstitem, quam hunc; vivit enim in hunc usque diem annum jam ferè agens. Forsan ob affectus decliviorem situm.

OBSERVATIO XXXVI.

Tumor similis in lumbis puellæ lethalis.

AB affectu in præcedenti Observatione memorato, Spina nempè bifida, non semper multæ vertebræ circa spinosos processus bifurcantur; unam sufficit vertebram esse læsam, quemadmodum anno 1684. mense Decembri vidi in filiola cujusdam Procuratoris Amstelodamensis, in qua tumor lumbaris

baris minoris pugni magnitudinem æquans, rugisque refertus brevi gangrænam conceperat, & quamvis satis leniter tractaretur fomentis contra gangrænam, tamen decimo quinto post nativitatem mense (rarò autem tam diu vivunt) humor contentus erupit, & secundo aut tertio die vitam finivit afflicta puella: unde malum scalpello Anatomico perscrutandi nobis nata est occasio. Observavimus autem aperturam in unica vertebra, eamque tàm exiguam, ut vix ciceris granum admitteret. Stilum levi opera in totam cavitatem spinæ dorsi sursum deorsumque adegi, quo magis certior factus sum, tumorem nil esse præter expansionem membranarum spinalem medullam investientium, ab humoris replentis copia. In principio nullum percepimus motum in artubus inferioribus, valdè macris, tanquam paralysi correptis; postea verò obesiores facti ad motum redintegradum vires recepêre. In cadaverculi dissectione, omnibus qui eidem interfuerant summæ admirationi quoque fuit, sub cute abdominis pinguedinem digiti crassitiem adæquare.

OBSERVATIO XXXVII.

Ab Aneurismate Arteriæ Aortæ Costarum Caries.

SIcut sudores per cutis poros erumpentes in aliquibus adeò sunt acres, ut indusia, imò & subuculæ, putredinem brevi ex iis concipiant; ita etiam humores simile quid præstant, dum costæ veræ à solo Aneurismate Arteriæ Aortæ ascendentis cariem contrahunt. Ante duodeviginti annos cadaver cujusdam Viri dissecui, qui à longo tempore aneurisma gestarat in pectore, tantæ magnitudinis, ut infantis recenter nati caput adæquaret, cum tanta pulsatione, ut manum pectori admotam percuteret. Aperto cadavere Aneurisma invenimus in arteria magna ascendente transversum digitum unum atque alterum à corde, ut annexa Figur. 38. repræsentat. In accretione hujus Aneurismatis non solùm costæ veræ, à se invicem abscedere coactæ fuêre, verùm etiam eas invenimus ita corruptas, ut magna ex parte deficerent, quodque ex iis restaret, digitis confricando in pultem comminuere haud difficile esset. Hanc historiam cum ante multos annos Domino van der Schagen,

Me-

Cor hum: postica Sua parte visum.

Medicinæ Doctori, dum viveret, celeberrimo referrem, dixit mihi à se quoque visam costarum cariem ab Aneurismate pectorali ortam. Magis certè mirandum quàm explicandum foret, quomodo clausum Aneurisma (quod tantum Arteria dilatata audit) costas ita corrumpere valuerit, nisi sequens historia nuper mihi obvenisset.

Figur. 38. Explicatio.

A. *Cor Humanum.*
B. *Arteria pulmonalis.*
C. *Arteriæ Aortæ descendentis portio.*
D. *Arteriæ Aortæ ascendentis portio.*
E. *Aneurisma dictæ arteriæ.*
F. *Ventriculus sinister.*
G. *Ventriculi dextri portio.*
HH. *Vasa per aneurisma dispersa.*
II. *Vasa coronaria.*

OBSERVATIO XXXVIII.

Monstrosum Aneurisma.

AUthores, qui statuunt Aneurisma Arteriam esse dilatatam, aut præter naturæ leges extensam, ob alterius tunicæ puncturam, aut corrosionem ab acriore humore, cum pulsatione evidenti, hujusce affectus naturam non satis perspicuè depingunt. Isthæc enim aneurismatis descriptio aut definitio solummodo vera est de multis & exiguis aneurismatibus; ast plura sunt addenda, ne quis amplius decipiatur in ejus curatione. Non in omni aneurismate præcisè sentitur pulsatio, quantumvis Authores eam tanquam pathognomonicum habeant signum. Si sanguis in Aneurismate coaguletur, nulla percipitur pulsatio. Hoc olim decepit Chirurgum expertissimum.... mihi dum viveret amicum familiarem, qui circa talum aneurisma, nucis juglandis magnitudine, aperiebat, nesciens tamen tumorem dictum Aneurisma esse, quia omnis pulsatio deerat. Aperto tumore, & sanguine coagulato expresso, tanta suborta est hæmorrhagia, ut vix esset sistendo. In quibusdam Aneuris-

risimatibus ingentissimis nullam quoque pulsationem percipi posse expertus sum. Nuper visitavi prope vicum vulgò dictum *de Nes*, pone macellum, cum Chirurgo perito *Willard*, militem, qui in pectore gerebat sua sponte generatum Aneurisma, tam monstrosæ magnitudinis, ut pulvinar mediocre, quo in sedili utimur (demptis quatuor angulis, rotundum enim erat dictum Aneurisma) adæquaret. Multis diebus antequam mors esset in procinctu, variis in locis aperiebatur sua sponte, sine magno sanguinis dispendio, & quod notandum, pulsatio, quæ vehementissima antea fuerat, in totum aliquot septimanis ante apertionem cessaverat; quod facilè credideris, benevole Lector, si audieris, post obitum hoc Aneurisma, (quod ortum duxit ex arteria Aorta tribus circiter digitis transversis supra cor) à me inventum fuisse quasi lamellatim (ut ita loquar) dispositum, aut ex innumerabilibus tunicis, crassis, carnosis, & satis tenacibus, sibi invicem impositis, conflatum, inter quas tunicas sanguis copiosus & coagulatus delitescebat. Harum tunicarum extima, quæ propriè arteria Aorta erat, straminis habebat latitudinem. Notandum ulterius, omnes ferè pectoris costas, ut & os sternum, quasi in nihilum fuisse redacta, & totum ferè pectus ab illis fuisse denudatum, ceu etiam legitur in Observatione præcedenti. Inde anhelitus difficultas, animi deliquia, & febris continua, quibus patiens per plures septimanas correptus fuerat. Hæc memorata videntur aliquid luminis afferre explicandæ cariei costarum, dum scilicet sanguis inter lamellas istas stagnans & exinde acrimoniam contrahens, paulatim transsudat, & ossa lentè corrodit. Id quod haud metuendum judico in simplici arteriæ expansione, à qua communiter Aneurisma oriri credimus: ubi per continuum novi sanguinis affluxum tum stagnatio tum ejusdem acrimonia præpediuntur.

OBSERVATIO XXXIX.

Scirrhus Ventriculi lethalis.

NOn esse in Medico semper relevetur ut æger, varia nobis quotidie confirmant exempla, inter quæ scirrhosus ventriculi tumor haud infimum obtinet locum. Vir quidam in flore

flore ætatis diu de ventriculi læsione & dolore conquestus, demum tale mali sui sensit incrementum, ut præ dolore assiduo diutius aurâ vesci haud potuerit; præterea vomitus continui & animi deliquia ipsum non desererent, donec ultimum obiret diem. Cadaver aperiendi copia mihi suppetebant consanguinei, cupiditate rapti quidnam illum tam diu vexasset. Hostis infestissimus in cadaveris apertione non diu sese abscondere potuit, sed statim in conspectum venit: fundus enim ventriculi ingenti erat obsessus tumore scirrhoso pugni ferè magnitudine, materiâ tenaci & atrâ referto, qualem materiam quoque paucis horis ante mortem vomitionibus rejecerat.

OBSERVATIO XL.

Cephalæa à Setaceo applicito cessans, eodemque remoto recurrens, idque aliquoties.

Filia cujusdam Mercatoris Amstelodamensis octodecim circiter annos nata, temperamenti sanguinei, diu laboraverat capitis dolore, assiduo & intolerabili. Varia à me & Magistro Petro Adriani filio ad arcendum malum illud incassum adhibita sunt remedia; ut sunt, purgantia cephalica, alterantia, venæsectiones tam in pede quam aliis partibus, vesicatoria, sternutatoria, cucurbitulæ &c. Tandem quoque à nobis propositam admisit crucialem incisionem in bregmate, quam notabilis sequebatur hæmorrhagia, sine ulla tamen euphoria. Consultationes diversas instituimus cum Celeberrimo Practico Matthæo Slado. Tandem nullis remediis proficientibus animus nobis erat cranium terebrâ perforare; antequam verò hæc extrema institueretur operatio, Setaceum in nucha proposui, cui remedio dicti Viri Celeberrimi calculum apposuêre. Remedio hoc celebrato, statim evanuêre dolores, & quod notatu dignum est, post aliquod tempus ægra hujus remedii pertæsa, extraxit setaceum; quo facto illicò recruduit malum, ita ut coacta fuerit ad novi setacei usum confugere, quo instituto extemplò rursus cessarunt dolores ægram vexantes: tum igitur prudentior facta gestavit hoc setaceum renovatum, donec sua sponte natura illud expelleret. Quid fit? tertia vice setaceo abdicato, recidivam patiebatur, & coacti denuo ean-

dem encheiresin iterari justimus, qua sic repetita iterum liberata fuit ab hoc malo, & posthac pancraticè vivere cœpit, quemadmodum in hunc usque diem incolumis degit.

Observatio XLI.

Ex aperto Bubone copiosus Lymphæ effluxus peculiari arte inhibitus.

MUltos Chirurgiæ tyrones tàm otiosos & circa nugas assiduè occupatos esse, dolendum est. Inter omnes, quæ discuntur artes, nulla est; quæ Chirurgiam antecellat. Aliorum artificum subjectum est Ferrum, Lignum, Lapides, *&c.* Chirurgorum verò Corpus Humanum, tam affabrè à Deo ter Opt. Max. fabricatum, ut nemo vel ab ulla adhuc parte illud unquam satis perspectum habuerit; eaque de causa omnes, qui Chirurgiæ operam dare decreverunt, perpetuò sese exercere debent, non in fistulæ, plectri, aliorumve Musicorum instrumentorum lusu, uti inter ipsos nunc consuetum est, sed in rebus Anatomicis: sic in millenis occasionibus non solùm afflictis sæpè opem ferrent, verùm etiam summos honores sibi ipsis procurarent. Mirari quoque subit, nonnullos tam fatuos reperiri Chirurgos, qui non verentur profiteri, sufficere Chirurgo rudem corporis humani scientiam, curiosiora Medicis relinquenda. Ex horum rudiori cohorte nuper quidam Bubonem venereum aperuit ante perfectam maturitatem, (qua in re culpandus non erat, sic enim & nos facere solemus) simul autem importunâ dextrâ suâ vas Lymphaticum dissecuit. Mirum dictu, quantum lymphæ singulis diebus è vulnere effluxerit: omnia linteamina continuè madefiebant. Tandem consilii expers à me idem exquisivit, nesciens unde tantum liquoris quotidie promanaret. Hîc constabat necessarium esse Chirurgo corpus humanum omni curiositate rimari, nec rudem ejus scientiam ei sufficere; judicavi igitur splenia ex linteis complicatis esse applicanda, eademque arctè fibulâ (Belgicè *een Gespe*) comprimenda, sperans fore, ut vasa lymphatica, per quæ lympha ab artubus inferioribus redux continuè sursum fluit, ita comprimerentur, sicque lymphæ motus inhiberetur; quod tam ex voto successit, ut sequenti die æger

ab

ab hoc malo fuerit liberatus: interim Chirurgus buboni prospicere poterat, sine ullo obstaculo aut relaxatione fibulæ, donec nulla amplius novi fluxus superesset formido.

OBSERVATIO XLII.

Ex ulcere penis hæmorrhagia enormis, arte facili quidem at singulari cohibita.

PRægressæ Observationi fert animus & aliam magis raram subjungere. Chirurgus quidam, in affectibus venereis curandis satis benè versatus, me noctu ad ægrum arcessivit, cui ex aperta arteriola in ulcere inter glandem & præputium penis tantum sanguinis illa nocte profluxerat, ut ipse propemodum exsanguis videretur. Imò ausim dicere, me dimidiam cupam linteaminibus cruentis oppletam in cubiculo, ubi ille decumbebat, invenisse; non aliter ac si fæmina quædam in procinctu puerperii fuisset. Diversi generis styptica applicuerat Chirurgus ante meum adventum, sine ullo tamen levamine; compressioni vix ullus quoque ibi locus erat, propter membri constitutionem: itaque in summis angustiis erant & Chirurgus & æger, quem tamen momenti temporis spatio ab hoc periculo, Dei auxilio, liberavi; idque remedio simplicissimo: scilicet glandem penis præputio strinxi, & sic præputium arctè digitis compressi, unde ne gutta quidem amplius effluere potuit, sicque miser fuit restitutus.

OBSERVATIO XLIII.

In Puerperæ Cadavere os Uteri hians, & pelvis humoribus repleta.

QUam malè sibi consulant puerperæ in hac regione, quæ purgationis tempora haud benè observant, & nimis citò domo exeunt, sequenti Observatione & annexâ uteri Figurâ 39. satis constabit. Anno 1679. mense Martio in usum Obstetricum cadaver cujusdam mulieris, à tribus cum dimidia septimana puerperæ, publicè dissecui, (præsentibus Spectatissimis Viris Collegii Medici Inspectoribus) cujus Uterus talem magni-

nitudinem & figuram obtinebat, ficuti annexa Figur. 39. demonftrat; imò tantum aberat os uteri ad naturalem coarctationem perveniffe, ut facillimè & fine ulla vi digitos duos immittere potuerim. Dicet forfan aliquis, illud rarum & contra naturæ leges effe: ℞ fufficere hoc in aliquibus locum habere; præterea nemini notum effe, quoties hoc quidem contingat; & hinc fæpiffimè illæ lachrymæ, & querelæ de intolerabili hypogaftrii dolore & frigiditate, obftructionibus, imò non rarò quoque de menftruorum ftillicidio perpetuo. In hac anatome hujufce cadaveris quoque obfervavi pelvim ab humorum colluvie refertam, imò pintas ferè duas continere, non fine magno foetore. An ifti humores ex utero per tubas, aut oviductus ad pelvim propulfi fuerint; quod facilè crediderim, quia pluries in pelvi humores reperi illis fimiles, quos in utero inveniebam: an verò aliunde venerint, aliorum judicio relinquo; faltem ego fum in ea opinione, in difficillimo partu, caput aut clunes infantis vaginam uteri non rarò ita occludere poffe, ut ne gutta quidem amplius utero exire valeat: atque in tali cafu, non video quid poffit effe obftaculo, quo minus humores in utero contenti, conatibus aut partus doloribus vehementiffimis per tubas Fallopianas ad pelvis cavitatem deriventur, eò magis quòd nullæ in dictis tubis reperiantur valvulæ: & hinc febres atroces, tormina circa hypogaftrium, lipothymiæ, & fimilia mala, imò mors ipfa, superveniunt.

Figur. 39. Expofitio.

A. *Uterus à tribus cum dimidiâ feptimanâ puerperæ.*
B. *Os Uteri valdè adhuc patulum.*

OBSERVATIO XLIV.

Succini globulus diu in naribus hærens topho obductus.

FIliola quinque annorum globulum ex fuccino (Belgicè *een Barnfteene Coraal*) ingentis magnitudinis, uti apparet Figur. 40. ludendo in nares profundè protrufit; unde varia incommoda, ingentemque dolorem perpeffa eft. Nullus hario-

Fig. 39.

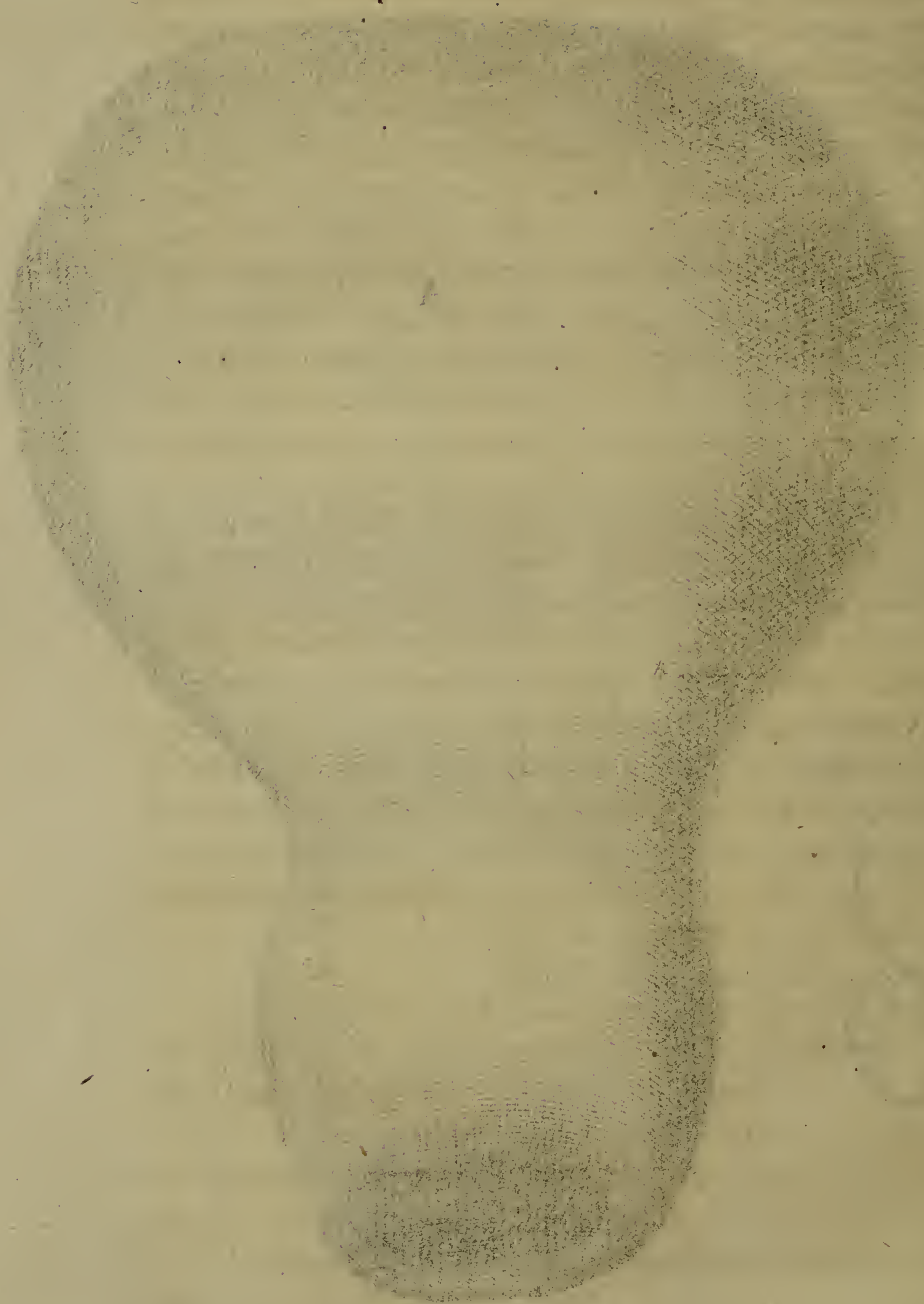
A

B

Fig. 41.

hariolari potuit, quænam horum malorum esset causa: Decimo quarto ætatis anno deimprovisò per sternutationem è naribus rejecit succinum attractum; de quo notandum, quod globulus ille nil minus videbatur, quàm succinum, ita nempe circumductus cortice quodam lapideo; quo cum vi quadam ex parte abraso, inventum in globuli medio foramen. Quomodo lapidea hæc substantia globulo accreverit difficile explicatu. Ejusmodi concrementi lapidei corticalis in vesica facti varia equidem extant exempla, qualia legimus in Beverovicio, & aliis Authoribus: ast verò in naribus idem fuisse observatum planè non memini, præterquam quòd nuper mihi supra memoratus Chirurgus Petrus Adriani filius ostenderit ossiculum cerasi quod diu etiam in summitate narium hæserat, ubi quoque cortice lapideo obductum, tandem excretum fuit.

Figur. 40. Declaratio.

A. *Globulus ex succino, partim cortice lapideo circumductus, partim nudus.*
B. *Fragmenta corticis lapidea globulo abrasa.*

OBSERVATIO XLV.

In Hydropicæ Cadavere Observata varia, inter quæ hepatis glandulæ admodum tumefactæ.

HEpar humanum magna ex parte è glandulosis corporibus constare, jam à longo tempore deprehendimus. Anno 1686. Vetulæ, ex hydrope Ascite mortuæ, cadaver in usum discipulorum aperui. Primò, cuspide cultelli exitum paravi tenuiori sero, in abdomine contento. Post grandiori facta incisione, visui sese obtulit humor flavus, lentus, & limosus, satis indicans in hydrope ascite non tanti esse momenti Paracentesin; nec adeò temerè instituendam, prout nonnulli voluêre Authores: pauci enim evadunt, nisi ichor intra musculos & pæritonæum (alii dicunt inter duplicaturam peritonæi) hæreat. Tubis Fallopianis compressis materia quædam, spermati humano analoga, effluebat. Ovaria com-

com-

comparebant admodum exilia; quemadmodum in vetulis utplurimum visuntur. Inteſtina non ſolùm undiquaque peritonæo, verùm etiam ſibi invicem connata. Hepatis ſuperficies inæqualis, propter glanduloſa corpora tumefacta. Ejuſmodi corpora glanduloſa, aut glandulas hepatis magnitudine auctas nuper quoque publicè demonſtravi, & aliquoties conſpexi, nunquam tamen adeò copioſa, quam in ſupradictæ vetulæ hepate; totum enim hepar è meris glandulis magnis conſtare videbatur, unde perquam inæqualis exiſtebat ejus ſuperficies: ut videre eſt Figur. 41.

Figur. 41.

Particulam Hepatis ſuperficie admodùm inæqualis, propter glandulas magnitudine auctas, repræſentat.

OBSERVATIO XLVI.

Hydrops Aſcites ex Hydatidibus.

INcurabilibus affectibus nobis ſæpius occurrentibus, haud ſine ratione dicitur, non eſſe in Medico ſemper relevetur ut æger. Quis Medicorum curare poteſt hydropem Aſcitem limoſum, membranis incluſum? cujus varia quidem vidimus & apud Authores legimus exempla: Nunquam tamen mirabiliorem hujus rei hiſtoriam me intellexiſſe memini, quàm eam, quæ mihi ante aliquot annos in platea Sancti Johannis occurrit: ubi præſente Magiſtro Petro Adriani filio aperui cujuſdam Virginis ætate provectioris cadaver, cujus admodum diſtenti abdominis totam cavitatem repletam conſpeximus innumerabilibus veſicis, aut ſacculis, humore tenaciori & glutinoſo refertis. Nonnullæ earum veſicarum erant magnitudine pugni minoris, aliæ magnitudinem nucis juglandis non ſuperabant, non paucæ æquabant nucem avellanam. Vide Figur. 42. Utrum harum veſicarum ſubjectum glandulæ fuerint meſenterii in veſicas, aut, ſi mavis dicere, hydatides, degeneratæ (quod crediderim) aut vaſa Lymphatica præter naturam expanſa, non auſim certò affirmare; temporis

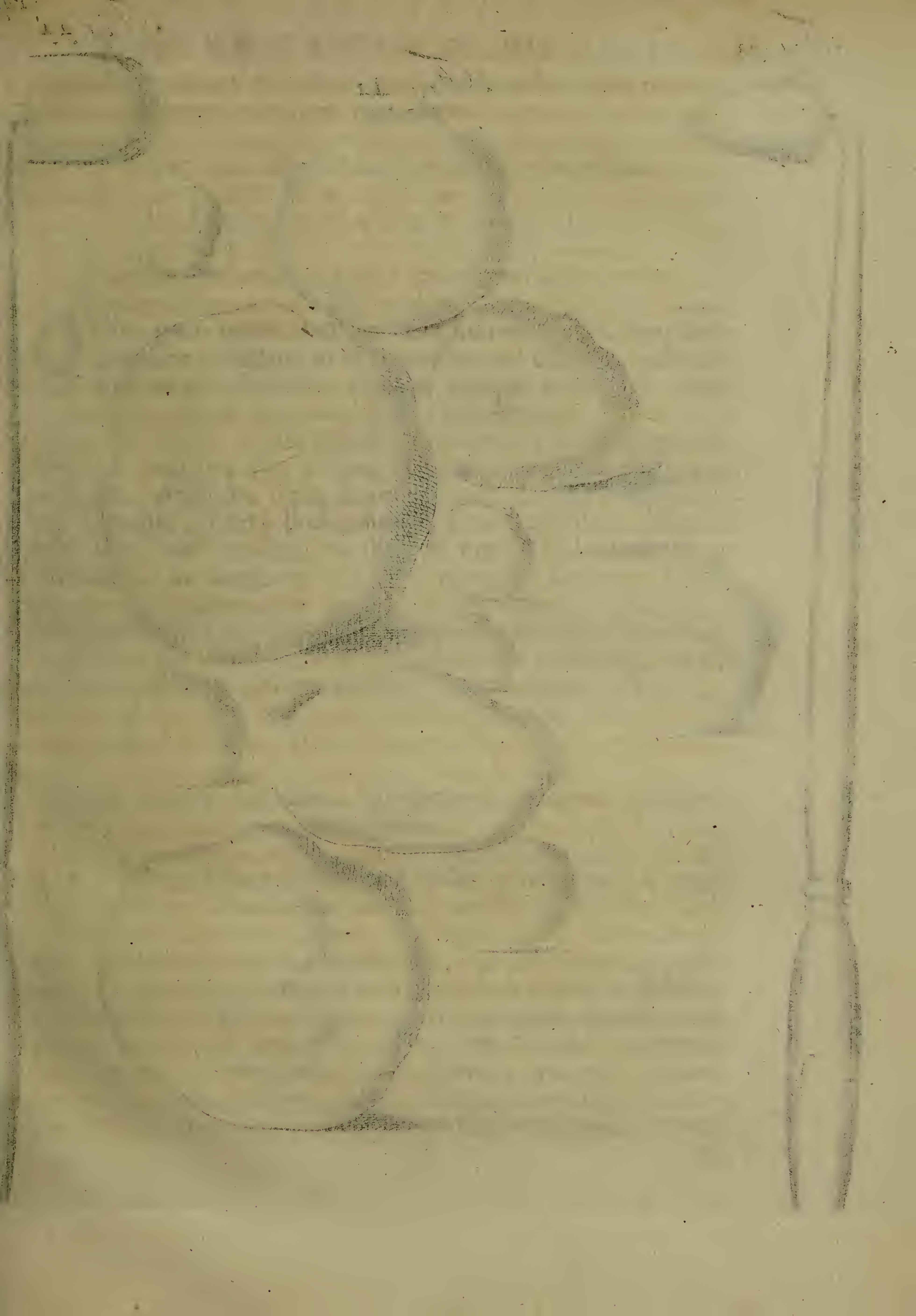

Fig. 43.

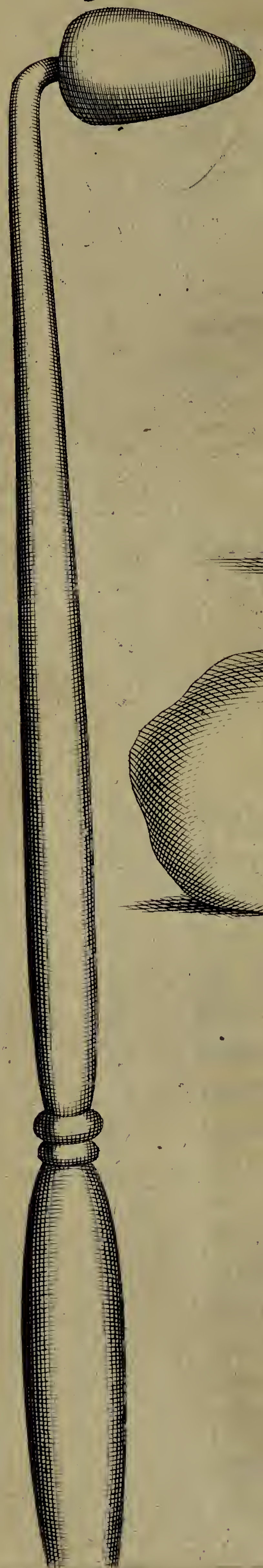
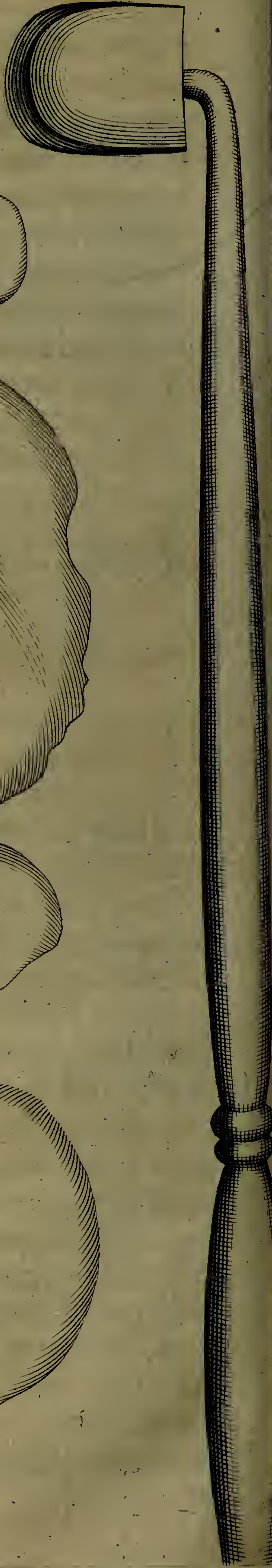

Fig. 42.

Fig. 44.

ris enim penuria, & morosorum consanguineorum præsentia ulteriorem investigationem denegavit.

Figur. 42. *Hydatides supradictas demonstrat.*

Observatio XLVII.

Cranii ex Contusione fissura ipsas suturas pervadens.

QUam malè usum Partium comprehendant ii, qui Suturas eum solummodò in finem homini esse datas asserunt, ne, uno cranii osse fisso, alterum quoque findatur, norunt ii, qui contrarium istius nobiscum observarunt. Anno 1670. moles illa lignea, quâ palos humo infigunt (Belgicè *een Heyblok*) in cujusdam viri bregma devolvebatur, unde in terram prolapsus, omnique sensu interno privatus, sanguineque auribus affluente, brevi post animam Deo reddidit. Oblatum mihi fuit, mali causam investigandi ergò, cadaver. Cranio denudato, os bregmatis (si benè memini) sinistrum à parte superiore ad inferiorem ex toto fissum reperi: Quæ fissura progressum fecit per suturam squamosam, totum os petrosum, & os occipitis, ad magnum ejusdem ossis foramen; suturis ad fissuræ cursum sufflaminandum nil valentibus.

Observatio XLVIII.

Fungus Palati cum Carie, scalpello & cauteriis feliciter extirpatus.

MUlti magni morbi sæpius à nobis curarentur, si magis fiderent Medico, minusque meticulosi forent afflicti. Nobilissimus Dominus Colijn, Jurisconsultus, dum viveret, apud Amstelodamenses meritissimus, (cujus nomen, propter raram & inauditam animositatem in admittendis & sufferendis remediis, licèt durissimis, præter morem appono) ante aliquot annos me convenit, dicens sese aliquid incommodi in postica & laterali parte palati sentire; quo viso & benè explorato, hisce usus sum verbis: Noli, spectatissime Domine, hoc malum floccifacere, & multo minus unicuique revela-

re; verebar enim ne in manus incideret eorum, qui omnis generis remedia nil profutura illi præſcriberent, imò periculum, quod erat præ foribus, interim augerent. Hiſce auditis rogavit me Dn. patiens, qualis eſſet affectus, quomodo & quibus remediis morbo occurrere vellem? Reſpondi, malum conſiſtere in carie poſticæ & lateralis partis oſſis palati cum carnea excreſcentia fungoſa, eandemque excreſcentiam eſſe extirpandam, & oſſis cariem inurendam. Patiens generoſiſſimus hanc curam diu non diſtulit, aſt verò quamprimum vocari juſſit Allardum Cyprianum, Petrumque Adriani filium, Chirurgos dexterrimos, qui eandem à nobis propoſitam commendarunt curationem. Itaque confectis cauteriis loco affecto appropriatis, univerſalibus præmiſſis, ut & dentibus aliquot molaribus, qui nobis in ipſa operatione obſtitiſſent, evulſis, aggrediebamur curam ut ſequitur. Omnibus proſpectis, & ritè præparatis, monuimus patientem, ut digitum elevaret ſimul ac inuſtio ſuffocationis periculum afferret & diutius non eſſet ferendo, ipſeque reſpirare vellet; nam experientià eramus edocti tantum fumum oriturum, quantus in renovandis ſoleis equinis excitatur. Hiſce monitis fruſtum ligneum digiti craſſitie inter utramque maxillam immiſimus, ne in Operatione os clauderet; poſthac ſcalpello acuto, recurvato, & ſecundùm palatum accommodato abſtulit alter Chirurgorum totum tumorem, alter interim buccarum partem interiorem ſpatulà admodum latâ muniebat, ne à cauteriis nimis læderentur, in quem finem etiam ſpleniis è linteo carpto confectis & aquâ frigidâ madefactis buccis proſpiciebat. Ablato tumore, cauteria (Figur. 43. &. 44. depicta) candentia ſucceſſive fortiter unum poſt alterum adacta ſunt, donec nobis videretur ſufficere: cùm interim patiens digitum attolleret, eduximus dicta cauteria candentia. Hiſce peractis compoſuimus ægrum in lectum, non ſine facetis verbis, quibus ſubridens nos alloquebatur. Interim præſcripſimus hordeatum, ad ardorem compeſcendum, ut & oris collutionem, dolorem leniendi causâ. Sequenti die invenimus afflictum nemini magis eſſe diſſimilem, quàm ſibi ipſi, ita intumuerat ejus caput, propter inflammationem immanem, unde etiam à febre haud manſerat immunis. Hæc omnia remediis inflammationi reſiſtentibus oppugnantes, brevi inde ceſſaverunt & inflam-

flammatio & febris. Interim ad eſcharæ caſum promovendum, decoctum malvæ, ficuum &c. uſurpavimus, addendo ſufficientem quantitatem mellis roſacei, quod pro re natâ mutavimus. Poſt eſcharæ ſeparationem omnibus rubicundis apparentibus, videbamur in portu navigare. Paulo verò poſt exigua particula carnis fungoſæ in conſpectum ſeſe dedit, quod nobis anſam præbuit cogitandi malum non eſſe in totum eradicatum. Itaque novam inuſtionem commendavimus, quam æger neutiquam renuebat, dicens: Facite quod artis eſt. Proximo die inſtituimus novas inuſtiones cum ſimili ferè eventu; caput enim rurſum vehementer intumuit, comite febriculâ, quæ iiſdem profligavimus remediis, brevique poſt in totum convaluit patiens, qui poſtea per plures annos incolumis vixit.

Figur. 43. & 44.

Cauteria in dicta Operatione adhibita demonſtrant.

OBSERVATIO XLIX.

Similis caſus, diſſimilis verò eventus, ob Medicaſtrorum inſcitiam.

EOdem ferè tempore Mercator quidam contra fungoſum palati ſui ſarcoma, junctamque ei cariem, remedia quæſivit apud Pharmacopœos, & audaces Medicaſtros, quorum cæcâ & ſtolidâ temeritate malum eò deducebatur, ut propemodum eſſet inexpugnabile. Tandem ſciolorum iſtorum nugatoriis remediolis fatigatus me aliosque accerſivit; Audito verò, ſine inuſtione nil boni eſſe ſperandum, recuſavit nobis obedire, eò magis quod non deeſſent, qui eum ſpe recuperandæ valetudinis ineſcabant, ſolis ſcilicet medicamentis, loco affecto applicandis, quæ tanquam ſecreta, nec ulli revelanda ſervabant. Poſt aliquod tempus, me de novo conſuluêre conſanguinei, dicentes, ægrum inuſtionem admiſſurum. Quid fit? Chirurgus, qui curationi præerat, inurere partem affectam volens, eum in finem cauteriolum, quo dentes carioſos inurere ſolemus, attulerat. Rogatus quid facere vellet, reſpondit, palati cariem inurere. Quum verò audiviſſet qualibus cauteriis indigeret ad opus illud perficiendum, animus

illi ferè defeciſſet; & ſic patiens defectu requiſitorum remediorum miſerrimè per aliquot hebdomadas adhuc vixit, donec vitam cum morte commutaret.

OBSERVATIO L.

Hepatis durities & ſuppuratio feliciter finitæ.

QUantum ſufferre poſſit pars adeò nobilis prout eſt Hepar, Medicorum monumenta teſtantur. Hîc quoque recenſebimus exemplum non inauditum, attamen rarum, quod in eadem parte accidit. Juvenis quidam Amſtelodamenſis, qui Chirurgiæ operam dabat, ante tres fere annos nobis querebatur de epigaſtrii tenſione, cum dolore gravativo, ad Hypochondrium ſiniſtrum ſeſe extendente; tandem tumor durus ibidem ortus, cum aliquali difficultate reſpirandi & febriculâ. Hiſce exploratis, hepar eſſe induratum judicavi; diverſiſque emplaſtris emollientibus applicitis, tandem cataplaſmatis maturantis adminiculo tumor mollior redditus ad ſuppurationem pervenit, quo, poſt cauterii potentialis applicationem, phlebotomo aperto, multum puris effluxit, & brevi poſt, ulcere purgato, ſanatus eſt. In hoc caſu non eſt dubitandum, quin à prægreſſa inflammatione, gibba hepatis pars fuerit connata peritonæo, unde ulcere aperto, puri denegatus fuit in abdominis cavum decubitus. Ejuſmodi exempla reperiuntur quoque in Obſervationibus curioſis Nobiliſſimi Viri Domini de Marchettis, Profeſſoris Patavini, pag. mihi 120.

OBSERVATIO LI.

Lien, Hepar, Renes Succenturiati &c. pro Glandulis ſanguineis non ineptè haberi poſſunt.

JAm Lien glandula audit, nec immeritò: ſi enim glandulas Lieni ſæpius adſitas, imò & Thyroideas ritè examinaverimus, eas à liene parum differre, obſervabimus. Multum quidem à pancreate & glandulis ſalivalibus diſcrepat Lien, attamen jure merito pro glandula habetur: nimirum pro glandula ſanguinea, id eſt ſanguini inſerviente, vel cum ſanguine

guine respectu coloris conveniente. Ejus generis sanguineæ glandulæ quoque sunt, Renes Succenturiati, Hepar, & nonnullæ spleni communiter adhærentes. In iis nullum vas excretorium peculiare, præter venam, hactenus repertum: Nec magis opus esse videtur, quam in ejusmodi glandulis conglobatis, quæ Lymphæ ad cor reducendæ inserviunt: in quibus præter vasa Lymphatica nullum peculiare vas excretorium unquam conspicies. Dubitandum tamen non est, quin exaltationi & ulteriori perfectioni lymphæ inserviant, aut succum peculiarem ex arterioso sanguine intra se conficiant, quem lymphæ impertiunt. Idem sentiendum de glandulis sanguineis, quæ sanguinis exaltationi & perfectioni inserviunt: Hinc deprehendimus quoque, liene obstructo, tumefacto, indurato, aut aliàs malè constituto, sanguinem fieri crassiorem & melancholicum. Lienem ergò pro glandula habendum, cum Celeberrimo Malpighio, Anatomico oculatissimo, censeo. Eò magis, quod aliquoties glandulas prope lienem inveni, lieni undiquaque similes. Memini, me ante aliquot annos in Nosocomio Amstelodamensi (in quo mihi Nobilissimi Consultissimique Domini Consules, ut & Præsides dicti Nosocomii Humanissimi cadavera dissecandi copiam concedunt) ejusmodi glandulas lienares aut lieni adsitas demonstrasse, in cadavere cujusdam mulieris quadraginta præter propter annos natæ, & ex diarrhœa biliosa, cui junctus fuerat icterus, mortuæ. Præsentes habebam D. B. à Dortmund, Joh. Dankers, Rogier Rhoonhuysen, Adriaan Coenerding, Viros de re Medica & Chirurgica benè meritos. In hoc cadavere me demonstrasse, inquam, præter scirrhum nucis juglandis magnitudine, in ipso liene, duas glandulas lieni adsitas, imò lieni (solâ magnitudine exceptâ) similes. Convenieban enim cum lienis colore extrinseco livido, & nigricante aut rufo intrinseco. Substantia plane quoque eadem cum liene. Inflatis vasis spleneticis extendebantur quoque vascula harum glandularum, à spleneticis vasis oriunda. Ita ut exiguos pseudolienes hasce glandulas nominare, haud absonum putemus, præsertim cùm ita augeantur (liene indurato) ut nucem juglandem magnitudine adæquent, quemadmodum olim vidi.

OBSERVATIO LII.

Tumores à postico Capite infantium pendentes, ipso capite majores.

IN fœtu recenter nato aliquoties tumores à capite propendentes conspexi, qui caput magnitudine superabant, ut videtis Figur. 45. Memini quoque me semel eundem vidisse tantæ molis, ut totum superaret fœtum; unde partus quidem difficillimus erat, attamen, quum totus ille tumor solùm humoralis esset, non poterat partum omninò præpedire. Hi tumores, quantumvis impropriè hydrops capitis audirent, (quamdiu caput benè est constitutum) attamen tantam sæpius cum dicto affectu habent affinitatem, ut citò etiam moriantur fœtus, si aperiantur dicti tumores; quemadmodum videmus in hydrocephalo. Communicant enim utplurimum humores in iis tumoribus contenti, cum latice aquoso qui in cerebri ventriculis stabulatur. Ejusmodi tumores aliquando animadverti non planè humorales, ast partim etiam carnosos, imò & ex parte cartilaginosos.

Figur. 45.

Caput fœtus recens nati cum dependente tumore aquoso, demonstrat.

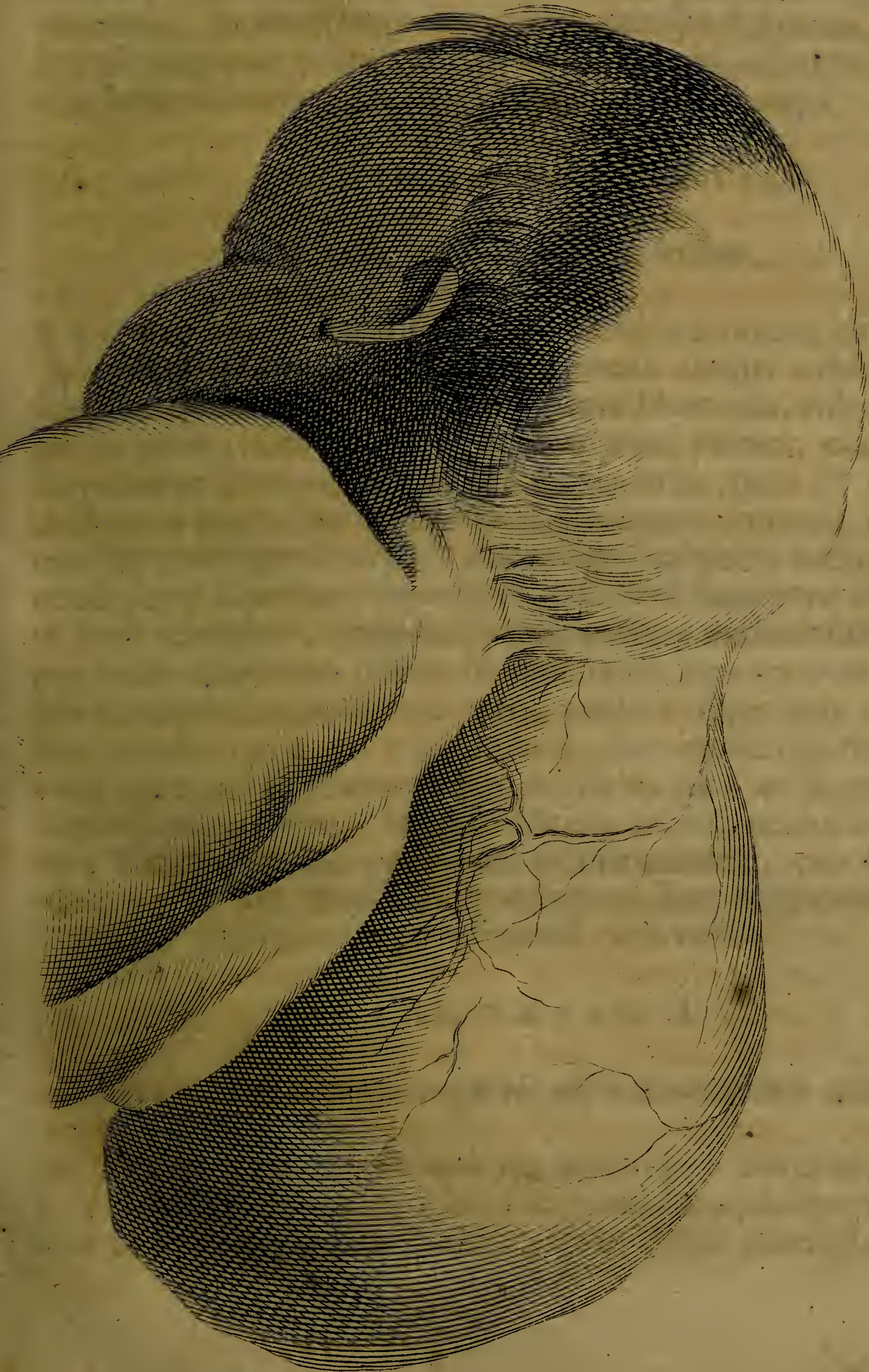
OBSERVATIO LIII.

Vulnus Thoracis penetrans, cum egressâ Pulmonis portiunculâ, sanatum.

NOn solùm hepar, verùm etiam pulmo magnos quandoque perferre potest affectus, sine vitæ dispendio, modò ex arte tractentur. Famulus cujusdam Nautæ sauciatus parte inferiore & anteriore thoracis, ad ejus usque cavum, Chirurgum vocari jussit, qui, visâ particulâ pulmonis è vulnere expulsâ (quam pro omenti parte habuit) illicò vinculo fortiter totum, quod erat expulsum, ligavit, & me statim in consilium

voca-

Fig. 45.

vocavit: Quum verò à me audivisset, vulnus esse inflictum non in abdominis sed pectoris cavitatem, & eam quæ eminebat, & ab illo ligata erat, particulam, pulmonis esse portionem, obstupuit. Rebus ita constitutis suasi vulnus ita esse relinquendum, & digestivo emplastroque defensivo singulis diebus semel ei esse prospiciendum, donec particula pulmonis ligata, esset emortua, & sua sponte decideret, ea spe suffultus, ut, qui sub vinculo erat pulmo in ipso vulnere consolidaretur; quod tam benè successit, ut brevi post convaluerit æger.

OBSERVATIO LIV.

Vulnus Orbitæ Oculi lethale.

VIr quidam ante aliquot annos baculi extremo, non admodum acuto, vulnerabatur in oculi sinistri orbitâ, quæ solutio, quantumvis illis qui curationi præerant, videretur exigui momenti; tamen brevi post acceptum vulnus, obiit patiens. Nobilissimi Prætor & Scabini hujus urbis mihi & Chirurgis Ordinariis injunxêre cadaveris apertionem, mortis subitaneæ causam investigandi ergò. Extrinsecè exiguam ecchymosin in oculi parte superiore invenimus, ast verò superiore cranii parte serrâ ademptâ, anguem in herba latere experti sumus; vulnus enim cerebrum ipsum sat profundè penetraverat: quod facillimè evenire potest eo loci, propter superioris partis orbitæ tenuitatem; in multis enim chartam scriptoriam os ibi haud superat, & præterea tam molle existit, ut in multis solo digito perforaverim. Itaque vulnera orbitis oculorum inflicta non floccifacienda, præsertim si instrumenta, per quæ inferuntur, non sint obtusa, aut vulnerati fiant somnolenti, nauseabundi, febricitantes, vertiginosi, convulsi.

OBSERVATIO LV.

Acicula deglutita per inguinis abscessum exitum quærens.

NOn sine ratione dicitur in proverbio, Naturam esse sui conservatricem: Hoc luce meridiana clarius mihi constitit in filiola cujusdam Domini, quæ insciis parentibus acicu-

lam

lam deglutiverat. Tumore duro & inflammatorio in inguine orto, non ſine febre & dolore me accerſi juſſerunt parentes. Quum intellexiſſem tumorem non illicò, ſed paulatim incrementum ſumſiſſe, nulloſque adeſſe vomitus, nec alvi indurationem, judicavi hunc tumorem bubonem eſſe, ſeu glandulæ inguinalis tumorem & inflammationem; & cùm ita doleret, nil magis ad rem fore exiſtimavi, quàm cataplaſmatis emollientis applicationem. Hoc remedio à Chirurgo adhibito tumor nobis viſus fuit ad maturationem vergere; itaque maturantibus additis ad perfectam ſuppurationem eundem perduximus, & phlebotomi cuſpide aperuimus tumorem. Quid fit? ſtatim ſimul cum pure copioſo acicula ærugine obducta prodit, non ſine excrementorum alvinorum commixtione. Hiſce viſis ſpes nobis quidem videbatur in anguſto, non verò naturæ, quæ non rarò ad ſui conſervationem mira molitur. Abſceſſum itaque mundificantibus & incarnantibus tractavimus, donec in totum eſſet conſolidatus. In hac curatione non eſt dubitandum, quin in principio, ſuborta inflammatione, inteſtinum, ab aciculæ mucrone læſum, arctè connatum fuerit peritonæo; (ſicut in aliis inflammationibus quotidie fieri videmus) unde nobis occaſio orta eſt excrementorum alvinorum liberaliter effluentium; præterea obſtaculo fuit, quo minus dicta excrementa in abdominis cavitatem deſcendere potuerint.

OBSERVATIO LVI.

Aſthma ſeroſum cum notabili renis calculo.

INter omnia, quæ hactenus diſſecui, humana cadavera, non memini ullum majores in rene calculos mihi exhibuiſſe, quam ii erant, quos ſequentibus Figur.... depictos vides. Anno 1684. in Noſocomio (præſentibus Spectatiſſimis Viris, Dominis B. Dortmuntio & Johanne Verwout, Collegii Medici Inſpectoribus digniſſimis: R. Rhoonhuſio, & A. Conerdingio Chirurgis Noſocomii meritiſſimis) cadaver mulieris quadraginta circiter annorum, aſthmate mortuæ, diſſecui, in cujus cellulis membranoſis, ut & bronchiis pulmonalibus tantum aquæ ſpumoſæ ſeſe offerebat, ut ex particula abſciſſa guttatim efflueret. In infimo ventre ſtomachum & inteſtina, loco

Fig. 48.

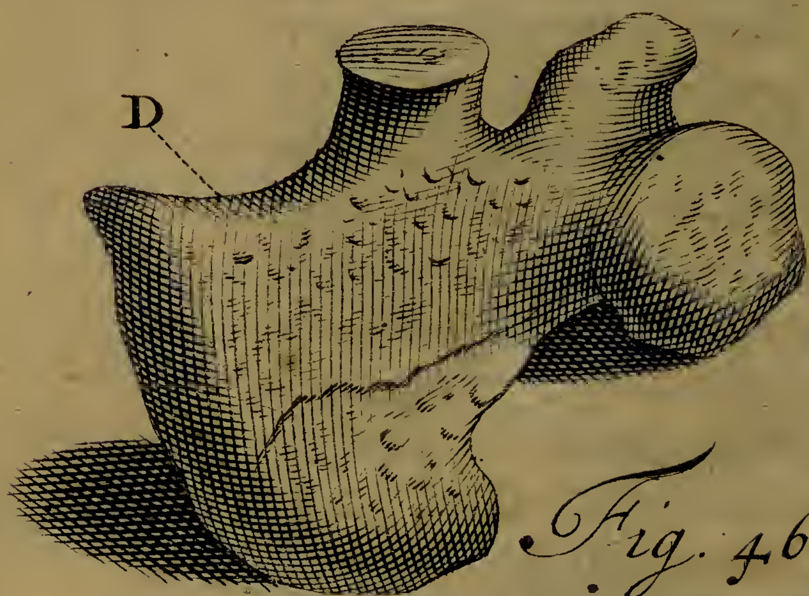

Fig. 47.

Fig. 46.

loco suo naturali relicto, Hypogastrium occupasse, observavi. Uterum non in pelvis medio, ast in latere sinistro situm reperi; Cætera sana. Pelvis renis, ut & ren sinister prodigioso calculo erat obsessus, magnitudinem & formam ingentis radicis Zinziberis apprimè referente, sicut Figur. 48. monstrat.

Figur. 46. Expositio.

A. *Ren sinister per medium dissectus.*
B. *Vreter justo capacior.*
C. *Vasa sanguinea partim per ureterem, partim per membranam renis adiposam disseminata.*
DDD. *Calculi partes eminentes.*

Figur. 47. & 48. Explicatio.

A. *Idem calculus à rene separatus in pelvi hærens.*
B. *Vreter magis expansus.*
C. *Pelvis.*
D. *Idem calculus totaliter denudatus, ut ejus forma & magnitudo prodigiosa videri possint.*

Observatio LVII.

In Puello trienni calculi insolitæ magnitudinis.

PUellus tres annos præter propter natus, plus quàm quinquaginta calculos excreverat, inter quos multi fuere magnitudine pisi minoris, ex relatione Domini Doctoris Bronckhorstii Medici Amstelodamensis, dum viveret, celeberrimi. Quantis cruciatibus miser ille fuerit vexatus, facilis est conjecturæ; neque cessarunt. Aperto dein cadavere, inveni renis sinistri pelvim admodùm dilatatam, calculoque ingentis magnitudinis (pro ratione scilicet ætatis, quamobrem hanc recensere historiam mihi animus fuit) obsessam. Vide Figur. 49.

Figur. 49. Explicatio.

A. *Ren ſiniſter.*
B. *Ejuſdem pelvis calculo magno referta.*
C. *Vreter.*
DD. *Calculi duo in dicta pelvi reperti.*

Observatio LVIII.

Molarum Origo & Natura.

MOla dicitur caro deformis, oſſibus deſtituta, & ex imperfecta aut mala conceptione generata. Quod ſi verum ſit, mirari ſubit, ejuſmodi molas à virginibus (aut ſaltem, de quibus nulla alia ſuſpicio erat) fuiſſe excluſas, ſicut oſtendit Figur. 50. Vetulas Viris non utentes aliquando in lucem expoſuiſſe tales molas, obſervavi. (Vid. Figur. 51.) Sæpiſſimè in abortu, fœtu enixo, remanet per aliquot ſeptimanas, imò menſes, placentula, quæ à compreſſione uteri non ſolum uteri figuram adipiſcitur, verùm etiam ſæpius ita induratur, ut carnis ſubſtantiam duritie longè ſuperet, & pro mola habeatur. Jam à viginti annis Nobiliſſimi & Ampliſſimi Domini Conſules & Scabini ad ulteriora infortunia (de quibus multæ audiebantur querelæ) vitanda circa obſtetricationem, injunxerunt Collegio Medico & mihi, ut omnes, quotquot eſſent Amſtelodami Obſtetrices examinaremus; quarum numerus haud erat exiguus: haſce fere omnes interrogavi, quid circa molas obſervaſſent, nulla verò earum nobis vel aliquid potuit revelare, unanimiter dicentes, ſeſe quidem corpuſcula carnoſa & dura offendiſſe, quæ è mulierum corpore erant excluſa, aſt verò nunquam viventia, ſicut nonnulli credidêre. Aliquando utero expelluntur Sarcomata, quæ pro molis habentur; ſarcomata, inquam; quia præter carnem nîl in iis deprehendi: ejuſmodi excreſcentias uterinas per pedunculum utero adhærentes obſervavi in ipſo utero, dum mulieres in partus laboribus eſſent, & excretarum iconem exhibet Figur. 52. Illud verò neutiquam mirandum, quandoquidem in ipſo etiam ſtomacho, & veſica urinaria ejuſmodi corpuſcula excreſcere obſervavi.

Itaque

Fig. 52.

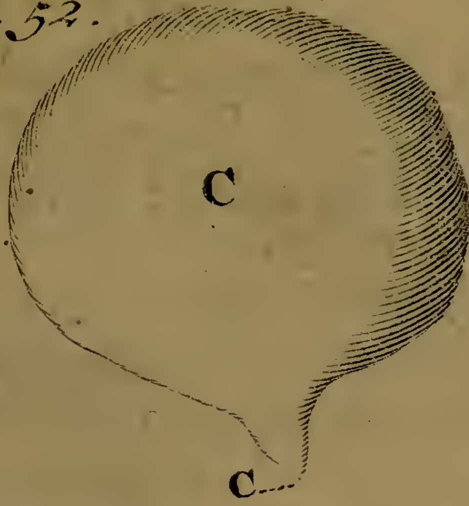

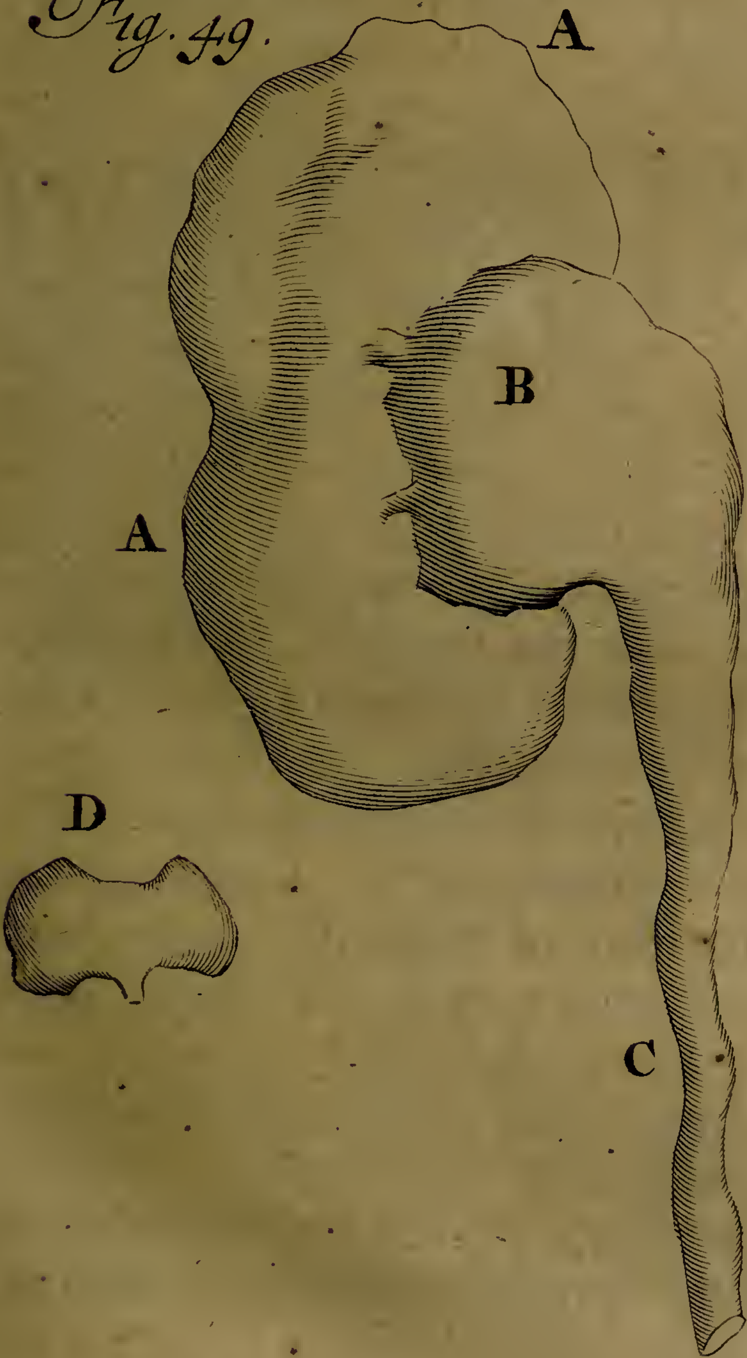
Fig. 51.

Fig. 50.

Fig. 49.

Itaque verosimile admodum est, Molas ita decantatas nil aliud esse, quàm ejusmodi carnosas Uteri excrescentias, aut placentulas retentas, & ab utero, uti supra innui, compressas; neutiquam verò è mala conceptione ortas.

Figur. 50. 51. 52. Explicatio.

A. *Carnea excrescentia vetulæ Utero exclusa.*
B. *Carnea uteri excrescentia, quam mulier à longo tempore gestarat, tandemque excreverat.*
C. *Carnea moles, quam ipsemet sensi uteri interiori membranæ adhærere, idque in muliere in partu versante.*
c. *Pedunculus è quo dependebat.*

OBSERVATIO LIX.

Vulvæ Rectique Intestini Gangræna & Perforatio feliciter curatæ.

IN gravioribus affectibus haud decet Medicum facilè desperare; sæpius enim fiunt, quæ fieri posse pernegares. Reperiuntur Ardeliones, qui non verentur mox exclamare: *Non curabitur. Non eluctabitur. Moriendum est ægro*, &c. Attamen si nomini & famæ suæ cuperent consulere, cautius certè prognosticari deberent. Uxor cujusdam Pistoris Amstelodamensis, ob partum difficilem, incidit ante aliquot annos in vulvæ intestinique recti gangrænam adeò enormem, ut multi existimarent afflictam brevi è vivis excessuram. Post gangrænæ separationem foramen vulvæ à nobis repertum fuit tantum esse, ut facillimè nux juglans viridi cortice obducta per illud ad intestini recti cavitatem inseri potuisset: Unde fæcibus alvinis dabatur locus, ut ex intestino recto ad vulvam nullo negotio transirent; id quod in tali casu admodum familiare, vulva enim tam arctè cohæret intestino recto, ut quasi continuum sint corpus: Itaque si alterutra pars afficiatur, altera nequit remanere immunis. Chirurgus, qui mecum curationem suscipiebat, excogitabat instrumentum è bractea confectum, in forma pessarii excavati, cujus superficiem exteriorem obduxerat sarcotico medicamento: quale juxta Theoriam Chirurgi-

cam equidem non erat improbandum, sed tamen in praxi præsenti inutile fuit repertum, neque enim illud perferre potuit ægra. Itaque dictis medicamentis, plumaceolis exceptis, aperturæ dictarum partium prospeximus, quibus brevi in totum reconvaluit hæc puerpera. Ubinam jam sunt scioli, qui effutiunt ejusmodi malum esse incurabile, & sine fistula remanente nunquam curam posse absolvi? Sciant non solum hanc puerperam in totum fuisse restitutam, ita ut nulla superesset labes, verùm etiam diversas ex eodem affectu à nobis esse curatas. Hoc verò discrimen in gangrænis earum partium animadverto: scilicet, si partes posteriores, nempe quæ os sacrum respiciunt, tali afficiantur morbo, faciliùs curantur, propter intestini recti carnositatem, vulvæque dispositionem, quæ versus intestinum rectum non gaudet tot rugis transversis, nerveis, & duris, curationi obstaculum inferentibus, sed quod omnia ibidem molliora, curationique magis prona. Præterea in parte anteriore, nempe, quæ meatum urinarium respicit, propter continuum Urinæ stillicidium sanatio præpeditur, unde tunc sæpissimè fistula relinquitur incurabilis.

OBSERVATIO LX.

Capitis Contusioni solo fomento, absque incisione per imperitum temerè commendatâ, feliciter prospectum.

QUod si verum sit Hippocratis effatum, Experientiam nimirùm esse fallacem, eò magis verum esse dixerim, fallacissimam esse praxin sine experientia. Mulier quædam è curru cecidit in terram gelu induratam, unde frons tam vehementer fuit contusa, ut ingens statim ibidem elevaretur tumor. Chirurgus suburbanus tumore explorato, & ægrotam aliquoties vomuisse intelligens, cranium esse impressum & fissum, nec sine cruciali incisione & ossis elevatione posse curari judicavit. Hisce propositis, adstantes me vocari jusserunt quando ego hanc propositam encheiresin renuebam, nulla quippe cranii fissi signa præstò esse asseverans. Ad hæc respondit audaculus ille incisor, sese digitis impressionem sentire, nullam verò esse impressionem sine fissura. Revera nisi ejusmodi tumores sæpius in capite digitis explorassem, perque

ex-

experientiam de eorum vera natura edoctus fuissem, dixissem & ego ipse cranium esse impressum: Ita enim tumores capitis post graviorem contusionem sæpissimè palpantibus sese offerunt. Quando namque locus inter tumorem & partem sanam digito comprimitur, cranium sæpè videtur impressum, sicque junioribus facilè imponit. Proinde cauti hi esse debent, ne in similem incidant errorem. Itaque loco crucialis incisionis fomentum ex optimis cephalicis applicitum est, ceu videtis infra scriptum, cujus beneficio tumor intra duos tresve dies evanescere cœpit, atque ægra nostra brevi convaluit, sine ulteriori magno remedio externo. Non solùm autem in hoc casu, verùm etiam in cranii vera fractura, in qua symptomata non augentur, haud statim ad incisionem & terebrationem esse confugiendum, existimo. Præstat post venæsectionem ejusmodi adhibere fomenta Cephalica, quæ non parcè, nec linteis exiguis, sed latioribus pannis laneis, calidè sunt applicanda, totumque caput iisdem obvolvendum. Sic non rarò felicissimè opem tuli iis, quorum capitibus jam scalpellum incisorium imminebat.

Fomentum Cephalicum suprascriptum.

℞ *Herb. Betonicæ,*
Majoranæ an. m. ij.
Salviæ,
Rutæ an. m. j. ß.
Flor. Stœchados,
Lavendulæ an. m. ß.
Rosarum rub. m. j.
Coq. s. a. ex s. q. vini alb. ad ℔. iij.
Colatura detur usui.

OBSERVATIO LXI.

Uteri post partum inflammatio, subindè ab Obstetricum temeritate oritur.

INter omnes affectus, quibus obnoxius est Uterus, haud infimæ notæ est Uteri induratio & inflammatio tempore par-

tus; per quam multæ è medio tolluntur puerperæ. Sæpiùs miratus fui in nonnullis parturientibus Uterum tam facilè inflammari, in aliis verò non. Vidi in puerperis poſt partum, & quidem ſatis facilem, Uterum inflammatum. Diſcant ergò Obſtetrices uterum neutiquam fortiter extrinſecè comprimere, ut fœtus caput verſus uteri oſculum ducant; diſcant cautiùs agere in ſecundinis extrahendis, ne abdomen & per conſequens uterum nimis comprimant. Sint prudentiores Obſtetrices in obſtetricatione, ne continuè abſque neceſſitate manus in utero habeant, à qua frictione non raro expertus ſum uteri partem inferiorem fuiſſe inflammatam. Et quid dicendum de illis audaculis & temerariis, quæ non verentur digitos in anum intrudere, ut fœtus capiti exitum parent, unde tam facilè inflammantur inteſtinum rectum, & partes huic adſitæ. In ſumma abſit omnis crudelis Uteri tractatio, ne tale ampliùs occurrat malum abominandum.

Observatio LXII.

Lien in pelvim prolapſus, ejuſque naturalem locum occupans analogum aliquod corpuſculum.

INter corporis humani partes, quæ ſitum naturalem aliquando mutant, non infimum locum obtinet Lien, qui in ſtatu naturali ſub coſtis ſpuriis palpari digitis nequit. Verumenimverò in ſtatu præternaturali ejuſdem magnitudine aucta, fit, ut mole ac ponderoſitate ſua aliquando ita deſcendat, ut non ſolùm ſub coſtis nothis, verùm etiam in hypogaſtrio manu evidenter ſentiri poſſit. Anno 1670. Mulier quædam in Noſocomio noſtro, poſt doloroſum & difficilem partum, in hypogaſtrio duritiem contraxit, non ſine dolore vehementiſſimo. Nonnulli ſuſpicabantur placentam uterinam intùs retentam, duritiem illam producere. Variis itaque uſurpatis remediis eandem nitebantur expellere, quibus tamen nil efficientibus, animam Deo tandem reddidit puerpera. Diſſecandi cadaver anſam & copiam mihi faciebat eo tempore Noſocomii Medicus ordinarius, Gerardus de Penijn. Partes interiores omnes ſatis benè diſpoſitas deprehendi, præter Lienem, qui naturali liene octuplo, & quod excedebat, major, & bilanci impoſitus qua-

quatuor libras pendens in pelvim descenderat: in cujus naturali loco lieni analogum comparuit corpus, castaneæ majoris magnitudine, colore autem substantiâque lienem exactè referens. Vide Clarissimi Domini Schraderi Observationes rariores Anatomico-Medicas, Decad. III. Obs. 4. ubi eandem recenset historiam.

Observatio LXIII.

Tumor Ventris oblongus post partum, ex omenti coarctatione.

QUales essent tumores illi duri & oblongi, quos mulieres post partum in abdomine non rarò retinent, tam diu anceps hæsi, donec, data mihi occasione, in dissectione cadaveris cujusdam rem perspicuè detegerem: quando observavi Omentum duos ferè digitos crassum, tres digitos latum, spithamam cum dimidia longum, & in substantiam adipo-carnosam degeneratum, atque insuper scirrhosum. Vide Figur. 53. Ejusmodi tumores in abdomine viventium mulierum, postquam pepererunt, multoties contrectavi, quorum nonnulli transversim positi erant, alii situm obliquum obtinebant. In tali casu crediderim omentum à visceribus circumjacentibus, tempore gestationis, aut quum utero gerunt mulieres, aliquando ita comprimi, ac in se ipsum adigi ac cogi (Belgicè *soo in malkander gaat zitten*) ut nonnunquam inflammetur, incrassetur, & ita concrescat, quemadmodum fieri videmus in aliis membranosis corporis humani partibus, postquàm inflammationem, quantumvis levem, conceperunt. Notandum quoque hosce tumores oblongos manibus, dum vivunt mulieres, ita sæpius comprehendi posse, ac si quis farcimen manu prehenderet. Mulieres eos tumores, sine magno, imò aliquando sine ullo dolore, ast non sine aliquali incommodo, per plures annos gestasse, aliquoties notavi.

Figur. 53. Declaratio.

A. *Stomachi pars inferior.*
BB. *Omentum integrum scirrhosum factum, & farciminis instar in se ipsum adactum.*
C. *Incisio à me facta, ut intrinsecum, quasi lamellatim dispositum, conspici posset.*
D. *Uteri fundus, cui connatum erat omentum.*
E. *Uterus circa osculum abscissus.*
F. *Uteri ligamenta.*

OBSERVATIO LXIV.

Vermes passim intra viscera delitescentes.

AN omnia ex ovo generentur, uti Harvæus & ejus Sectatores perhibent, dubitandi ansam mihi dedêre Vermes in arteriis equorum viventium, ut & vermes in hepatis parenchymate glanduloso, aut glandulis, ut hodie audit, imò in ductu cystico & poro bilario ovillo, & vesicula fellea sæpissimè inventi & infra depicti. In Renibus humanis semel eos me vidisse memini: quales in canum renibus longè frequentius occurrunt. Vermes quoque in cerebro esse repertos, nemo ibit inficias, qui magni nominis Authores evolverit. Per quas vias isthæc animalcula eorumve ovula in corporis interiora sese insinuaverint, haud in proclivi est determinare. Per poros enim cutis, per partes respirationi inservientes eos ad dictas partes pervenisse probabile non videtur, multoque minus eorundem ova per os introitum habuisse, & ulterius ad dictas partes penetrasse neutiquam verosimile videtur: neque enim in ventriculo, in quo ob chylificationem notabilis fit fermentatio & destructio assumtorum, integra manere potuissent. Vasa quoque chylosa aut lactea nequeunt ovis transeuntibus viam præbere. Adde quod nullus mortalium unquam ejusmodi vermes extra corpus viderit. Itaque ancipitem hærere hîc oportet, donec vera & indubitata lux nobis affulgeat ab ingenio illorum, qui omnia mathematicè & à priori (si Diis placet) demonstrare gestiunt.

Se-

Fig. 53.
A
B
B
C
B
D
E
F
F

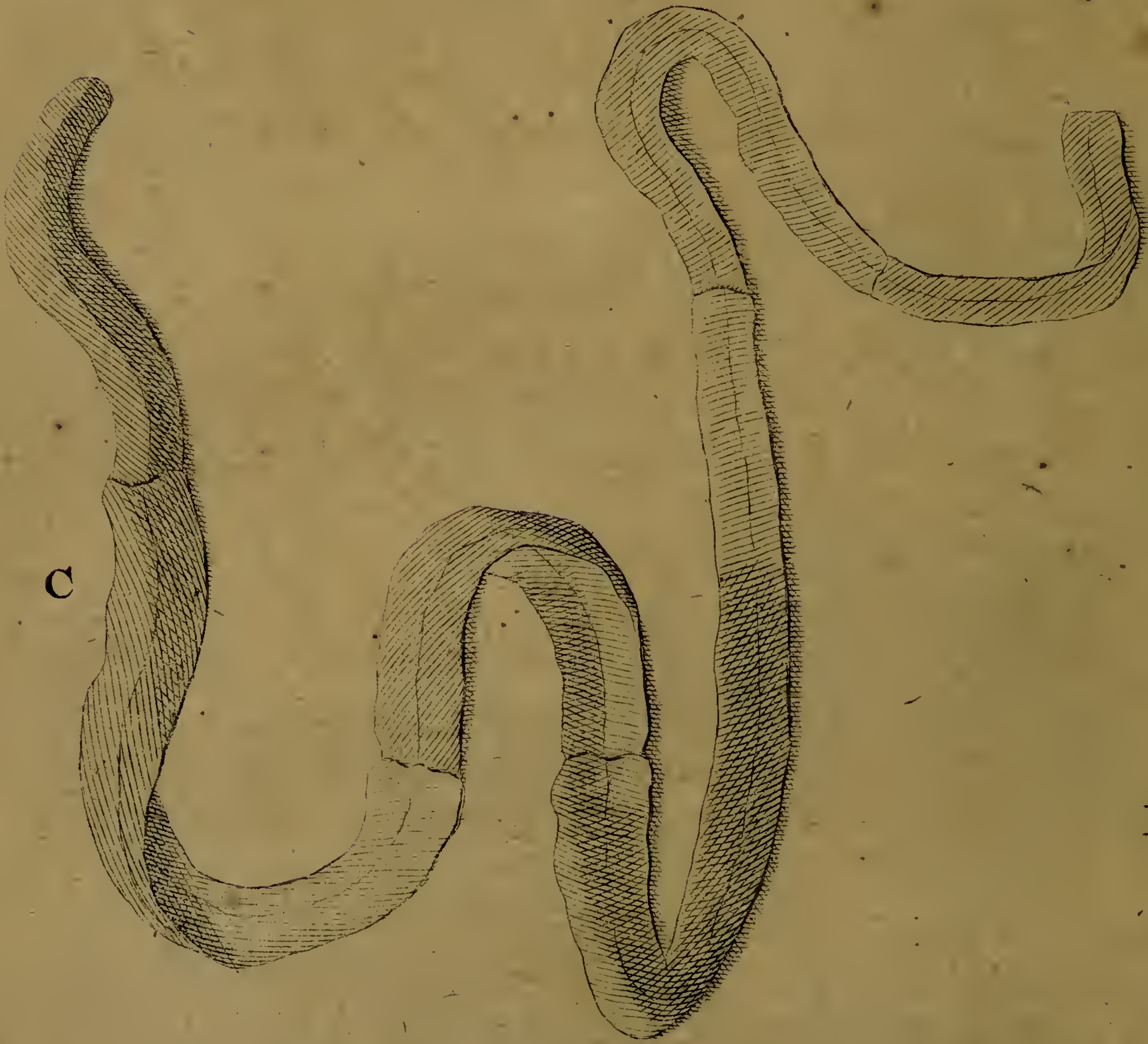
B

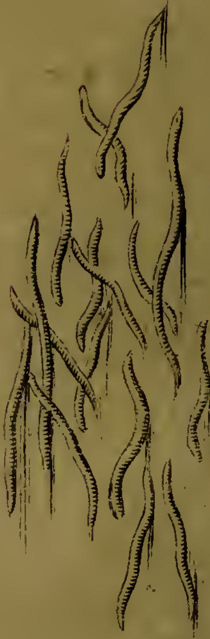

E

C

D

A

Sequentes Figuræ vermes ſupra memoratos demonſtrant.

A. *Vermes in ipſa hepatis ſubſtantia Aſelli majoris reperti.*
B. *Vermis per vias urinarias excretus.*
C. *Vermis è piſce Bel.* Bley *deſumtus.*
D. *Vermes in aneuriſmate arteriæ magnæ reperti, idque in equo.*
E. *Vermes è ductu cyſtico & poro bilario Ovis deſumpti.*

OBSERVATIO LXV.

Hepar magnâ ex parte in hydatides degeneratum, & ab imperito temerè confoſſum.

HEpatis ſubſtantiam glanduloſam, aut è minimis glandulis eſſe compoſitam, variis Obſervationibus jam ante comprobavi; glandulas in hydatides degeneres multoties quoque demonſtravi. Hîc verò hiſtoriam, ſatis mirabilem, recenſere animus eſt de hepate magna ex parte in hydatides degenerato. Chirurgus quidam temerarius, in loco quodam ſuburbano habitans, paracenteſin in thorace inſtituturus, ob hydropem pectoris (ut ſibi imaginabatur) me in conſilium vocari juſſit; quando tamen propter adverſam valetudinem illuc pergere haud potui. Quid fit! Proprio marte, idque ſolus, non thoracem, ſed in hypochondrio dextro abdomen perforat. E veſtigio hydatides multæ ſucceſſivè erumpunt. Hiſce viſis obſtupeſcens turundam indidit, & me convenit, aſt incaſsùm, brevi enim poſt obiit miſera fæmina: unde nobis rem penitius inveſtigandi occaſio relinquebatur. Aperto igitur thorace, nil liquoris præternaturalis invenimus. Imo viſcera benè ibi vidimus conſtituta. In abdomine verò Hepar peritonæo connatum, & propriæ ſubſtantiæ loco ex hydatidibus magna ex parte coagmentatum ſeſe obtulit. Hanc hepatis partem peritonæo connatam perforaverat iſte audaculus, cùm apertionem in thorace inſtitueret; & ex ea Hydatides proruperant. Quod eò facilius contigit, quia tota ſubſtantia hepatis eo in loco in hydatides degeneraverat: ita ut inter cavitatem illam & peritonæum,

ſola membrana, hepar ambiens, peritonæo connexa; intercederet.

Observatio LXVI.

Exſectus Lien vivi Canis, non obſtante notabili hæmorrhagiâ, ſuperſtitis.

VUlnera abdominis penetrantia cum modica ſanguinis effuſione in ejus cavum, ſine læſione tamen viſceris nobilioris, non tantum periculi afferre mihi videntur, ac nonnulli quidem voluêre. Exemplo ſit nobis canis mediocris magnitudinis, cujus ſplenem, in diſcipulorum gratiam, nuper exſecui, poſt ligationem vaſorum ſpleneticorum, arteriolâ epiploicâ neglectâ. Abſciſſo liene cum annexis & ligatis vaſis, tantum effundebat ſanguinis dicta non ligata arteriola, ut jamjam videretur moriturus canis. Eâ tamen ſine vinculi injectione in abdomen intruſâ, ubi dubio procul non ſtatim deſiit ſanguinem effundere, vulneri ſuturâ abſciſsâ proſpexi, & brevi temporis ſpatio, id eſt intra 6. 7. dies, vulnere conſolidato convaluit canis. Primis à ſectione diebus, nec cibum nec potum appetebat, ſubinde vomendo. Poſt hoſce dies cibum avidiſſimè devorabat, quemadmodum in hunc uſque diem.

Itaque vulnera, in abdominis cavitatem penetrantia, cum ſanguinis effuſione modicâ in ejus cavum ſine viſceris nobilioris læſione per ſe lethalia haud ſunt pronuntianda, quantumvis paracenteſi nullus ferè hic detur locus in tali caſu. Anxiè inquirendum non eſt, quando, & per quas vias dictus cruor à natura ſuperabitur: experientia ſæpius confirmavit, ejuſmodi ſanguinis effuſiones ſine ulla noxa fuiſſe reparatas. Præter vias adeò decantatas, uti ſunt alvus, pori, renes, &c. alios quoque eſſe meatus credo, nec ipſa Lymphatica & ſanguinea vaſa ſecludenda puto. Sanguis enim extra vaſa effuſus, & in cavitate hac vel illa concluſus, aut concreſcit, aut fluidus remanet. Si concreſcat, ſicut poſt venæſectionem fieri videmus in ſcutellis, dubio procul poſt aliquod tempus, ſi non in totum, ſaltem maxima ex parte etiam in ſeroſum reſolvitur humorem, ſicut venâ ſectâ quoque videmus fieri; & ſic aptus natus redditur ut partim recipiatur à vaſis. Si verò non

non concrefcit effufus cruor, non minor eft ratio, quod à vafis, præfertim venis, reforberi poffit; modò quantitas fit modica, & aër fecludatur. Si verò multum fanguinis detineatur in abdominis cavo, vulnufque magnum, aërque non fecludatur, corrumpitur fanguis, febres accedunt, & vulnerati in periculo magno verfantur.

Observatio LXVII.

Spina Dorfi in circulum recurvata.

INter offium affectus nunquam me vidiffe memini rariorem, quàm talem ferè in nihilum redactionem Corporum, (fic dicuntur partes anteriores vertebrarum) in qua corpora aliquot vertebrarum ita in fe invicem erant adacta, ut vix corpori unius vertebræ in omni dimenfione refponderent; & quod omnium admirationem excitare aptum eft,in Mufæo noftro refervamus feptem dorfi vertebras per ancylofin aut offeam fubftantiam coalitas, & in orbem ita recurvatas, ut corpus fupremæ vertebræ cum corpore infimæ fit conjunctum. Vide Fig. 54. 55. Corpora quatuor dictarum vertebrarum vix unius vertebræ corpus adæquant. Videmus in gibbofis fpinam dorfi femper recurvari: verumenimverò ita incurvari, ut unius pars fuprema cum alterius parte infima fit conjuncta, fummam meretur admirationem. Gibbofum fuiffe hominem, è quo defumptæ funt dictæ vertebræ, non eft dubitandum: fatis verò mirari non poffum, quomodo corporibus vertebrarum in fe invicem ita adactis, ac fi fub prælo fuiffent preffa, (unde multo brevior reddita erat fpina) hoc fuerit ferendo fpinalis medulla, pars adeò nobilis, & tantâ fenfus teneritudine prædita, ut vix ac ne vix quidem lædi fine fummo corporis detrimento poffit. Siquidem dictus affectus morbis congenitus fuiffet, non foret tam mirabilis, aft verò credibile eft poft nativitatem vertebras eandem incurvationem contraxiffe, in gibbofis enim pluries contingere talem corporum vertebrarum in nihilum redactionem; varia fpecimina in noftro Mufæo confervata teftantur.

Figur. 54. Explicatio.

A. *Septem vertebræ ſpinæ dorſi lateraliter viſæ, quarum corpora per oſſeam ſubſtantiam non ſolùm connata ſunt, verùm etiam corpus ſupremæ adnata eſt corpori infimæ.*
B. *Corpus ſupremæ vertebræ.*
C. *Corpus infimæ.*
D. D. D. D. D. D. D. *Spinoſi proceſſus.*
d. d. d. d. d. d. d. *Proceſſus tranſverſi.*

Figur. 55. Eaſdem ſeptem vertebras, parte anteriori viſas, repræſentat.

A. *Corpus ſupremæ.*
B. *Corpus infimæ.*

OBSERVATIO LXVIII.

Ventriculi & inteſtinorum ob inediam prodigioſa contractio.

POſt inediam diuturnam, & poſt atroces dolores, non ſolùm emaciari corpus humanum, verùm etiam aliquando & ſtomachum cum annexis inteſtinis ita contrahi, ut nil minus quàm inteſtina & ſtomachum repræſentent, obſervavi. Hujus mali exemplum oſtendimus in cadavere cujuſdam viri Nobilis, præſentibus D[is]. Piſone & de Dieu, Medicinæ Doctoribus celeberrimis, ut & Chirurgo à manu Anthonio Paemburgio; cujus ventriculum in inteſtinum degeneraſſe dixiſſes. Vide Fig. 56.

Figur. 56. Explicatio.

A. A. *Stomachus humanus valdè contractus è corpore adulti.*
B. *Os ſiniſtrum Stomachi.*
C. *Os dextrum ſ. Pylorus.*
D. *Portio inteſtini duodeni.*
E. *Oeſophagi ſeu gulæ particula.*

Fig. 55.

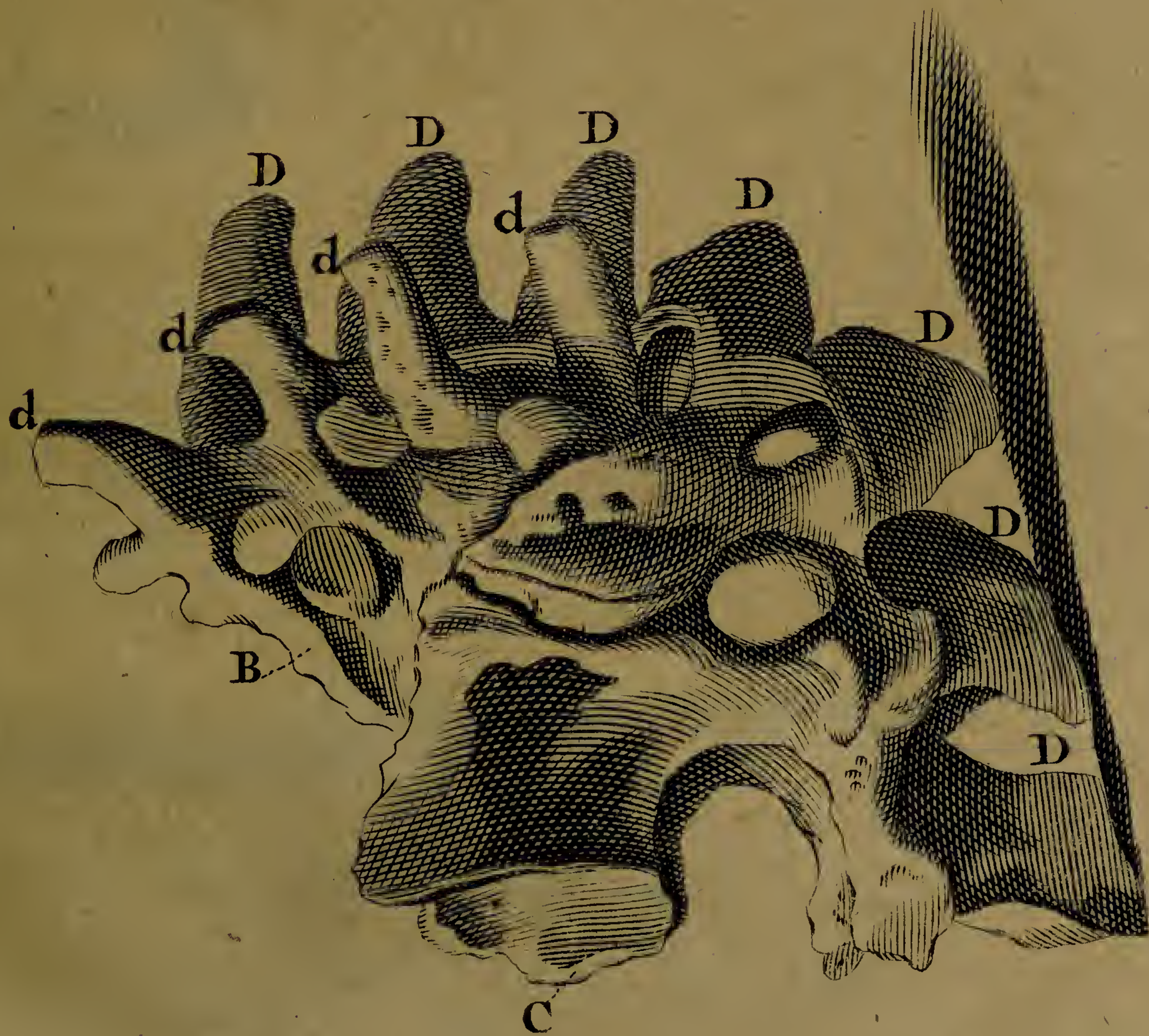
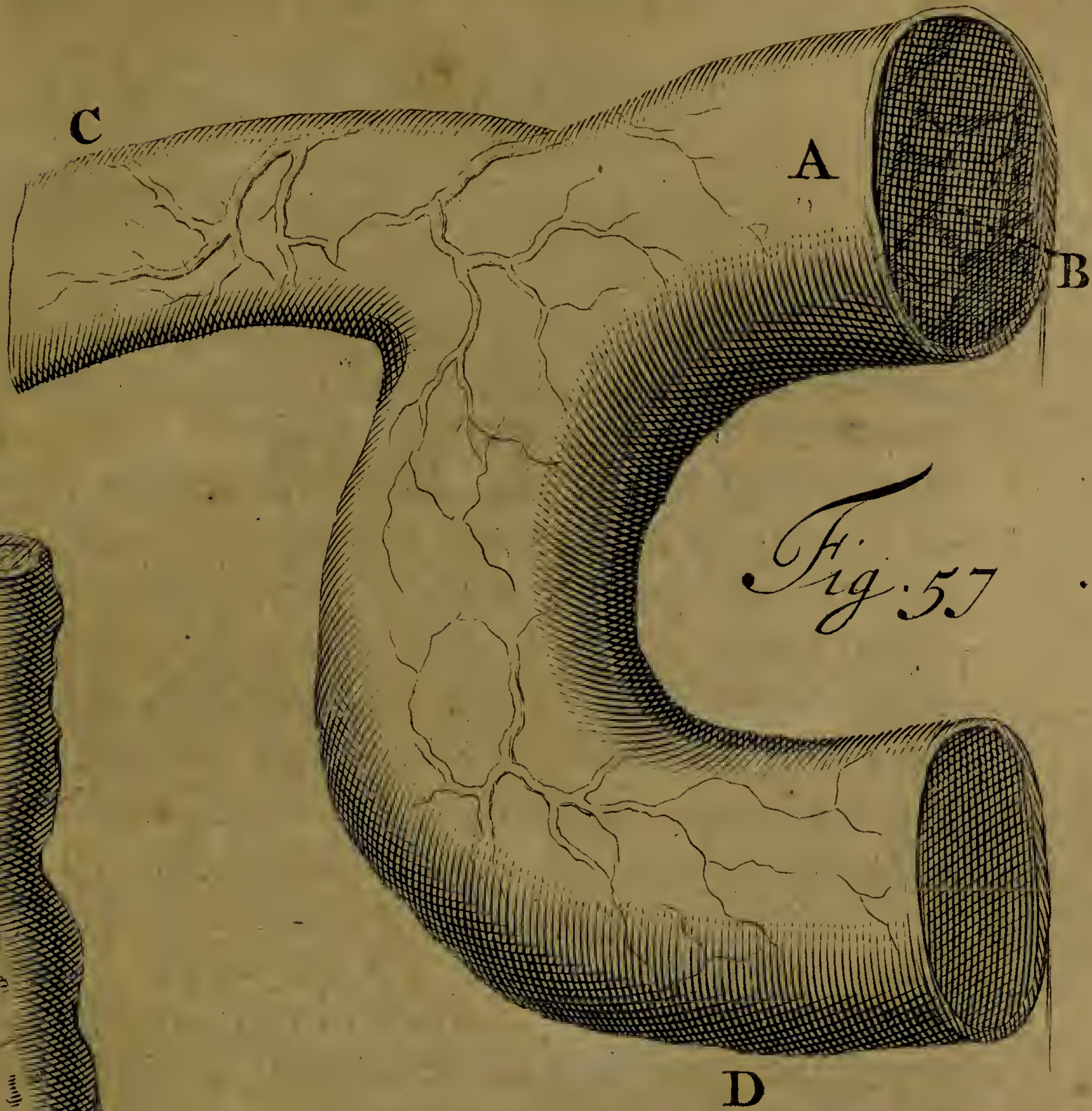
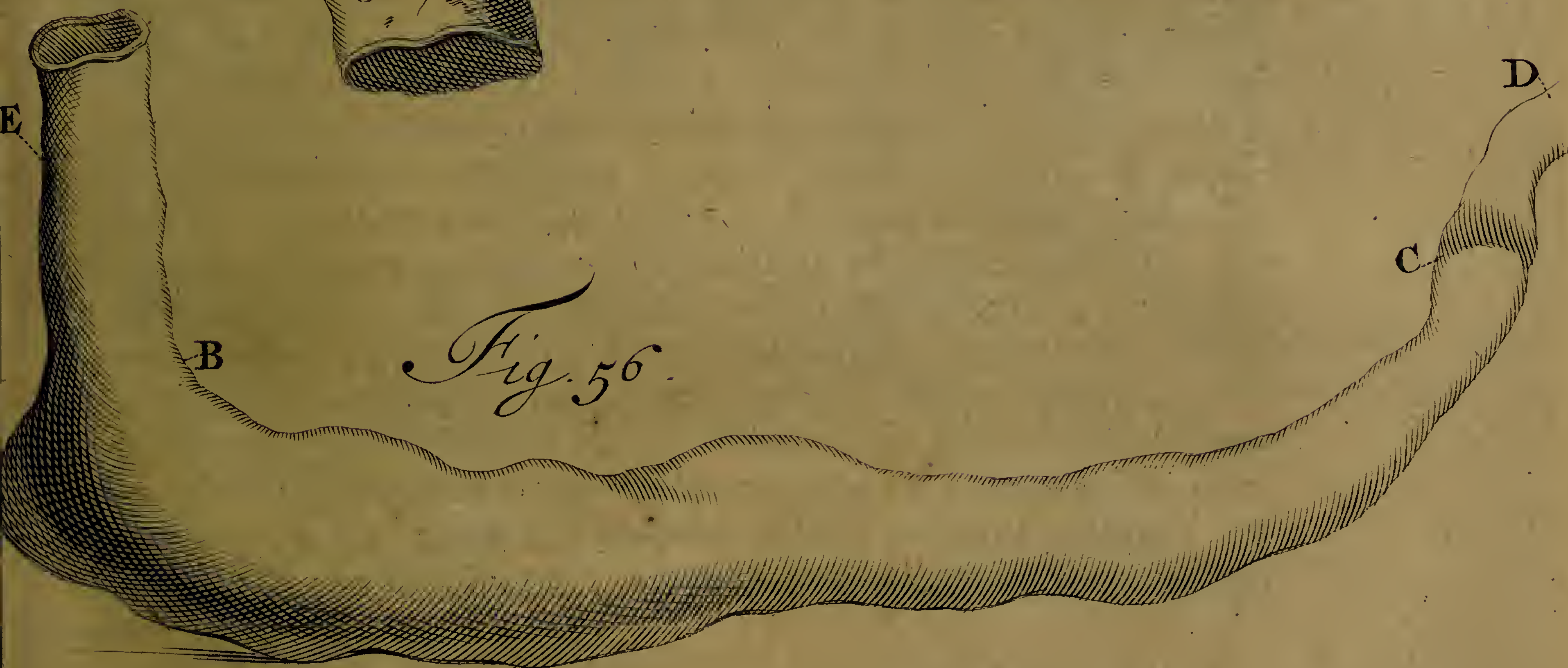

Fig. 54.

Stomachus postica parte visus,

OBSERVATIO LXIX.

Valvulæ Cordis osseæ & coalitæ.

IN Corde humano ossa reperiri non est planè insolitum. Nullus verò Authorum, quos legi hactenus, de cordis valvulis deformibus & osseis factis, atque in totum coalitis, quicquam memoravit. A longo tempore de asthmate & dyspnœâ conquestus Mercator quidam, cui pulsus tandem adeò parvus factus est, ut nemo adstantium eum sentire valuerit per aliquot dies, & sic in continuas incidens lipothymias, diem suum, nullis remediis levamen afferentibus, obiit. Cadaveris dissecandi copiam mihi fecêre R. van Zeyl, L. Mahiu, van Tongeren, aliique Medicinæ Doctores dignissimi, qui curationi præfuêre. In pectore mali causam haud frustra investigavi, totum enim thoracem latice aquoso repletum conspexi; Cor propter animi deliquia, (quæ in fine morbi sæpius perpessus fuerat) & pulsus defectum, perscrutans, Valvulas Cordis Semilunares dictas, deformes, in osseam substantiam degeneratas, & ita coalitas, observavi, ut nulla visibilis via aut exitus sanguini è corde amplius superesset: sicut Fig. 57. repræsentat, & Musæum nostrum exhibet. Rogabit hic aliquis, quomodo vivere potuerit æger postquam sanguinis è corde egressus in totum fuit impeditus, propter ossificationem, & coalitionem valvularum semilunarium? ℞ haud dubitandum esse, sanguinis fluxum perseverasse quantum ad vitam absolutè necessarium fuit, donec flamma vitalis obrueretur, propter omnimodam occlusionem & obturationem dictæ viæ. Dixi me nullam aperturam naturalem vidisse, neque pulsum ultimis diebus perceptibilem fuisse. Sed ex iis haud constat, pulsum & sanguinis egressum tunc è corde in totum fuisse prohibitos: Vixit quamdiu aliquid adhuc restaret pulsus, & sanguinis è corde effluxus. Quibus deficientibus, moriendum erat ægro.

Figur. 57. dilucidatio.

A. *Pars arteriæ magnæ circa cordis egressum.*
B. *Valvulæ in exitu cordis sitæ, & ab ossificatione & coalitione tam deformes factæ, ut nil minus quàm valvulas semilunares repræsentent.*
C. *Pars arteriæ magnæ ascendentis.*
D. *Pars arteriæ magnæ descendentis.*

Observatio LXX.

Partium quarundam induratio in Hydropica.

AB atrophia & corporis marcore partes nonnullas indurescere, imo offescere, vel lippis atque tonsoribus notum. Id autem etiam in hydropicis contingere posse, sequens probat exemplum. Mulier quædam Utero gerens, & hydrope ascite simul laborans, syndromen malorum tempore gestationis perpessa est. Enixo fœtu maturo non desiêre illam vexare ascites, præcordiorum anxietates, dolores intolerabiles, & multa alia mala; donec Deo ter Opt. Max. placuit, miseriis ejus finem morte imponere. Cadaveris apertione latici aquoso exitum paravi. Quo facto, peritonæum variis in locis duris particulis, arenulas mentientibus, consperfum, venamque portæ ex parte osseam factam, reperi. Vide Fig. 58. Venamque ipsam domi reservo. Cætera viscera satis benè erant constituta, Omento excepto, quod in totum erat consumtum.

Figur. 58.

Exhibet portionem Venæ portæ ossificatam.

Observatio LXXI.

In Fœtu cutis circa umbilicum defectus lethalis.

MUltoties infantulos vidi in lucem editos, quibus abdominis cutis & musculorum pars in ambitu funiculi deerant, magni-

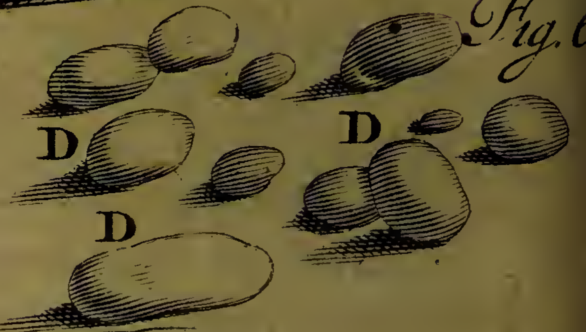

Fig. 59.

magnitudine solidi argentei, (Belgicè *een schellingh*) ita ut intestina eo loco tenuissimâ tantum pelliculâ tegerentur: vide Fig. 59. Hunc affectum sæpius à me visum, ast nunquam curatum memini: Omnes enim ab utero ad tumulum delati fuêre 5°, 6°, 7°, 8°, aut 9°. die. Iste affectus ab aliis audit Hernia umbilicalis, à qua tamen multum discrepat; nulla enim hernia potest dici umbilicalis, antequam umbilicus existat, quemadmodum in recenter natis, in quibus nullus umbilicus; nisi in tam larga significatione hanc sumseris vocem, uti nonnulli fecêre, qui funiculum umbilicalem subinde Umbilicum nominarunt. Umbilicus propriè loquendo est rugosa illa particula cutanea in abdominis medio prominens, quæ post nativitatem decidente funiculi particulâ remanet, sæpissimeque summopere extenditur, & Hernia Umbilicalis audit. Hîc verò habemus morbum in Numero; cutis enim & cuti substrati musculi in funiculi umbilicalis ambitu deficiunt, unde funiculus umbilicalis sese quoque circa insertionem in abdomen ita extendit, ut pellicula tantum videatur, intestinaque transpareant. Hic affectus omnem perfectam curationem eludit, itaque palliativa instituenda, solo emplastro diapompholigos, aut simili, quod nullam obtinet tenacitatem, ne nimis parti teneræ adhærens, viscerum eruptioni occasionem præbeat.

Figur. 59. Explanatio.

A. *Pars fœtus septimestris.*
BB. *Crura.*
C. *Abdomen.*
D. *Funiculus umbilicalis circa insertionem in abdomen, qui*
EEE. *Ita expansus ut pellucidam membranam repræsentet, & intestina transpareant.*
F. *Funiculus umbilicalis.*

Observatio LXXIII.

A cutis circa fœtus umbilicum defectu, viscerum profusio.

Ex affectu supracitato malum multò deploratius semel vidi ortum, quum solito esset difficilior partus: Nempe intestina,

ſtina, ſtomachum, lienemque è corpore effuſa, fœtu per aliquot horas adhuc vivente, quantumvis omnia dicta viſcera eſſent nuda, & omni integumento deſtituta; hîc nobis motum periſtalticum inteſtinorum videre difficile non erat. Quàm male audiant Obſtetrices, quibus hoc in obſtetricatione contingit, ſi Medici hac in re imperiti accedant, qui hoc malum nunquam viderunt nec norunt, facile eſt colligere. Non Obſtetrix, aſt cutis & cuti ſubſtratorum muſculorum defectus in cauſa ſunt viſcerum eruptionis, quæ in partu, præſertim difficiliori, exitum quærunt.

OBSERVATIO LXXIII.

Caſus non minus notabilis circa cutis muſculorumque abdominis defectum.

AFfectus ſupra memoratus ſemel mihi obvenit in fœtu jamjam in lucem edito, in quo maxima pars cutis muſculorumque in anteriore abdominis parte deficiebant. Hîc videbamus viſcera ſolo peritonæo tecta, quod adeò tenue exiſtebat, ut non ſolùm viſcera diſtinctè videremus, verùm inteſtinorum motum periſtalticum. Hic vixit per diem unum atque alterum.

OBSERVATIO LXXIV.

A Pyloro relaxato Appetitus caninus.

QUamvis variæ appetitus canini & lienteriæ intra viſcera deliteſcant cauſæ, evidentiorum tamen nullam unquam offendi, quam nuper reperta eſt in diſſectione cadaveris fœminini, præſente D°. Joh. Smedingh, Medicinæ Doctore præſtantiſſimo. Mulier quædam à longo tempore appetitu canino vexata aſſiduâ aviditate cibos ingerere debuit ac voluit. Stomachus alimentis infarctus, eadem haud diu retinere potuit, propter pylori relaxationem: Unde inteſtina juſto celerius onerabantur cibo, quorum quidem munus ſimiliter eſt ulteriori ciborum coctioni inſervire, non tamen cibum crudum in chylum convertere: Itaque paulo poſt paſtum ſemper

per ferè de torminibus ventris fuit conquesta, idque tam diu donec Deus ter Opt. Max. hisce miseriis finem imponeret morte. Aperto cadavere viscera satis benè constituta reperiebantur; solo Stomacho excepto, cujus Pylorus, ut mox ante dictum, ita erat relaxatus, ut omnes digitos junctim compositos admitteret.

OBSERVATIO LXXV.

Notabile Vesicæ vulnus feliciter sanatum, succedente Hernioso tumore.

QUanti sint momenti vulnera Vesicæ circa fundum aut latus inflicta, ex eo constat, quod multi eadem lethalia pronunciarint. Quin difficilioris sint curationis, gravioraque inferant symptomata, nullum est dubium: at verò notabilia partis istius vulnera ad consolidationem perduci, hoc certè rarum esse nemo non fatebitur; subinde tamen observatum. Præterito anno Civis Amstelodamensis in hypogastrio sauciatus, tantum accepit vesicæ vulnus, ut ne guttam quidem urinæ amplius per penem excerneret; è vulnere contra tantum urinæ continuè profunderetur, ut æger in lecto quasi nataret, & omnia abundè humectarentur. Post vulnus inflictum, brevi scroto tumefacto, in levem incidit gangrænam scroti, non sine animi deliquiis. Huic gangrænæ, cataplasmatibus convenientibus è Phellandrio, mica panis, & vino occurrentes, brevi eandem vidimus coërcitam, multumque solatii obtigit ægro, duabus spongiis lateribus vulneris applicitis, quæ maximam urinæ partem resorbebant. Post aliquot dies in ipso vulnere, sarcoticis medicamentis linteo carpto exceptis prospecto, exiguam conspeximus incarnationem, & per penem sanguinis grumosi portionem cum guttis aliquot Urinæ ejectam; quod nobis & ægro animum addidit. Sequentibus diebus incarnatio tantum sumsit incrementum, ut omne lotium per penem redderet, brevique post sanaretur. Ab hoc tempore benè sese habuit; nuper verò sine prægressa notabili causa conquestus est de exiguo dolore circa cicatricem, qui locus in tumorem cœpit attolli, dubio procul herniosum: hoc enim sæpius comperi, post sanata vulnera in abdominis cavum penetrantia, her-

niam exoriri; propterea quod peritonæum rarò ad perfectam coalitionem pervenire soleat, quamobrem prudenter agunt, qui post ejusmodi curam cingulum per aliquot annos gerunt ad præcavendam herniam. Curationi supra memoratæ mecum præfuêre Dom. Van der Wenden, Medicinæ Doctor eximius, ut & Johannes de Wall Chirurgus satis expertus.

Observatio LXXVI.

Linguæ ulcerosæ durities scalpello & cauterio extirpata.

QUæ in monetis Belgicis invenitur inscriptio, *idem Tutor & Hostis*, (nempe Mare) eandem Dentibus nostris accommodare liceat; qui benè constituti (præterquam quod linguæ & faucibus tutelæ sunt) cibum diminuunt, variisque in rebus nobis inserviunt; malè è contra affecti hostes nobis infestissimi evadunt. Ecquæ pars corporis tam immanes in nobis excitat dolores, prout illi, simul ac cariosi redduntur? Imò ne linguæ quidem parcunt, quæ ab illis cariosis non rarò ita induratur & exulceratur, ut homines è medio tollantur. Varia in medium possem proferre exempla, ast illa extra scopum forent. Videamus solummodò quomodo curanda sit lingua, ab hac causa non solùm indurata, verùm etiam exulcerata. Curatio isthæc semper ab evulsione dentium malè constitutorum est inchoanda, linguæque Mel rosarum, cum Olei vitrioli tantillo pro re nata mixtum, applicandum, idque sæpius uno die, quia diu non adhæret parti affectæ: si huic aut simili remedio non cedat malum, tumorque incrementum sumat, aut pars affecta magis magisque exulceretur, & magis fungosa appareat, aut labia recurventur, tota pars linguæ indurata & exulcerata extirpanda, & post extirpationem inurenda; per experientiam enim sum edoctus, nil magis valere (malignitatis signis apparentibus) quàm inustionem cauteriis actualibus, extirpatâ corruptâ portione, institutam. Alii potentiale cauterium præferunt, ast minus prudenter. Vetula quædam à longo tempore hoc malum perpessa, post iteratam sectionem recidivam passa est; inde exanimis fere facta à nobis auxilium petiit, itaque cum Magistro Petro Mennonista, sæpius memorato, qui antea malum semel

mel quoque incassum (quamvis satis profundè sectio fuerat facta) amputaverat, deliberavi quo remedio affectus radicitùs foret evincendus, decrevimusque iterandam extirpationem, & post eâdem peractâ inustionem cauteriis appropriatis & satis magnis faciendam. Postquam ægra hæc à nobis perceperat rem nondum esse desperatam, & aliquod adhuc remedium superesse, nempè amputationem, & post eam, inustionem, facilè consensit, animoque adeò forti & infracto operationes pertulit, ut vix ullos ejulatus emiserit. Præmissis itaque universalibus, linguam linteo comprehendimus, quo melius posset ore extrahi, postea scalpello acuto incurvatoque totum malum abstulit dictus Magister: quo facto, parti interiori buccæ linteum aquâ frigidâ madidum applicitum est, ne bucca nimis à cauteriis læderetur. Hoc facto partem læsam cauteriis inussimus, sat fortiter cauteria adigendo, idque semel atque iterum iterando. Posthac oris collutionibus emollientibus usa est ad dolorem compescendum & escharæ casum promovendum, quâ separatâ, cura brevi absoluta est tincturâ myrrhæ & aloës, mixtâ cum decoctis exsiccantibus & melle rosaceo, chelidonii, &c. Atque hâc peractâ curâ vetula isthæc vivit & valet in hunc usque diem.

OBSERVATIO LXXVII.

Polypi in Antro Highmori hærentes.

QUalis sit affectus, Polypus, vel lippis atque tonsoribus notum: Sedes verò, & è qua parte idem erumpat, non item. Sunt qui existimant Polypum nares tantum obsidere, alii fauces, imò aures etiam ab eodem occupari autumant. Nos in quarti paris (quod apud alios tertium par audit) ossium maxillæ superioris cavitate, ab Highmoro *Antrum* dictâ, bis polypos invenimus. Semel in publica Anatome videre mihi contigit polypum in hac ossis cavitate: cujus formam videtis Fig. 60. Secundâ vice eos offendi in eodem Highmori Antro anno 1679. præsentibus expertis Chirurgis Magistro Petro Adriani filio, & Magistro van Ulsen: scilicet in muliere quadam, quæ à malæ tumore & gingivarum excrescentia maligna pessimè habebat. Post excrescentiæ amputationem,

nem, dentium aliquot molarium evulsionem, inusserunt, me præsente, partem affectam supra citati Magistri, ad Antri dicti cavitatem usque cauterio actuali. E quâ sequentibus diebus minimo digito plurimos polypos extrudimus. Vide eosdem depictos Figur. 61.

Figur. 60. & 61. Explicatio.

A. *Os malare.*
B. *Polypus in Antro Highmori repertus.*
C. *Dictus polypus ex Antro desumtus.*
DD. *Polypi varii Highmori Antro digitis expulsi in muliere.*

OBSERVATIO LXXVIII.

Vesicæ scabies interna unà cum excrescentiis glandulo-carneis.

QUamvis proprium Impetiginis subjectum communiter, & quidem non malè, statuatur Cutis; aliquoties tamen ferè eandem in interiori Vesicæ tunica observavi, cum dolore vehementiori, mingendi desiderio frequentiori, Urinæ purulentæ excretione, & tanta vesicæ incrassatione, ut revera digiti spissitudinem adæquaret. Ex hoc affectu scabioso ortum quoque ducunt tumores, seu excrescentiæ glandulosо-carneæ, ex interiori vesicæ tunica propullulantes, quæ si prope collum vesicæ hæreant, non raro Ischuriam inducunt tantam, ut non nisi cathetere inserto lotium reddi possit. Vide Figur. 62.

Figur. 62. Elucidatio.

AA. *Hominis Vesica urinaria, cujus substantia*
BB. *Summoperè est incrassata.*
CCC. *Interior Vesicæ tunica scabioso affectu obsessa.*
DD. *Vreteres.*
EEE. *Carunculæ ex interiori tunica erumpentes, quarum maxima pedunculo interiori tunicæ adhæret.*

Ob-

Fig. 62.

B
A
C C
C
B B
D D
C
E
C
E
E
A

Fig. 63.

B
B

Observatio LXXIX.

Circa Renum vaſa mirabiles naturæ luſus.

SI ullibi in Corporum ſectione luſus naturæ conſpiciuntur, certè potiſſimùm circa vaſa Renalia iſtud contingit. Quoad Arterias renales, ſeu emulgentes, quamvis ut plurimum ſimplices, non rarò tamen duplicatæ imò triplicatæ quoque ex arteria magna erumpunt. Antequàm dictæ arteriæ renes intrant, diverſimodè ramificantur, nunc enim bifurcantur, nunc trifurcantur, nunc magis ac magis multiplicantur rami, quemadmodum abundanter in Muſæo noſtro eaſdem arterias præparatas conſervo. Quod ad ureteres & pelvim, licèt utrumque renem ut plurimum unica tantum gaudere pelvi obſervamus: non rarò tamen eandem bifurcatam, imò trifurcatam inveni, quemadmodum inter noſtra rariora talem commonſtrare poſſumus. Hanc pelvim à calculis, & urinæ obſtructionibus non rarò reperi ita extenſam, ut renem ipſum recipere potuiſſet. Quamvis etiam ſimplices communiter ſint ureteres, tamen contrarium in rene ſiniſtro, duobus ureteribus inſtructo, in cadavere ante tres annos publicè demonſtravi, quorum unus ex ſuperiore, alter ex inferiore renis parte, erumpebat: hoſce ulterius denudavi, reperique utrumque coire antè ſuam in veſica inſertionem, ita ut unico canale veſicam intrarent: Vide Fig. 63. Poſt-hac cadaver diſſecui, in quo obſervavi duos ureteres prodire ex uno rene, quorum uterque ſeparatim Veſicam intrabat. Hoc quantumvis etiam à Riolano viſum, tamen adeò rarum eſſe cenſui, ut operæ pretium duxerim dictam veſicam cum annexis ureteribus Balſamo noſtro præparare, & inter cætera Anatomica reponere.

Figur. 63. Expoſitio.

A. *Ren ſiniſter.*
BB. *Duo ureteres ex uno rene erumpentes.*
B. *Unio dictorum ureterum.*

Observatio LXXX.

Renis in adulto inæqualis ſuperficies.

REnum ſuperficies admodum æqualis exiſtit in adultis; in nuper natis verò Renes ex variis particulis & quaſi è glandulis variis coagmentati videntur, unde eorum ſuperficies admodum inæqualis eſt. Hanc ſuperficiei inæqualitatem adultorum renes rariſſimè ſervant, ut in cadavere, nuper à me diſſecto, occurrit, ſicut oſtendit Fig. 64.

Figur. 64. Explicatio.

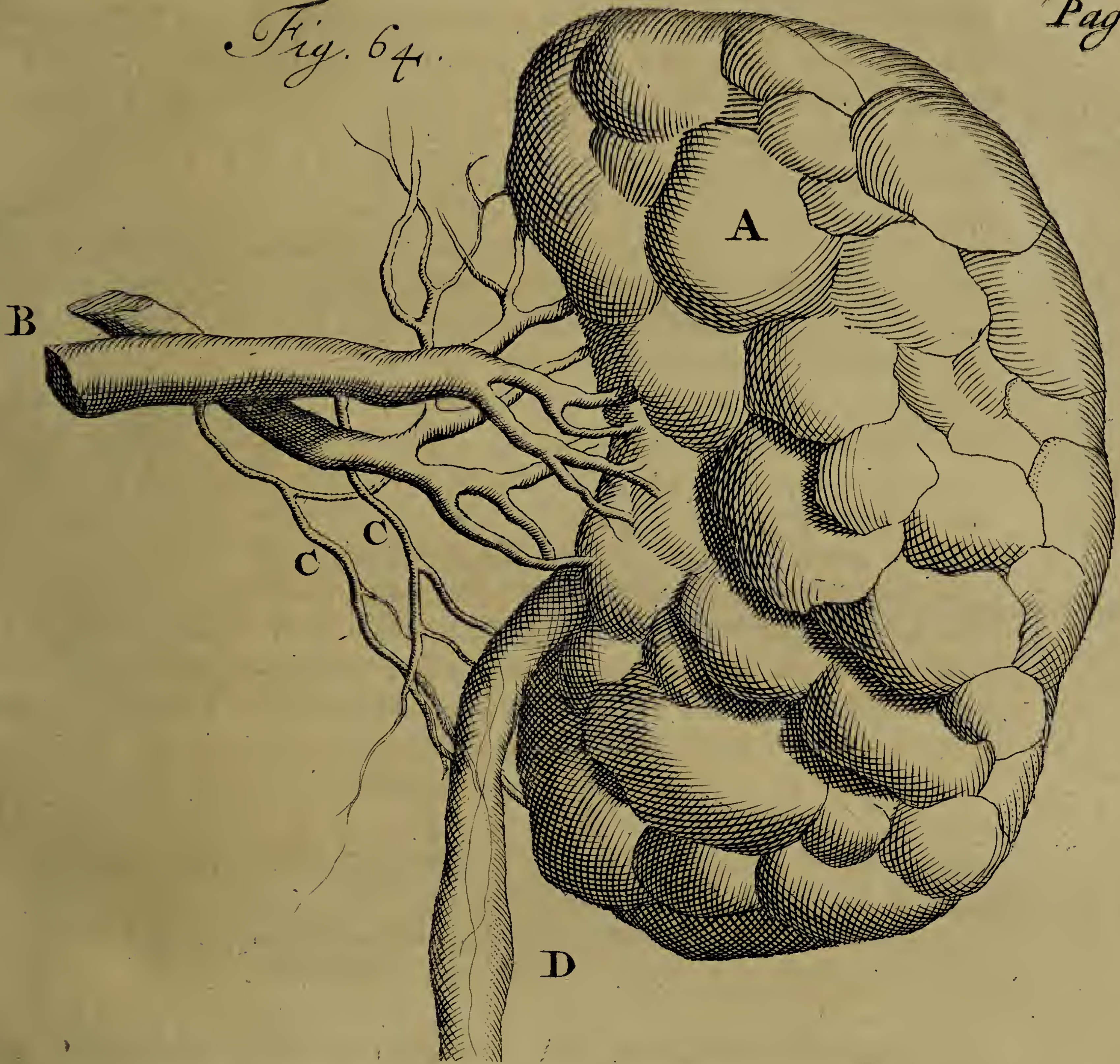
A. *Ren ſiniſter cujus ſuperficies admodùm inæqualis exiſtit.*
B. *Vena & arteria renalis.*
C. *Vena & arteria per ureteris partem ſuperiorem diſperſa, quarum origo vena & arteria renalis.*
D. *Superior pars ureteris.*

Observatio LXXXI.

De Tumore ſpongioſo ſeu Oſſivoro memorabilia.

INter omnes, quos vidi hactenus, tumores, non memini me unquam conſpexiſſe tam ingentes, quam illi erant, quos ante tres fere annos, cum Andrea Boekelmanno Chirurgo ſæpius memorato, offendi prope Amſtelodamum in Pago, qui dicitur *Sloten.* Hîc nimirum decumbebat Sutor, cujus femur paucis antè obitum diebus viſitavimus tumoribus duobus ſpongioſis obſeſſum. Quorum alter ſeptem ulnæ quadrantes, alter verò unicum ulnæ quadrantem in circumferentia æquabat. Affectus iſte (quantumvis plures reperiantur tumores ſpongioſi, qui nullam cum hoc tumore habent affinitatem) per excellentiam tamen dicitur Spongioſus. Germani quoque eandem denominationem ſervant, nempe, *ein Swam.* Apud noſtrates dicitur *Been-eter*; idque non ſine ratione; nunquam enim hunc affectum poſt mortem ſine oſſis corruptione inveni, unde conjicere licet, hoc malum ab oſſis

Pag. 74.

ossis malâ constitutione ut plurimum ortum ducere, eò magis, quod à graviori lapsu, aut ossis collisione sæpius oriatur. Hujus affectus quamvis nullus Chirurgorum ignarus esse debeat, plures tamen offendi, qui propter ignorantiam, nec famæ suæ, nec saluti corporeæ afflictorum benè consulentes, hunc tumorem scalpello aperuêre, sibi imaginantes, pure eundem esse oppletum, quo aperto non pus, ast verò parum humoris sanguinolenti semper effluit, &, quod dolendum, aperto tumore per scalpellum gangræna ut plurimum subsequitur, eamque brevi post, ipsa mors. Noscitur hic affectus, quod absque ullo, saltem absque notabili oriatur dolore; tardè in principio procedat, postea verò celeriter incrementum sumat, magna & quiden livida vasa per tumorem sparsa sint; quæ ita vidi expansa, ut sua sponte reserarentur, ægrumque citò interficerent. Tumor ut plurimum mollis, ac si humoralis magna ex parte esset. Sæpissimè artus occupat, præsertimque crus. Iterum moneo, quod si aperiatur scalpello dictus tumor, brevi vitâ privari ægros. Verùm quando, ceu non rarò etiam contingit, sua sponte post excoriationem exulceratur, diu sæpè adhuc superstites remanent ægri. Præterea semel observavi, tumore ante mortem non aperto, ossis corruptionem non fuisse nigro colore infectam, quin totum quod erat cariosum, niveum ac naturalem servasse colorem: è contra verò semper observavi, si ante obitum fuerit apertus, ab aëre os nigerrimum fieri, idemque pultis instar digitis posse conteri ac comminui.

Observatio LXXXII.

Alveoli dentium ob varias causas penitùs consumti; unde dentium vacillatio & casus.

AFfectui in Observatione 67. descripto, puta Ossium diminutioni, jure merito annumeranda est talis alveolorum dentium in nihilum redactio, in qua ne vestigium quidem eorum relinquitur. Unusquisque tanquam ex tripode dictum, pro certo habet, alveolos seu præsepiola post dentium evulsionem aut casum spontaneum neutiquam manere aperta. Cui opinioni calculum quoque appono: Ast verò quid propriè

proprié in illa commutatione eveniat, non ſatis unanimiter eloquuntur Anatomicorum Coryphæi. Curioſus partium & ſtructuræ Corporis indagator Thomas Bartholinus hæc nobis reliquit in ſua Anatomia cap. 9. fol. 720. *Aliquando obliterantur & conſtringuntur* (de dentium differit alveolis) *dentibus cadentibus vel evulſis. In ſenio non rarò amiſſis dentibus alvei obliterantur, & circuitus acutiores facti, durique, ut in ſenibus ad manducandum dentium vices ſubeant.* Adrianus Spigelius ſuper hac re ita inquit: *Tot ſunt cava, quot dentes, cum quilibet primùm erumpens ſibi proprium ac peculiare condat præſepiolum, concidens etiam ſecum unà alveolum ſuum perdat, ita ut ne veſtigium quidem maneat.* Johannes Riolanus in ſua Anthropographia hæc habet: *Dente evulſo, niſi novus ſuccedat, ita conſtringitur & occœcatur alveolus, ut ipſius nullum remaneat veſtigium.*

Horum neminem refutare animus eſt, ſed potius eorum obſervationibus illuſtrandis hæc addere; nempe, non ſolùm alveolos in ſenio obliterari, & circuitus acutiores & duriores fieri ad manducandum, aut alveolos occæcari, aut concidere; ſed præterea in multis ita in nihilum redigi, ut, mirum viſu! maxilla tam ſuperior quàm inferior tantum ſpatii in profunditate amittat, quantum occupavêre alveoli; ita ut ne quidem minimum digitum lata maneat inferior, ſuperiorque ad naſum ferè uſque deficiat. Vid. Fig. 65. Hinc foramina pertranſeunti ramo nervi quarti paris (ut cum Antiquis loquar) deſtinata, non in antica & laterali maxillæ inferioris parte, ſicuti in maxillis, quæ dentibus, alveoliſque omnibus inſtructæ ſunt, inveniuntur; verùm in ſummo maxillæ inferioris, ſicuti ex Fig. 65. & 66. lit. b. & c. liquet. Hinc etiam maxilla ſuperior tantùm amittit de ſua altitudine, ut inter os & naſum latitudo calami ſcriptorii vix intercedat. Cauſam iſtius deſtructionis aut potius totalis annihilationis alveolorum, ſoli attritioni in maſticandis cibis non poſſumus adſcribere; ſæpè enim videmus, dente uno evulſo alveolum ipſius ita aboleri, dentibus proximè adſitis alveoli attritionem cohibentibus. Imò non rarò in nihilum rediguntur alveoli ante dentium caſum aut evulſionem, unde vacillantes dentes maxillis ſolummodò cohærent gingivarum & membranarum beneficio; & gingivis quoque deficientibus,

eos

Fig. 65.

eos soli membranæ adhærentes deprehendi: Frustra itaque in tali constitutione dentium remedia ad firmiorem cohæsionem quæritant homines, totum malum scorbuto attribuentes, & nil minus quàm defectum alveolorum suspicantes. Noli interim credere, Lector benevole, hoc malum nemini contingere, nisi ætate provectioribus: memini me hoc in triginta solùm annos nato vidisse, qui aliquot ex anterioribus dentibus ita vacillantes aliquandiu gestarat, donec nullis proficientibus remediis antiscorbuticis facillimè eos solis digitis evelleret. In aliquibus (ut dixi) etiam observavi, simul cum alveolis gingivas perire, & per solas tunc membranas dentes maxillis adhærere, idque tam laxè, ut ne quidem liberè comedere possint afflicti, imò à linguæ motu in locutione tanquam fluctuantes sese moveant dentes. Vid. Fig. 66. *L. a. a.* Dixi superiùs, eorum alveolos in masticando cibo ab attritione sola non aboleri, neque etiam puto eos semper pelliculâ osseâ claudi, aut concidere, vel occæcari, verùm in nonnullis senibus in totum aboleri & in nihilum redigi, quemadmodum arteriæ umbilicales, fœtu in lucem edito, sæpè in tenuem degenerant membranam, ac si nunquam arteriæ exstitissent; sic & mammæ in senectute sæpenumerò in totum exarescunt. Itaque si perquàm tenues sint à naturâ facti alveoli, evulsis aut elapsis dentibus non habent unde repleant cavitatem, & propterea maxillæ ita diminuuntur. Si verò aboleantur alveoli antequam dentes exciderunt, nullam aliam agnosco causam, quàm scorbuticam affectionem, & tartaream materiam dentes obsidentem; unde non solùm gingivæ, verùm etiam alveoli sensim sensimque consumuntur.

Figur. 65. Declaratio.

A. *Senis caput osseum.*

B. *Maxilla inferior, cujus dentes non solùm elapsi, verùm etiam alveoli in nihilum sunt redacti, unde adeò gracilis est facta, ut dimidiam profunditatis partem miserit.*

b. b. *Foramina dictæ maxillæ exeunti ramo nervi quarti paris destinata, quæ hîc in supremo maxillæ sese produnt.*

C. *Demonstrat quantum quoque post dentium elapsum, & alveolorum in nihilum redactionem, de sua altitudine amiserit maxilla inferior: Vix enim latitudo calami scriptorii superest.*

Figur. 66. Expositio.

A. *Maxilla inferior; cujus alveoli in nihilum sunt redacti, superstitibus duobus dentibus molaribus qui*
a. a. *Solis membranis adhaerent, propter alveolorum gingivarumque defectum.*
B. B. *Ejusdem maxillae processus condylosi, à me* obtusi *dicti.*
C. C. *Processus acuti.*
c. *Foramen exeunti nervo quarti paris destinatum.*

Figur. 67.

Maxillam inferiorem naturaliter constitutam cum suis alveolis, ut differentia conspici possit, demonstrat.

OBSERVATIO LXXXIII.

Sterilitas è Tubarum Fallopianarum clausura.

STerilitatis mulierum multæ inveniuntur causæ, inter quas Tubarum Fallopianarum clausura haud infima est habenda: Hanc modò circa insertionem in uterum, aliàs in earum extremo observo. Si tot cadavera non secuissem, nunquam credidissem, Tubas Fallopianas seu Oviductus tam frequenter in mulieribus esse clausos, quod sæpiùs à partu difficili (in quo non raró illæ partes levem inflammationem patiuntur) vel ab aliis ventris doloribus provenire expertus sum; & quod observatu dignum est, si in extremitatibus sint clausæ tubæ, ut plurimum eas arctè cum ovariis coalitas inveni, quod magis experientiam nostram, quoad causam, confirmat; videmus enim sæpenumerò, viscera, postquam inflammationem conceperunt, ad se invicem contrahi & uniri. Præterea in hoc casu sæpissimè tubas valdè reperi extensas, præsertim circa earum extremitates, sicut Vid. Figur. 68. &

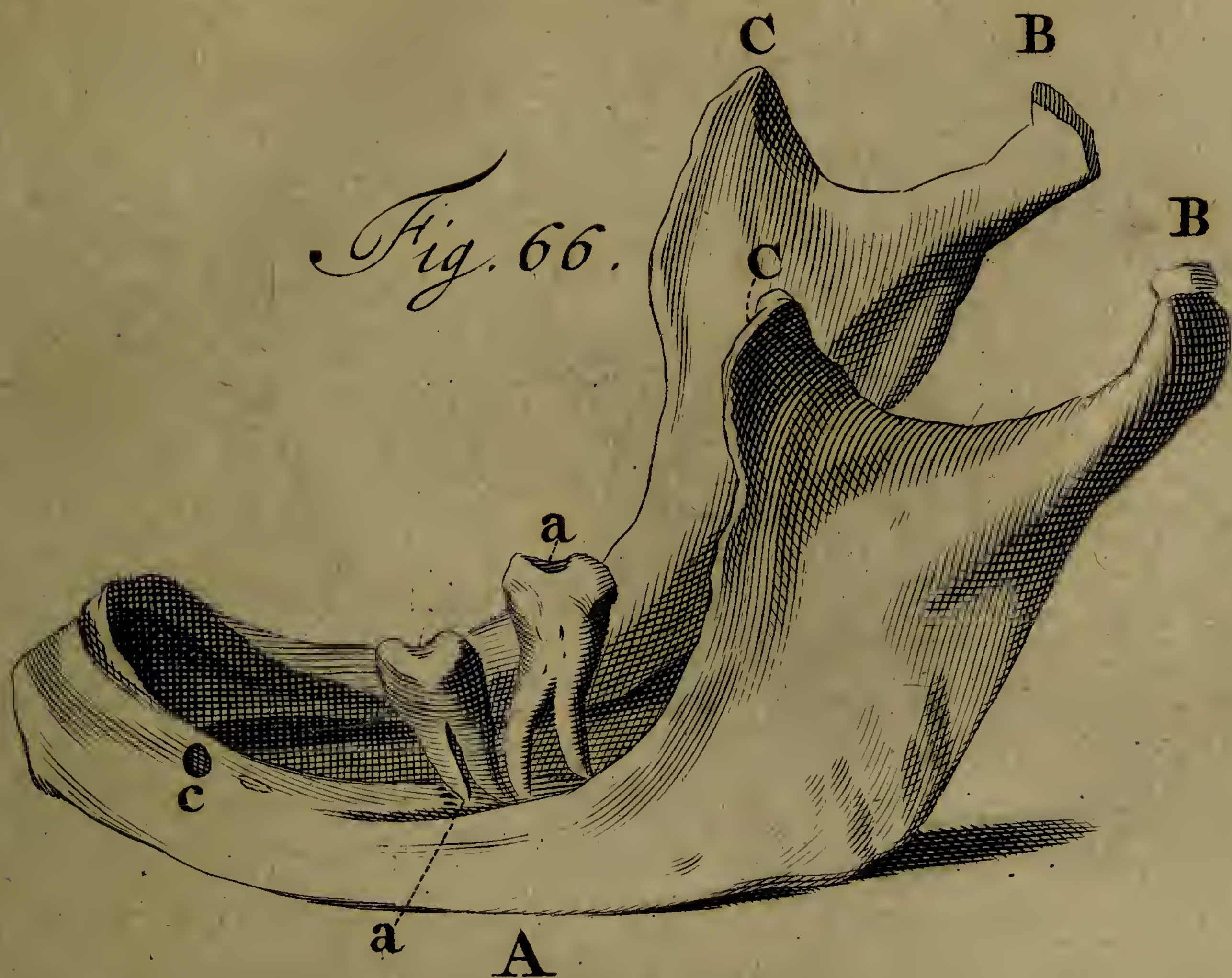

Fig. 66.

Fig. 67.

D

Fig. 68.

B

C

A

C

B

F

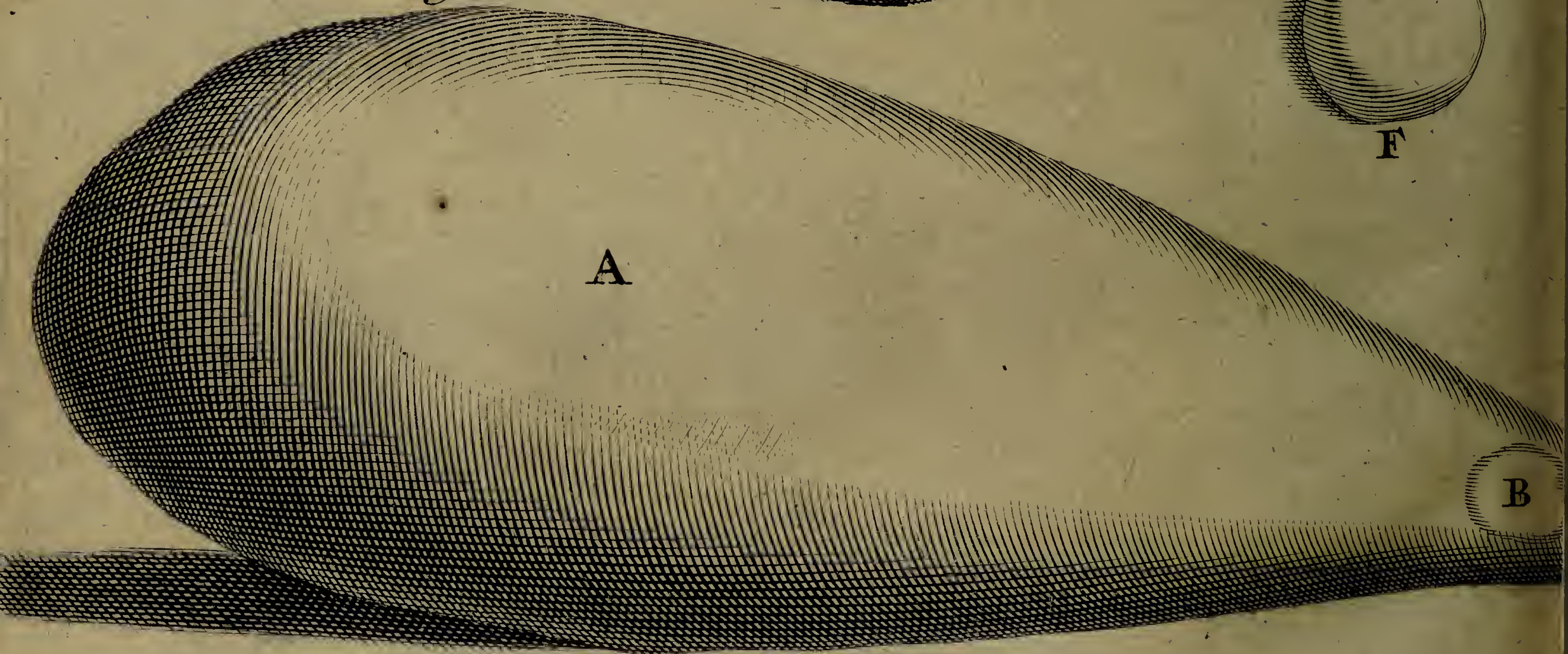
F

F

F

E

Fig. 69.

& in Musæo nostro unicuique demonstrare possum; id quod Oculatissimus Anatomicus Regnerus de Graaf semel quoque observavit, ut patet in Tractatu *de Mulierum Organis generationi inservientibus* pagin. mihi 356. Crediderim hanc præternaturalem extensionem fieri ab occæcatione tubæ, & humoribus ac flatibus ex uteri cavitate (eo tempore, cùm os Uteri nimis arctè clausum est) exitum quærentibus, quod facilius erit annuendum, si subsequentes legantur Observationes.

Fig. 68. Uterum cum annexis repræsentat

A. *Uterus humanus.*
BB. *Oviductus seu Tubæ Fallop. summoperè extensæ, & occæcatæ in suis extremitatibus.*
CC. *Ovaria.*
D. *Omenti portio uteri fundo coalita.*
E. *Os Uteri internum.*
FFF. *Hydatides ab ovariis & fimbriis dependentes.*

OBSERVATIO LXXXIV.

Verosimilis Lochiorum eruptio per Tubas Fallopianas in abdominis cavitatem.

IN platea vulgo dicta *de Kalverstraat*, visitavi nuper puerperam acriter febricitantem, & de hypogastrii tensione ac induratione, non sine immani dolore, conquerentem. Remediis emollientibus doloremque lenientibus usa fuit; ast verò illis nil proficientibus, brevi post è vita discessit. Aperto abdomine inveni in pelvi multum materiæ foetidæ, (vide Observationem 43.) loturæ carnis aut lochiorum corruptorum ad exemplum, qualis etiam à me reperta est in uteri cavitate. Hoc suspicandi ansam mihi auxit, dictum humorem per Oviductus aut Tubas Fallopianas pervenisse ad abdominis cavitatem & pelvim, & hoc puerperis pluries contingere, si pariendi conatus & dolores sint vehementissimi, & os uteri ita clausum sit, ut per idem lochia exitum invenire haud valeant; imò etiam in ipso partu laboriosissimo, foetus

capite dictam viam in totum occludente, humoribusque pone foetum aliam sibi viam quærere non valentibus: Hinc sæpe immanes illos Hypogastrii dolores, de quibus frequenter queruntur puerperæ, ortum ducere, non est cur dubitemus.

OBSERVATIO LXXXV.

Verosimilis eruptio menstruorum per Tubam Fallopianam in pelvim.

PRobabile esse humores heterogeneos in utero contentos per oviductus seu tubas Fallopianas ad pelvim & abdominis cavitatem posse deduci in parturientibus, superiùs innui. Quo minus quoque sanguis ex uteri cavitate per dictos ductus, ore uteri clauso, ad pelvim pervenire possit extra statum partus, haud video; imò rem probabilem in medium proferam. Menstruatæ olim aperuit cadaver R. Rhoonhusius Chirurgus dexterrimus, (præsentibus D°. Dortmuntio, nostri Nosocomii Medico meritissimo, nec non Adriano Coenerdingio Chirurgo eximio) in cujus uteri cavitate coagulatum & utero leviter adhærentem observavit cruorem, quo tuba ejusdem lateris quoque non solùm erat consperse, verùm etiam Ovarium, in cujus superficie coagulatus copiosè firmiterque adhærebat. Hunc Uterum cum Ovario annexo & sanguine coagulato, prout mihi demonstrarunt dicti amici, in Musæo nostro reservo, Balsamo ita conditum, ut omnia naturalem situm, magnitudinem, & figuram servarint, idque sine rugis, quæ post exsiccationem sæpius remanere solent.

OBSERVATIO LXXXVI.

In Hydropici cadavere Hepar malè & quomodo affectum.

QUantumvis in Hydropicis glandulas præsertim hepatis indurari, sæpius accidat, attamen non semper ad amussim sibi invicem respondere ejusmodi casus reperio. Nonnullorum hydropicorum jecinora in totum indurantur, superficie manente æquali, glandulisque insensibilibus. Aliquando ita augentur glandulæ, ut per universam hepatis superficiem expul-

expullulent. Nonnunquam hæ glandulæ ſunt magnitudine nucis avellanæ. Nuper cadaver cujuſdam hydropici (cujus pedes à tribus ferè annis œdematoſi facti, unde tandem, in mari naufragio facto & multum frigoris perpeſſus in verum Aſcitem inciderat) diſſecui, præſentibus Viro Doctiſſimo Petro Bernage, Medicinæ Doctore expertiſſimo (qui mihi cadaver aperiendi copiam fecerat) ut & Chirurgo Vogeleſangh, in arte ſua benè verſato. In thorace, quantumvis ſummis & continuis anxietatibus fuerat afflictus, nîl mali invenimus; omnia abdominis Viſcera optimè erant conſtituta, ſolo hepate excepto; totum enim deprehendimus induratum, cujus ſuperficies ubique inæqualis erat, propter glandulas induratas & magnitudine auctas. Harum nonnullæ erant magnitudine capitis aciculæ, aliæ ſemen lentis æquabant. In abdominis cavitate magnam aquæ copiam deteximus abſque ulla notabili graveolentia.

OBSERVATIO LXXXVIII.

In ſimili alio Hepar itidem malè affectum, unà cum Calculo in ductu cyſtico.

VIr quidam, cùm à longo tempore aſcite laboraſſet, tandem multis remediis incaſſum adhibitis, animam efflavit. Cadaveris ejuſdem aperiendi anſam mihi ſuggeſſit Joachimus Schraderus, Chirurgus minimè ineptus, qui diſſectioni quoque interfuit. Nulla, præter hepar induratum, viſcera malè erant conſtituta; veſicam felleam admodùm magnam, (uti Vid. Figur. 69.) aquoſo (at nullo modo amaro aut bilioſo) humore refertam conſpeximus, in cujus ductu cyſtico Calculus occurrebat Ciceris majoris magnitudine, qui meatum in totum obſtruebat.

Figur. 69. Declaratio.

A. *Veſica fellea humana ab aqueo humore valdè extenſa.*
B. *Calculus in meatu cyſtico hærens.*

OBSERVATIO LXXXVIII.

Uteri in alterutrum latus retractio.

UTerum præter naturam in hoc vel illud latus torqueri, situmque naturalem mutare, nonnunquam exploravi digitis in viventibus* de dolore hypogastrii, mingendi desiderio continuo, & conatu expellendi frequentissimo conquerentibus. Semel tantùm in cadavere offendi os uteri in latus sinistrum fuisse retractum, sicut Fig. 69. ostendit. Quid mali inde contraxerit ægra, me latet, qui curationi ejus haud præfui. Hoc tamen scio, ab eodem affectu non fuisse enectam. Credibile tamen aliquid incommodi attulisse ægrotæ, quia ex illo uteri situ perverso, mictio non satis expedita esse potest, quatenus enim os uteri in hoc vel illud latus contrahitur, eatenus quoque os vesicæ sequitur, utpote arcto nexu cohærentia. In hoc utero, quod admodum rarum est, tertium reperitur ligamentum teres, aut rotundum (uti vulgò illa ligamenta nuncupantur) non è fundo, sed è latere cervicis uteri oriundum.

Figur. 69. * Explicatio.

A. *Uterus humanus in sinistrum latus retractus.*
B. *Os Uteri internum.*
CC. *Ligamenta teretia.*
D. *Ligamentum teres tertium præternaturale.*

OBSERVATIO LXXXIX.

Calculus Vesicæ cum hujus ad digiti usque latitudinem purulentâ incrassatione.

ANno 1672. Juvenis quidam viginti quinque præter propter annorum, Calculo Vesicæ laborans, in Nosocomio nostro Lithotomiæ sese subjecit, at præter spem Calculum educere haud potuit Operator; quantumvis forcipe complecteretur eum, & fragmenta quædam extraheret. Mortuo

ægro,

Fig. 72.

Fig. 69 *

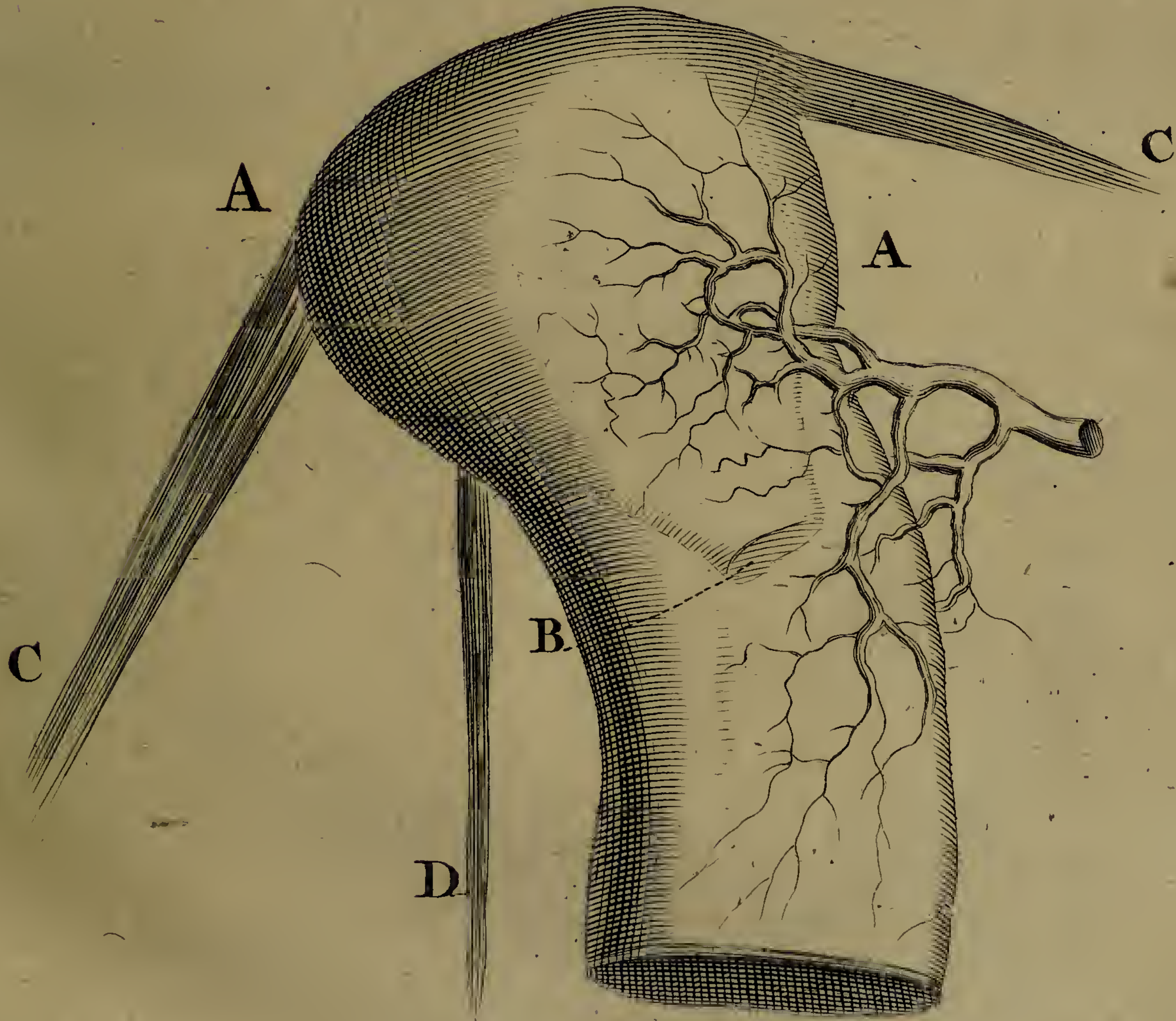

Fig. 71.

C
D
d
D
d
d
d
D
D
d
d
A
A
B

C

Fig. 70.

A
B
A
C

ægro, Cadaver ejus aperui, calculumque inveni à vesica ita obsessum, & compressum, ut paucis tantum Urinæ guttis locus superesset. Vid. Fig. 70. Vesica digitum transversum crassa, separabilis erat in tunicas innumerabiles, inter quas materiam purulentam, variis in locis pinguedini liquefactæ ad amussim respondentem, deprehendi. Hæc materia purulenta per factum à me vulnus copiosè effluebat, quemadmodum aquam è tibiis œdemate obsessis affundi videmus, post factam in cadavere incisionem. Inter calculum & vesicam parum aut nihil dictæ materiæ purulentæ repertum est; quantumvis eam quoque inter ureterum tunicas, ut & eas quæ renes ambiunt, conspexerim.

Figur. 70. Declaratio.

A A. *Hominis vesica urinaria ab attritu calculi summoperè incrassata.*
B. *Calculus ingens.*
C C. *Ureterum portiones.*

Observatio XC.

Vesicula Fellis sæpius (præsertim in vitulis) bifurcata, ast rarissimè, si unquam, in totum duplex.

De gemina Vesicula fellea, in hepate reperta, multæ exstant observationes in Anatomicorum monumentis. Rarissimum tamen (si unquam contigerit) ejusmodi naturæ lusum existimandum esse puto. Multoties cystin felleam bifurcatam offendi, præsertim in vaccis & vitulis, uti Fig. 71. & 72. demonstrant, quarum aliquot balsamo imbutas in ædibus meis reservo: Ast ne unquam quidem duplicem felleam vesiculam inveni. In duplici Vesicula fellea duplex quoque reperiretur ductus cysticus, sine quo vesicula in totum duplex non foret habenda, & hoc me nunquam invenisse profiteor: Omnes quas vidi hactenus, fuerunt vesiculæ bifurcatæ uno tantùm ductu cystico gaudentes.

Figur. 71. & 72. Declaratio. vide pag: 63

AA. *Vesicula felleà è corpore bovina desumpta.*
B. *Bifurcatio ejusdem.*
C. *Ductus Cysticus.*
D. *Crucialis apertio, ut tunica interior calculosa facta conspici possit.*
dddd. *Tunica interior calculosa.*
E. *Vituli vesicula fellea bifurcata.*

OBSERVATIO XCI.

Ilei affectus veræ causæ, per varia exempla demonstratæ.

QUalis sit affectus Ileos (quem vulgò etiam *Miserere mei* vocant) quæque propriè ejusdem causa, haud satis convenit inter Medicos. Nonnulli credidêre in eodem intestini tenuioris fieri circumvolutionem seu contorsionem, (Belgicè *een krinkel in 't Gedarmte*) sicuti in farciminum (Begicè *Beulingen*) præparatione deprehenditur. Alii è contra pernegant, intestina posse in nodum circumvolvi, quandiu mesenterio sunt annexa. Putrefacto verò mesenterio (quale semel atque iterum me vidisse memini) idem utique evenire posse arbitrantur. Quod si verò attendamus ad ea, quæ post mortem observare nobis contigit, oportet ut statuamus, Ileon Atoniam esse intestinorum, & præcipue tenuium, concomitantibus vomitionibus frequentissimis, alvi adstrictione, & non rarò quoque doloribus valde atrocibus, imò morte repentina. Hæc intestinorum Atonia provenit primò à Nervis intestinorum, si non in totum, saltem ex parte obstructis: unde otiantur intestina, & præsertim tenuia, imò motu peristaltico naturali destituuntur, utpote spiritibus animalibus deficientibus. Secundò, eadem oritur ab obstructione intestinorum, quam vel excrementa indurata vel deglutita ossa, similiaque solida alia inferunt. Tertiò, susceptio seu ingressus intestini (Belgicè *een ineenschieting*) subinde affectum istum gignit, sive ingressus iste ortum ducat à motu peristaltico præpostero, sive à motibus convulsivis, imò à nimia dila-

Fig. 10 catalogi Seq.

A

B

C

A

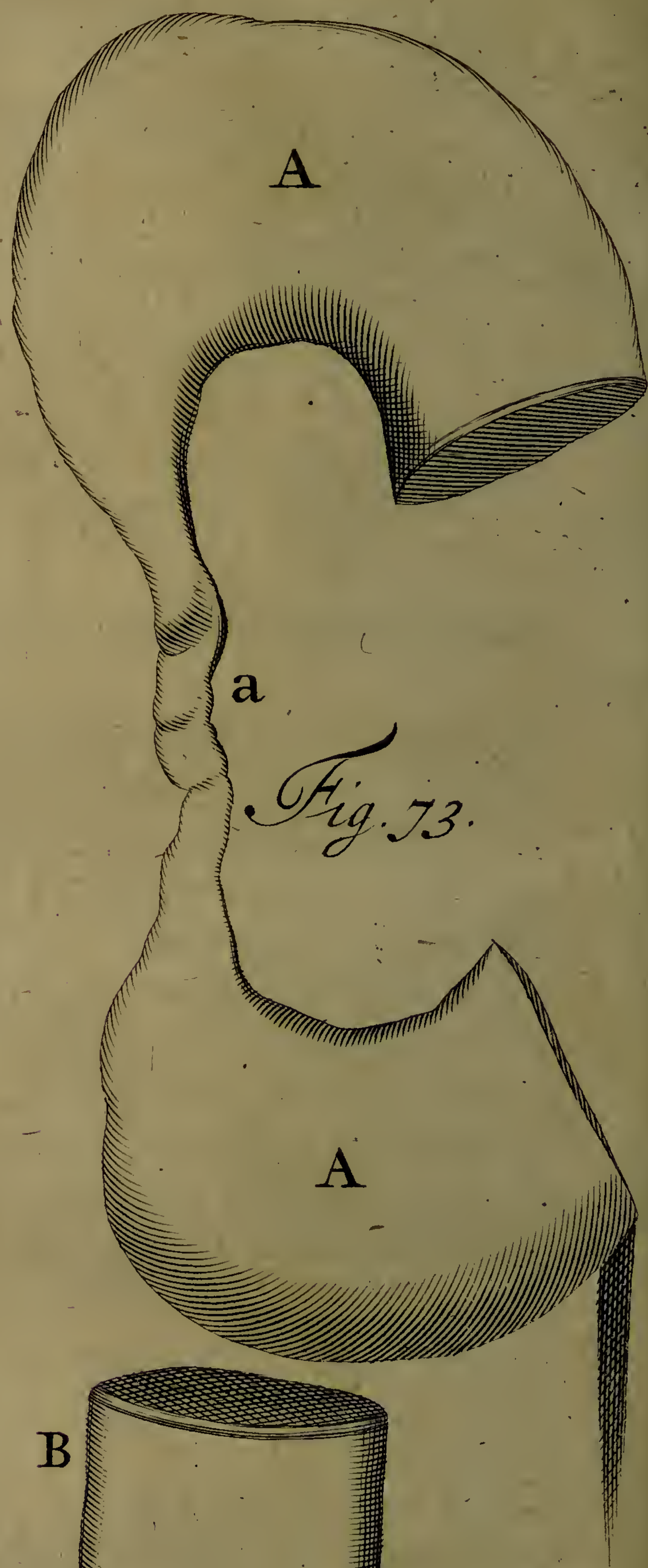

Fig. 73.

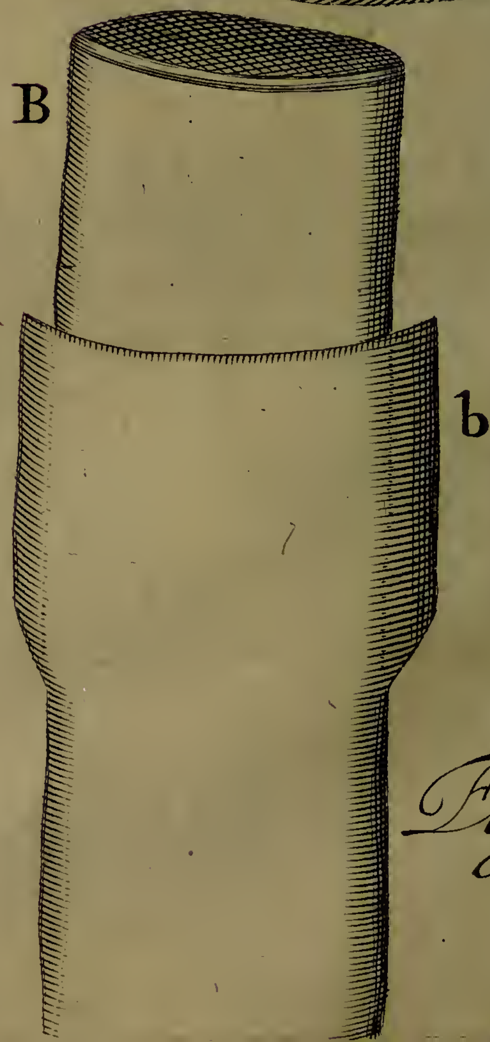

Fig. 74.

dilatatione particulæ inteſtini, aut ab ejuſdem nimia conſtrictione; unde pars magis ampla partem arctiorem in ſeſe recipere apta redditur, in hoc vel illo inteſtinorum motu. Quartò, hujus mali cauſam invenio contractionem & coarctationem eſſe inteſtini, quod aliquoties adeò contractum reperi, ut vix minimum digitum admitteret, neque deglutita nec flatus penetrare ſineret. Vide Fig. 73. Quintò ab hernia inteſtinali idem affectus ſæpiſſime provenit. Et demum Sextò, inflammationem quoque inteſtinorum ad cauſarum ſeriem referre oportet. A Nervis inteſtinorum obſtructis ortum habuiſſe hunc affectum in uxore cujuſdam Viri Docti, (quæ nuper in totalem alvi adſtrictionem & vomitum continuum ſine notabili dolore, ſine febri inciderat, unde mors ſubitò ſequebatur) nullus dubito. Quod inteſtina à functione ſua quoque deſiſtant, ſimul ac vel ab excrementis induratis, vel deglutitis oſſibus, aliiſque ſimilibus ſolidis intus obturata ſunt, in cadaveribus me bis animadvertiſſe memini. Tertiò, hoc malum à ſuſceptione ſeu ingreſſu inteſtini unius in aliud provenire, non eſt dubitandum, imò bis publicè idem demonſtravi (Vid. Fig. 74.) in inteſtinis filii cujuſdam Piſtoris, ut & alius cujuſdam hoſpitis, à me exemtis & diſſectis; qui, dum viverent, multis malis fuerant correpti, ſed præſertim ventris doloribus, idque horâ unâ atque alterâ poſt paſtum. Tertium exemplum hujus affectus conſpexi in cadavere à me diſſecto, præſente Joachimo Schradero Chirurgo ſatis perito. Dixi quoque hujus mali cauſam eſſe inteſtinorum coarctationem, Vid. Figur. 73. In cadaverum nempe apertione aliquoties obſervavi inteſtina ita coarctata, ut ne minimum quidem digitum admitterent. Si igitur in hoc caſu excrementa paulullum indurentur, aut ſi flatibus tranſitus denegetur, quid mirum, homines ſubitò ex intolerabili dolore & inflammatione interire?

Figur. 73. & 74. Expoſitio.

A A. *Inteſtini jejuni portio, cujus medium*
a. *Valdè eſt coarctatum aut contractum.*
B. *Pars ejuſdem inteſtini, in cujus medio* b b. *ſuſceptio comparet.*

OBSERVATIO XCII.

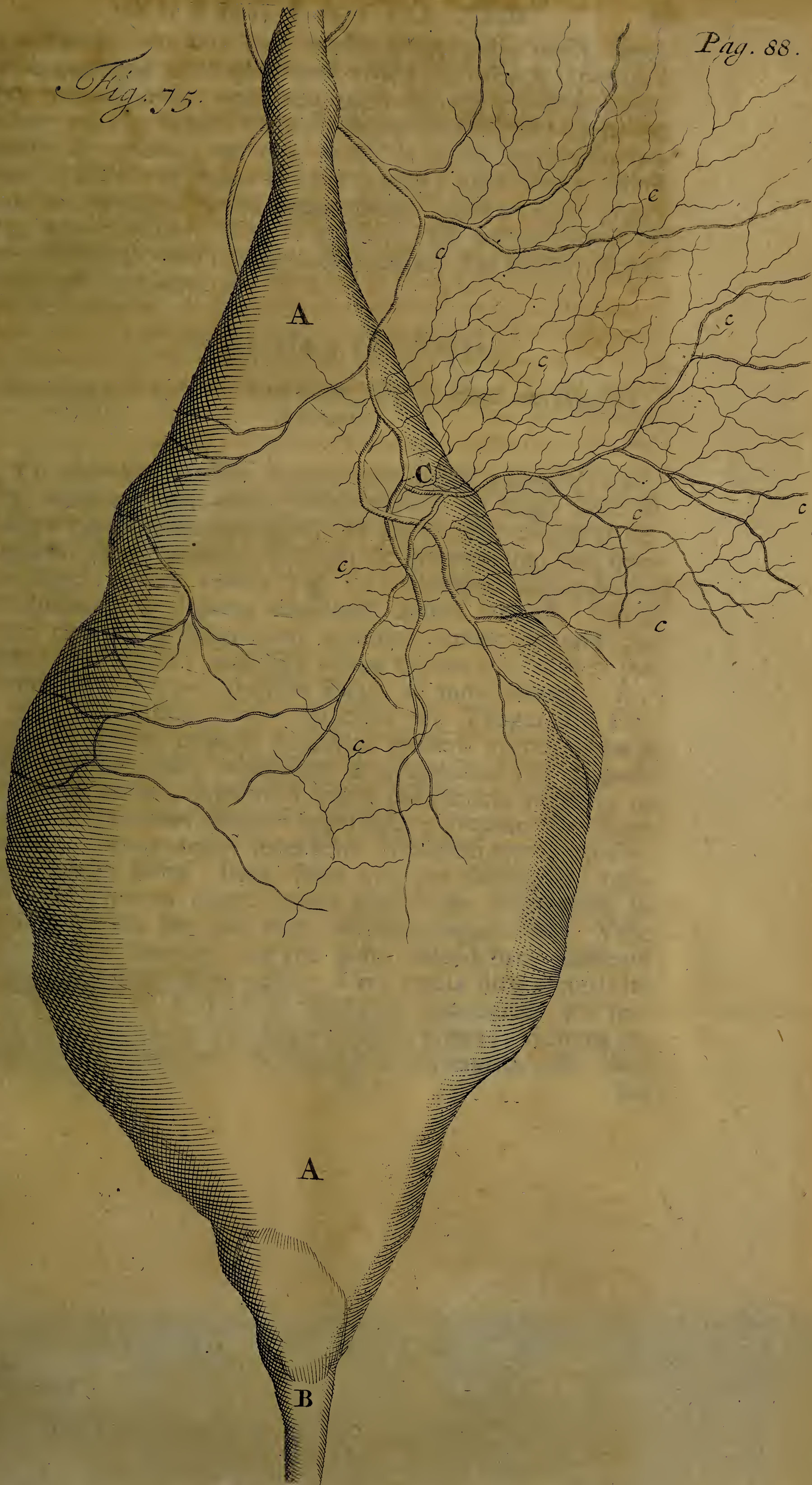
Enormis inteſtini Coli dilatatio.

PUella quinque annos nata, jam à longo tempore conquerebatur de torminibus ventris. Quæ dolores leniendi, flatus diſcutiendi, vermeſque necandi vim obtinent, aliquoties adhibebantur, at incaſſum omnia; unde perſeverantibus doloribus tandem ex hac vita migrabat. Aperto cadaverculo, præter eam inteſtini coli partem, quæ rectum nominari incipit, vix ullum (mirum dictu!) abdominis viſcus conſpicere potui, idque propter enormem extenſionem in dicta inteſtini coli parte, ſub qua cætera latitabant viſcera.

OBSERVATIO XCIII.

Uteri motus imaginarius, & verus.

AN uterus in fœminis extra puerperii ſtatum locali motu nunc ſurſum nunc deorſum moveatur (uti non pauci voluere Authores) examini hîc ſubjicere, extra rhombum meum foret, qui non ſolum brevitati ſtudeo, verùm etiam ea ſolummodo, quæ ipſemet ſum expertus, tibi, benevole Lector, communicare allaboro. In tranſitu tamen hoc aſſevero, me ſatis mirari non poſſe eos, qui tantum utero adſcripſerunt motum, ut ipſum diaphragma ab eodem ſurſum propelli: imò eundem fauces ipſas invadere crediderint. Alii ſibi perſuaſerunt uterum reſiccatum ad præcordia aſcendere, ut humectaretur, dicentes hepar gratioſi vaporis fontem eſſe, & uterum eapropter ad hepar aſcendere, ut è fonte iſto hauriret. Relictis nugis iſtis propria abſurditate corruentibus, certo certius eſſe autumo, Uterum ſeſe ſummopere movere in partu, omneſque partûs conatus naturales ab utero fere pendere. Qui conatus poſt partum non rarò adeò vehementer perſeverant, ut uterus ſemet ipſum invertens è corpore procidat. In aliis puerperis paucis horis à partu expertus ſum uteri motum adeò fuiſſe evidentem, ut Obſtetrices, imò & Puerperæ ſæpius mihi dixerint, alterum adhuc reſtare in utero

Fig. 75.
A
C
c
c
c
c
c
c
c
c
c
A
B

tero fœtum. In hoc casu meam ipse manum ventri applicui, motumque adeò notabilem reperi, ut manus tanquam à fœtu propelleretur: imò aliquando ità sese elevebat uterus in hoc vel illo latere, ut extra corpus promineret, idquè tali duritie & tumore, ut non valdè ea in re exercitatus pro certo dixisset, se caput infantis sentire; quos tamen motus mox in contrario latere sensi. Nunc videbar mihi genu, nunc genas sentire, sicut in gravidis cum partûs tempus instat: Postquam verò manum utero inserui, non fœtum, sed uterum esse animadverti.

OBSERVATIO XCIV.

Prodigiosa Ureteris, integram puris pintam continentis, dilatatio.

NIl magis admiratione dignum crediderim, quàm vasa membranacea, quò magis distenduntur, eò magis sæpe ab humore heterogeneo incrassari. In arteriis hoc evidenter demonstravi Observatione 37. & 38. & in ureteribus hoc quoque locum habere videtis Fig. 75. Ureteres aliquando ita esse dilatatos, ut digitum admittant, rarum non est. Rarissimum tamen, & inauditum, ureterem pintam materiæ purulentæ continuisse; magisque adhuc mirum est, itidem pus exitum quæsivisse per annexas fibras, ut mox referam. Anno 1673. præsentibus Dom. Doctore van Tongeren & Chirurgo van Ulsen, cadaver cujusdam mulieris aperui, quæ à longo tempore tantis torminibus & cruciatibus tam immanibus vexata fuerat, præsertim quum purulentam redderet urinam; ut multoties mortem appeteret, antequam vitæ finem inveniret. Renis dextri superficies admodum erat inæqualis, Aselli majoris lactes (Belg. *Hom van een Cabeljauw*) referens: In Ureteris dextri infima parte supra insertionem in vesicam calculus hærebat nucis avellanæ magnitudine. Vide Fig. 75. In interiori ureteris parte offendebam filamenta membranosa transversim posita. Pars media dicti ureteris ita erat extensa, ut pintam ad minimum contineret. Ex hoc tumefacto & materiâ purulentâ repleto uretere, vidimus innumerabilia vascula alba, turgida, & setam tenuem cassa, ver-

ſùs hypochondrium ſiniſtrum tendere. Ubinam terminarent, ſat accuratè (exoptatâ ulterius ſcrutandi commoditate à moroſis Conſanguineis denegatâ) inveſtigare minimè licuit. Hæc vaſcula neutiquam venæ lacteæ, multò minus ſanguineæ erant. Cum vaſis lymphaticis nullo modò quoque conveniebant. Peculiare vaſorum genus, imò quaſdam fibras (non novas, ſed eas, quæ membranas conſtituunt, quarum beneficio lumbis alligantur ureteres) fuiſſe crediderim, quas cavas ſemper eſſe, exiſtimo. Atque ex hac & ſimilibus obſervationibus forſan naſcetur anſa exactiùs determinandi vias illas, de quibus hactenus per incertas conjecturas in Anatomicorum Republica fuit ſtrepitus.

Figur. 75. Expoſitio.

A. A. Media pars ureteris dextri pure repleti.
B. Calculus in infimâ parte dilatati ureteris hærens.
C. Vaſa Sanguinea per ureterem diſperſa.
c, c, c, c, c. Vaſcula per contentum niveo colore tincta, & verſus hypochondrium ſiniſtrum repentia.

Observatio XCV.

Poſt Dyſuriam Scirrhoſa Inteſtini Recti incraſſatio & mira coarctatio.

QUid grandia molimur tenues & miſeri mortales! qui tot lethalibus morbis ſumus obnoxii, ut nemo facilè illos recenſere poſſet. Nullibi tamen homines magis affligunt quàm circa vias excretioni inſervientes; ubi, ſi altiores egerint radices, difficillimè poſſunt eradicari. Quotidie ad vitam ſuſtentandam nobis edendum, bibendum, &, quod ſuperfluum eſt, evacuandum. Si verò viæ, hiſce operibus deſtinatæ malè ſint affectæ, mors vitæ ſæpius anteponitur ab afflictis. Amicus quidam in flore ætatis, temperamento melancholico, antè triennium in Hyberniam ob negotia peragenda profectus, de mingendi difficultate conqueri cœpit, quæ brevi tantum ſumpſit incrementum, ut aſſiduè ad urinam guttatim egerendam incitaretur, idque tanto cum cruciatu, &

& continuo conatu, ut perferre non potuerit. Quid fit? Brevi post, alterum non minoris momenti malum, caput quoque exerere cœpit; nimirum fæces alvinas liberaliter excernendi impotentia, dubio procul ab illis continuis conatibus urinam reddendi, unde intestinum rectum non solum fuit incrassatum, & scirrhosum factum, verùm etiam in totum fere coaluit: vix enim, ac ne vix quidem stilum straminis crassitie in universum admittebat, unde miser nec urinam nec fæces alvinas excernere potuit, nisi guttatim, & quidem continuè ichorosâ & purulentâ materiâ remixtas, cum assiduis, tantisque cruciatibus, ut omnes homines ejus præsentiam refugerent. Denique in patriam redux, contulit sese Amstelodamum, & me aliosque consuluit, ast incassùm, morbis factis insanabilibus. Hisce malis perpetim incrementa sumentibus, tandem animam Deo reddidit æger, occasionem nobis relinquens malum penitius perscrutandi. Aperto igitur cadavere, in utraque renum pelvi Calculum inveni horrendum, & præter hosce in renis dextri medio adhuc alium ingentem. Ureteres & vesica benè erant constituta. Intestinum rectum in universum ita incrassatum deprehendi, ut pollicis crassitiem ferè superaret, & ita induratum, ut anceps hærerem, an carnosum an verò cartilaginosum esset dicendum. Cavitas quoque dicti intestini straminis latitudinem haud superabat, & quod notandum, tam firmiter erat connatum ossi sacro, ut cultelli cuspis ad separationem minimè sufficeret, sed cuneo ferreo malleoque ligneo eandem peragere coactus fuerim; imò, mirum dictu! cum summo labore ea disjunxi. Hæc omnia Balsamo nostro præparata à nobis reservantur in dicti ægri memoriam, & historiæ raritatem.

OBSERVATIO XCVI.

Similis Recti intestini Incrassatio.

Ex eodem affectu supracitato, puta Intestini Recti incrassatione & scirrhositate, nuper hic Amstelodami quoque denatus est Dominus . . . . , qui à longo tempore iisdem cruciatibus & conatibus fæces alvinas expellendi fuerat vexatus. In eo tamen dictum intestinum non adeò erat coar-

 ctatum,

ctatum, quin minimum digitum fortiter adigendo intudere potuerimus. Hunc affectum, quia rarò obvenit & paucis innotuit, alio atque alio modo conati sunt curare. Inter eos non deerant, qui hæmorrhoides esse credebant, perque incisiones auferendas statuebant, quod etiam incassum tentatum fuit. Ego, qui huic ægro semel atque iterum tantùm adfueram, Intestini Recti scirrhositatem esse judicabam, quod eventus quoque edocuit; quia tamen ipse æger ad incisionem instituendam valdè erat proclivis, & seriò eandem urgebat, calculum quoque apposui, ast omnia sine successu; obiit enim aliquot post septimanis. In tali casu tamen, curâ palliativa foret anteferenda, emollientibus scilicet, & dolorem lenientibus enematibus; magna enim remedia magnas sæpè inferunt noxas, dùm leniora nullas gignunt, & intereà afflictos demulcent, & dulci iisdem sunt solatio.

Observatio XCVII.

Placentæ extractio à peculari funiculi in eandem insertionis modo redditur difficilis.

OBstetrices non rarò cum anxia sollicitudine in placentis, post fœtum in lucem editum, extrahendis occupari, mirum quidem videtur negotii istius ignaris: ast verò si res penitius investigaretur, nemini admirationi foret: sæpius enim in earum potestate non est, placentam ex voto arreptam educere. Ecquid verò in causa sit, hactenus à nemine satis perspectum reperi. Nonnulli autumant, placentam nimis arctè utero adhærere, propter firmiorem coalitionem vasorum uteri cum vasis placentæ, in quo tamen eos falli crediderim. Alii in placentæ putrefactione, & substantiæ ejus laxitate, imò & in ore uteri nimis strictè occluso causam difficilis istius extractionis consistere statuunt. Nemo verò, quod sciam, mentionem facit ejus, quod omnium maximi hîc est momenti, nimirum funiculi centralis insertio in placentam: scilicet quando præcisè in centrum placentæ idem inseritur, ut plurimum difficillimè abscedit; non rarò enim coguntur Obstetrices placentas ita constitutas digito indice lædere ut abscedant, Vid. Fig. 1. sequentis Catalogi. Si verò in hoc vel illud latus implantetur, facili negotio, & quidem sua sponte,

sequi-

sequitur fœtum in lucem prodeuntem. Eadem hujus est ratio, quæ corii in orbem scissi cum adhærente in sui centro funiculo; hoc namque corio madefacto, & lapidi etiam ponderosa applicito, idem levi operâ è terra evelli potest: si verò lateraliter affigatur funiculus, irritum erit opus.

Observatio XCVIII.

Hernia Cystica, cui ex terrore juncta Bubonocele.

HErniam magis esse extensionem, aut expansionem peritonæi, quàm rupturam, aut dilacerationem ejus, haud dubito, quin inter Medicorum filios satis constet. Hic affectus nomen mutuatur à contento: sic Hernia dicitur intestinalis, ab intestino in ea contento, & omentalis ab omento, &c. Non minus etiam, quum vesica urinaria prolabitur in scrotum, Hernia cystica dicenda foret, qualis mihi bis occurrit cum Andrea Boekelmanno Chirurgo expertissimo. Amplissimus vir Dom. N.N. Mercator Amstelodamensis, ab aliquot annis in tantam mingendi difficultatem incidit, ut urinam reddere nequiverit, nisi manu scrotum elevando comprimeret. Reticuit hoc malum tam diu, donec simul, mirum dictu! in Bubonocelen solo terrore incideret: Dolium enim ingens vini deimproviso rumpebatur in ejus Cella, unde ita obstupuit præsens, ut illicò in bubonocelen incideret. Id quod semel mihi adhuc observare contigit in alio, qui solo terrore subito herniosus factus erat, retulitque mihi supracitatus Chirurgus in herniis sanandis versatissimus, sese hoc quoque pluries observasse. Hæc igitur Bubonocele coëgit ægrum aliorum manus auxiliares implorare; Vocabar ergo cum D°. Bellangerio, Medicinæ Doctore eximio, Andrea Boekelmanno, Petro la Nou, & Petro Adriani filio, Chirurgis dexterrimis. Verumenimverò Bubonocele tam arctè comprimebatur à tendinibus musculorum adsitis, ut nullus nostrûm ægro opitulari potuerit, ita ut brevi diem suum obiret. Multiplicis hujus herniæ apertionem concesserunt nobis consanguinei, in qua notavimus, bubonocele dissectâ, intestini Ilei portionem inflammatam, & gangrænâ (ut sæpius contingit) obsessam, aperturamque (ut vulgò loquuntur) vel potius dilatatio-

tationem adeò exilem aut arctam circa tendines musculorum abdominis, ut digitus pertransire vix potuerit; unde dicti intestini portio reponi neutiquam potuit. In Scroto posthac totam Vesicam urinariam prolapsam offendimus.

Observatio XCIX.

Renum & Vreterum Ovillorum mirabilis expansio.

VEsicam Urinariam ob perpetim affluens lotium sæpius in magnam molem crescere, mirum non est: utpote quæ propter substantiam membranaceam serum continuè appellens promptè imbibit, eodemque accumulato, admodum extenditur. Verumenimverò ipsos renes ab impedito urinæ exitu in immensam adeò molem sese expandere, ut vesicæ urinariæ instar sese nobis exhibeant, omnium expectationem superat, & nullius non admirationem meretur. Ante duos circiter annos Chirurgus diligentissimus & rerum Anatomicarum amans, Vogelesangh, ad dissectionem duos nobis attulit Renes Ovillos, ita extensos & humore aquoso repletos, ut duas ferè pintas uterque] contineret. Ureteres admodum tortuosi & tantæ erant capacitatis, ur radicem majorem pastinacæ admitterent. Utraque renum tumentium extremitas substantiam naturalem glandulosam non amiserat, spatium verò intermedium constabat ex membrana. Intrinsecè tubuli pelvis cellulas magnas repræsentabant, tantæ capacitatis, ut nucem juglandem viridi cortice obductam admitterent. Urinam in Vesica Urinaria contentam facili negotio exprimebam versùs ureteres & renes, verumenimverò ab ureteribus & renibus versùs vesicam non nisi vi adhibitâ, idque parcissimè per exiguum foraminulum in medio cujusdam clausuræ membranaceæ, quam vesicam inter & ureteres inveniebam. Talis, inquam, erant constitutionis dicta foraminula, ut è vesica urinaria versùs ureteres & renes satis liber esset urinæ transitus, contraria verò compressio ab ureteribus & renibus versùs vesicam maxima ex parte erat frustranea, unde dubio procul oborta fuit urinæ regurgitatio, & temporis progressu talis renum & ureterum expansio. Hosce renes cum annexis ureteribus & portione vesicæ in Musæo nostro reservamus:

mus: ita ut de rei veritate non ſit dubitandum, ſed cuilibet, occaſione datâ, liberum, inſolitam hanc partium Urinariarum difformitatem apud me contemplari.

Observatio C.

Glandis in Pene vera ſtructura noviter detecta.

INter omnes, qui hactenus deſcriptionem Penis nobis dedêre, Authores; haud infimum locum occupat Anatomicus oculatiſſimus, mihique, dum viveret, peculiari amicitia junctus, Regnerus de Graaf; qui tamen hoc argumentum non omnimodè abſolvit, ſed nonnulla ulterius ab aliis inveſtiganda poſteritati reliquit: imò quoad glandem penis ſuperficiariè rem egiſſe, & ſolùm in opinionibus aliorùm acquieviſſe videtur; ceu patet in Tractatu ejus de *Virorum Organis generationi inſervientibus*, ubi fol. mihi 139. hæc reperiuntur verba: *Duobus corporibus nervoſis & urethra jam deſcriptis, in anteriori quaſi parte apponitur ſubſtantia quædam reliquis penis partibus carnoſior apparens, quæ apud Anatomicos Glans, Balanus, & à ſimilitudine Ceraſum quandoque nominatur.* Non ſolùm autem hicce Anatomicus, verùm etiam omnes alii tam Veteres quam Neoterici hanc penis partem ſicco quaſi pede tranſeunt; quantumvis in Chirurgia maximi ſit momenti, hanc partem benè noſſe, ut poſtea patebit.

Johannes van Horne b. m. Promotor olim meus, in Microcoſmi deſcriptione pag. mihi 149. hunc in modum de glande penis loquitur. *Hiſce* (eſt illi ſermo de corporibus nervoſis) *impoſitum eſt caput, quod à ſimilitudine glans dicitur, carne conſtans molli & flaccida, ſenſus exquiſitiſſimi, præſertim ubi turget.*

Veſlingius glandem penis ex ſubſtantia carnoſa, molli ſpongioſaque conflari autumat, & præterea de ea nil refert.

Blaſius in Veſlingium: *Glans hæc extremitati imponitur, ut caput cervici; parte enim ſui inferiore & quaſi baſi aliquantulum penem ſuo ambitu excedit, in ſuperiore verò leviter in mucronem obtuſiorem deſinit.* Hæc ille.

Bartholomæus Cabrolius carnem eſſe diverſam à carne muſculoſa & glanduloſa fatetur in ſua Diſſectione Anatomica Corporis humani.

Thomas Bartholinus in ſua Anatome Glandem Penis carnem eſſe ſimiliter profitetur, non mollem & flaccidam, ut Joh. van Horne, ſed ſenſilem magis & ſolidiorem, quàm in reliquo pene eſt.

Veſalius de humani corporis Fabrica, pag. mihi 649. *Quum autem ad eam uſque penis regionem perrepſêre* (loquitur de corporibus nervoſis) *in qua jam glandem efformatura ſunt, in acutum feruntur & carnoſa glandis ſubſtantia ipſis obnaſcitur:* Hæc ille.

Adriani Spigelii verba ſunt: *Glans ultima pars penis, eſt duobus corporibus nervoſis obnata, quæ nonnihil ambitu quoque excedit, cum coronæ modo circulo cingatur; anterius tamen acuta eſt, exquiſitum habet ſenſum, ſubſtantiamque ſpongioſam, ut penis, ſed ſolidiorem.*

In *Realdo Columbo* haud infimæ notæ Anatomico, ubi de glande penis agit, hæc ſolummodo extant: *Deinde deorſum verſus inflectuntur* (ligamenta, ſeu corpora nervoſa penis) *& ad glandis fines implantantur, quæ glans reliquis penis partibus minus dura exiſtit.*

Ecce varias primi ſubſellii Anatomicorum de Glandis in pene ſtructurâ opiniones! quas ſiquidem cum genuinâ iſtius particulæ deſcriptione mox ſecuturâ ſtudioſè conferre volueris, actutùm animadvertes, neminem iſtorum Heroûm in præſenti negotio rem acu tetigiſſe. Hoc enim aſſeverare auſim, ne ullum quidem (quod ſciam) glandem penis talem, qualis revera eſt, antehâc obſervaſſe; Nec mirum; cùm adeò difficilis ſit perſcrutationis: Cultellus certè Anatomicus haud ſufficit, imò planè inutilis eſt huic detectioni. Sipho quo utimur ad vaſa infarcienda, vix quoque huic rei aptus eſt; quamvis ipſe anſam mihi dederit hujus partis veram compagem conſpiciendi, quæ in hunc uſque diem in tenebris latuit. Poſtquàm igitur integrum penem, cruore omni exhauſto, materiâ ceraceâ replevi, glandemque poſtea in lamellas tranſverſas diſſecui, reperi eàndem materiâ dictâ eſſe infarctam, id quod mihi anſam præbuit ſuſpicandi Glandem penis haud eſſe ſubſtantiæ carnoſæ: proinde, ut quid hîc veri ſubeſſet clariùs elicerem, ad experimenta confugiebam. Scilicet primò, ſanguine è pene expreſſo & aquâ ſiphonis beneficio eluto, corpora nerveo-ſpongioſa craſſiora, ab aliis corpora nervoſa penis, imò ligamenta penis dicta, flatu replevi,

plevi, & vinculo injecto arctissimè ligavi, sperans fore, ut post exsiccationem mihi pateret, qualis esset vera hujus glandis constitutio. Ast incassùm. Hoc enim experimento in conspectum quidem venit vera substantia dictorum corporum, ut & glandis interior, neutiquam verò exterior. Eâ enim inflatione intumuit & induruit quidem interior Glandis pars, flaccida tamen mansit pars Glandis exterior. Vid. fig. 75.

Hisce visis tubulum circa penis radicem indidi corpori nerveo-spongioso tenuiori Urethræ, ab aliis Corpus Spongiosum Urethræ dicto, ac tum flatu adacto intumuit simul cum eo pars glandis exterior, interior verò neutiquam, sed flacciditatem retinuit. Hoc animadverso, credere cœpi, corpus (vel, ut alii volunt, corpora; duo enim esse autumant Anatomici) nerveo-spongiosum crassius & maius à corpore nerveo-spongioso tenuiore & minore esse diversum; & hoc cogitans tertium & ultimum experimentum institui, quod omnibus modis expectationi meæ satisfecit. Per tubulum nempè æneum circa penis radicem, ubi ad ossa pubis proximè accedit, insertum corpus nerveo-spongiosum majus & crassius flatu extendi, & post repletionem digitis tam diu penem detinui, donec eodem tubulo, è dicto corpore extracto, & corpori nerveo-spongioso minori & tenuiori indito, idem corpus flatu quoque replevissem; quo facto, totum deinde penem ligavi & exsiccavi: at verò quàm difficile sit flatum in dictis corporibus continere, usque dum omnia exsiccata sint, palam fiet iis, qui in posterum idem experiri ac imitari volent. Post exsiccationem, penem & glandem ejus in lamellas dissecui, (Vid. figuras 76, 77, 78, 79 & 80.) & reperi penis glandem nîl aliud esse quàm veram continuationem tam corporis nerveo-spongiosi majoris & crassioris, maximam penis partem constituentis, quàm minoris & tenuioris Urethræ, maximam & præsertim inferiorem ejus partem ambientis, sine ulla substantiæ mutatione.

Hæc autem corpora nerveo-spongiosa ita sunt constituta & posita, ut crassius & majus interiorem glandis partem constituat, minus & tenuius exteriorem, quam undiquaque ambit. Vid. fig. 81. & 82. Hæc duo corpora, nempe crassum & tenue, à se invicem sunt separata septi intemedii beneficio, (vid. fig. 81. & 82 *) ita ut flatus per tubulum adactus ex uno corpore in aliud raró perveniat; raró inquam, quia semel atque ite-

rum tantùm me illud observasse memini: & quantumvis Regnerus de Graaf statuat, inflatis corporibus nervosis (nobis nerveo-spongiosis majoribus & crassioribus) spongiosam Urethræ substantiam (nobis nerveo-spongiosum minus & tenuius,) etiam intumescere, & vice versa, (unde quoque deduxit notabile commercium eorum corporum inter se) nos tamen contrarium experimur; & frequentissima penum dissectio me edocuit, perquàm raro illud contingere, nisi supra memoratum septum fuerit læsum; vel etiam per commercium vasorum sanguineorum, quod notabile est. Si enim corpus nerveo-spongiosum majus & crassius infletur, utplurimum simul quoque inflantur venæ per penis dorsum repentes, (vid. fig. 75. quæ faciem exteriorem penis cum vasis sanguineis per dorsum repentibus demonstrat) quarum ramuli corporibus nerveo-spongiosis etiam inserviunt, & sic aliquando fieri potest, quod statuit supracitatus Anatomicus dexterrimus. Porrò etiam malè observavit idem Regnerus de Graaf spongiosam Urethræ partem (nobis corpus nerveo-spongiosum minus & tenue) sensim glandi appropinquantem magis ac magis attenuari gracilioremque reddi, tandemque in glande obliterari; potius enim dictum corpus in glandis extremo maximum & crassissimum existit, imò totam partem glandis exteriorem conficit. Vid. fig. 76, 77, 78, 79. & 80. & è contrà, quò magis corpus nerveo-spongiosum majus & crassius glandis partem extremam attingit, eò gracilius evadit, neque glandis extremum assequitur. Vid. figuras mox recitatas.

Hisce probè animadversis ulterius inquirendum est, quid boni hæc observatio in Praxi Medica præstet.

I. Quia hactenus noto notius videbatur, Glandem nîl aliud quàm carnosam & fungosam esse substantiam, penique adnatam, hinc nequidem per somnium in ullius Anatomici mentem irrepsit, Glandem penis solùm esse continuationem (prout revera est) omnium corporum nerveo-spongiosorum, sine ulla mutatione substantiæ; Et eapropter plerique minus solliciti fuere de immodica hujus partis à continui solutionibus metuenda hæmorrhagia. Quam verò periculosum sit glandi vulnus infligere, aut exulcerationem in ea nasci (præsertim si profundiùs penetrent ulcera aut vulnera, & ad corpus nerveo-spongiosum majus & crassius pertingant) norunt ii, qui nobiscum animadverterunt, homines aliquando ex leviori hujus partis vulnere aut ulcere in vitæ discrimen fuisse deductos (vid. Obs. 42.) & præsertim si erigatur membrum

virile.

virile ita læſum; unde tanta ſanguinis copia non raro ad glandem confluit, ut vix compeſci poſſit ejuſdem eruptio. Itaque cautè agendum, ſi ulceribus obſeſſa ſit glans, ne intrinſecum lædatur. Læſiones ſuperficiales minùs periculoſas eſſe experti ſumus, modò non obſideant medium iſtius partis in glande, quæ ambitu ſuo penem excedit, & glandis Corona audit, ubi vaſa ſanguinea per dorſum penis repentia ſatis capacia ſunt, quæ quocunque modo læſa ingentem ſanguinis copiam periculoſè fundere ſolent.

II. Si glans ulcere maligno obſeſſa amputanda ſit, vinculum antea injiciendum eſſe ejus conſtitutio indicat, ut enormis hæmorrhagia præcaveatur. Vid. Obſ. 30.

III. Notandum in Glande, Ulcera ibidem in ſuprema parte Urethræ periculoſiora eſſe, ob metum majoris hæmorrhagiæ, quàm ea, quæ urethræ imam partem occupant: propterea quod hæc magis ſint remota à corpore nerveo-ſpongioſo majori & craſſiori, per quod arteriæ multò ampliores diſſeminantur, & in quod idcircò ſanguis majori quantitate irruit, quàm in corpus nerveo-ſpongioſum minus & tenuius. Credibile quoque eſt, in illo caſu, de quo legitur in ſupracitato TractatuReg. de Graaf pag. mihi 149. læſum fuiſſe corpus nerveo-ſpongioſum majus & craſſius, quia 14 ℔. ſanguinis tam brevi temporis ſpatio vix ac ne vix quidem ex læſione Urethræ aut ejus corporis nerveo-ſpongioſi tenuioris & minoris potuiſſent effluere, utpote vaſculis ſanguineis minimis ibidem exiſtentibus.

IV. Conſtat glandem rarò in totum poſſe tendi aut erigi, niſi utrumque corpus nerveo-ſpongioſum, ut & eorum nervi & vaſa arterioſa benè ſint conſtituta. Si verò aliqua hiſce partibus accidat obſtructio, in totum & æqualiter non eriget ſeſe glans, ut neceſſe eſt in coitu. A vaſorum arterioſorum laudabili conſtitutione quoque dependere glandis erectionem dico, circa venoſa verò non eſt cur ita ſolliciti ſimus, quandoquidem rariſſimè ulla in iiſdem obſtructio reperitur: Sanguis enim per penem & glandem redux, non per minutiſſimos ramulos neque per corpus reticulare, ut loquitur Malpighius, regreditur, ſed per venarum patentia & viſibilia oſcula, aut foramina. Venæ enim per penem diſtributæ ſi non omnes, ſaltem tot, quot unquam offendi, ſunt poris magnis & viſibilibus foraminibus pertuſæ, cribri inſtar; quemadmodum quoque in vena ſplenica vitulina (vid. fig. 83. & 84.) conſpicitur, quod nunquam hactenus obſervatum eſſe putem. Ejuſmodi vena-

narum perforatio in causa est, quòd sanguis per penem redux citissimè possit à pene regredi, pene momento flaccescente. Certè si penis & glandis ejus Corpora nerveo-spongiosa ut & eorum vasa venosa ritè examinentur, maximè illa cum splenis vitulini substantia ejusque vasis venosis convenire observabuntur, glandulis splenicis benè elotis. Hujus autem glandularum elotionis, & per venas aquæ beneficio eductionis, sine ulla tamen membranæ ambientis læsione, primum me inventorem audeo profiteri, qualem etiam me agnovit olim Joh. van Horne Professor Anatomiæ dignissimus. Anno scilicet, ni fallor, 1664. nullo Anatomicorum de tali encheiresi cogitante, varios lienes vitulinos præparaveram, quos mox memoratus Celeberrimus Professor dicipulis, imò publicè, cum applausu demonstrabat. Sed hoc obiter. Revertar ad propositum. Istis autem lienis vitulini post inflationem levem exsiccati glandulis eductis, intrinsecum apprimè cum penis intrinseco convenire, palam fiet: id quod corpus nerveo-spongiosum majus & minus à nobis in pene & glande ejus dicitur, illud in splene vitulino per fibras nervosas designatur: quæ fibræ in liene ovillo non ita copiosæ existunt, in humano verò earum nullas invenio; quantumvis Sylvius contrarium statuerit, & hypotheses non usquequaque congruas inde stabilire allaboraverit. Interim non solùm ratione substantiæ fibrosæ, aut nerveo-spongiosæ conveniunt penis humanus & lien vitulinus, verùm etiam respectu venarum, quæ eodem ferè modo pertusæ sunt. Quod si Authores, qui penis vasa depinxerunt, imò descripserunt, pervolvantur, apparebit quàm pauci sint circa venas internas, per dicta corpora distributas, imò sicco quasi pede eas transeunt, & nonnulli in totum eas extare negant; & quid mirum? difficillimè enim in conspectum producuntur.

Thomas Bartholinus inquit, penem habere arterias, venas, & nervos; venasque per penis partem exteriorem & interiorem distribui asserit; prætereaque nihil.

Regnerus de Graaf de dictis venis internis nil nobis commemoravit, ubi Penis Vasa describit.

Vesalius hisce verbis liberè fatetur sese harum venarum distributionem per penis intrinsecam substantiam nunquam vidisse, *& quamquam*, ait, *hæc Vasa* (loquitur de venis & arteriis) *ad penis corpora pertingant, vix tamen sectione assequor, quo itinere in corporum cavitatem inserantur.* Si causam hujus difficultatis per-

Fig. 75.

A a a b b C

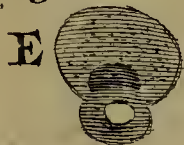

Fig. 80.

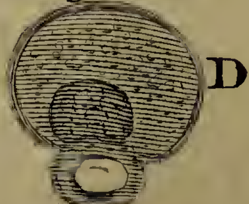

Fig. 79.

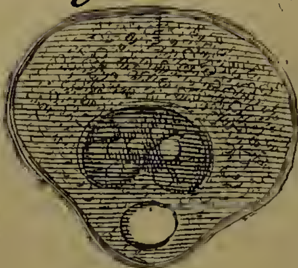

Fig. 78. C

Fig. 77. B.

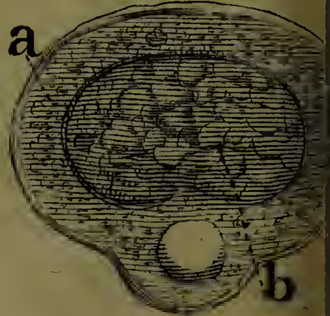

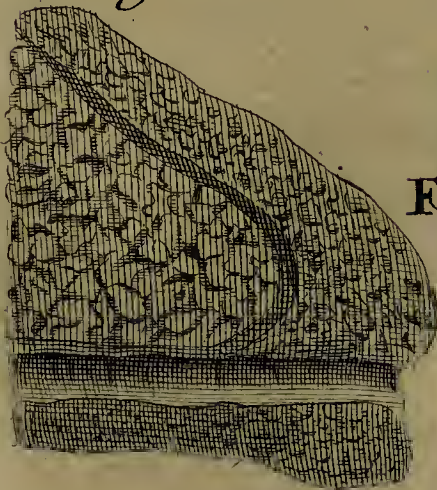
Fig. 76. A

Fig. 84.

Fig. 83.

Fig. 82.

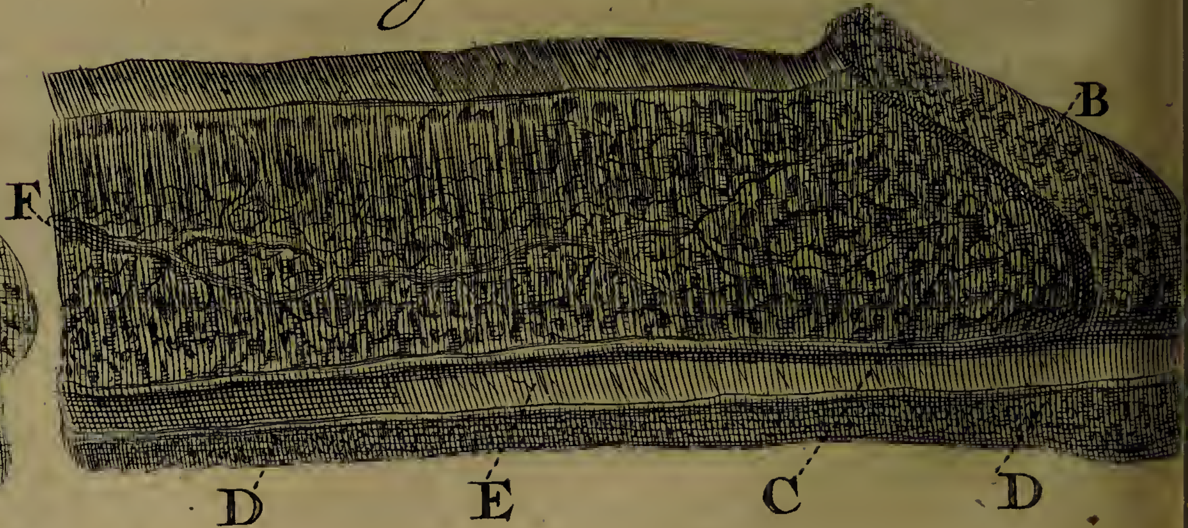

Fig. 81 A

perscrutemur, facilè inveniemus eam. Unica tantùm methodus, quâ dilucidari possunt hæ venæ internæ, mihi constat, idque solâ penis inflatione & exsiccatione, post sanguinis elotionem. In illa inflatione simul inflantur venæ non solùm per penis superficiem, verùm etiam internæ, cribri ferè in modum pertusæ, quæ post exsiccationem cultello Anatomico examinari possunt; Vid. fig. 84. Lit. C. & si quis alio modo hasce perscrutetur, oleum & operam perditurus est. Ratio est, quia substantia venæ internæ propter porositatem confunditur facillimè cum penis substantia intrinseca porosissima.

Figur. 75. Expositio.

A. *Penis Virilis inflatus, exsiccatus, & in duas partes secundùm longitudinem divisus, ut intrinseca conspicerentur.*
a. a. a. *Arteria per substantiam nerveo-spongiosam dispersa.*
B. *Pars Glandis exterior non inflata, quapropter in exsiccatione omnem spongiositatem amisit, unde membranam crassam repræsentat.*
b. b. *Pars Glandis interior inflata, quæ pars & vera continuatio est corporis nerveo-spongiosi majoris & crassioris.*
C. *Meatus Urinarius.*

Fig. 76, 77, 78, 79, & 80. Explicatio.

A. *Taleolus s. portio Glandis penis, quæ Corona audit, & proximè sita est in loco, ubi præputium peni adnascitur.*
a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ continuatio est corporis nerveo-spongiosi tenuioris urethram ex parte ambientis, quæ tanti non est momenti, quanti quidem in sequenti fig.* B.
b. *Pars dicti taleoli interior, quæ continuatio est corporis nerveo-spongiosi crassioris & majoris.*
B. *Sequens portio s. Taleolus glandis penis.*
a. a. *Dicti taleoli pars exterior, quæ respectu prioris taleoli major.*
b. *Ejusdem pars interior, quæ respectu prioris minor.*
C. D. E. *Ejusdem glandis taleolos demonstrat, qui successivè diminuti, internæ substantiæ diversitatem indigitant.*

Figur. 81. Dilucidatio.

A. *Penis inflatus, exsiccatus, & secundùm longitudinem divisus, ut intrinseca facies appareret.*
B. *Exterior glandis pars nerveo-spongiosa, quæ tenuioris & subtilioris est texturæ aut substantiæ.*
C. *Interior glandis pars nerveo-spongiosa crassioris est texturæ aut substantiæ.*
D. *Nerveo-spongiosa pars Urethræ.*
E. *Urethra.*
F. *Arteriæ per penis interiora distributio.*

Figura 82.

Solius Glandis abscissæ intrinsecam faciem exhibet.

Fig. 83. & 84. Expositio.

A. *Portio Venæ splenicæ vitulinæ secundùm longitudinem dissecta, ut perforationes ejus videri possent: quæ vena cribri instar perforata per Lienem disseminatur, & non statim obliteratur, ubi lienem intraverit, uti Highmorus & alii voluêre.*
B.B. *Ejusdem abscissi rami.*
C. *Portio Venæ per corpora nerveo-spongiosa distributæ, secundùm longitudinem dissecta.*

F I N I S.

MUSÆUM ANATOMICUM RUYSCHIANUM,

SIVE

CATALOGUS RARIORUM,

Quæ in Authoris ædibus aſſervantur; adornatus ab eodem

FREDERICO RUYSCH,

M. D. Anatomes, Chirurgiæ ac Botanices Profeſſore

AMSTELODAMI

Adduntur Variæ Illuſtrationes, ut & Icones æneæ.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

M. D. C. C. XXI.

Nobilissimo & Amplissimo Viro

D°. JOANNI COMMELINO

Reipublicæ Amstelodamensis Senatori gravissimo, Fautori & Amico longè honoratissimo,

Omnia fausta precatur

FREDERICUS RUYSCH.

Nobilissime & Amplissime Vir,

ET singularis Tua Rerum quarumvis Naturalium peritia, & imprimis quoque Tua erga me mihi perspectissima benevolentia meritò ansam mihi suggerunt, hanc Cimeliarchii mei Descriptionem Amplissimo mihique Carissimo Nomini Tuo consecrandi: tum ut extet monumentum aliquod veteris jam à viginti & ultra annis cultæ amicitiæ nostræ, tum ut paginæ ipsæ hoc nomine publico fiant commendatiores. Profecto sive quærendus erat Fautor de me benè meritus, cui hæ chartæ inscriberentur, neminem conspiciebam cui plus deberem; sive deligendus Judex, qui de his & similibus existimare unus omnium optimè posset, nullum reperire poteram, cui justiùs eædem dedicarentur quàm Tibi, *Vir Nobilissime.* Quapropter & spontè quasi suâ ad Te solùm tendunt, idque ex occulto grati animi sensu; imò ob insignia Tua erga me & (si hoc addere fas est) Filium quoque meum merita assiduè impellor ad eorundem publicum elogium. Haud enim satis Tibi fuit tot favoris & sinceri affectus indicia in me conferre, quin insuper benignitatem Tuam ad istum natu majorem Filium meum extendere quoque Tibi placuit; quam ipse adhuc nuper (ut alia nunc non commemorem) in Musæoli sui extructione abundè est exper-

tus; dum iſtud variis exoticis, ex utraque India allatis Seminibus liberaliter augere atque ornare voluiſti. Dabit ipſe mecum operam, ut hæc gratiſſima dona, non ſint incaſſum à Te ſeminata; potius gratiarum cùm flores tùm fructus qualibet occaſione Tibi referre allaborabit. Interim hunc, quem Tibi offero, Rariorum Catalogum, benigna fronte acceptes, & conatus meos æqui bonique conſulas, velim, neque eundem ex ſua magnitudine ſuoque pretio, at ſolùm ex meo Tibi obſervantiam meam teſtandi deſiderio ponderes. Deus Opt. Max. Te, *Nobiliſſime Vir*, diu ſervet incolumem, omneque felicitatis genus in te, Tuoſque clementer effundat. Amſtelod. 9 Martii cIɔ Iɔ c xc.

M U-

MUSÆUM ANATOMICUM RUYSCHIANUM, *SIVE* CATALOGUS RARIORUM,

Quæ in Musæo Authoris asservantur.

TUMBA ERECTA VARIIS SCELETIS, &c. INSTRUCTA.

N°. I. In arce hujus Tumbæ collocatum Caput osseum nuper nati, cum hac inscriptione:

Nullum sæva Caput Proserpina fugit.

In hoc Capite sequentia notatu digna.

1. Ossa syncipitis, occipitis, & frontis, ubi primò osseam induunt naturam, nempe in sui medio, secundùm proportionem magis quàm in adultis prominent, suntque ibidem loci multò solidiora.
2. Ex hac parte duriore, tanquam centro ossificationis, innumerabiles striæ osseæ videntur protractæ, quod in initio ossificationis semper locum habere reperio.
3. Annulus osseus ab ossis petrosi infima parte adhuc separatus est, in superiore verò jungitur Ossi temporum per symphysin sine medio.
4. Officula auditus in suo naturali situ, quæ demptâ in utroque latere membranâ Tympani luculenter apparent. Ea-

dem Officula in recenter natis haud minora effe quàm in adultis, hic obfervabile.

5. Notabilis feparatio aut diftinctio inter os fquammofum & Lapidofum, quæ in fœtu folâ cohærent membranulâ.
6. Dentium in tenella illa ætate conftitutio, qui quantumvis imperfecti, offeam tamen jam nacti funt firmitudinem.
7. Os occipitis è quatuor partibus manifeftiffimè coagmentatum. Harum partium maximam tribus rimis fibi invicem oppofitis gaudere, luce meridiana clariùs conftat.

N°. II. Sub eo Capite, aliud exiguum Embryonis abortivi quatuor menfium, Caput offeum exhibetur;

In quo obfervandum fupra dictas ftrias clariùs adhuc poffe cerni.

N°. III. Sequitur Sceleton pueri tres circiter annos nati, dextrâ Pfittaci fceleton tenens.

Volat irrevocabile Tempus.

In hoc pueri Sceleto obfervanda funt,

1. Cranium in Bregmate effe claufum, fontanellâ jam obliteratâ.
2. Dens molaris quartus in maxillæ fuperioris utroque latere, exitum fibi quærens, ante tertium ipfam maxillam perforat.
3. Spina Offis Ilii cartilaginofa, qualis non folùm in hoc fceleto, verùm etiam in omnibus junioribus exiftit; quod fi non benè obfervetur in fceletopœïa, facilè fpina ifthæc cartilaginea amittitur.
4. Os Ilium utrumque è tribus partibus conftans, prout femper in junioribus.
5. Patellæ in totum cartilagineæ.

N°. IV. A dextra Sceleti memorati aliud fex feptimanas nati Sceleton humanum confpicitur vexillum dextrâ gerens.

Fru-

Frustra cruento marte carebimus.

In Eo memorabilia occurrunt sequentia.

1. Inferior pars ossium pubis cartilaginea, superior verò jam ossea.
2. Omnes epiphyses, non solùm veræ (sic puto omnes processus articulatorios, qui veræ parti ossis adnascuntur, vocandos esse) verùm etiam omnia carpi & tarsi ossicula merè adhuc cartilaginea sunt; utroque osse calcis excepto, in quo osseum quid apparet.
3. Dentes incisorii, qui eruptione alios utplurimum præcedunt, quantumvis crassiori membrana adhuc investiantur, transparent.
4. In Sutura Lambdoidea Ossiculum triangulare, quod in Epilepsia commendant Authores nonnulli.
5. Processus mammillaris in utroque latere adhuc deficit, itaque pro vera Apophysi est habendus, postea enim ex osse temporum erumpit.
6. Processus vertebrarum spinosi, quæ spuriæ sunt Apophyses, (propterea quod veræ parti ossis, seu corporibus vertebrarum, èpiphyseos in modum adnascuntur, & in usu cum apophysibus conveniunt) è cartilagine in hoc, sicut in similibus sceletis, constant. Cautè itaque in sceletopœïa tractandi, aliàs enim decidunt.
7. Vertebras è quatuor partibus constare hoc ætatis tempore, sceleton istud demonstrat.
8. Capitis ossa, secus ac in recèns natis, suturarum beneficio jam cohærent.

N°. V. A sinistra sese offert Sceleton octo menses nati, Lanceam gerens.

Notanda. Sequentia.

1. Canalis osseus in osse petroso adhuc deficit, prout in ea ætatula communiter contingit.

2. In

2. In ſiniſtro latere Tympani membrana pellucida, ita ut Auditus oſſicula taanſpareant in ſuo ſitu naturali.
3. Cætera conveniunt cum præcedenti.

N°. VI. A latere ſiniſtro comparet Sceleton Viri adulti manu dextrâ pectori impoſitâ.

Notanda.

1. Oſſicula lachrymalia nullo modo læſa, quemadmodum frequentiſſimè accidit in Sceletorum confectione, propter eorum tenuitatem.
2. Quæ in iiſdem oſſiculis reperiuntur foramina communia, tranſitui ductus lachrymalis deſtinata, multo capaciora ſunt ſolito.
3. In ſutura ſquammoſa lateris ſiniſtri varia reperiuntur Oſſicula Wormiana.
4. Spina Oſſis Ilii (quæ ſpuria eſt Apophyſis; quoniam epiphyſeos in modum Oſſi Ilio adnaſcitur) oſſea facta, notabili linea à vera oſſis parte ſeparata eſt.
5. Oſſa pubis à ſe invicem haud ita dehiſcunt in inferiore parte, ac in muliere; unde in viris anguſtior redditur pelvis, idque non ſolùm in hoc ſceleto, verùm etiam in omnibus virorum ſceletis illud ita ſeſe habet.
6. Os caudæ non ita retro, aut poſteriora verſus, reflexum eſt, ac in Mulieribus, ſed magis ad oſſa pubis accedit.
7. Coſtas craſſiores & rotundiores exiſtere in Viro quàm Muliere, hic quoque apparet.

Inter duo Sceleta minora ſupra memorata, & N°. 3. & 4. inſignita, jacet cadaverculum Fœtus ſeptem menſium, balſamo per aliquot annos nitidè conſervatum, & lapidis inſtar induratum, cujus dextra flores fugaces, puta roſas, &c. continet, hominis fragilitatem denotantes, cujus ſymbolum eſt:

Ipſa

Ipsa dies aperit, conficit ipsa dies.

In hoc Fœtus cadaverculo indurato sequentia notanda.

1. Quâ cinctum est caput, Corona, ex floribus naturalibus est confecta, quorum petala sunt perpetua; illa enim non solùm nunquam decidunt, verùm etiam naturalem servant colorem; quod à me ita factum puta, ut illa cum subjecto, nunquam corrumpendo, convenirent.
2. Fovea in capitis fontanella, (quod fœtibus denatis familiare, signumque est animam reliquisse corpusculum) satis evidens est.
3. Cadaverculum lapideam obtinet duritiem in universum; Visceribus in corpusculo relictis, eandemque duritiem obtinentibus.
4. Color naturalis propemodum adhuc integer.

N°. VII. Huic fœtui Balsamo conservato adstat Sceleton Abortus quadrimestris falce minans ictum; cujus dictum:

Nec parcit imbellis juvencæ poplitibus.

In eo Sceleto sequentia memoratu digna.

1. Striarum protractiones in cranio instar aquæ in glaciem degenerantis.
2. Ea pars ossis temporum, quæ os squammosum audit, in sua ossificatione præcedit eam partem, quæ os lapidosum dicitur.
3. Dicti ossis os Orbiculare quarto mense osseam induisse substantiam, hic videmus.
4. Maxilla inferior in tam tenero abortu magis est acuminata in suo medio, quàm in ætate provectiori.
5. Quænam partes Ossium innominatorum primò osseam induant naturam, hic luce meridianâ clarius constat.
6. Nîl ossei adhuc apparet circa Carpum, Metacarpus verò planè osseus.

7. In Tarſo vix Oſſeum quid reperitur, Metatarſus è contra oſſeam duritiem jam obtinet.
8. Oſſa digitorum manus, ea quæ ſunt in digitis pedum in ſua oſſificatione præcedunt.
9. Os pectoris eo tempore nîl oſſei adhuc habere, hic clarè conſtat.
10. Claviculæ in totum fere oſſeæ, ut & coſtæ, exceptis earum epiphyſibus.
11. Proceſſus anteriores maxillæ inferioris (ab aliis Coronæ, aut proceſſus acuti dicti) veras apophyſes haud eſſe, hoc exiguum ſceleton demonſtrat. Exiſtunt enim dicti proceſſus in prima oſſificatione, & non erumpunt ex vera oſſis parte; quod de eſſentia veræ apophyſeos eſſet, itaque non immeritò à me pro apophyſibus ſpuriis habentur.

No. VIII. Sub dicto ſceleto reperitur aliud octo menſium, dextrâ tenens Veſicam urinarium, è cane deſumptam.

Homo Bulla.

In eo Sceleto ſequentia viſuntur.

1. Carpus planè cartilagineus.
2. In tarſo Calx oſſeam induit duritiem, cætera Pedis oſſa adhuc cartilaginea.
3. Patellæ in totum cartilagineæ.
4. Omnes epiphyſes totius ſceleti cartilagineæ.
5. Maxillam inferiorem è duabus partibus conſtare in fœtu recens nato, certum eſt: at verò earum unio non fit cartilaginis interventu, uti Authores autumant, imò quotieſcunque illud exploravi, ſemper reperi, haſce duas partes, membranæ ope cohærere, quemadmodum in hoc ſubjecto videri poteſt.
6. Os innominatum lateris ſiniſtri decliviorem habet ſitum, quàm dextri; idque neutiquam propter malam conformationem, ſed ob ſceleti ſituationem, ante ejus exſiccationem; id quod multis impoſuit Chirurgis, exiſtimantibus os femoris exarticulatum eſſe, quum offenderent alterutrum pro-

tra-

tractius esse post lapsum, & dolores immanes. Hoc dico sæpius dependere à situ & corporis protractione, unde decliviorem acquirit situm, & insequente osse femoris, crus longius nobis videtur.

7. In osse pectoris octavo mense gestationis sex septemve ossicula rotunda, secundùm dicti ossis longitudinem posita, sæpius inveniuntur, hic vero nonulla ex iis sunt gemina.
8. Fontanella in capite perquam exilis.

No. IX. A dextra memorati sceleti reperitur Sceleton fœtus humani maturi, tubam deauratam maxillis comprehendens.

Memento temporis novissimi!

No. X. Pueri quadriennis Sceleton, varia crepundia manibus gerens.

Vita humana lusus.

In eo Sceleto notanda.

1. Ossa pubis osseam eo ætatis tempore induisse naturam, hic constat.
2. Ossa innominata in tres partes esse separata, hoc sceleton quoque demonstrat.
3. Patellæ planè adhuc cartilagineæ.
4. Ossa Calcis, Tali, Tesseræ, ut & maximum ex tribus ossibus innominatis, in osseam degenerarunt substantiam; dum cætera duo innominata, seu cuneiformia, ut & naviculare, cartilaginea remanserunt.
5. Epiphyses ferè omnes osseam nactæ sunt rigiditatem, inter quas & veram ossis partem multum cartilaginis intercedit.
6. Ossa Femoris, Tibiæ, Suræ & Humeri, figuram habent magis rectam, quàm in adultis consuevit.
7. Ex ossibus carpi duo osseam substantiam nacta sunt, idque in utroque latere.
8. Os pectoris ex undecim ossiculis rotundis (quod raró si unquam visum) conflatum.

No. XI. Sceleton quinque circiter annorum pueri, à cujus dextra corculum humanum, balſamo induratum, filo ſerico dependet.

Omnia ſunt homini tenui pendentia filo.

In eo notanda.

1. Oſſa utriuſque tarſi (oſſibus navicularibus exceptis) oſſeam induiſſe duritiem.
2. Os pectoris è quinque oſſiculis rotundis conſtans.
3. Inter proceſſum Anchoriformem, & veram oſſis Scapulæ partem, multum cartilaginis interpoſitum eſſe; quod indicio eſt, dictum proceſſum Apophyſin ſpuriam eſſe.
4. Duo ex anterioribus oſſibus carpi videmus verè oſſeam nacta duritiem; cætera adhuc cartilaginea ſunt, ſicuti in præcedenti ſceleto.
5. Summus humerus, qui proceſſus eſt ſcapulæ, hic planè adhuc cartilagineus.
6. Spina oſſis ilii in totum cartilaginea.
7. Inferiorem epiphyſin oſſium humerorum veram eſſe epiphyſin, luce meridiana clarius hic conſtat, inter eam enim & veram oſſis partem cartilago intercedit.
8. Idem reperitur in inferiori epiphyſi oſſium quæ Radii dicuntur.
9. Superiores epiphyſes oſſium cubiti (nempe olecrana) cartilagineæ adhuc exiſtunt, nilque oſſei in iis invenitur.
10. Epiphyſes ſuperiores ſeu capita oſſium brachii è duobus oſſibus eo ætatis tempore conſtare, conſpicitur.
11. Trochanteres majores ut & minores Epiphyſeos more veræ oſſis parti adnaſcuntur; itaque pro ſpuriis Apophyſibus quoque habendi.
12. Inferiores epiphyſes oſſium ſurarum oſſeam naturam induerunt, ſuperiores verò cartilagineæ adhuc exiſtunt.
13. Omnia utriuſque tarſi oſſa (ſolo Naviculari excepto) oſſea facta.
14. Oſſicula auditus lateris ſiniſtri naturalem occupant in oſſe petroſo ſitum.

No. XII.

N°. XII. Sequioris ſexus Sceleton ſatis procerum ſtrophiolo lachymarum abſterſionem repræſentans, cum hoc ſymbolo,

Mundus lachrymarum Vallis.

Notanda.

1. Sceleton fæmininum eſſe, ſatis indicant coſtarum tenuitas, ut & diſtantia quæ inter inferiorem partem oſſium pubis animadvertitur.
2. Amplior quoque tota pelvis quàm in Viro.
3. Os Pectoris è quatuor oſſibus conſtat, mucro verò in totum adhuc cartilagineus; quod nobis indicio eſt, ætate nondum fuiſſe provectum; tractu temporis enim numerus dictorum oſſium in oſſe pectoris ita diminuitur, ut in ſenio non rarò ſimul cum mucrone ex uno oſſe conſtet.

N°. XIII. Baſis Tumbæ variis humanis oſſibus repleta, cæmeterium repræſentat.

Æqua Tellus recluditur pauperis Regumque pueris.

Lit. A. Caput oſſeum in quo notanda.

1. In ſutura ſquammoſa ſiniſtri lateris, circa baſin proceſſus mammillaris, oſſiculum Wormianum.
2. Alterum par ſuturarum mendoſarum (cujus beneficio latera oſſis ſphœnoidis oſſi frontis conjunguntur) magna ex parte obliteratum. Exinde dicta oſſa per ſymphyſin ſine medio unita ſunt.

L. B. Hominis Caput oſſeum.

Notanda.

1. Palatum mirum in modum depreſſum.
2. Sutura ſagittalis in totum obliterata, in cujus parte poſtica

fovea rotunda visitur. * An à trepanatione?

3. Sutura coronalis circa os temporale sinistrum obliterata.

L. C. Hominis Caput osseum.

Notanda.

1. Sutura sagittalis ad nasi usque radicem extensa os frontis in duas partes dividit.
2. In utroque latere ossis frontis sulci longi inveniuntur, ortum ducentes è foraminibus supra oculorum orbitas sitis, in iis locantur nervi per musculos frontis distributi.

L. D. Vetulæ Caput osseum.

Notanda.

1. Utraque maxilla non solùm edentula, verùm etiam in sua altitudine ita diminuta, ut vix dimidia latitudo supersit. Vide Observationem 83. & figur. 65.
2. Maxima, imò prodigiosa reperiuntur in hoc capite foramina in exteriore parte orbitarum oculorum sita, quæ apud Spigelium foramina quarta ossis cuneiformis audiunt. An hoc à prima conformatione, an verò ob senectutem, haud facile est determinare.

L. E. Caput osseum, in quo notanda:

1. Sutura sagittalis ad nasi radicem usque exporrecta.
2. Cavitas in infima parte ossis frontis perquam exilis, quam Authores ab illo suturæ decursu ad nasi radicem usque oriri, autumant; verùm aliquoties contrarium quoque observavi.
3. In sutura Lambdoidea varia Ossicula Wormiana; inter quæ duo trangularia, eaque ad latera, ubi sutura sagittalis cum lambdoidea conjungitur.
4. Processus mammillares ossium temporum cavernulis referti.

L. F.

L. F. Caput osseum, in quo notanda:

1. Sutura sagittalis, sicut in præcedenti, ad nasi radicem extensa.
2. Ossiculum Wormianum exiguum in sutura secunda mendosa, quod valde rarum.
3. In superiore & exteriore parte ossium Zygomaticorum insignis processus osseus (rarissimè si unquam antea visus) reperitur.

L. G. Caput Osseum hominis adulti.

Notanda.

1. In latere sinistro Ossiculum Wormianum in sutura squammosa.
2. Inter Ossicula Wormiana vix majus reperitur, quàm in sutura coronali hujus capitis. Illud similiter haud frequens.
3. Vomer cum septo narium per osseam substantiam unitus, quod sæpissimè contingit in adultis, unde ansa oborta apud nonnullos dubitandi, utrum hæc duo ossicula unum, an verò duo essent.
4. Musculorum temporalium vestigium insigne cum margine eminentiori in osse frontis & syncipitis.

L. H. Pueri octo circiter annos nati Caput osseum.

Notanda.

1. Notabilis hìc est distinctio & separatio ossis occipitis ab osse sphœnoideo; quod solum in junioribus cernitur: tandem enim hæc duo ossa conjunguntur per osseam substantiam.
2. Hic visu pulchrum, quomodo in dentium renovatione interstitia alveolorum à prorumpente dente extrudantur, imò in nihilum redigantur.

L. I. Caput osseum hominis adulti.

Notanda.

1. Officula Wormiana varia in Sutura Lambdoidea.
2. Geminum officulum Triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.
3. Officula Wormiana varia in Sutura secunda mendosa.

L. K. Caput Osseum.

Notanda.

1. Sutura sagittalis ad nasi radicem usque protracta; quod sexus varietatem neutiquam denotat.
2. Varia officula Wormiana exigua in Sutura Coronali, inter quæ unum valde ingens.
3. Officulum Wormianum in Sutura Coronali.
4. Tot Officula Wormiana in Sutura Lambdoidea, ut dimidia pars dictæ suturæ gemina appareat.

L. L. Adulti Caput Osseum.

Notanda.

1. Sutura sagittalis in totum ferè obliterata.
2. In ossis occipitis medio prominentia ossea præternaturalis apparet.

L. M. Pueri caput osseum.

Notanda.

1. Sutura squammosa dextra maxima ex parte gemina.
2. Idem reperitur in sutura Lambdoidea.

L. N. Ca-

L. N. Caput oſſeum ſenile.

Notanda.

1. Os triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam.
2. Varia oſſicula Wormiana in Sutura Lambdoidea.

N°. XIV. Varia oſſa humana inter dicta Capita oſſea diſſeminata, ut Cæmeterium repræſentarent.

Inter dicta oſſa primò nobis occurrit os humeri ſex annos circiter nati, cujus epiphyſis ſuperior ſeu caput, ut & epiphyſis inferior, propter decoctionem in aqua ſimplici ſeparatæ ſunt. Vide N°. I.

Duo oſſa cubiti ejuſdem pueri, epiphyſibus per decoctionem orbata, olecrano ne quidem excepto, quod indicium eſt, ipſum olecranum epiphyſeos in modum veræ oſſis parti adnaſci. Itaque pro apophyſi ſpuria quoque habendum olecranum. Vide N°. II.

Os femoris ejuſdem pueri incurvatum, cujus epiphyſis ſuperior & inferior non ſolum poſt decoctionem deciderunt, verùm etiam uterque trochanter ſive rotator: hinc clarè conſtat, dictos trochanteres ſpurias eſſe apophyſes, & veræ parti oſſis epiphyſeos more adnaſci. Vide N°. III.

In Theca A. ſequentia reperiuntur.

In primo & ſupremo Repoſitorio exhibentur.

N°. I. Partes generationi inſervientes fœtus maturi ſequioris ſexus, cum annexis veſica urinaria & portione inteſtini recti. In uteri vagina ſemilunare hymen, prout ordinariè in illa ætatula comparere conſuevit, conſpicitur; ſolet enim in puellis cum tempore accreſcere in circulum, in cujus centro, in ſtatu naturali apertura ſemper remanet. Conſpiciuntur quoque utrimque arteriæ umbilicales cum uracho impervio.

N°. II. E Puerpera novem dierum venæ ſpermaticæ portio

ceraceâ materiâ repleta, in qua capacitas dictæ venæ notabilis; extra puerperium & in non gravidis neutiquam ita capaces venæ spermaticæ.

N°. III. Vena jugularis equina, in cujus altera extremitate conspicitur valvula connivens, aut membranula semilunaris valvulam mentiens, & tamen ad valvulæ officium explendum inepta. In altera verò extremitate ostium rami è dicta vena producti occluditur verâ valvulâ.

N°. IV. Stomachus cum intestinis embryonis quatuor mensium.

In Repositorio secundo reperiuntur.

N°. I. Vesica Vitulina geminam mentiens, utpote in cujus postica parte adhæret quasi secunda vesica, priori & verâ amplior, cui crediderim ortum dedisse Urachum præter naturam dilatatum, qui in hoc animalium genere secundùm naturam semper reperitur pervius.

N°. II. Sceleton fœtus quatuor mensium, brachiolorum elevatione quasi exsultans.

O mihi nunc, Ossibus molliter quiescentibus!

N°. III. Partes generationi inservientes à quatuor mensibus gravidæ.

Notanda.

1. Hasce partes viginti sex annis tam nitidè conservavi, ut videantur recenter exsiccatæ.
2. In dicto Utero quoque decumbit fœtus Balsamo conditus & lapidis instar induratus, cujus symbolum,

Formatus, denatus, & sepultus in eodem.
Sic Uterus mihi Tumulus.

3. Vaginam in gravidis longiorem esse hic apparet.

4. Ve-

4. Veficam non femper infequi hanc vaginæ cxtenfionem fimiliter hic obfervari poteft.
5. Annexa etiam hic comparent ligamenta uteri teretia, quæ hic diceres in antica potius quàm poftica uteri parte hærere, idque ob fundum uteri graviditatis tempore in altum fefe elevantem.
6. Notatu quoque dignum eft, eo loci ubi inteftinum rectum cum vagina coalefcit, parietem illum haud effe tam fpiffum, prout fibi communiter quis imaginaretur, & quàm facile, dum hæ partes malè affectæ funt, fibi invicem mala fua communicent: adeo ut gangræna illic exorta tam facilè à vagina ad inteftinum rectum tranfeat.
7. Quàm ampla fint in gravidis vafa fanguinea uterina, hic quoque apparet.
8. In vefica flatu leviter extenfa, nulla ruga, nulla fovea; tam verò naturaliter conftituta, ac fi urinâ effet diftenta.

N°. IV. Huic utero cum fœtu in eo occlufo adftat Sceleton quatuor menfium cum dimidio, finiftrâ dictum uterum tangens.

Nec poterat Tumulo nobiliore tegi.

Notanda.

1. In ejus fterno nil offei adhuc apparet.
2. Offiulum triangulare inter Suturam Sagittalem & Lambdoideam reperitur.

N°. V Sceleta gemellorum quatuor menfium.

Dextrum manibus elevatis, gaudium quafi præ fe ferens, cælum refpicit.
Simiftrum verò dextrâ oculis lachrymantibus applicitâ, mortis fuæ præmaturæ eventum finiftrum deplorare videtur: fic igitur gemelli difpari quafi affectu exprimunt Democritum & Heraclitum.

N°. VI. Renis humani, in lamellas fciffi, portio.

Notanda.

1. A. A. Vaſa ſanguinea per renem diſperſa & materiâ ceraceâ oppleta.
2. B. B. Canaliculi per quos urina ad pelvim deducitur.

N°. VII. Ren Humanus prodigioſæ magnitudinis, lagenæ figuram referens.

Notanda.

1. Per ejus membranas notabilia vaſa ſanguinea diſſeminantur, inter quæ, licet repleta, varia tamen adeò exilia exiſtunt, ut viſus aciem ferè fugiant.
2. Arteria Renalis ſ. Emulgens, ab omnibus membranis & pinguedine denudata, quibus aliàs occultari ſolet.
3. Tubercula, potius glandulæ renales induratæ & tumefactæ è renis ſubſtantia expullulantes, & Lit. a. a. inſignitæ.

In Repoſitorio tertio.

N°. I. Inteſtini Ilei humani portio pedamento inſiſtens.

Notanda.

1. Meſenterii, cui dicta inteſtina cohærent, vaſa Mercurio vivo turgida.
2. Naturalem ſitum ſervarunt dicta inteſtina, quorum vaſa ſanguinea Mercurio vivo quoque ſunt infarcta.

N°. II. Sceleton ſeptem menſium fœtus abortivi, ſiniſtrâ gerens inteſtina & ſtomachum gallinæ.

Pecudum fibras rimatur & exta.

Notanda.

1. Aciculæ variæ ſtomacho infixæ ſunt, quas deglutierat gallina, ex iis nonnullæ ſtomachun perforarant. Vide N°. 1. a. a.

2. In

2. In osse pectoris quatuor observantur ossicula rotunda.

N°. III. Pila è pilis vaccinis in stomacho vaccæ reperta.

N°. IV. Portio vasorum pulmonis, Arteriæ scilicet, Venæ, & Asperæ Arteriæ, super invicem ità positæ, ut naturalem posituram aut situm ferè servent.

Notanda.

Omnia dicta vasa repleta in subtilissima vascula desinunt, arboremque (quod visu pulchrum) repræsentant.

N°. V. Thecula fenestrata quatuor Sceletis Embryonum ditata, quorum primum & maximum duorum mensium cum dimidio, intestina ranæ nitidè inflata & condita dextrâ gerit.

Notanda.

1. Caput corporis respectu solito more ingens, & maxima ex parte membranaceum.
2. Ossis frontis ossificatio primùm sese offert circa oculorum orbitas; sic & os occipitis circa foramen maximum medullæ egressui dicatum.
3. Nulla adhuc ossificatio in loco ossium bregmatis.
4. Maxilla superior in totum ossea, ut & maxilla inferior, quarum utraque in oblongum est protracta, & acuminata sicut in canibus.
5. Claviculæ osseæ, ut & costæ.
6. Ossa innominata partim ossea, partim cartilaginea, quorum ossificationem in medio eorum incipere palam hîc est.
7. Ossicula carpi merè cartilaginea sunt, metacarpii verò ossea.
8. Digitorum ossicula, osseam substantiam induere incipiunt, & arenæ magnitudine est illud, quod ossis naturam induit.
9. Ossicula metatarsi jam ossea, digitorum verò cartilaginea.

N°. VI. Proximè succedens Sceleton, in eadem Thecula fenestrata locatum, duorum circiter mensium est, sinistrâ

gerens pulmonem ranæ inflatum & ſciſſum, ut intrinſecum videre liceat.

Notanda.

1. Cranium in totum membranaceum, exceptâ ſuperiore parte orbitæ Oculorum.
2. Utraque maxilla jam oſſeam duritiem acquiſivit.
3. In oſſibus innominatis leviſſimum oſſificationis initium obſervatur, puncti candidi ſpecie.
4. Metacarpii oſſicula, oſſificationem arenæ in modum exiguam exhibent.
5. Tota ſpina dorſi merè cartilaginea, imò ferè membranacea videtur.

N°. VII. Sequitur ordine tertium embryonis ſeptem circiter ſeptimanarum Sceleton, in eadem Thecula feneſtrata poſitum, ſiniſtrâ gerens polypum è ſinu longitudinali deſumptum.

Notanda.

1. Hic Polypus tantam habebat tenacitatem, ut eximi & exſiccari potuerit, venam referens. Quo ipſo, multi fuêre decepti in pectoris affectibus, cum tuſſiendo ejuſmodi polypos rejecerunt, credentes ſeſe venas expectoratas offendiſſe. Hoſce polypos nîl aliud eſſe, quàm ſerum ſtagnans & incraſſatum in bronchiis pulmonum aut aliis vaſis venoſis, luce meridianâ clarius conſtare, exiſtimo.
2. Parum aut nihil in ſui oſſificatione à præcedenti diſcrepat.

N°. VIII. Quartum hujus Thecæ feneſtratæ Sceleton embryonis duorum circiter menſium, ſiniſtrâ gerens ovum humanum, dextrâ verò Ephemerum.

Naſcentes morimur.

Notanda.

1. Caput in totum membranaceum, exceptâ ſuperiore parte utriuſ-

utriusque orbitæ Oculi. Imò in totum convenire videtur cum Sceleto suprameniorato No. 6. insignito.

2. Caput gossypio repletum est, ut rotunditatem retineret.

No. IX. Dictæ Thecæ fenestratæ adstat Sceleton sex mensium, sinistrâ gerens racemum calculorum è corpore humano excretorum, qui calculi limosâ substantiâ cohærent; dextrâ verò ostendit varios calculos, è vesicula fellea humana desumptos, qui figurâ & æqualitate summopere inter se conveniunt, imò posticam partem patellæ æquant.

Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis.

Notanda.

1. In osse pectoris tria ossicula Sphærica reperies, cætera cartilaginea adhuc existunt.
2. Membrana Tympani in lævo latere integra & pellucida, per quam videmus ossicula auditus in suo situ.
3. In carpo, tarsoque nîl ossei apparet, metacarpio & metatarso in utroque latere osseis existentibus.

No. X. Arteriæ Pulmonalis ramus ingens, cereceâ materiâ refertus; unde ramusculi, etiam minutissimi, clariùs in oculos incurrunt.

Notanda.

1. Repletorum ramusculorum capillarium extremitates, ob tenuitatem vix ac ne vix quidem videri possunt sine microscopio.
2. Omnes membranæ visui obstantes in totum ablatæ, ita ut vascula appareant nuda.

No. XI. Testis Virilis Balsamo induratus, & à tunica vaginali denudatus, servatâ propriâ seu albugineâ.

Notanda.

Lit. A Testiculum demonstrat.

B Pa-

B Paraſtata ſeu epididymis, per cujus ſuperficiem vaſa ſanguinea innumerabilia ſparguntur & quidem artificiosè repleta.
C Globus Epididymidis major.
D Globus Epididymidis minor.
E Vaſa ſpermatica præparantia ſiphone repleta miro nexu cohærentia, & ſerpentino curſu repentia.
F Muſculus cremaſter.

N°. XII. In eodem Pedamento reperitur tunica vaginalis ejuſdem teſticuli, cum annexo muſculo cremaſtere.

Notanda

Omnia eſſe præparata, ut parum aut nihil à naturali ſtatu receſſerint; vaſa nempè repleta, naturalis capacitas & cavitas dictæ tunicæ ita ſunt conſervatæ, ut quaſi adhuc inflata appareat tunica vaginalis.

N°. XIII. Hominis veſicula fellea.

Notanda.

In ea multi calculi ciceris magnitudine, qui quoad formam patellæ haud abſimiles ſunt.

N°. XIV. Vituli ſplen à parenchymate glanduloſo & ambiente membrana ſeparatus.

Notanda.

1. Arteria ſplenica ex parte repleta.
2. Vena ſecundùm longitudinem diſſecta, ut ejus perforatio, & in progreſſu obliteratio aut annihilatio clariùs videri poſſent.
3. Sulci, in quos dicta vena terminatur.

N°. XV.

N°. XV. Vituli Arteria ſplenica ab omnibus fibris ſplenicis denudata, cui adhuc anneƈtitur vena ſplenica, in qua ejuſdem obliteratio quoque apparet.

N°. XVI. Membrana vaſculis ſanguineis minutiſſimis ditata; quorum, quantumvis ceracea materia infarƈtorum, extremitates, tamen ſine microſcopio in ſenſus haud incurrerent, propter ſubtilitatem ſuam.

N°. XVII. Pueri duos circiter annos nati portio inteſtini ilei & coli, cum annexo cæco & proceſſu vermiformi.

Notanda.

1. Diƈta inteſtina meſenterio & meſocolo cohærent.
2. Vaſa Meſaraica repleta.
3. Glandulæ numeroſæ per diƈtum inteſtinum ileum diſperſæ, lumini candelæ ſi exponantur, apparent.
4. Inteſtinum Colon magis magiſque anguſtatum in proceſſum vermiformem deſinit, ſecus ac in ætate proveƈtioribus, in quibus inteſtinum cæcum circa proceſſum vermiformem magis protuberat, ut excrementis eſſet diverticulo. Vide fig.

N°. XVIII. Fœtus quatuor menſium Sceleton, ſiniſtrâ gerens margaritas, quas indice dextra commonſtrans, quaſi hoc innuit:

Cur velim ea diligere quæ ſunt in mundo?

N°. XIX, XX, XXI. Humani inteſtini Ilei portiones.

Notanda.

1. Vaſcula ſanguinea ceraceâ materiâ ad minimâ uſque ita infarƈta, ut inteſtinum adeò rubeat ac ſi eſſet inflammatum.
2. Variis in locis eâdem materiâ fibræ inteſtinorum muſculoſæ ſeu transverſæ videntur oppletæ.

R N°. XXII.

N°. XXII. Leporis inteſtini Coli & Cæci portio, Balſamo nitidè præparata.

1. In inteſtino variæ occurrunt glandulæ.
2. Interior ſuperficies ſeu tunica tam mirum in modum eſt contorta, ut cochleam ſeu inſtrumentum, quo in Hollandia ad aquas è profundo hauriendas utuntur (*Belgicè een Handwater-molen*) repræſentet, & hoc in omni lepore locum habere reperio.

No. XXIII. Uterus cochleæ marinæ gravidæ cochleis exiguis refertiſſimus.

Notanda.

1. Hunc Uterum Aſperæ Arteriæ æmulum, & ex multis annulis cartilagineis eſſe compoſitum.
2. Totam uteri cavitatem Cochleis exiguis eſſe refertam, interpoſita materia ſpongioſa aut potius fibrillis ſpongiæ inſtar contextis.

Repoſitorium IV.

N°. I. Uterus humanus Balſamo induratus, & ita præparatus, ut omnia quæ ad uterum pertinent, vaginâ exceptâ, oculos incurrant. Vid. litteras, per quas particulæ omnes denotantur.

A Uteri corpus in ſiniſtrum latus retractum. Vide Obſer-ſervat. 88.
B Os uteri internum.
CC Duo ligamenta, lata dicta.
DD Ovaria.
EE Tubæ Fallopianæ, ſ. Oviductus inflati, cum earundem fimbriis.
F Vaſa ſanguinea repleta, & per uterum diſſeminata.
G Ligamentum tertium teres, præter naturam huic utero connatum, de quo mentio facta Obſ. 88.

No. II.

N°. II. Uterus humanus (de quo mentio facta est Obs. 85.) per medium dissectus & Balsamo nostro induratus, in quo occurrunt.

Notanda.

1. Uteri cavitas sanguine coagulato referta.
2. Ovario dextro sanguinis coagulati grumus adhæret; & quia Uteri ut & Tubæ dextræ cavitates sanguine erant turgidæ, admodum probabile est, eundem sanguinem è Tuba in Ovarium stillasse, sicque eidem accrevisse. Hæc omnia litteris sequentibus demonstrantur.

A. Uterus in duas partes divisus, in cujus cavo sanguis coagulatus a apparet.
BB Ovaria.
C Sanguis coagulatus ovario dextro agglutinatus.
DD Ligamenta lata.
EE Ligament teretia.
FF Tubæ Fallopianæ cum annexis fimbriis.
GG Vasa sanguinea per uterum dispersa.
HH Ova humana.
I Os Uteri internum.

No. III. Sequioris sexus Fœtus humanus sex mensium cum dimidio, in liquore jam à multis annis ita conservatus, ut nil præter animam amiserit. Hujus symbolum:

Nec Mors, nec Vita relictæ.

Notanda.

1. Naturalis color, magnitudo, crassitiesque, sine ullis rugis ita conservata sunt, ut Pictori inservire possit dictus fœtus: videtur enim recenter è vita discessisse.
2. Umbilicalis funiculus inter pedes visibilis, planè naturaliter quoque constitutus.
3. Situm naturalem quoque servavit.

N°. IV. Cerebrum humanum Balsamo lapidis instar induratum & inversum.

Notanda.

1. In Balsamatione parum aut nihil amisit de sua magnitudine, ita ut integram cranii sui capacitatem possit replere.
2. Glandula pituitaria & infundibulum (Lit. A.) tam affabrè præparata & cerebro annexa, ut in recenti cerebro haud luculentiùs demonstrari possint.
3. Ambæ glandulæ (B.) ponè infundibulum consitæ.
4. Medulla oblongata, fissurarum beneficio in duas partes divisa, quarum antica minor, major & profundior postica.
5. Protuberantia annularis. D.
6. Cerebri quadripartiti anteriores & posteriores lobi. E. E.
7. Cerebellum lamellatim dispositum. F.
8. Nervi olfactorii. G. G.
9. Nervi Visorii. H. H.
10. Nervi oculorum motorii. I. I.
11. Nervi Pathetici. K. K.
12. Par 5m. secundùm Willisium, & 3m. Veterum. L. L.
13. Par 6m. Willisii s. 4m. Veterum. M. M.
14. Par auditorium. N. N.
15. Par vagum O. O.
16. Nervi accessorii. P. P.
17. Par nonum Willisii & septimum Veterum.
18. Par decimum Willisii.
19. Infundibulum, artificiosissimè præparatum, servatâ ejus cavitate.
20. Tenuis Meninx, s. pia Mater.

N°. V. Pars cerebri anterior Balsamo firmata, pedamento insistens.

N°. VI. Ejusdem cerebri portio, in qua corticalis substantia à medullari discernitur.

N°. VII.

N°. VII. Portio Humani inteſtini Ilei & Coli, cum annexo Inteſtino Cæco, & ejus proceſſu vermiformi.

Notanda.

1. Valvulæ coli.
2. Glandulæ in proceſſu vermiformi.
3. Calculi magnitudine capitis aciculæ majoris, per membranas coli diſperſi; glandulas eſſe in lapideam ſubſtantiam degeneratas, non dubitavi ampliùs, poſtquam illud in inteſtinis equinis luce meridianâ clarius inveni & conſervavi.
4. Cellulæ Coli.
5. Tria Coli ligamenta.

N°. VIII. Vaſculum ligneum, laccâ expolitum, & Pilorum manipulum continens, quorum nonnulli Spithamæ longitudine viſuntur.

Notanda.

1. Hoſce Pilos reperi in Atheromate omenti, pugni majoris magnitudine. Vide Obſerv. 18.
2. Nullus horum pilorum gaudet radicibus viſilibus.

N°. IX. Pars cranii homicidæ, in perverſa decollatione à Carnifice gladio in duas partes diviſa.

Repoſitorium V.

N°. I. Duo oſſa femoris poſt fracturam tam inconcinnè repoſita, aut ſaltem poſt repoſitionem tam malè conſervata, ut fracturarum extremitates ſuper invicem poſitæ & coalitæ, oſſa valdè reddiderint decurtata.

Notanda.

1. Variæ exoſtoſes, quarum nonnullæ acutæ & tenues, non rarò in cauſa ſunt, ut afflicti, etiam ſanati, adhuc impenſè doleant, dum incedere primò conantur; id quod haud

 mirum,

mirum, cum in incessu musculi ab acutis istis prominentiis atterantur.

2. Dictæ exostoses non solùm circa callum, in ambitu fracturæ reperiuntur; verùm etiam supra fracturam, è parte sana proruperunt.

3. Circa originem harum exostosium hoc notandum, easdem enasci ex illis foraminulis, in quæ implantantur fibræ tendinosæ, quibus evulsis ansa datur earundem eruptioni, quod in luxationibus similiter aliquando quoque accidit, cujus exemplum vide in osse subsequente N°. 2 & 3.

N°. II. Ovis os innominatum, in quo sequentia notatu digna occurrunt.

Notanda.

1. Non solùm in ambitu acetabuli (in quo caput ossis femoris rotatur) multum ossis expullulavit, verùm etiam in ipso acetabulo. Hæ ossis expulsiones s. exostoses ortum duxerunt ex evulsione eorum ligamentorum, quorum beneficio os innominatum ossi femoris coarticulatur: idque ab ictu vehementiori, unde simul etiam os femoris frangebatur. Hanc meam opinionem confirmant quoque ossa N°. 3 & 4. pedamento communi insistentia, quorum os primum os femoris est supracitatum, post fracturam vitiosè ferruminatum. In quo variæ quoque reperiuntur exostoses è sana parte prominulæ. Os secundum, dicto ossi femoris adsitum, inferior pars est ossis tibiæ canis venatici, qui insequendo Cuniculum à saltu altiori in pedis luxationem incidit, unde ligamenta quoque ex osse evellebantur & eodem in loco variæ exostoses à me post mortem ejus sunt repertæ.

N°. V. Syntaxis ossium utriusque pedis filo æneo tam affabrè concinnata, ut fila oculos vix incurrant.

N°. VI. Sceleton Pueri recèns nati, capiti osseo hominis adulti insistens, quod illi loco pedamenti inservit. Sinistrâ continet portionem peritonæi cujusdam herniosi, in quo peritonæo visui exhibetur hernia omentalis.

Post

Post Funera prosum.

Notanda.

1. Hîc luce meridiana clarius conſtat, in eo affectu hernioſo peritonæum quidem dilatari & extendi, idque vel in hoc vel in illo loco, non verò diſrumpi.
2. Vaſa ſpermatica ſub peritonæo decurrere, aut per ſuperficiem ejus exteriorem repere. Quod ſi Authores ſuper hac re conſulantur, illi dicta vaſa inter peritonæi duplicaturam procurrere autumant; nos verò talem, qualem illi deſcripſêre, duplicaturam haud admittimus.
3. Dicti Sceleti caput ſerrâ maximâ ex parte diviſum eſt, ut falcis veram conſtitutionem, ſicut & duræ matris duplicaturam cerebrum à cerebello dividentem, videre liceret. Cætera conveniunt cum aliis prægreſſis Sceletis.
4. In capite oſſeo, quod dicto Sceleto pro pedamento eſt, ſutura ſagittalis ad naſi radicem uſque extenditur.
5. Inferior ejus maxilla omnibus alveolis (uno excepto) deſtituta, dimidiam partem ſuæ altitudinis amiſit, unde foramina nervi quarti paris exitui deſtinata, in ſupremo maxillæ viſuntur.
6. Maxilla ſuperior tantum quoque de ſua altitudine (propter alveolorum annihilationem) amiſit, ut vix calami ſcriptorii latitudo remanſerit.
7. Foramen oſſis cuneiformis, quod falſò quartum audit, (non ſolùm enim inſculptum eſt oſſi ſphœnoideo, verùm etiam oſſi zygomatico, & maxillari) & in exteriori parte orbitæ oculi invenitur, tantæ eſt capacitatis aut latitudinis, ut nuci avellanæ facilè viam præbeat.

Notandum hîc quoque, oſſa, in quibus dictum foramen exſculptum eſt, nempe os ſphœnoideum, os zygomaticum, & os maxillare, diminui neceſſe eſſe.

8. In Tumbæ Baſi caput oſſeum reperitur, in quo foramen dictum ejuſdem capacitatis eſt.
6. Foramina nervorum viſoriorum exitui deſtinata, ut & foramen quintum & ſextum oſſis ſphœnoidis multò quoque ampliora propter oſſium diminutionem. Ita ut in ſenio non ſolùm

solùm partes molliores, puta musculi, pinguedo &c. aliquando summopere diminuantur; verùm etiam aliquando partes osseæ.

10. In dicto capite osseo duo quoque exstant ossa triangularia inter suturam sagittalem & lambdoideam.

11. Ossicula Wormiana varia reperiuntur in suturis squamosis ossium temporalium.

Theca B. *Repositorium* I.

N°. I. Particula pulmonis, è fœmina, inflata & spongiæ æmula; in qua vesiculæ pulmonales, substantiam pulmonis constituentes, luculenter apparent.

N°. II. Particula pulmonis, è Viro, inflata, pedamento insistens, in cujus bronchiis pulmonalibus calculus ingens, & præter eum, varii adhuc calculi eidem pedamento insistentes.

Notanda.

1. Vesiculæ pulmonales innumerabiles visuntur diversæ magnitudinis.
2. Vascula sanguinea transversim secta.

N°. III. Particula pulmonis vitulini inflata, in qua vesicularis substantia, vasorum vestigia, ut & septa membranacea, pulmonem in varios lobos dividentia, apprimè visuntur. In eodem pedamento varii quoque calculi, è pulmone bovino desumpti, conspiciuntur.

N°. IV. Ejusdem vitulini pulmonis portio, in qua mox dicta septa membranacea ab inflatione instar spongiæ expansa, ut & tumor flatulentus reperiuntur.

N°. V. Pulmonis Vitulini portio, in qua septa supradicta magis adhuc sunt expansa.

N°. VI.

N°. VI. Pulmonis lobulus ab annexis lobulis ita ſeparatus, ut ne quidem læſa ſit ambiens ejus membrana, unde inflatus à me exſiccatus eſt. Huic annectitur ramulus aſperæ arteriæ.

Sub dicto Repoſitorio primo.

N°. VII. Pedamentum variis particulis pulmonis inflatis inſtructum.

Notanda.

1. Particula pulmonis, cujus ſepta membranacea ita ſunt extenſa, ut cellulas adipoſas repræſentent.
2. Ejuſdem pulmonis portio, cujus ambiens membrana eſt ablata, & ſic medullæ ſambuci ad amuſſim reſpondet.
3. Portio pulmonis inflata, cujus vaſa tranſverſim ſecta apprimè apparent.
4. Portio dicti pulmonis in varios lobos diviſa.
5. Particula pulmonis, cujus membrana, quantumvis tenuiſſima exiſtat, flatu tamen in cellulas innumerabiles ſeparata eſt.
6. Pulmonis inflati portio, quæ ab ambiente membrana ſuſpensâ manu ſeparata eſt, & ſericum ad contactum mentitur.
7. Membrana pulmonis tenuiſſima.

N°. I. Vituli lien à glandulis ſeu parenchymate glanduloſo ſeparatus, & inflatus, per cujus ſuperficiem vaſa lymphatica numeroſa inflata diſſeminantur.

N°. II. Anatis os alæ fractum & ſanatum.

Notanda.

Hujus fracturæ callus ex materia oſſeo-ſpongioſa, diploës in cranio inſtar, conſtat; id quod aliquoties in homine quoque obſervavi: ita ut haud nimis fidendum ſit iis, qui au-

tumant fracturarum callum semper tantæ esse firmitatis, ut ossa olim fracta & ferruminata citius (si denuo fracturam patiantur) in loco vicino, quàm in dicto callo frangantur.

N°. III. Pulmonis vitulini portio non inflata, ut vasa sanguinea per pumonis lobulos dispersa meliùs in conspectum producerentur.

Notanda.

1. Vascula sanguinea ceraceâ materiâ ita repleta, ut ne quidem eorum extremitates oculis sine microscopio assequi possimus.
2. Lobulorum subdivisiones.
3. Clarè hîc constat vasa sanguinea unius lobuli nullum habere commercium cum alterius lobuli vasis, intercedente membranâ, aut septo membranaceo. Imò membrana cujusque lobuli ambit tantùm lobulum proprium: vasorumque ramuli prospiciunt tantùm suo proprio lobulo. Hoc ita sese habere in pulmone vitulino expertus sum. In Homine verò non semper (si unquam) illud locum habere, videsis N°. 4.

N°. IV. Pulmonis humani particula aëre non distenta, propter mox memoratam rationem.

Notanda.

1. Vascula sanguinea ceraceâ materiâ tam affabrè eò usque sunt oppleta, ut eorum extremi ramusculi, qui vix microscopio detegi possunt, etiam ceram receperint.
2. Materia ceracea plurimis in locis per arterias adacta, & ad lobulorum vesiculas perducta, easdem replevit vesiculas pulmonales. Exinde in Hæmoptysi palam fit, quomodo sanguis rapidior factus, propter hanc vel illam causam, nempe calorem, tenuitatem &c. aliquando per arterias ad vesiculas pulmonales, & ex iis ad asperæ arteriæ ramusculos deductus, per os rejiciatur.

N°. V.

N°. V. VI. VII. Pulmonis vitulini non inflati portiones, quarum vafcula materiâ dictâ infarcta funt.

Notanda.

1. In hifce perfpicilli ope extremitates vaforum meliùs adhuc deteguntur.
2. Lobulorum divifiones clariùs hîc quoque apparent.
3. Lobulorum dictorum fubdivifiones hîc quoque ita apparent, ut quifque lobulus grani hordei cortice obducti magnitudinem repræfentet.
4. Veficulæ pulmonales ex parte materiâ ceraceâ, per arterias adactâ, oppletæ vifuntur.

N°. VIII. Bovinæ afperæ Arteriæ pars, per cujus ramufculos variæ hydatides difperguntur, qui affectus, quantumvis bobus magis quàm hominibus proprius fit, non raro tamen in pulmone humano pariter reperitur.

Notanda.

In hifce Hydatidibus obfervatu dignum eft, eafdem flatu à me fuiffe repletas, exficcatas, & ita confervatas, ut naturalem ferè magnitudinem & formam refervarint.

m°. IX. Fœtus quatuor menfium Sceleton dextrâ penem juvenis, in taleolas diffectum, gerens, in cujus interioribus nonnulla, à nemine hactenus detecta, egregiè demonftrantur. Vide Obfer. 94.

Quantum eft quod nefcimus!

N°. X. Vafcula fanguinea per membranas difperfa, & Mercurio vivo repleta, ut ramificationes & inofculationes arteriarum confpici poffint.

N°. XI. Inter repofitorium fecundum & tertium parieti affixa confpiciuntur varia Vafcula fanguinea, materiâ ceraceâ repleta, & ab omnibus adhærentibus membranis ita fepara-

 ta,

ta, ut nîl membranacei ſuperſit: quod rariſſimum cenſeo; præſertim quia minutiſſimi ramuſculi ſunt infarcti, & ab omnibus adhærentibus ſeparati. Vide Lit. A, B, C.

Repoſitorium III.

N°. I. Sceleton infantis ſex menſium, cujus caput oſſeum portione Omenti, ſericum repræſentantis, tegitur.

Naſcimur ad mortem, Morimur ad vitam.

Notanda.

1. Sternum ex quatuor oſſiculis conſtat.
2. In tarſo & carpo nîl oſſei adhuc apparet.
3. Deformitas exigua reperitur in maxillæ ſuperioris medio.

N°. II. Placenta uterina ab Obſtetrice in evulſione digito indice magna ex parte in duas parte divulſa, & porrò plures ante annos tam artificiosè à me Balſamo præparata, ut hiſce diebus Pictor ſubſequenti figurâ primâ eam repræſentârit.

Figur. I. Expoſitio.

A Placenta Uterina.
B Fiſſura ab Obſtetricis digito indice facta, dum placentam evelleret.
C Locus ubi funiculus ſeſe in placentam inſinuat, circa quem locum obſervatu dignum eſt, quò magis ad centrum ſeſe inſinuat funiculus, eò difficiliorem eſſe extractionem. Vid. Obſ. 97.
D Pars arteriæ umbilicalis funiculi quæ miro flexu ſeſe reflectit, quod in recenti funiculo nodum repræſentat, è cujus multiplicitate Obſtetrices temerariæ augurantur fœtuum numerum, ab hac puerpera poſthac luci exponendorum.

N°. III.

Fig. 1.

No. III. Gallinæ Uterus cum annexo ovario, &c.

Notanda.

A Uterum denotat, in quo ovum per aliquod temporis ſpatium, ad ſui perfectionem, imò corticis obductionem, detinetur.
B Uteri vulva, ſ. vagina.
C Oviductus miro flexu contortus.
D Infundibulum ſ. Ovarii introitus.
E Oviductus expanſio, ſ. Tuba Fallopiana.
F Calices è quibus vitelli ſunt elapſi.
G Calicum pedunculi, è quibus dependent Vitelli.
H Vitellorum racemus.
I Vitelli majores in racemi ambitu locati.
K Vitelli minores, circa racemi centrum poſiti.

No. IV. Effœtæ Gallinæ Uterus cum oviductu.

Notanda.

1. Degeneratio ejuſdem uteri & oviductus, cùm gallina eſt effœta.
2. Non omnes circumvolutiones oviductus obliteratæ comparent.

No. V. Gemellorum ſex menſium Sceleta, Brachiis contortis ſeſe mutuò amplectentia.

Prima, quæ vitam dedit, hora carpſit.

Notanda.

1. In unius ſterno tria reperiuntur oſſicula rotunda, in alterius verò tantum unum, quod oſſificationis diverſitatem innuit, eorumque opinionem falſam eſſe oſtendit, qui tempus oſſificationis tam præcisè determinare geſtiunt.
2. In tarſo & carpo nil oſſei adhuc apparet.

3. In infimâ parte capitis offei utriusque Sceleti omnia officula ab omnibus membranis, pinguedine, & musculis tam nitidè sunt mundata, ut nîl visum impediat; & sic summa differentia nobis occurrit inter officula horum tenellorum Sceletorum, & offa adultorum; id quod visu mirum & delectabile.

N°. VI. Placenta uterina humana cum suo funiculo umbilicali.

Notanda.

1. Omnes arteriæ à me sunt repletæ materiâ albâ, venæ è contra materiâ rubrâ; quæ variegatio aspectu jucunda.
2. Tam artificiosè præparata est Placenta, ut naturalem magnitudinem, formam, & craffitiem reservârit.

N°. VII. Crepidæ è Corio humano confectæ.

N°. VIII. Cutis in filamenta diffoluta, quæ fila sericea non malè referunt.

N°. IX, X, XI. Funiculi umbilicales à fibris & membrana ambiente separati, quorum vasa sunt inflata, & tam artificiosè exficcata, Balsamoque præparata, ut naturalem capacitatem, fine rugis aut foveis, retinuerint.

N°. XII. Pars cerebri humani anterior Balsamo impraegnata & lapidis instar indurata.

Notanda.

1. Omnes cerebri gyri & anfractus egregiè conspiciuntur.
2. Quantumvis indurata sit dicta cerebri portio, nulla tamen ruga in ea invenitur.

N°. XIII. Pars venæ portæ offefacta è corpore hydropicæ.

N°. XIV.

N°. XIV. Embryonis quatuor mensium Sceleton, cujus pedes ad cursum directi; dextrâ gerit particulam Ossis Femoris carie infecti.

Neque ulla est aut magno aut parvo lethi fuga.

Notanda.

1. Hæc ossis particula desumpta est post mortem è femore cujusdam mulieris, tumore spongioso obsessæ.

2. Quantumvis os femoris in dicta ægra, magna ex parte esset cariosum & in multa fragmenta, propter dictum affectum, divisum, omnia tamen fragmenta erant nivea, & nulla nigredine inquinata; quod pluries observavi, quando dicti tumores ante obitum non fuerant aperti, & si aëri denegatus fuerat introitus.

No. XV. Portio intestini Ilei è lepore desumpta, in qua glandulæ intestinales luculenter sese offerunt.

No. XVI. Cordis bovini auricula dextra, lapidis instar, jam à viginti quinque annis nitidè conservata.

N°. XVII. Membrana, per cujus duplicaturam vascula sanguinea, sanguine proprio infarcta, tam subtilia distribuuntur, ut visus aciem fugiant; Microscopii tamen beneficio ramusculorum extremitates, imò corpus reticulare Malpiphii, in sensus incurrunt.

N°. XVIII. Ramus arteriæ pulmonalis ceracea materia oppletus, & ab omnibus membranis separatus, arboremque repræsentans.

N°. XIX. Cerebrum ovinum Balsamo lapidis instar induratum.

No-

Notanda.

1. Ita reclinatum eſt cerebrum iſtud, ut duo ventriculi anteriores, imò & tertius ventriculus, conſpici poſſint.
2. In eo quoque luce meridiana clariùs conſpiciuntur Glandula Pinealis, Teſtes, Nates, Medulla Oblongata, ut & ejuſdem medullæ oblongatæ crura, &c.

N°. XX. Cor infantis balſamo conditum, & ita præparatum, ut foramen ovale, duo ventriculi, paries, utraque auricula, valvulæ, imò & vaſorum exortus compareant.

N°. XXI. Cor ovinum balſamatum, in quo auriculæ naturalem capacitatem retinuerunt. Præterea ibidem vaſorum exortus obſervatur.

Notanda.

Vaſa coronaria Mercurio vivo ſunt infarcta.

N°. XXII. Cor ovinum jam ante viginti & ſex annos Balſamo induratum.

N°. XXIII. Cuniculi corculum Balſamo tam nitidè præparatum, ut naturaliter adhuc turgidulum appareat.

N°. XXIV. Cor ex anate deſumptum.

N°. XXV. Uterus ovinus, in quo varia oſſicula ſuperſunt à prægreſſa imprægnatione, fœtu in utero denato, & per partes expulſo

Notanda.

1. Vaſa ceraceâ materiâ ita oppleta, ut eorum curſus ſerpentinus demonſtrari poſſit.

aa. Uteri Cornua; potius Uteri Bifurcatio; ſemper enim pars poſterior uteri in duas finditur partes, quæ cornua repræſentantes, cornua audiunt.

BB. Ovi-

BB. Oviductus.
C. Vagina.
D. Vesica.
E. Meatus urinarius.
F. Ovarium sinistrum.

N°. XXVI. Hominis intestini Jejuni portio.

Notanda

1. Valvulæ conniventes luculenter in ea detectæ.
2. Lit. A. Tumorem designat in eodem intestino, qui à flatu subortus est, postquàm exterior tunica leviter fuit læsa; ejusmodi tumores quoque oriri in arteriis, à sanguinis propulsione, qui Aneurismata audiunt, postquàm alterutra tunica læsa est, omnibus constat.

Repositorium IV.

N°. I. Hominis intestini Coli, & Ilei portio, cum annexo intestino Cæco & appendicula vermiformi.

Notanda.

1. Glandulæ numerosæ in dicta intestini Ilei portione.
2. Glandularum acervus in processu vermiformi.
3. Valvularum intestini Ilei, (aut si mavis Coli,) naturalis constitutio tam affabrè reservata est, ut nîl deficiat; & sic facillimè concipi potest regressum excrementorum è Colo & Cæco ad Ileum in statu naturali prorsùs esse impeditum.

N°. II. Diversæ portiones intestini Ilei è Puero.

Notanda.

Omnes sunt inversæ, ut glandulæ intestinales meliùs in conspectum producerentur.

N°. III. Pueri biennis stomachus.

N°. IV. Inteſtini Jejuni humani portio, cujus valvulas conniventes reperi obliteratas, aut in nihilum redactas; cujus affectûs nullus Authorum, quod ſciam, adhuc mentionem fecit.

Notanda.

In dicto proceſſu materia lapidis inſtar dura reperitur.

No. V. Oſſa pedis ovilli ita exarticulata, ut animal coactum fuerit ſupra dorſum pedis incedere.

N°. VI. Hominis inteſtinum Cæcum à Colo ſeparatum; huic annexus eſt proceſſus vermiformis.

Notanda.

1. In dicto proceſſu vermiformi corpuſcula, lapidis inſtar dura, poſt mortem inveni.
2. Dictus proceſſus glandulis ſcatet.
3. Per Cæcum variæ quoque glandulæ diſſeminantur.

N°. VII. Inteſtini Ilei è Vitulo deſumpti portio.

Notanda.

1. Totum inteſtinum à vaſorum repletione artificioſa rubet, quaſi eſſet inflammatum; atque hinc ratio & modus veræ inflammationis deduci poteſt.
2. Glandulæ numeroſiſſimè per dictum inteſtinum diſſeminatæ.

N°. VIII. Fætus recenter in lucem editi omnia inteſtina meſenterio adhuc cohærentia, naturalemque ſitum occupantia.

Notanda.

1. Quanta ſit differentia inter inteſtinum Cæcum recens nati & adulti, hìc apparet.

2. Le-

2. Leviter ſunt inflata, & Balſamo ita indurata, ut nulla fovea in iis reperiatur.

Nº. IX. Ureteris calculoſi portio, ita extenſa ob calculorum tranſitum frequentem, ut minorem digitum facilè recipiat.

Nº. X. Inteſtini Ilei humani portio.

Notanda.

1. Vaſa ſanguinea ceraceâ materiâ infarcta.
2. Vaſcula unius lateris cum alterius vaſculis communicant & ſeſe invicem oſculantur.
3. Valvularum Conniventium vaſcula ſanguinea, eâdem materiâ ſunt oppleta; vide fig.

Nº. XI. Trunci Arteriæ magnæ & Arteriæ pulmonalis circa cordis baſin abſciſſi, idque è corpore Vitulino, recenter in lucem edito.

Notanda.

1. Dicti trunci repleti ſunt.
2. Ductus arterioſus, per quem ſanguis in fœtu immediatè ex arteria pulmonali in arteriam magnam transfunditur, hîc quoque conſpicitur.

Nº. XII. Fœtus humani ſex menſium Sceleton.

Nº. XIII. Vituli Splen à parenchymate glanduloſo ſeu glandulis ſeparatus, & inflatus, quantumvis nullibi membrana ejus læſa ſit; qui ſeparandi modus à me ante viginti ſex annos eſt inventus.

Nº. XIV. Hominis inteſtinum Duodenum, in quo paucæ aut nullæ valvulæ conniventes communiter inveniuntur.

Nº. XV. Hepatis portio, in qua glandulæ hujus Viſceris luculentiſſimè apparent.

N°. XVI. Infantis caput balſamatum, lapidis inſtar induratum, & corona laurea (margaritis intertexta) nitidè cinctum, & ſic pedamento ſuffultum.

N°. XVII. Arteriæ ramus repletus, mirum in modum ramuſculos ſuos ſpargens.

Repoſitorium V. *& infimum.*

N°. I. Fœtus humanus octo menſium cum dimidio roſtrum piſcis Gladii dentibus aſperioribus præditum humero gerens.

Ah fata; ah aſpera fata!

N°. II. Infantis quinque menſes nati Sceleton, dextrâ ramum arteriæ cereceâ materiâ infarctum elevans; ſiniſtrâ verò vituli inteſtinis innixum.

Quid grandia molimur tenues!

Notanda.

1. In oſſe ſterno oſſicula ſolito numeroſiora, imò nonnulla gemina.
2. Dentes inciſorii eruptionem minantur.
3. Varia oſſicula Wormiana inter os frontis & ſphœnoidis, præſertim in latere dextro.
4. In Occipitis oſſe foraminulum præternaturale.
5. Nil ferè oſſei in carpis.
6. In tarſo verò nonnullæ cartilagines oſſeam induerunt ſubſtantiam.

N°. III. Infantis bimeſtris Sceleton, dextrâ gerens faſciculum florum naturalium, quorum colores admodum amœni jam à plurimis annis ſuperſtites manent; prout ſunt Amaranthoides Africana, Stœchas citrina latifolia, Gnaphalium, &c. Ab ejus ſiniſtra dependet catena, cui affixus eſt calculus

culus ex vesica fellea humana desumptus, qui nucis moschatæ magnitudinem refert; quibus quasi exprimit juventutis florem, & senectutis spinam.

Notanda.

1. Sinus longitudinalis per fontanellam egregiè transparet.
2. Circa os pectoris idem ferè observatur ac in præcedenti.
3. Officula auditûs in sinistro latere in situ naturali visuntur.

N°. IV. Sceleton sex mensium, è cujus dextra Margaritæ funiculo constrictæ, ut & aliæ majores dependent; in sinistra gerit concham matris perlarum ut & varias margaritas filo constrictas; cujus symbolum:

Morte linquenda Omnia.

Notanda.

1. Duo ex incisoriis dentibus in maxilla superiori proruperunt, inferiores è contra sub crassiori membrana adhuc latitant.
2. In Tarso, Talus, Calx, Os Naviculare & Tesseræ, ex parte osseam induerunt naturam.

N°. V. Venæ brachii humani ceraceâ materiâ repletæ, in quibus variæ protuberantiæ, valvulas denotantes, apparent.

Repositorium I.

N°. I. Penis cum annexa Vesica ex Ove desumptus, cujus meatu urinario magna ex parte deficiente, urina sese exoneraverat per foramen in postica penis parte: qui affectus in homine aliquando quoque occurrit, & sterilitatem affert.

N°. II. Intestinum Cæcum cum Coli portione è fœtu recens nato, in quibus observatu dignum est, Cæcum cum processu vermiformi canalem esse uniformem, absque peculiari

culiari prominentia, quemadmodum in ætate provectioribus. Vid. figur. 2. Observatu quoque dignum, Ileum & Colon ejusdem esse capacitatis.

Figur. 2. Explanatio.

A Intestini Ilei portio, ubi in Colon sese inserit.
B Intestini Coli portio.
C Intestini Cæci cum processu vermiformi confusio, & instar cornu arietini contorti.

No. III. Portio arteriæ magnæ, circa egressum è Corde abscissa, cujus valvulæ ossefactæ, coalitæ, & planè deformes redditæ. De quibus mentio facta est in Observatione 69. Vide quoque Fig. 57. Observ. 69.

No. IV. Intestini Ovini portio, cujus vasa repleta.

Repositorium II.

No. I. Portio Coli Leporini glandulis refertissima.

No. II. Ureteris Equini portio.

No. III. Fœtus humani Sceleton quatuor mensium cum dimidio, dextram in altum elevans; sinistrâ verò exiguum serpentem gerens, cujus cauda in os inserta circulum repræsentat.

Finisque ab origine pendet.

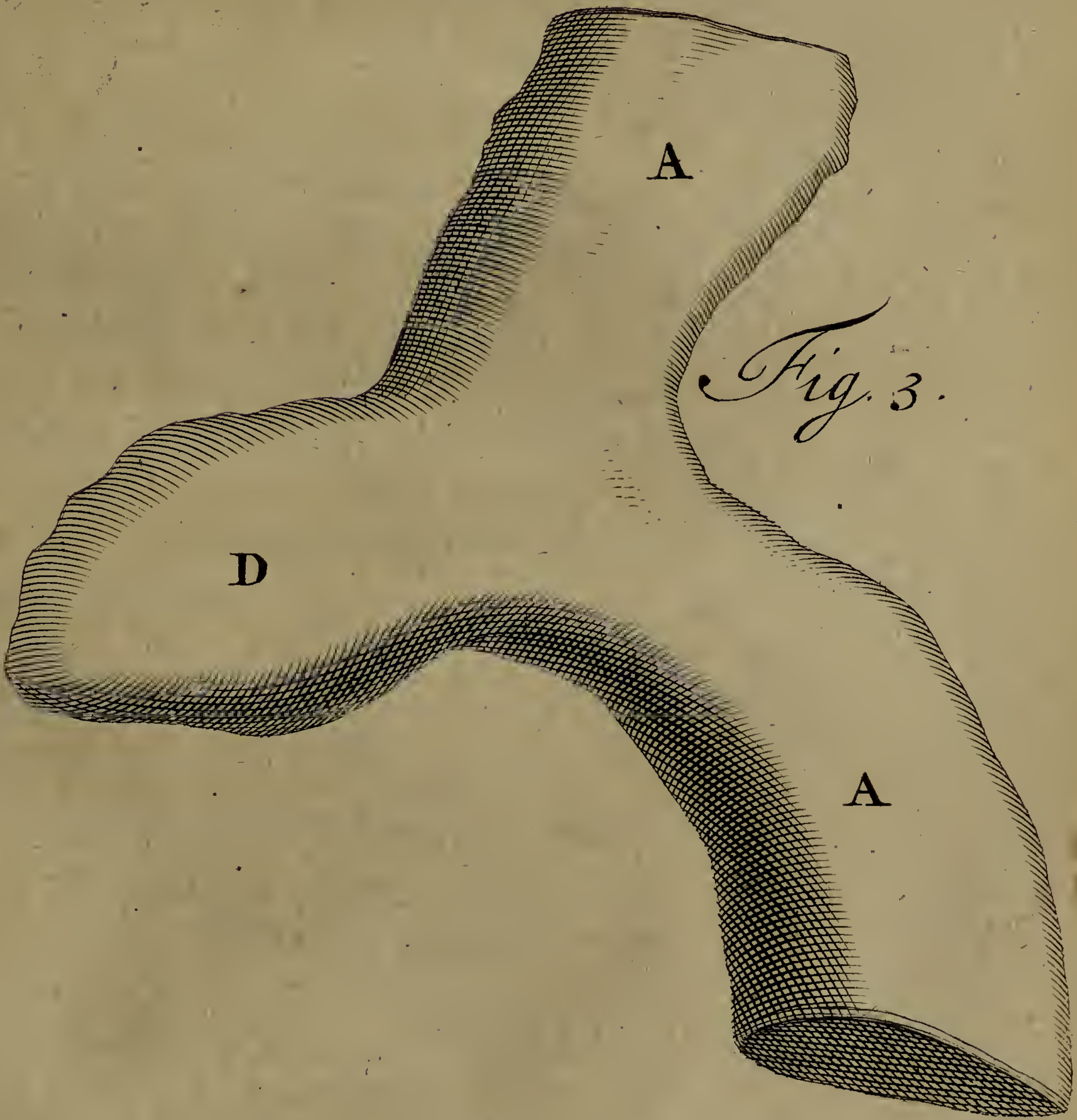
No. IV. & V. Renes Ovini prodigiosi inflati & Balsamo præparati cum annexis ureteribus.

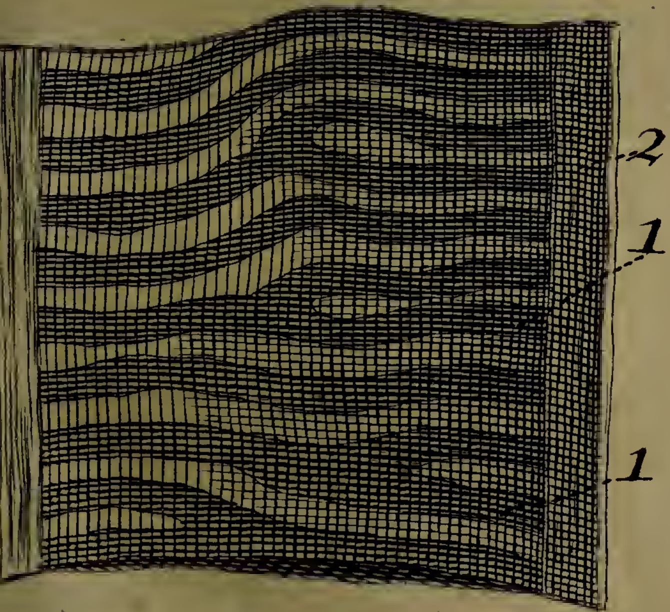
Circa hos notanda.

1. Inter omnes dissectiones Anatomicas, quas celebravi hactenus, nunquam casum rariorem offendi; utrumque enim renem ita expansum inveni, ut uterque pintam cum dimidia liquoris contineret. Quæ extensio suborta fuit ab impedito uri-

Fig. 2.
A
B
C

*
1
3
2

A
Fig. 3.
D
A

Fig. 4.
2
1
1

urinæ libero exitu ad veſicam, unde renes ita ſunt extenſi & ſubſtantiâ adeò tenues facti, ut videantur veſicæ urinariæ, excepto utriuſque extremo, ubi carneo-glanduloſam retinuere ſubſtantiam. Hic affectus (quoniam conſiſtit in dilatatione & expanſione enormi, ob continuum & irritum expellendi conatum) cum hernia coincidit, ac proinde jure merito Hernia renalis nominandus eſt.

2. Arteriarum ceraceâ materiâ infarctarum curſus naturalis in hiſce expanſis renibus meliùs, quàm in renibus benè conſtitutis, videri poteſt.

3. Ureteres admodum tortuoſi, & circa exortum tantæ capacitatis, ut paſtinacam majorem recipere poſſint.

4. Utrumque renem exiguo foramine aperui, ut interiora meliùs conſpici poſſent, ubi variæ concamerationes membranoſæ apparent.

Nº. VI. Veſica ex eadem Ove deſumpta, quæ veram cauſam remoræ urinæ manifeſtat: ſi enim attendas introitum ureterum in veſicam, litteris A A denotatum, nullam viſibilem reperies aperturam, attamen aliqualem fuiſſe ante exſiccationem, ſequens probat experimentum. Per tubulum ureteribus inſertum vi quadam adactus flatus, aliquatenus veſicam intrabat. Dico, *vi quadam*, quoniam flatu leviter adacto haud extendebatur veſica, propter membranulam illud impedientem. Tubulo verò in veſicam inſerto, ſtatim ureteres imò & renes flatu extendebatur.

Notanda.

BB. Ureterum extrema, ubi veſicam intrare conſueverunt, demonſtrant, ubi conſideratu dignum eſt, dicta extrema ita eſſe extenſa, ut duos globulos nucis juglandis craſſitie repræſentent.

CC. Rotundarum & exiguarum membranarum veſtigia denotant, quæ obſtaculo fuêre, ne urina in veſicam liberè deſcendere potuerit.

D. Sphincter dictæ veſicæ.

E. Vas Lymphaticum per pelvim & renem diſperſum.

FF. Re-

FF. Renum extremitates, quæ glandulo-carnosam retinuêre substantiam

No. VII. Sceleton Embryonis humani trium mensium, sinistrâ ferens spinas ex Echinomelocacto desumptas, stellamque repræsentantes. Dextrâ verò in cœlum elevatâ pro symbolo habet:

Per aspera ad Astra.

No. VIII. Capsula in qua annulus aureus, qui loco adamantis, aut alterius lapidis pretiosi, calculum humanum continet octangularem, in vesica, dum viveret, ægra, tam affabrè politum ut mirum appareat intuenti. Vide Observationem primam, ubi inauditam reperies historiam.

No. IX. Vesica Humana tribus ureteribus instructa, quorum unusquisque seorsim sese exonerat in vesicæ cavitatem.

No. X. Gallinæ Africanæ intestinum cæcum, per quod Striæ membranosæ variæ distribuuntur.

No. XI. Vituli splen à parenchymate glanduloso & ambiente membrana separatus, cujus arteria ceraceâ materiâ infarcta.

No. XII. Arteria splenica vitulina repleta, & ab omnibus fibris membranaceis circumsitis separata, ita ut nuda appareat arteria.

Repositorium III.

No. I. Equi, recèns in lucem editi, Intestinum Cæcum, cum annexa portione Coli & Cæci.

Notanda.

1. Valvulæ Coli ita coalitæ, ut excrementorum transitus in to-

tum fuerit impeditus, unde mors ſubitanea ſuborta fuit.
2. Triplex ligamentum in Colo, ſicut in homine.
3. Hinc triplices quoque ſunt valvulæ conniventes in Colo, cellulas repræſentantes.

N°. II. Inteſtini Ilei humani portio, in qua diverticulum ſatis magnum & præternaturale reperitur. Vide fig. 3.

Figur. 3. Explicatio.

A A. Inteſtini Ilei portio.
D Diverticulum præternaturale.

N°. III. Hepatis vaſa à glanduloſo parenchymate ſeparata, & tam affabrè concinnata, ut variis in locis ne quidem capillaria Vaſcula deficiant.

Notanda.

A Vena cava per hepar diſperſa.
B Vena portæ.
C Vena umbilicalis in ligamentum mutata.
D Ductus venoſus itidem in ligamentum degeneratus.

No. IV. Gemellorum humanorum, ſex menſes cum dimidio natorum, Sceleta nivea, arteriam rubicundâ materiâ oppletam humeris gerentia.

Nos dulcis vitæ exſortes & ab ubere raptos abſtulit atra dies, & funere merſit acerbo.

Notanda.

1. In oſſe pectoris unius tria reperiuntur oſſicula rotunda, in alterius verò quatuor.
2. Auditûs oſſicula nondum perfecta, luculenter in ſtatu naturali viſuntur.
3. Obſervatu dignum, tantum diſcriminis intercedere inter utriuſque fontanellæ latitudinem.

N°. V. Arteria Pulmonalis à Veſiculis pulmonalibus ſeparata, & in ramuſculos minutiſſimos diviſa; Huic connectitur portio arteriæ magnæ à corde abſciſſa.

Notandum.

A Ductum arterioſum, inter arteriam pulmonalem & arteriam magnam ſitum, indigitat.

N°. VI. Parieti hujus thecæ adhæret portio arteriæ pulmonalis à veſiculis pulmonalibus tam affabrè ſeparata, ut ejus extremitates pluſquam capillares optimè ſint conſervatæ.

N°. VII. Fœtus humani maturi Sceleton gerens arteriæ ramum, qui pectori innititur.

Cum tantum in vita reſtet tranſire malorum, liber ab his letho, lætus ſine voce triumpho.

N°. VIII. Inteſtini Jejuni Vitulini portio, glandulis refertiſſima, cujus vaſa, ceraceâ materiâ ſunt oppleta.

N°. IX. Septum lucidum è Cerebro Hydrocephali octo annos nati.

Notanda.

1. Pars inferior hujus Septi infernè cerebro erat connatum, & variis in locis pertuſum aut perforatum, ita ut lymphaticus humor in ventriculis contentus, ex uno ad alterum ventriculum potuerit profluere.
2. Latex aquoſus in ventriculis de die in diem ita accreverat, ut pintam dimidiam & ultrà invenerim; unde cerebri ſubſtantiam diminutam reperiebam.
3. Totum caput in majorem molem erat extenſum, ſuturis ita hiantibus, ut digitum facilè interponerem, quemadmodum videtis N°. 10.

N°. X.

N°. X. Pars cranii è mox memorato Hydrocephalo.

N°. XI. Vituli Splen à glanduloſo parenchymate ſeparatus, in quo arteriâ repletâ, venæ obliteratio eleganter viſui occurrit.

N°. XII. Vetulæ Uterus cum annexis Veſica Urinaria, Ovariis, Tubis Fallopianis, Ligamentis, Inteſtino Recto, &c. Præterea innumerabilia vaſcula ſanguinea per uterum diſperſa, & ceraceâ materiâ infarcta viſuntur.

Notanda.

1. In ſiniſtrum latus contractus eſt uterus, de quo affectu legitur Obſervat: 88. me ſcil. ſemel tantùm hunc affectum poſt mortem inveniſſe; hîc autem ſecundum habemus exemplum.
2. Ovaria in nihilum ferè redacta in hac vetula.
3. Tubæ præter naturam ovariis connatæ, & occæcatæ, ſterilitatem incurabilem arguunt. Vid. Obſ. 83.
4. Omenti portio utero connata.

N°. XIII. Embryonis humani trium menſium cum dimidio Sceleton, ſiniſtrâ ferens ranæ ſtomachum, cum annexis inteſtinis inflatis.

Quid grandia molimur tenues!

N°. XIV. Vituli Splen à glanduloſo parenchymate ſeparatus, & inflatus, cujus arteria repleta.

N°. XV. Uterus humanus artificioſiſſimè Balſamo conditus, ita ut omnia naturalem magnitudinem & ſitum conſervarint. Præterea, veſica cum annexis ureteribus inflata, naturalem capacitatem, ſitum, & rotunditatem, ſine rugis aut foveis reſervavit. In eadem veſica fibrarum curſus nitidè quoque videri poſſunt.

Notanda.

a Veſicam deſignat.
bb Ureterum portiones.
c Meatus urinarius.
d Vagina.
e Os uteri.
f Rugæ in ſuperiori parte vaginæ.
gg Ovaria.
hh Ova.
ii Ligamenta lata.
kk Rotunda, potius teretia Ligamenta.
ll Tubæ Fallopianæ.
mm Earum fimbriæ.
nn Vaſa ſanguinea per uterum diſperſa.

No. XVI. Leporis Paraſtatæ Mercurio vivo repletæ, in quibus notatu dignum eſt, Mercurium per vaſa ejaculatoria adactum, non ſolùm paraſtatas, verùm etiam quædam alia vaſcula minutiſſima verſùs abdomen tendentia, repleviſſe.

N°. XVII. Embryonis duorum menſium cum dimidio Sceleton, ſiniſtrâ gerens aſperam arteriam fœtus quatuor menſium.

Quo vivamus, vivere deſinimus.

N°. XVIII. Equi Ren Succenturiatus naturalem magnitudinem & conſtitutionem habens.

N°. XIX. Ventriculi humani portio, cujus pylorus annulum repræſentat, quod in ventriculis humanis ſemper ferè locum habere reperio.

No. XX. Hominis Veſiculæ Seminales cereaceâ materiâ albâ oppletæ cum annexis vaſis ejaculatoriis & proſtatis.

N°. XIX. Arteriæ ramus major ab omnibus fibris denudatus, & cereaceâ materiâ infarctus.

Re-

Repositorium IV.

N°. I. Ren humanus Balſamo præparatus, cujus ureter tortuoſus à calculorum tranſitu ſummopere extenſus eſt.

N°. II. Portio ventriculi humani inciſa, in qua venarum repletarum curſus luculenter videri poteſt.

N°. III. Senis decrepiti caput oſſeum nitidum, & propter alveolorum in nihilum redactionem edentulum, pedamento inſiſtens.

N°. IV. Gigantis os ſyncipitis ſiniſtrum, cujus dextrum reſervatur in Muſeo Nobiliſſimi, Ampliſſimi, Conſultiſſimique Viri D. J. Witſen auguſtæ Amſtelodamenſium Reipublicæ Conſulis, & Studiorum omniumque bonorum Mæcenatis eximii.

Notanda.

Tam prodigioſæ magnitudinis dictum os eſt, ut integro hominis capiti pro galea inſervire poſſit, quod anſam dedit nonnullis dubitandi, an hominis, an verò quadrupedis majoris eſſet os ſyncipitis. Verumenimverò conſideratis conſiderandis palam fiet, humanum eſſe. Libitinarius Templi Novi hujus civitatis dixit nobis ſeſe illud inter alia oſſa effodiſſe, cujus curioſitas tanta non erat, ut cætera quoque reſervaret. Præterea in omni convenit cum oſſe ſyncipitis humani, ſolâ magnitudine exceptâ. In eo oſſiculum Wormianum magnum reperitur; Arteriarum veſtigia aut ſinus in interiori ſuperficie haud quoque deficiunt. Præterea nullius animalis quadrupedis caput oſſeum tanta gaudet cavitate, ne quidem Elephantis, cujus caput olim ſerrâ aperui.

N°. V. Magna portio inteſtini Coli ex homine deſumpta, in cujus extremo contorſio mirabilis.

N°. VI. Veſica humana, in qua obliquæ inſertiones ureterum clariſſimè apparent.

N°. VII. Inteſtini Coli & Ilei portio, in qua circulos Coli ſemilunares, ſeu valvulas conniventes triplices eſſe, ex triplici ligamento videmus.

N°. VIII. & IX. Vitulorum Lienes à parenchymate glanduloſo ſeparati, & inflati, ut ſupra quoque innui. Si Lienem N°. 7. reſpicias, venæ obliteratio, quamprimum ea lienem intravit, optimè apparebit.

N°. X. Ren humanus in totum ferè conſumptus, in quo pelvis tripartita eſt, & ureter ſummopere dilatatus.

N°. XI. Aſperæ arteriæ humanæ portio per medium diſſecta, ut annulorum conſtitutio lumini oppoſita meliùs conſpiceretur.

Notanda.

1. Aſperam arteriam partim eſſe cartilagineam, partim membranaceam, omnibus conſtat; ſed verò circa partem cartilagineam videtis varias bifurcationes in utroque extremo, quod notatu dignum exiſtimo.
2. Partem membranoſam aſperæ arteriæ œſophago connatam fibras obtinere ſecundùm corporis longitudinem exporrectas, & abbreviationi dictarum partium deſtinatas, hîc quoque luce meridiana clariùs conſtat. Vid. figur.

N°. XII. Duo Renes cum ureteribus, è cadavere juvenis deſumpti, & Balſamo conſervati, in quorum pelvibus ut & tubulis Renalibus calculi ingentiſſimi hærent. Vid. Obſerv. 95.

N°. XIII. Gemellorum placenta uterina duplex.

Notanda.

Vaſa unius ceraceâ materiâ albâ referta ſunt, alterius verò rubrâ, & ſic eadem ſeſe invicem interſecant, ſine ulla tamen connexione, aut inoſculatione, non aliter ac radices fibro-

fibrosæ variarum herbarum, proximè sibi adsitarum, sibi invicem cohærent. Atque talis structura toties mihi occurrit, quoties duæ placentæ uterinæ sibi invicem accumbunt.

No. XIV. Septem mensium fœtus Sceleton, jaculo ictum minans.

Damna quidem celeres reparant cœlestia Lunæ:

Nos ubi decidimus,

Quo pius Æneas, quo Tullus dives & Ancus,

Pulvis & umbra sumus.

Quis scit an adjiciant hodiernæ crastina Lunæ:

Tempora Di superi?

Repositorium I.

N°. I. Ossis humeri pars superior ab humoribus acrioribus ita exesa, ut ante obitum plane à parte inferiore esset separata. Vide Observ. 81. ubi Tumoris ossivori mentionem feci.

Notanda.

Quod dolor exiguus admodùm fuerit in principio, ut æger ipse nobis retulit: aliquot tamen septimanis ante obitum intolerabili dolore fuerit vexatus.

N°. II. Octo dierum puerperæ Uterus cum annexis Tubis, Ovariis, Ligamentis, Vagina, & Vesica.

A Corpus uteri valdè adhuc crassum & latum.
B Os uteri internum.
CC Tubæ Fallopianæ cum fimbriis.
DD Teretia ligamenta.

EE Ute-

EE Uteri Ligamenta lata.

F Vesica admodùm exigua, quemadmodum eam inveni; nec flatu magis extendere volupe fuit.

G Vasa sanguinea per vesicam distributa, ubi consideratu dignum, tot vasa in interiori superficie, & quidem in infima parte reperiri, & præsertim circa sphincterem ejus, ut mirum non sit, calculosos facillimè incidere in sanguinolentam mictionem propter calculorum attritionem.

H Meatus urinarius.

II. Ovaria.

KK Ureterum portiones valdè distentæ.

L. Vagina.

N°. III. Utero dicto incumbit Sceleton quatuor mensium, brachiis extensis vesicæ cavitatem & innumera vasa quasi inspiciens pro symbolo habet:

Quo minimè credis gurgite piscis erit.

No. IV. Pueri triennis Intestinum Cæcum cum processu vermiformi, ut & valvulis Coli.

No. V. Idem è puero novem annorum.

N°. VI. Leporis intestinum Colon, cujus tunica interior, loco valvularum conniventium, circularis seu cochleæ instar sese habens.

No. VII. Ejusdem animalis Colon intestinum cum annexo Cæco, glandulis scatente, undè intrinsecè planè glandulosum apparet Cæcum intestinum.

No. VIII. Placenta uterina fœtus septem mensium, cujus vasa tam affabrè infarcta, ut extrema variis in locis solo microscopio propter tenuitatem oculos incurrant. Præthereà observatu dignum, sanguinem in arteriis umbilicalibus contentum quasi in globulos separatum sese exhibuisse, quemadmodum materia ceracea post repletionem jam quoque repræsentat, ita ut credam arterias in tot cellulas fuisse divisas;

quod

quod nunquàm antehac obſervatum neque ullibi me legiſſe memini.

N°. IX. Portio inteſtini Ilei, cujus vaſa repletà; variis quoque in locis calculi inveniuntur, quos glandulas lapidefactas eſſe nullus dubito, propterea quòd pluries hoc obſervarim in equinis inteſtinis, idque circa glandularum acervum, inter quas nonnullæ benè erant conſtitutæ & nonnullæ lapidefactæ.

No. X. Portio Coli inteſtini circa Rectum, ubi nullæ cellulæ apparent.

Repoſitorium II.

N°. I. Veſicula fellea bovina inflata, & Balſamo ita præparata, ut naturalem formam ſemper retinere apta ſit.

N°. II. Hominis Larynx cum oſſe Hyoide.

N°. III. Rhombi piſcis ſpina dorſi, cujus proceſſus magna ex parte fuerunt fracti, & poſtea ferruminati.

N°. IV. Capſula calculis humanis repleta.

N°. V. Leporis ſtomachus, in quo obſervatu dignum eſt, introitum & exitum ſibi invicem tam propè adſtare; id quod in leporibus communiter obſervamus.

N°. VI. Portio extremæ partis inteſtini Coli, cujus vaſa ita infarcta ut totum rubeat inteſtinum.

Notanda.

1. In hac extrema parte inteſtini Coli nulla ligamenta ſecundùm longitudinem exporrecta apparent; eaque de cauſa nullas cellulas aut valvulas conniventes hîc reperies, nec unquam in ſtatu naturali reperiuntur.
2. Lit. A. chartula extremitati adſita, utriculos, ſeu vaſorum cellulas indigitat. Arteriæ hîc finem facere videntur, & ſanguinem in dictas cellulas deponere, qui ſanguis, ex iiſdem

 cel-

cellulis redux à venularum extremitatibus, in dictis cellulis radices quoque agentibus, suscipitur. Dictæ cellulæ in arteriæ repletione quoque sunt infarctæ, undè rotundæ arenulæ instar, & rubræ nobis microscopii beneficio obveniunt.
3. B Vasorum vascula, quæ innumerabilia sunt, demonstrat.
4. Chartula Lit. C. membranaceas appendiculas designat, quæ in obesis copiosa pinguedine gaudentes, & ab exteriori membrana dicti intestini dependentes, multa obtinent vasa sanguinea; à nemine hactenus delineatas. Vid. fig. 5.

Figur. 5. Explicatio.

A Arteria mesenterica.
a a Arteriarum mesentericarum arteriæ.
B Membranæ adiposæ (ut ita loquar) ab exteriori membrana intestini Coli dependentes, & vasis sanguineis materiâ ceraceâ infarctis scatentes.

N°. VII. Ovulum cortice duriore obductum, & in ovario gallinaceo inventum. Hoc pluries contingere demonstrant nobis Observationes curiosæ Harvæi, Bartholini, Corn. Stalpart vander Wiel, aliorumque Virorum de rebus Anatomicis & Medicis benè meritorum.

N°. VIII. Quatuor mensium fœtus Sceleton, sinistrâ tenens fasciculum vasorum Lymphaticorum ante viginti & quinque annos è corpore desumptorum, inflatorum & ita conservatorum, ut valvulæ luculenter appareant.

Difficilia quæ pulchra!

N°. IX. Pedamentum in quo insistunt:

1. Pueri vena jugularis inflata, & ab una parte aperta, ut vera valvulæ constitutio immediatè ostendi posset.
2. Exigua venæ portio inflata & ab utraque parte aperta, in cujus cavo simplex valvula, sanguinis regressui in totum non resistens. Præterea in eadem exortus cujusdam ramuli cum ejus annexa valvula visui sese exhibet.

N°. X.

A
Fig. 5.
a
a
a
a
a
a
a
B
B
B
B

N°. X. Vaſa Lymphatica inflata, exſiccata, & poſt exſiccationem ab una parte abſciſſa, ut valvulæ immediatè viderentur.

N°. XI. Alveolus ligneus, in quo membrana Amnios nitidè præparata.

N°. XII. Ovum gallinæ prodigioſum.

Repoſitorium III.

N°. I. Vituli recèns nati Veſica cum annexo Uracho pervio.

N°. II. Hominis portio inteſtini Ilei & Coli, cum annexo proceſſu vermiformi.

In iis notatu dignum, Colon inteſtinum, poſt prægreſſam herniam inguinalem prodigioſè fuiſſe extenſum, id quod in herniofis pluries me obſervaſſe memini.

N°. III. Lien humanus admodùm ingens, & ab omni parenchymate glanduloſo ſeparatus, cum annexa ſtomachi parte.

Notanda.

1. Nullis fibris tranſverſis, quemadmodum in liene vitulorum & ovium, gaudere lienem humanum, hîc apparet.
2. Vena ſplenica Lit. A prodigioſæ capacitatis eſt, quod pluries obſervo in liene præter naturam extenſo.
3. Curſus aut progreſſus arteriæ ſplenicæ Lit. B admodum tortuoſus.

bbb Dictorum vaſorum capillares ramuſculos indigitant.
4. C Arteria per Omentum diſperſa & Epiploica dicta.
5. D Arteria Hæmorrhoidalis.
6. E Venæ & arteriæ per ſtomachum diſtributæ, Vaſa brevia dictæ.
7. F Pars ſtomachi ſiniſtra.

8. G Stomachi introitus, Os ſiniſtrum dictus.
9. H Pars Gulæ.

N°. IV. Pedamentum ſupra quod Renes humani & omnis generis calculi variis exiguis pedamentis inſiſtentes, reperiuntur.

In hoc pedamento magno Lit. A indigitatur Ren humanus tam artificioſè Balſamo conſervatus, ut naturalem magnitudinem, latitudinem, & craſſitiem conſervaverit.

Notanda.

Lit. a a Vaſcula ſanguinea per dicti Renis ſuperficiem diſperſa, & infarcta, commonſtrant.
b Arteria renalis ſ. emulgens ceraceâ materiâ oppleta.
c Ureter leviter inflatus ut naturalem capacitatem conſervaret, in quo nulla ſubſidentia, aut fovea præternaturalis, ſeu rugæ inveniuntur: ſed tam artificioſè conſervatus, ut nullò modo à naturali uretere in corpore adhuc exiſtente, & urinâ repleto, recedat.
d Vaſcula ſanguinea per dictum ureterem diſſeminata & repleta.
B Ren humanus maxima ex parte in corpore extabefactus cum annexo uretere.
C. Ureter humanus admodum (propter calculorum tranſgreſſum) extenſus, in cujus pelvi calculus inſtar majoris radicis Zinziberis. Vide Obſervat. 56.
D Portio ureteris cujuſdam filiæ, ob calculum in eo hærentem denatæ.
E, F, G, H, I, K, L, M, N. demonſtrant varia pedamenta exigua diverſis calculorum generibus inſtructa.

N°. V. Vituli aſpera arteria cum ramuſculis materiâ rubrâ infarctis, & tam artificioſè præparatis, ut naturalem ſitum repreſentent.

N°. VI. Abortus quatuor menſium Sceleton, dextrâ gerens cyſtin felleam cujuſdam fœtus abortivi.

Nym-

Nympharum in gremio debuit ille mori.

N°. VII. Portio Coli, Cæci, & Ilei è corpore humano.

Notanda.

A Coli portio, quam circa Cæcum aperui, ut duæ Coli, s. Ilei valvulæ veræ, ut & triplices valvulæ Coli conniventes, & cellulas Coli producentes, conspici possent.
B Processus vermiformis intestini Cæci admodum exiguus.
bbb Ilei glandulæ singulares.

N°. VIII. Fœtus sex mensium Stomachus cum omnibus annexis & inflatis intestinis.

N°. IX. Caput osseum humanum nitidissimum pedamento insistens.

N°. X. Vituli portio Mesenterii, cujus vasa repleta.

N°. XI. Jejuni intestini humani portio, in qua valvulæ conniventes affabrè visuntur.

N°. XII. Vituli Vesica fellea bifida, ab aliis incongruè duplex habita. Vid. Observ. 90.

N°. XIII. Intestini vitulini portio, in qua glandulæ miliares numerosissimæ apparent.

N°. XIV. Hominis Vesicula fellea, in cujus fundo aliquot diverticula, inque his calculosam substantiam inveni.

N°. XV. Jejuni intestini humani portio, cujus non solùm circuli aut valvulæ conniventes eleganter in oculos incurrunt, verum etiam earum vascula sanguinea ceraceâ materiâ oppleta.

N°. XVI. Fœtus humani quatuor mensium cum dimidio Sceleton, dextrâ tenens racemum piperis nigri; ita demon-

ſtrans, qnomodo racematim creſcat piper nigrum; ſiniſtrâ verò minutiſſimam candelam gerens.

Vita hominis, lumen ſub dio poſitum.

N°. XVII. Ramus aſperæ arteriæ ceraceâ materiâ albâ repletus, cum annexo ramuſculo arteriæ bronchialis, & arteriæ pulmonalis, quæ arteriæ, variis in locis, per Anaſtomoſes conjunguntur: imò cùm dictam arteriam pulmonalem materiâ ceraceâ replerem, arteria bronchialis ſimul quoque eandem admittebat.

Notanda.

a Arteria Bronchialis.
b Arteria Pulmonalis.
c c Anaſtomoſes.

N°. XVIII. Calculus humanus ab Abrahamo Cypriano Med. Doct. & Lithotomo expertiſſimo exſectus, cujus ſuperficies inæqualis, morum repræſentat maximum.

N°. XIX. Calculus humanus pugni magnitudine.

N°. XX. Ramus venæ portæ ex hepate humano, cujus ramuſculi partim repleti, partim vacui, nitidiſſimèque à glanduloſo parenchymate ſeparati ſunt.

N°. XXI. Portio Stomachi humani cum pyloro, qui circuli inſtar.

N°. XXII. Embryo grani ſecalis magnitudine cum annexa placentula, & funiculo umbilicali, jam à viginti quinque annis conſervatus, & induratus.

O de-

O dementiam credentium ex hisce primordiis ad superbiam se genitos!

N°. XXIII. Portio Coli è puero tres circiter annos nato, in qua valvulæ Coli cum annexo Cæco & processu vermiformi.

Notanda.

Lit. A Valvulas Coli designat.
B Intestinum Cæcum, quod ab adultorum Cæco valdè differt.
C Vermiformem processum glandulis refertum.

N°. XXIV. Portio intestini Ilei humani, cujus tunica extima ab intima, flatu dehiscit, unde intrinsecum reticulatum apparet.

N°. XXV. Fœtus humani trium cum dimidio mensium Sceleton, gerens in capite ut & dextra manu Pajaneli semina miranda.

Ab Utero ad Tumulum.

N°. XXVI. Fœtus humani maturi Sceleton nitidissimum, cujus caput osseum serrâ apertum, ut intrinsecum exactissimè in conspectum produceretur.

Hæc mihi prima dies, hæc mihi summa fuit.

Repositorium IV.

N°. I. Pueri Octo annos nati Sceleton nitidissimum, cujus ossa nivis instar albicant; innititur scipioni, & pro symbolo habet:

Huc

Huc curſus fuit.

Notanda

1. Patellæ in ſui medio tantùm oſſefactæ, in ambitu verò cartilagineæ.
2. Omnes epiphyſes cartilaginis beneficio, veris partibus oſſium ubique adhærent.
3. Tarſus, & Carpus oſſefacti.
4. Oſſa Innominata è tribus partibus conſtare hîc luculenter apparet.
5. Epiphyſes Corporibus vertebrarum adhærere, hîc palam eſt, præſertim in inferiori ſpinæ parte.
6. In Sterno octo oſſicula rotunda.
7. Oſſicula auditûs proprium locum adhuc occupant.
8. Proceſſus Styloides cartilaginei.
9. Utraque maxilla dentibus omnibus niveis inſtructa.

N°. II. Sceleton humanum nitidum, unius circiter anni cum dimidio, dextrâ ſphæram gerens.

Eſt avido tranſmiſſus Olympo, non optans tot ſæcula noſſe, tot numerare dies.

Notanda.

1. Carpus cartilagineus.
2. Tarſus maxima ex parte oſſeus.
3. Patellæ in totum cartilagineæ.
4. Epiphyſes oſſium Femoris magna ex parte cartilagineæ.
5. Sternon octo oſſicula rotunda obtinens.
6. Circa baſin ſcapularum epiphyſes cartilaginoſæ obſervantur.
7. Idem reperitur circa ſpinam oſſium Ilium, quæ magna ex parte, cartilaginea.
8. Omnes Trochanteres ſ. Rotatores ſpurias eſſe apophyſes non eſt dubitandum, quia in hoc ut & aliis junioribus Sceletis, cartilaginis beneficio veræ oſſis parti connaſcuntur.
9. In oſſe ſyncipitis ſiniſtri lateris duo foramina præternaturalia.

10. Tranſ-

10. Transverſos proceſſus oſſis ſacri cartilaginis ope connatos eſſe in infantibus, hîc conſtat.
11. Oſſa innominata ex tribus partibus eſſe comopſita, hîc etiam videmus.
12. Fontanella adhuc ſatis magna.

N°. III. Sceleton humanum nitidiſſimum unius circiter anni, ſiniſtrâ ſpicam ingentem Milii Indi ferens, cujus grana ſemen Coriandri magnitudine adæquant.

Proh Dii immortales, quam optabiliter iter illud ineundum eſt, quo confecto, nulla reliqua cura, nulla ſollicitudo futura eſt!

Notanda.

1. Per ſuperficiem exteriorem oſſis frontis circa ejus medium Sinus longus decurrit, in quo vas ſanguineum notabile reconditur. Hoc in capitis inciſione obſervandum, ne lædatur illud; ſemper enim dictum vas ibi reperies, quantumvis ſinus in cranio deficiat. Quando in prima conformatione vas illud tam profundum habet ſitum, ut talem ſinum efformare poſſit in cranio tenerrimo & molli adhuc exiſtente, tunc ſolummodo occurrit Sinus dictus. In cæteris repit dictum vas paulò ſublimius, nullum ſinum in cranio efformans.
2. Proceſſus ſummus, Humerus dictus, in utraque ſcapula planè cartilagineus, veraque epiphyſis eſt.
3. Fontanella admodum exigua in hoc Sceleto.

N°. IV. Sceleton humanum candidiſſimum ſeptem circiter annorum, ſcipioni innitens.

Vixi, & quem dederat natura curſum peregi.

Theca E & F.

Triginta & quatuor Herbaria viva trium ferè annorum ſpatio

 à me

à me confecta continent: scilicet ab eo tempore, quo Nobilissimi & Amplissimi Dnn. Consules Amstelodamenses Professionem Botanices in me contulerunt. In iis omnis generis plantæ, tam indigenæ quam exoticæ, nitidè à me exsiccatæ & conservatæ sine numero reperiuntur.

Repositorium I.

N°. I. Uterus Ovinus cum annexa vesica.

Repositorium II.

N°. I. Brachium humanum cum musculis ritè separatis, & jam ab annis viginti & quinque Balsamo conditis.

N°. II. Utrumque Os Tibiæ cum fibulis, è Cæmeterio mihi allatum; quorum ossium partes inferiores supra juncturam aut serrâ aut alio instrumento, dum viveret homo per infortunium amputatæ sunt. In iis notatu digna occurrunt:

1. In ferruminatione utrumque os in utroque latere circa amputationis locum esse coalitum.
2. In omnibus dictis ossibus eo in loco ubi membrana illa crassa reperitur, (cujus beneficio utrumque os secundùm longitudinem copulatur) innumerabiles exostoses videri: An propter alimenti exuperantem copiam, utroque pede amputato?

N°. III. Portio intestini Coli humani, cujus cellulæ (ligamentis cultello dissolutis) in totum obliteratæ sunt. Unde constat cellularum constitutionem à ligamentis per longitudinem dicti intestini procurrentibus dependere.

N°. IV. Brachium humanum, cujus musculi scalpello separati Balsamo conservati sunt à pluribus annis.

Notanda.

Chartularum literæ quemque muſculum indigitant.
A Muſculus palmaris.
B Flexor carpi interior.
C Flexor carpi exterior.
D Flexor ſecundi internodii, ſeu perforatus, qui in quatuor partes carnoſas ſeſe ſeparat, & ſic ulterius quatuor tendinibus magna ex parte inſeritur in quatuor oſſa ſecundi internodii, pollice excepto, utpote peculiari muſculo prædito.
E Extenſor carpi interior.
F Extenſor carpi exterior.
G Pronator teres.
H Pronator quadratus.
I Supinator longior ſeu primus.
K Supinator brevis.
L Pollicis tertium internodium flectens.
M Flexor tertii internodii digitorum S. Perforans.
N Primi internodii pollicis flexor primus.
O Primi internodii pollicis flexor ſecundus.
P Secundi internodii Pollicis flexor primus.
Q Pollicis tertium internodium extendens.
R Secundi & tertii pollicis internodii extenſor.
S Primus digitorum extenſor, tertium & ſecundum os (ut Spigelius vult) extendens. Verùm ego exiſtimo omnes digitos pollice excepto ab eo extendi, imò ſecundum extenſorem Lit. T. inſignitum huic muſculo etiam eſſe annumerandum, & neutiquam ab extenſore digitorum primo ſeparandum.
T Secundus extenſor (ut Spigelius vult) qui oſſa minimi digiti extendit; mihi verò portio primi extenſoris eſſe videtur.
V Primum internodium flectentes, ſeu Lumbricales muſculi.
W Biceps muſculus.
X Flexor cubiti ſecundus ſ. Brachialis.

N°. V. Pueri Diaphragma cum annexo pericardio.

Notanda.

1. Dimidia ferè pericardii pars, tantam habet cum diaphragmatis parte tendinosa affinitatem, ut unum videantur corpus; imò ab invicem haud separari possunt sine dilaceratione. Contrarium videmus in canibus, ovibus, cæterisque animalibus, in quibus dictæ partes, à se invicem magis separatæ comparent.
2. Dictum pericardium, suam naturalem formam & capacitatem retinuit in balsamatione.

N°. VI. Maxillæ superioris portio ex ove desumpta, per quam ductus lachrymalis transit.

Notanda.

A Particula orbitæ.
B Principium ductus lachrymalis.
C Finis ejus in infima naris parte.

N°. VII. Eadem è corpore Bovino desumpta.

Notanda.

A Duo puncta lachrymalia, quæ oscula sunt, per quæ oculorum latex aquosus ad ductum lachrymalem derivatur.
B Bifurcatio ejusdem ductus, ut ex utroque puncto lachrymali humorem hauriat.
C Finis dicti ductus in infima naris parte.

N°. VIII. Phiala portionem Lumbrici lati in liquore continens.

N°. IX. Hydatis ingens ex hepate humano desumpta.

N°. X. Testes viriles, quorum vasa repleta.

N°. XI.

N°. XI. Renis humani portio, in qua renales ductus copiosissimè conspiciuntur.

N°. XII. Fœtus octimestris Sceleton humanum sinistrâ gerens os femoris Anatis post fracturam ferruminatum.

Editus in lucem, jacui sine viribus infans.

N°. XIII. Ejusdem ferè ætatis Sceleton humanum saltum per funem minans, in quo illi loco funis Plica Polonica est.

Communis ad Lethum via.

Repositorium III.

N°. I. Embryo trium circiter mensium in liquore conservatus, cujus funiculus umbilicalis filum tenue repræsentat, quod mihi indicio est dictum embryonem aliquot diebus ante partum fuisse denatum. Id quod minus periti non videntur observasse, qui in omni occasione, placentularum extractionem in embryonibus, ita commendant, ut pessimè ab iis audire debeant, si hoc omni tempore præstare nequeant.

N°. II. Cor humanum magnum, à longo tempore tam affabrè conservatum, ut hodie è corpore videatur sectum.

N°. III. Quatuor mensium Fœtus humanus, membranis involutus & nitidè conservatus.

Omnis Dies, omnis hora vitam nostram carpit, omne denique momentum.

Quàm nihil simus ostendit.

N°. IV. Leporis inteſtinum Colon, cum annexo Cæco & particula Ilei, pedamento inſiſtens.

Notanda.

1. In Ilei fine, ubi Cæcum inſeritur, diverticulum reperitur glandulis refertiſſimum, Vid. Lit. A.
2. In Cæci fine, appendicula glanduloſiſſima, B.
3. Glandulæ innumerabiles in inteſtino Colo, C.
4. In eodem pedamine ſeorſim reperitur diverticulum glanduloſum ſupra memoratum. D.

N°. V. Hominis integra Spinalis medulla.

N°. VI. Particula Stomachi ovini, cujus intrinſeca ſuperficies interiorem ſuperficiem capitis papaveris repræſentat.

N°. VII. Ovum humanum fœcundatum, quod in utero per aliquot dies moram contraxit; quod ſatis liquet ex ſuperficie exterioris tunicæ dicti ovi, quæ fibroſa, & placentæ rudimentum eſt.

Notanda.

Me illud hactenus in liquore reſervaſſe, & ne quidem humorem in interiori tunica, quæ amnios audit, neglexiſſe, in cujus medio mihi videor (cœlo ſereno exiſtente) obſervare corpuſculum rotundum, magnitudine capitis aciculæ minoris.

Omnia ex Ovo!

N°. VIII. Embryo magnitudine majoris ſeminis Pæoniæ, cujus caput, reſpectu corporis, prodigioſum. Funiculus Umbilicalis pollicem longus, totius embryonis craſſitiem adæquat; præterea obſervatu dignum eſt, placentulam tantæ eſſe magnitudinis & craſſitiei, ut ne quidem fœtus trium menſium majorem obtineat.

N°. IX. Quatuor mensium embryonis sequioris sexus pudendum, primâ fronte masculini sexus pudendum repræsentans, quod pluries antehâc observavi.

N°. X. Placentæ portio in hydatides innumerabiles degenerata. Vid. Observ. 33.

N°. XI. Foetuum varii pulmones, in liquore fundum petentes; quod certissimum indicium, omnes istos foetus ante partum fuisse denatos, & nunquam respirasse.

N°. XII. Pullus gallinæ duobus rostris præditus.

N°. XIII. Pueri Stomachus cum omnibus intestinis mesenterio & mesocolo annexis.

N°. XIV. Eadem è puero septem circiter annorum.

Notandum.

In iis distincta separatio apparet inter intestinum Jejunum & Ileum. In Ileo enim nullæ valvulæ conniventes, seu circuli, quibus Jejunum est refertissimum.

Repositorium IV.

N°. I. Pes humanus pedamento insistens, cujus musculi à se invicem separati; quorum naturalis elegantia balsami artificio tam genuinè ab interitu vindicata, ut quilibet distinctam eorundem notitiam inde sibi comparare facilè possit.

N°. II. Os Tibiæ, è cujus superiori parte per cariem inveteratam corruptâ in curatione vi naturæ propullulavit frustum osseum teres & cavum. Quo tibiæ osse Magister Joachimus Schraderus Chirurgus expertissimus, qui curationi præfuerat, Musæum meum ditavit, vide Figur. 6, 7, & 8.

Figur.

Figur. 6, 7, & 8. Explanatio.

A Os Tibiæ ab humoribus putridis magis incraſſatum.
B Caries.
C Fruſtum oſſeum teres & cavum undiquaque ab oſſe tibiæ ſeparatum.
D Fruſtum dictum ſeparatim indigitat.
E Caries, quæ cum ſuperiori carie commercium habet.

Repoſitorium I.

N°. I. & II. Vaſa Hepatica non repleta.

N°. III. Gallinæ duo inteſtina Cæca (quibus omnes gallinæ ſunt ditatæ) nitidè præparata & inflata.

N°. IV. Septimeſtris fœtus Sceleton.

Navita, quo pacto ſævis projectus ab undis,
Sic ego nudus humi jacui puer indigus omni
Auxilio vitæ, cum primum in luminis oras
Nixibus ex alvo matris natura profudit.

N°. V. Gibboſi hominis vertebræ ſeptem, ſibi invicem coalitæ, & ita intortæ, ut corpus ſupremæ corpori infimæ ſit conjunctum, Vide Obſerv. 67.

N°. VI. Eaſdem ferè repræſentat vertebras, ita coalitas.

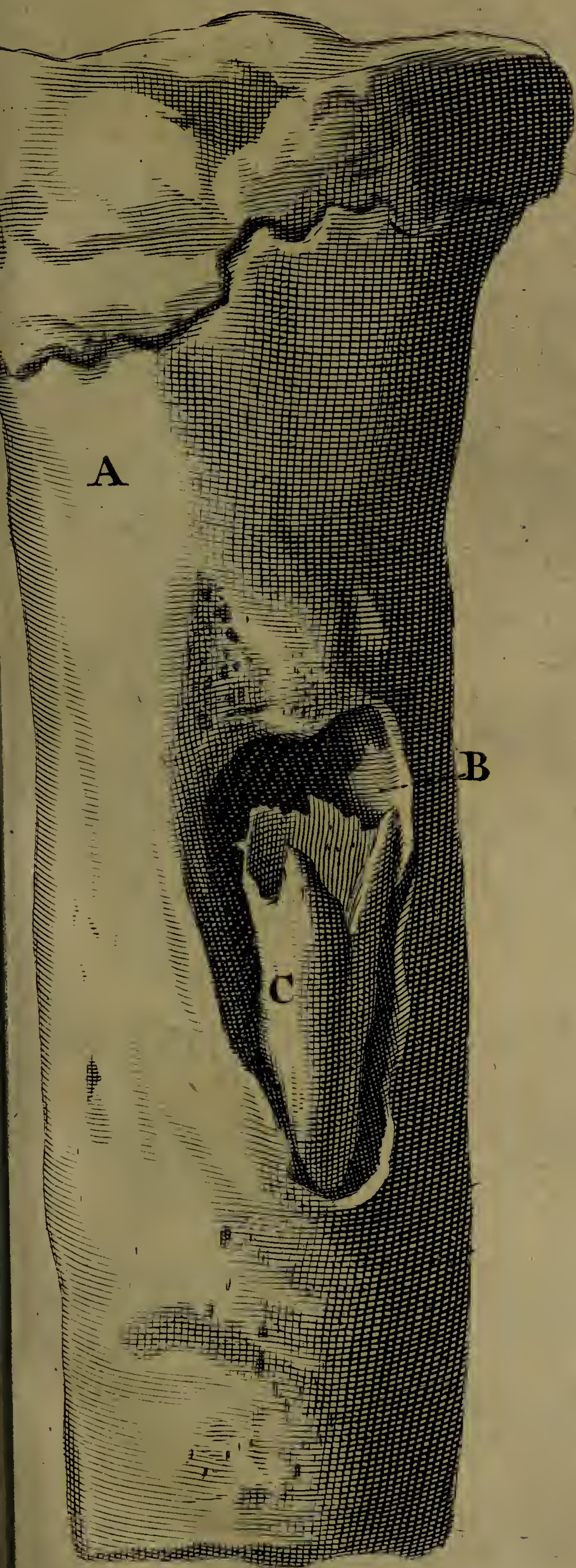
N°. VII. Aſpera arteria ab annis viginti & ſex conſervata.

Repoſitorium II.

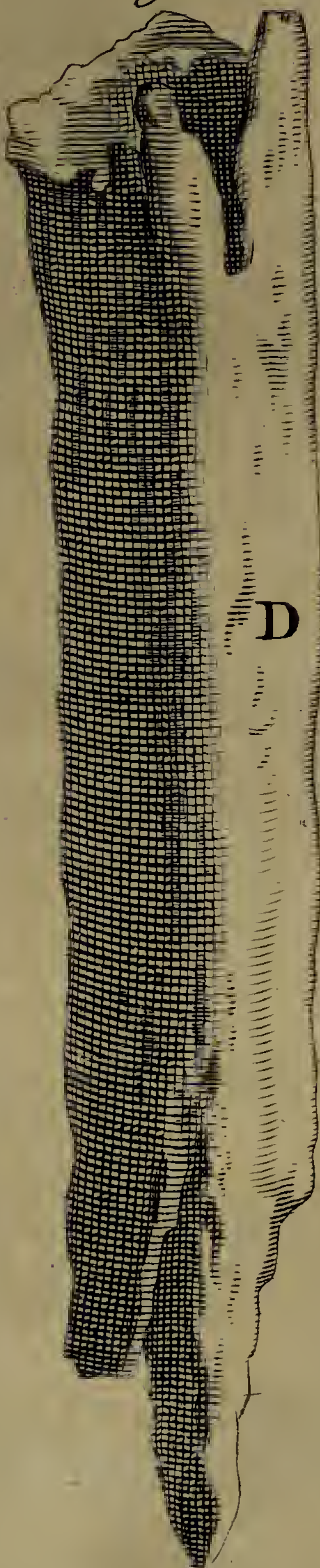
N°. I. Aſpera arteria ab omnibus veſiculis pulmonalibus ſeparata.

N°. II. Aſperam arteriam inverſam, pedamini inſiſtentem, & arborem repræſentantem demonſtrat, cui avis Sceleton adſtat.

N°. III.

Ossis tibiæ pars supior.

Ossis tibiæ pars infer.

N°. III. Corii humani præparati portio.

N°. IV. Caput infantis Balſamo induratum, & pedamento inſiſtens.

N°. V. Portio inteſtini Ilei humani, cujus vaſcula ceraceâ materiâ ita infarcta, ut totum rubeat inteſtinum, quaſi eſſet inflammatum; in eo vaſa minutiſſima, viſus aciem fugientia, reperiuntur.

N°. VI. Fœtus humanus ſex menſium Balſamo imbutus, & lapidis inſtar induratus, cujus caput coronâ florum naturalium cinctum.

Notanda.

1. Facies ſine rugis, admodum venuſta.
2. In funiculo abſciſſo, vaſa abſciſſa clarè viſuntur.
3. Situm naturalem, quem habuit in utero, adhuc tenet.

N°. VII. Hominis adulti maxilla inferior, maxima ex parte edentula, duobus dentibus molaribus exceptis, qui ſolâ membranâ maxillæ adhærent, alveolis nempe in nihilum redactis.

N°. VIII. Fœtus humani Sceleton falcem manibus gerens.

O miſer hoc aſſiduè times, quod ſemel eſt ferendum; hoc times, quod in manu tua eſt, ne timeas. Lipſ.

N°. IX. Ramus arteriæ ceraceâ meteriâ infarctus, cujus minutiſſimi ramuſculi conſervati ſunt.

Repoſitorium III.

N°. I. Cujuſdam meretricis famoſiſſimæ, è morbo Gallico denatæ, oſſa duorum pedum filo æneo cohærentia.

Notandum.

Ex hoc morbo ita fuit enervata, ut dicta ossa levissima reddita nunc aquæ injecta, plumæ instar, supernatent.

N°. II. Ejusdem meretricis ren dexter, cujus vasa renalia repleta ritè visuntur.

N°. III. Ejusdem Uterus cum annexis.

Notandum.

Unius lateris Tuba Fallopiana seu Oviductus occæcatus est, ita ut ab hac parte infæcunda fuerit.

N°. IV. Ossa Brachii ejusdem à morbo Venereo ita infecta, ut Ossa cubiti & radii non solùm cariosa sint facta, verùm etiam mirum in modum intorta & incurvata.

N°. V. Ejusdem meretricis caput osseum, nitidissimum quidem, attamen ab hoc affectu ita exesum, ut variis in locis sit pertusum. Aliis in locis adeò extenuatum, ut luci candelæ oppositum transpareat.

Notandum.

Index manus dextræ hoc malum tangit, quasi omnibus demonstrare & quemlibet exhortari vellet, cum hac inscriptione:

In tali tales capiuntur flumine pisces.

N°. VI. Ejusdem os tibiæ variis in locis exesum, in aliis incrassatum, aut crassius factum, cum hac inscriptione:

Imis hæret amor medullis!

Re-

Repositorium IV.

Nº. I. Tres costæ cujusdam animalis post fracturam ferruminatæ.

Nº. II. Hominis os tibiæ & femoris per ancylosin coalita.

Notandum.

In osse tibiæ nullam reperi cavitatem; sed ita compactum & durum esse observavi, ut curiositatis ergò aliquot manubria ex iis confici curaverim.

Nº. III. Pars cranii superior, cujus crassities admiranda.

Nº. IV. Sceleti humani ossa cubiti & manus, in quibus notatu dignum, duo ex ossiculis carpi esse fracta, & post fracturam nunquam ferruminata, quantumvis aliquot annis post acceptam fracturam, à lapsu graviore ortam, superstes fuerit. Vide Observ. 4.

Nº. V. Vituli caput osseum in quo duo ossa occipitis supra invicem posita inveniuntur.

Notanda.

1. In utroque osse foramen magnum exitui spinalis medullæ destinatum observamus.
2. In foramine supremo nil spinalis medullæ, sed cruorem invenit Chirurgus expertissimus J. Hartmannus, qui mihi hoc caput dono obtulit.

Nº. VI. Hominis ætatis provectioris Intestina mesenterio & mesocolo cohærentia, in suo naturali situ.

Notanda.

1. Hæc intestina leviter inflata, & nitidissimè Balsamo conservata.
2. In iis exactam distinctionem observamus inter Jejunum &

Ileum: Jejunum enim valvulis conniventibus est refertissimum, Ileum verò nullas habet.

N°. VII. Equi aspera arteria cum ejusdem ramis.

Repositorium I.

Variæ Capitum Humanorum partes.

Repositorium II.

N°. I. Foetus humani Sceleton, sinistrâ ferens portionem arteriæ magnæ bovinæ in multas tunicas seu lamellas divisam.

Nil difficile si velimus,
Nil grave si attendamus.

N°. II. Arteria per splenem Vitulinum disseminata & infarcta.

N°. III. Foetus Humani maturi Sceleton, cujus caput osseum variis in locis pertusum, præsertim in ossibus syncipitis; id quod multoties reperi in nuper natis, ab ossificatione impedita.

Charontis unda scilicet omnibus,
Quicunque terræ munere vescimur,
Enaviganda, sive Reges,
Sive Inopes erimus Coloni.

N°. IV. Foetus humani octimestris Sceleton, sinistrâ Rosam Hierichunteam tenens.

Quasi herba solstitialis paulisper fui; repentè exortus sum, repentinò occidi.

N°. V. Abortus quadrimestris Sceleton dextrâ falcem tenens, eâque ictum minans foetui sex mensium Balsamo nostro condito.

Quis

Quis vellet tanti nuncius esse mali.

Notandum.

Capiti imposita corona è floribus naturalibus nunquàm corrumpendis.

N°. VI. Hominis os palati è cujus medio dens molaris prorupit.

N°. VII. Capitis ossei varia ossicula triangularia.

Repositorium III.

N°. I. Digitorum & plantæ pedis epidermis in duas tresve pelliculas discerpta.

N°. II. Unio ossea s. ancylosis ossium Innominatorum & ossis Sacri.

Notandum.

Quantumvis dicta ossa per osseam substantiam sint unita, ut potè cartilagine interpositâ ossefactâ; attamen cartilago, quæ utrumque os pubis conjungit, nequaquam in os degeneravit; quod in homine rarissimè (si unquam) contingit.

N°. III. Sternon humanum cum annexis cartilaginibus; in quo observandum musculos intercostales ex parte esse conservatos, ut vasorum sanguineorum distributio, ut & cursus fibrarum musculorum intercostalium visui apparerent.

Notandum.

Extremitates quoque cartilaginum costarum arctissimè connecti cum sterno, idque ligamentorum infra depictorum beneficio. Præterea arteriæ repletæ sunt, ut meliùs in conspectum producerentur, circa quas notatu dignum occurrit, dictas arterias, varios & notabiles ramos largiri musculis intercostalibus, ut & ipsi sterno; sicuti hoc liquet ex annexâ figurâ 7.

Figur. 7. Expositio.

A Sternon ab antica parte sese exhibens.
aaaa Ligamenta, quorum fibræ instar stellæ aut striatim exporrectæ, & à nemine hactenus (quod sciam) descriptæ, aut observatæ, quapropter operæ pretium duxi, eas delineare.
bbbb. Innumerabiles ramusculi è vasis mammariis oriundi.

N°. IV. Os Tibiæ Ovis, è nucha ejus exsectum, quo, præter quatuor naturales pedes, ditata erat: pes verò iste, è nucha pendens immobilis erat, & nullius usus.

Notandum.

In eo osse præternaturali nil substantiæ reperi; verumenimverò tota ejus cavitas medulla molliori erat repleta, & loco musculorum in ambitu hujus ossis nil præter pinguedinem inveni.

N°. V. Caput osseum cujusdam hominis ætate provectioris serrâ divisum, ut admiranda ejus crassities videri posset.

N°. VI. Vituli Hydrocephali caput osseum prodigiosum, rotundum, & ubique ferè pertusum ob ossis defectum, ita ut laternam repræsentare videatur.

N°. VII. Senis Os pectoris ex uno osse constans, cartilagine ensiformi in totum quoque ossefacta.

N°. VIII. Hominis os femoris, tibiæ, & patella, per ancylosin unita.

Repositorium IV.

N°. I. Simiæ caput albissimum.

N°. II. Bovis costa post fracturam exactissimè à natura ferruminata.

N°. III. Caput osseum humanum nitidissimum.

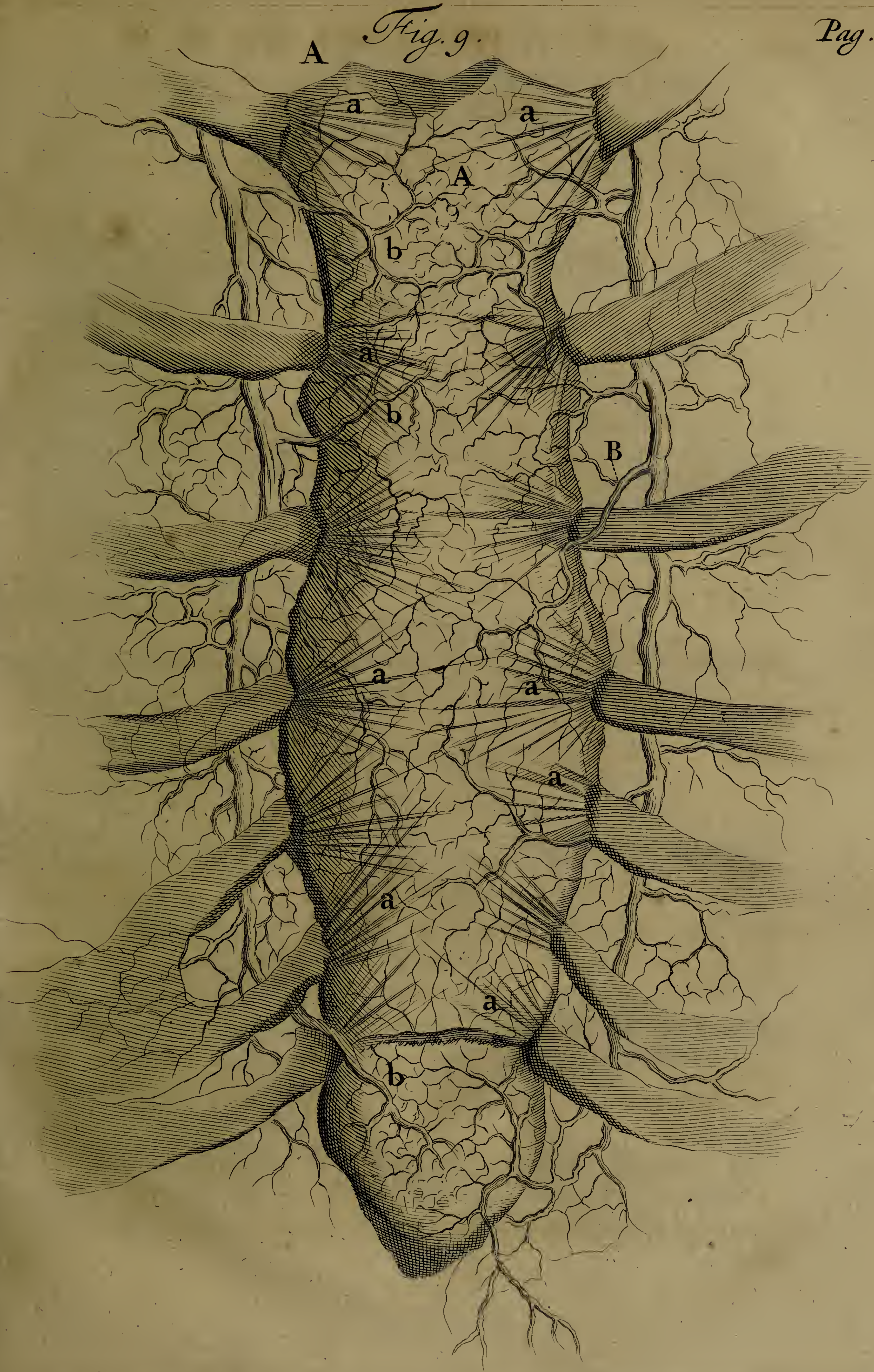

Fig. 9.

N°. IV. Pedamentum quinque ossibus maxillaribus instructum

In quibus notatu digna occurrunt:

1. Lit. A. Hìc videmus, in dentium renovatione, dentem novum erumpentem, veterem propellere, & suo loco aut alveolo extrudere.
2. B. Hìc apparet alveolos annihilari, si dentes exciderint ante dentium renovationem. Imò novus alveolus formatur à subsequente dente.
3. C. Si non exciderit dens ante renovationem, qui sequitur dens tempore renovationis sæpissimè crassior & latior existens, interstitium osseum seu septum alveolorum, quod inter utrumque dentem reperitur, in nihilum redigit; prout hìc observari potest.
4. Posteriores dentes molares, os maxillare semper perforare in sua eruptione, hìc quoque videre est.

N°. V. Superior pars cranii cum annexa dura matre, ut ejus cohæsio ostenderetur.

N°. VI. Pars cranii humani superior, in qua officulum triangulare; nempe inter suturam Sagittalem & Lambdoideam.

Repositorium V.

N°. I. Pedis humani cutis, servatâ naturali pedis figurâ.

N°. II. Tibiæ humanæ os incurvatum, in cujus parte anteriore Tophus osseus.

N°. III. Os tibiæ humanæ, post fracturam artificiosissimè ferruminatum.

N°. IV. Os tibiæ humanæ, post fracturam artificiosè quidem sanatum; at verò cum exigua prominentia unius frusti fracti, idque propter fracturæ conditionem, quæ obliqua difficulter (quantumvis benè sit reposita) ita conservari potuit, quin aliquantulum mutaret situm.

N°. V. Os femoris humani ab humoribus valdè expansum; qui affectus Belgicè dicitur *Been-suiger*, & ab eo affectu differt, qui Belgicè dicitur *Been-vreeter*. Vide Observationem 81.

N°. VI. Affer, in quo N°. I. Inteftini humani portionem demonftrat, cujus vafa mefaraica infarcta. N°. II. idem repræfentat. N°. III & IV. Vafa mefaraica ab inteftinis feparata cum annexis nervis indigitat.

N°. VII. Fœtus humanus ab annis 25. Balfamo confervatus, cujus mufculi feparati funt. Manu finiftra gerit Omentum equinum.

Vulneror ut fanem.

N°. VIII. Quinque menfium fœtus humanus mafculini fexus, cum annexis funiculo umbilicali, membranis, amnio & chorio, & placentâ uterinâ.

Notandum.

Omnia tam affabrè in liquore effe confervata, ut nil nifi anima deficiat.

Repofitorium I.

N°. I. Vafa pulmonis materiâ albâ artificiofiffimè infarcta, quorum extremitates admodùm fubtiles.

N°. II. Stomachus nuper nati, cum exigua particula inteftini duodeni, tam artificiofè præparatus, ut naturalem magnitudinem, formamque refervârit, fine ulla ruga. Prætereà in ejus exitu, pylorus circuli inftar curiofiffimè vifitur.

N°. III. Duo Atheromata offefacta, è pulmone bovino defumpta.

N°. IV. Veficulæ feminales viriles ita præparatæ, ut intrinfecæ cellulæ accuratiffimè videri poffint. Hæ cellulæ Apum favos repræfentant.

N°. V. Varii calculi octanguli è corpore Vetulæ (de qua vide Obfervationem I.) exfecti.

N°. VI. Glandulæ Inteftinales.

Re-

Repositorium II.

N°. I. Cerebelli diſſecti variæ portiones.

N°. II. Cor hominis adulti, in quo foramen ovale adhuc apertum remanſit.

N°. III. Cor Humanum nitidè conſervatum.

N°. IV. & V. Duo Corda, à Clariſſimo D°. Stenonio poſt decoctionem ita præparata, ut fibrarum curſus luce meridianâ clarius videri poſſint. Atque (quod notatu dignum) iſthæc corda pro me diſſecuit eximius ille Anatomicus, paucis diebus antequàm animam Deo redderet, ultimumque fuerunt ejus cultri Anatomici ſubjectum, referente Nobiliſſimo & Curioſiſſimo Domino Kerckringio, qui mihi ea tranſmiſit.

N°. VI. Cor Pueri.

N°. VII. Spinalis medullæ principium.

Repoſitorium III.

N°. I. Hominis falx ut & infundibulum, tam eleganter exſiccata, ut eorum figuræ apprimè appareant.

N°. II. Ren Succenturiatus ex corpore humano, ita præparatus, ut intrinſecam cavitatem perluſtrare liceat.

N°. III. Portiones Cerebri humani Balſamo induratæ.

N°. IV. Omenti portio ſerici inſtar præparata.

N°. V. Varia auditûs oſſicula.

N°. VI. Ramus venæ ex Aſelli hepate deſumptus; huic adhærent varii vermes in hepatis ſubſtantia reperti.

N°. VII. Variæ inteſtini Coli humani portiones, quarum cellulæ in nihilum ſunt redactæ, propter ligamentorum, ſecundùm inteſtini longitudinem exporrectorum, reſectionem.

N°. VIII. Varii Oſſium affectus.

N°. IX. Antrum Highmori (ſeu cavitas, quæ in tertio pari maxillæ ſuperioris invenitur) polypo refertum. Vide Obſerv. 77.

N°. X. Penis virilis taleoli, in quibus penis ſpongioſitas apprimè videtur.

N°. XI. Portio inteſtini Jejuni humani, ſubſtantia admodùm

crassi, & quasi congelati; sic (mirum dictu!) omnia intestina apparebant.

Notanda.

Cum hoc cadaver dissecarem, præsens erat Expertissimus Dom. Dortmond Nosocomii Medicus meritissimus, mecum in admirationem raptus. Videbantur enim omnia quasi gelu indurata, & glacie splendente obsessa, idque tempore æstivo, & (ni fallor) mense Junio. Hoc mihi nunquam obvenisse fateor, nec unquam ab aliis fuisse visum memini.

N°. XII. Vasculum sanguineum placentæ uterinæ tam subtiliter repletum, separatum, & exsiccatum, ut per totam vitam meam subtilius quicquam nec fecerim nec viderim.

N°. XIII. Vesicula fellea humana à fundo ad extremum usque serpentino ductu repens.

N°. XIV. Uterus Leporinus bifidus.

N°. XV. & XVI. Variæ Lacertæ.

N°. XVII. Fœtus piscis vivipari Carchariæ, quinque circiter pollices longus, cum ejus funiculo umbilicali, & vitello. Vide figur. 8.

Figur. 8. Expositio.

A Fœtus Piscis Carchariæ.
B Funiculus Umbilicalis.
C Vitellum funiculo dicto appensum, per cujus superficiem varia vasa sanguinea distribuuntur.

N°. XVIII. Lacerta Volans.

N°. XIX. Crocodili fœtus.

N°. XX. Serpens.

N°. XXI. Vesica Ovis septi beneficio in duas partes divisa. Vide Observ. 8.

N°. XXII. Omentum equinum.

Repositorium IV.

N°. I. Vesica equina cum ureteribus, & vesiculis seminalibus inflatis, quæ vesiculæ neutiquàm in varias cellulas dividuntur, quemadmodùm in homine. Ad latera harum vesicularum duo glandulosa corpora inveniuntur, quibus equi ditati sunt.

N°. II. Uteri humani altera pars, ita dissecta, ut uteri cavitas non so-

solùm; verùm etiam cervicis interioris cavitas appareat.

N°. III. Penis Equinus poſt inflationem, & exſiccationem in varios taleolos diviſus, ut ſubſtantia interior appareat; quæ ad amuſſim reſpondet ſubſtantiæ oſſeo-ſpongioſæ, quæ intrinſecè in oſſium extremitatibus reperitur, poſtquam ſerra fuerunt diviſa oſſa.

Repoſitorium V.

N°. I. Cellulæ adipoſæ, per quas vaſa ſanguinea diſtribuuntur infarcta.

N°. II. & III. Vitulorum Lienes, quorum arteria repleta.

N°. IV. Superfœtationis Embryo, cum annexa placentula, in cujus funiculo umbilicali, hoc dignum erat obſervatu, quod variis hydatidibus eſſet obſeſſus.

N°. V. Hydatis ingens, quam ab hepate dependentem inveni.

N°. VI. Hominis tenuia inteſtina, quorum vaſa ita repleta, ut mirari ſubeat.

N°. VII. Leporis Veſica Urinaria cum teſtibus, quorum epididymides mercurio ſunt infarctæ.

N°. VIII. Inteſtina humana, quorum vaſa ſunt repleta.

N°. IX. Veſicula fellea in duas partes diviſa, cum appenſo Ductu Cyſtico, Hepatico, & Communi; quodque notandum, è Ductu Cyſtico radices quidem proveniunt, ſed non, uti Authores autumant, è fundo veſiculæ, ubi raró ortum ducere ejuſmodi radices obſervo.

Notanda.

A Veſiculam in duas partes diviſam oſtendit.
B Ductum Cyſticum ſimplicem.
C Radices ejus.
D Ductum Hepaticum per hepar diſperſum.

N°. X. Ductus Cyſticus, è quo variæ radices (potius rami) idque è corpore bovino.

N°. XI. Vitulorum Lienes curioſiſſimè præparati. In quibus Venarum obliterationes, quamprimùm lienem intraverunt, luculenter apparent.

N°. XII. Hominis Inteſtinum Duodenum cum annexo ductu pancreatico, & vaſis felleis.

Notanda.

A Inteſtinum Duodenum.
B Ductus Pancreaticus cum ſuis ramuſculis per Pancreas diſtributis.
C Veſicula Fellea.
D Ductus Cyſticus.
E Ductus Hepaticus per Hepar diſtributus.
F Ductus Communis dicti inteſtini infimam partem perforans.

N°. XIII. Veſica humana cum annexis veſiculis ſeminalibus & proſtatis.

Supra dictas Thecas poſitæ ſunt minores Theculæ.

Thecula A.

Partes Generationi inſervientes cum annexis, è Virgine deſumptæ, circa quas ſequentia notanda.

1. Uterum ſuam naturalem reſervaſſe figuram & magnitudinem, idque ſine ulla ruga.
2. Quia nunquam peperit, Uterum reſpectu earum, quæ utero geſſêre, exilem admodum eſſe.
3. Uterum vaſis ſanguineis ſcatere, quæ maxima quidem ex parte, è vaſis hypogaſtricis originem ducunt, nonnulla verò quoque videmus originem habere è vaſis ſpermaticis.
4. Ovaria tantæ eſſe longitudinis, ut mirari ſubeat.
5. Veſicam Urinariam inflatam ſine rugis à pluribus annis à me eſſe conſervatam, ſine ulla ſubſidentia aut fovea.

Sequentes Literæ unamquamque partem demonſtrant.

A Uterus.
B B Ovaria, per quorum ſuperficiem ova prominent.
C C Tubæ Fallopianæ flatu diſtentæ,
c c c Dictarum Tubarum fimbriæ.
D D Partes membranaceæ inter Tubas & Ovaria, quæ Ligamenta Uteri lata audiunt, ſed falſò; horum interventu Tubæ quidem ovariis alligantur, non verò Uterus peritonæo, niſi in ſtatu præternaturali.
E E Vaſa ſpermatica partim per ovaria, partim per dictas membranas, Ligamenta Lata dictas, repentes, ad uteri corpus tendunt.
F F Utraque vena ſpermatica, quarum dextra è cavæ trunco, ſiniſtra verò ex emulgente, aut potius vena renali ortum ducit.

ff ſi

fff Dictarum venarum ramusculi per ureteres dispersi.
xxxx Earundem ramusculi per membranas renum, & præsertim per adiposam, distributi.
G Uteri vagina cum Clitoride & ejus cruribus.
H Intestinum Rectum.
I Perinæum.
K K Ligamenta Teretia, aliis *Rotunda* dicta.
L Vesica urinaria cum suis ureteribus inflatis.
l l Ureterum insertiones in vesicam.
M Vena cava.
N N Venæ renales.
O O Renes artificiosè Balsamo præparati & indurati, naturali magnitudine & figura reservatis.
P P Renes Succenturiati.
p p Venæ per renes succenturiatos distributæ, ortumque ducentes ex venis renalibus.

Thecula B.

Partes Generationis cujusdam mulieris Uteri procidentiam perpessæ, cum annexis: in iis observatu digna sunt.

1. Uterum ob prægressam imprægnationem majorem esse illo, cujus descriptionem supra exhibui.
2. Vaginam multo capaciorem esse propter uteri prolapsum.
3. Uterum, Vesicam, Ureteresque naturalem figuram & magnitudinem reservasse.
4. Arteriam renalem s. emulgentem dextram, duplicem esse.
5. Figuram utriusque renis succenturiati neutiquam convenire.

Sequentes Literæ unamquamque partem designant.

A Uterus vasis sanguineis scatens.
B Teretia Ligamenta.
C Vagina.
D Os uteri internum.
E Meatus Urinarius.
F Vesica urinaria.
G G Ureterum portiones abscissæ.
H Arteria magna ceraceâ materiâ infarcta.
I I Arteriæ renales, quarum dextra gemina.
K K Arteriæ spermaticæ è trunco arteriæ magnæ sub arteriis renalibus oriundæ.

L L Arteriæ Lumbares.
M Arteria Mesenterica.
N N Rami Iliaci arteriosi.
O O Eorundem ramusculi per uterum, vesicam, & vaginam distributi.
P Ren sinister.
Q Q Arteriæ per renem distributæ.

Thecula C.

Variæ Asperæ Arteriæ.

Thecula D.

Thorax è præparata cute furis suspensi confectus, in cujus postica parte duo stigmata visibilia remanserunt post cutis præparationem.

Thecula E.

Placenta Uterina, cujus justa forma, magnitudo & crassities, post indurationem & exsiccationem reservatæ.
In ea quoque vasa ita sunt infarcta, ut vel minutissima videri possint.

Thecula F.

Pueri biennis intestina omnia, mesenterio & mesocolo cohærentia, in quibus notandum, Jejunum nullis gaudere valvulis conniventibus.

Notanda.

Lit. A. Intestinum Rectum indigitat.
B Intestinum Colon.
C Intestinum Cæcum.
D Appendicula Intestini Cæci.
E Intestinum Ileum.
F Intestinum Jejunum.
G Intestinum Duodenum.

Thecula. G.

Sceleton polydactylon monstrosum, cujus figura reperitur in curioso Spicilegio Nobilissimi Kerckringii.

Quoniam in fluvio nostro 't Y inventum fuit cadaverculum, pro symbolo habet.

Ab

Ah Fata, Ah aſpera fata!

Notanda.

1. Caput oſſeum corporis reſpectu maximum.
2. Oſſa capitis ſolito duriora.
3. Fontanella duplo major.
4. Oſſa temporum exilia admodum.
5. In Sutura ſquammoſa lateris ſiniſtri duo Oſſicula Wormiana.
6. Oſſa naſi latiora, & magis, quàm in aliis recenter natis, depreſſa.
7. Oculorum orbitæ nonnihil deformes.
8. Dehiſcentia in parte inferiore maxillæ ſuperioris ſub naſo.
9. Maxilla inferior ex unico oſſe conſtat, quod rariſſimè (ſi unquam) viſum eſt in recens natis; præterea prominentiam oſſeam criſtæ gallinæ æmulam habet in maxillæ inferioris medio, idque non ſolùm in parte anteriore, verùm etiam in poſteriore.
10. Sub proceſſibus maxillæ inferioris alæ oſſeæ ſeu latæ prominentiæ oſſeæ viſuntur.
11. Dentes varii videntur in eruptione verſari.
12. Coſtæ breviſſimæ, digitumque tranſverſum longitudine vix ſuperantes.
13. Scapulæ tam exiles, ut ſex menſium fœtus majores habeant; Claviculæ è contra naturalem habent magnitudinem.
14. Sternon totum oſſeum, & quaſi è tribus oſſibus conflatum, ſicut in homine adulto, & pro ratione corporis juſto minus.
15. Oſſa humeri breviſſima, ut & oſſa brachiorum & cubitorum.
16. In carpis varia exigua oſſicula apparent.
17. In manu dextra ſeptem digiti.
18. In ſiniſta ſex, & præter eos, pollex duplex.
19. In pollice & digito auriculari, rotunda quædam appendicula.
20. Oſſa femoris breviſſima.
21. Oſſa ſuræ & tibiæ tranſverſi digiti longitudine.
22. In Tarſo varia oſſicula rotunda.
23. Pes dexter octo gaudet digitis. Siniſter novem digitos habet.
24. In Metatarſo dextro ſex oſſicula reperiuntur.
25. Metatarſus ſiniſter ſeptem oſſiculis ditatus eſt.

The-

Thecula H.

Viri Partes Generationi inſervientes cum annexis, exſiccatæ & tam affabrè concinnatæ, ut omnia naturalem conſtitutionem reſervarint. Veſica inflata, nullam habet rimam, aut foveam, at verò ingens calculus, in ea à me inventus, quem in veſica reliqui.

Thecula I.

Quatuor Sceleta Fœtuum novem menſium.

Fœtus humanus quinque ferè menſium cum omnibus ſuis involucris & annexa placenta uterina in liquore & ſitu naturali, tam nitidè conſervatus, ut videatur adhuc vivere.

Peculiare hujuſce Abortus fatum, ſequenti dicto innuitur:

Immaturè projectum, Balſamus maturè excepit,
Ne mortem immaturam exciperet matura corruptio.

Præter hæc omnia, adhuc plurima alia Muſæum meum fovet; quæ hîc, ob rationes reticendas, non commemorantur.

FINIS.